Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Nyblom, Helene.
Titel | Title:	Digt og Virkelighed.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : G. E. C. Gad, 1891
Fysiske størrelse | Physical extent:	346 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57, 231.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130024223168

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DIGT OG VIRKELIGHED.

DIGT OG VIRKELIGHED.

AF

HELENE NYBLOM.

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF UNIVERSITETSBOGHANDLER G. E. C. GAD.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

1891.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

En gammel Violin.

Til Franz Neruda.

Koncertsalen var fuld. Saa godt som alle Badegjæsterne ved det fashionable Badested vare tilstede. Det var en Adspredelse til blandt de mange, hvormed man fordrev Saisonen, og foruden den Fornøjelse, ja man kan næsten sige den Pligt, enhver af de Tilstedeværende ansaa det for, at være der, hvor hele den fine Verden var, saa var der ogsaa en Del Nysgjerrighed blandet deri. — Der var ikke mindre end tre Berømtheder, der skulde optræde. En Pianist, der var bekjendt for sin kolossale Virtuositet, en Sangerinde, der i Øjeblikket var paa Mode, og en Violinspiller, som ingen bestred en Plads af første Rang.

Der var en overordentlig livlig Konversation i den forgyldte Koncertsal, inden Musikken begyndte. Damerne vare i de eleganteste Sommertoiletter, og om de mest feterede Skjønheders Plads kredsede hele Flokke af Herrer, der gjorde Damerne deres Opvartning og talte og lo i Munden paa hinanden.

Orkestret spillede Ouverturen til »Den Stumme«. Det spillede godt, med Liv og Nuancering, men ingen hørte derpaa. Det var jo det samme Orkester, man hver Dag hørte spille udenfor Brøndsalen, altsaa ikke

noget uyt! — og man viste sin fornemme Ligegyldighed ved at tale dobbelt saa højt som før, skrabe med Stolene og i det hele gjøre det saa umuligt som muligt at høre for dem, der maaske skulde have Lyst til at lytte til Musikken.

Orkesteranføreren saa ikke videre glad ud, da han smækkede Partituret i og sprang ned fra sin Plads. — Et Øjeblik efter vare alle Musikanterne forsvundne og en Tjener kom ind for at aabne det store Flygel paa Estraden.

Der blev en Pause i Salen — Damerne satte deres Kikkerter for Øjnene, og da den berømte Pianist kom ind, hilsedes han med et livligt Bifald. — Det var en høj ung Mand med et meget rigt blond Haar, der faldt langt ned over Panden og Nakken. Han havde et, lidt affektert melankolskt Udtryk i Ansigtet, over de optrukne lyse Øjenbryn og nedhængende lyse Knebelsbarter. Forresten var han yderst elegant klædt og havde en hvid Nellike i Knaphullet.

»Aa charmant! — charmant! — reizend! very nice indeed« — lød det fra Damerne paa alle Slags Sprog. — Han bukkede med et mat Smil og satte sig til Klaveret. — Med en Del voldsomme Oktavløb over hele Klaviaturet undersøgte han, om hans Fingre og Instrumentet var i Orden, og der var intet at klage paa. Derefter sad han et Øjeblik og stirrede frem for sig, og saa begyndte han.

Det var en Komposition af Liszt, jeg tror en Rapsodi, — men Titlen er forresten ligegyldig, for selve Kompositionen fortalte ingenting. — Det var en af disse Anretninger, hvor alt optænkeligt Materiale er taget til Hjælp, men uden at være fyldt med mindste Spor af

aandeligt Indhold. — Det var saa brillant, saa svært, saa larmende som muligt, og aldeles tomt.

Saadanne Løb, saadanne Triller, saadanne halsbrækkende Spring, saadanne tordnende Melodier nede i Bassen, medens Diskanten foer vanvittigt omkring paa sin egen Maade!

Man sad og ventede »Nu kommer der vel noget«? — nej, der kom ingenting. Der fandtes ingen menneskelig Sjæl bag alle disse Beridderkunster, ikke engang noget af dette vilde og dæmoniske, som ogsaa kan have en besynderlig fængslende Magt. Det var bare Tomhed! Indtrykket af en rig Mand, der har Lommen fuld af Penge og slet ikke veed, hvad han skal bruge dem til, men bare gaar omkring og klirrer med dem.

Men denne tomme Klirren maa være tiltalende for det store Publikum. Det var desuden saa svært! Man strakte Halsen frem for rigtigt at se, hvilke mærkværdige Ting han gjorde med Fingrene, medens Haaret foer længere og længere ned over hans Øjenbryn og Svedraaberne brød frem og sad fast i hans Øjenhaar. — Endelig endte det med et Knald, som om alle Hotellets Tallerkener skulde være gaaet istykker paa én Gang.

Og et tordnende Bifald fulgte.

Damerne viftede sig, Herrerne nikkede og lo, det var næsten som at have set en Mand ride paa en løbsk Hest, staaende paa sin egen Næsetip! — Den svedte og sværmeriske unge Virtuos maatte ind og ud, ind og ud, bukke med Haanden paa Hjertet og ryste sin Manke.

Efter en Pause kom saa Sangerinden. Det var en ung smuk Dame, endogsaa meget smuk, og klædt med aller største Smag. Hendes blege lillafarvede Kjole

var syet efter aller sidste, aller fineste og nobleste Parisersnit. — Hun havde tre Rader store ægte Perler om Halsen, ægte Perler i Ørene og en Buket af hvide Orchideer i Haanden. — Den aller nydeligste lille Figur, hvorom Kjolen sad, som om hun kunde være født med den. — Den aller fineste lille Nakke, hvorover det mørke Haar faldt ned i Bukler, og det aller mest velproportionerede lille Ansigt, — med store brune Øjne og en lille rosenrød Mund, som hun strax smilede med og viste to Rader smaa hvide Tænder.

Nu kom Turen til Herrerne at blive henrykte. »Quelle charme!« »Allerliebst!« — »Such a darling!« »Carina!« lød det rundt omkring.

Hun gjorde en lille naadig Bøjning med Hovedet, et lille umærkeligt Tegn til sin Akkompagnatør, og saa begyndte hun. Hendes Stemme lignede ganske hende selv. Den var velskabt, perlerund og klar, og lige saa vel dresseret som hun selv var vel klædt.

Hun sang en Arie af en fransk moderne Opera, hvis Navn det er ligegyldigt at nævne, og hun kunde den perfekt. Det var virkeligt en aldeles sølvklar Intonation som hos en Kanariefugl. Hvor hun kunde trille, saa hendes lille Strube dirrede! — Saadanne rene kromatiske Skalaer og saadanne elegante smaa Fioriturer, som hun serverede med et Blik til Publikum, som sagde: »Var det ikke nydeligt gjort?« — — Jeg tror, at Arien skulde tolke en eller anden Kjærlighedspassion, hvilket man idetmindste maatte antage af de Ord af Texten, som man hørte. Men dels maa jeg tilstaa, at Musikken ikke i og for sig selv var gribende, og dels tog den unge Dame det med Ro. — Hun sang »Je meurs pour toi!« med samme milde Smil og samme klare Klang i Røsten,

som om hun havde sagt »Je me porte a merveille!«, og hun slog sine glasklare Triller med den roligste Akkuratesse, skjøndt Ordene tolkede en vild Smerte.

Da Arien var endt, udbrød der en sand Bifaldsstorm. — Hun var altfor sød! og saadan en Stemme! en ren lille Nattergal! og saadanne Triller! og et saadant Toilette!

Hun nejede saa nydeligt, smilede saa man saae alle de smaa hvide Tænder, og kastede et venligt Blik til alle, til højre, til venstre, op imod Balkonen, hvor Tjenerpersonalet sad, hun takkede alle! — og alle begyndte at applaudere igjen og fremkalde hende saa mange Gange, at man tilsidst kunde fristes til at sætte en Stol frem, for at hun kunde sidde ned og blive med det samme. — Tilsidst gav hun et Extranummer, en Vals, der begyndte med en høj Trille, og som hun virkelig sang med Udtryk. Man kunde høre, at hun syntes om at danse.

Efter at hun tilsidst var forsvundet, gik der endnu en Larm gjennem Salen som en Bølgegang efter en Storm. Det varede noget, inden man kunde komme til Ro, og siden blev der en vis Mathed over Publikum som efter en altfor stor Anstrengelse.

— Saa kom Violinisten.

Det var en midaldrende Mand, uden noget videre frappant Ydre. Han saae ud som Folk i Almindelighed, og dog var der noget ved ham, der ikke lignede de fleste. Det var en simpel ligefrem Optræden, der var saa ganske uden Beregning, og en Ro, som man sjældent ser, aller mindst hos Mennesker, der optræde offentligt. — Han var aabenbart slet ikke bange for Publikum og tænkte ikke paa at nedlade sig til de mindste Kunst-

greb for at vinde dets Sympathi. — Men det var heller ikke med denne Mine af overlegen Foragt han betragtede Tilhørerne under sine Fødder, hvormed visse store Kunstnere antyde, at de staa saa uendeligt højt over dem de spille for.

Der var en stille Alvor over ham, og desuden et lille næppe mærkeligt Smil i hans Øjne og om hans Mund, som om han vilde sige:

»Kom nu, saa skal vi høre paa noget smukt. Jeg skal spille saa godt jeg kan, og I skal høre godt efter!«

Han havde hverken Polkahaar eller en hvid Nellike, og Damerne forholdt sig temmelig kjølige ved hans Indtræden. Kun et og andet kraftigt Bifald af en Kjender hist og her hilsede hans berømte Navn.

Saa løftede han Violinen og Buen og begyndte at spille.

Det var et gammelt italiensk Præludium, fulgt af en Canzone.

I det Øjeblik han tog den første Tone paa Violinen, var det som om hele Koncertsalen med alle de pyntede Tilhørere var sejlet langt bort. Jeg hverken saae eller hørte dem. Denne første, dybe Tone paa Violinen gik saa lige direkte ind i Hjertet paa mig, at jeg aandeløs ventede paa den næste. Brede, højtidelige brød de frem fra Bunden af Violinen, og langsomt løftede Tæppet sig for en forsvunden Verden. Jeg saae ind i den Tid, da denne Violin først havde lydt for Menneskene.

Hvor han maatte have følt sig lykkelig den Mester, der havde dannet denne Violin! Han havde faaet et

kostbart Stykke Træ dertil. Et Træ, hentet højt oppe paa Appenninerne, hvor det ensomt og stærkt var voxet op imod Himlen og havde indsuget Bjærgenes Luft og Solskinnets Varme. — Hans Kjenderøje saa strax, at dette Træ gjemte paa alle Naturens Hemmeligheder. Det havde voxet højt over Jordens Smaalighed, i Ensomhedens store Ro, Vindene havde viftet og hvisket i dets Krone, Stormene havde fortalt det forfærdelige Ting, Solen havde overstrømmet det med sin Varme og Regnen havde grædt sine Sorger over det. Om Natten havde det set mere af Stjernehimlen end alle de andre Træer i Skoven. Det kunde se helt hen til Havet. De første Solstraaler, der stege op, og de sidste, der slukkedes som Blod i Bølgerne, hilsede det med en sagte Susning i Grenene. Der var gaaet mange Aarhundreder hen over Stæderne dernede paa Sletten, medens det stod og tænke og drømte deroppe paa Højden, bestandigt strækkende sig højere og højere op imod den ætherklare Himmel. — Saa faldt det, og da det blev bragt til Cremona og Violinbyggeren saae det, tænkte han: »Det er et Træ, hvoraf jeg skal kunne skabe en rigtig Violin!«

Og han begyndte Arbejdet med al den Kundskab og Visdom, han var i Besiddelse af. Det beroede paa en Haarsbred, om Hvælvingen skulde faae den rette Gjenlyd, om Lydhullerne skulde slippe Lyden ud i hele dens Fylde, om Tonen skulde kunne blive baade varm og klingende.

Og da saa endelig Violinen var færdig og han satte Buen til den, da smilede han! — Jo, det var der altsammen! — Denne Tone kunde voxe, bredere og bredere, til den gravede sig helt ned i Hjertet paa den, der lyttede, den kunde blive saa blød og øm som den mildeste

Stemme, der talte Trøstens og Fredens Ord, og saa kunde den igjen voxe, skrige, jamre og raabe, som om den gjemte paa al menneskelig Kval og Nød.

Den gamle Mester tog den i Haandtaget, vendte den frem og tilbage, smilede og tænkte: »Den Violin skal kunne sige alt, hvad Menneskene har paa Hjerte og hvad intet menneskeligt Sprog kan udtale, hvis den blot kommer i den rette Haand!« — Og den kom snart i en stor Kunstners Haand.

Der var paa den Tid i Florenz en Violinspiller, hvis Navn var Angelo Franceschi; men han kaldtes af de fleste blot for Angelo eller L'unico, fordi man syntes, at ingen spillede som han. Naar han lod sig høre, kom de Fornemme ud af deres strenge fæstningsagtige Paladser, Haandværkerne lukkede deres Boder for at gaa hen og høre ham, og der kunde ikke fejres nogen større Fest i Staden, som ikke Angelo maatte forherlige med sit Spil.

Han var en taus ung Mand, der levede alene og ikke sysselsatte sig med andet end med sin Violin. Han havde hverken Forældre, Søskende eller Kjæreste, og viste sig aldrig paa Vinstuerne eller Værtshusene, og man hilste ham paa Afstand, som man hilser en Fyrste.

Det hændte sig da, at en ung Adelsmand af Huset Strozzi fejrede sit Bryllup. — Faderen havde været Gonfaloniere i Florenz og ved sin Tapperhed i Krigene mod Republikkens Fjender indlagt sig saa store Fortjenester, at Staden Florenz nu vilde vise sin Beundring og Taknemlighed for Familien ved at gjøre en stor Fest i Anledning af hans ældste Søns Bryllup.

Bruden var en romersk Prinsesse af Huset Este, og var af begge de Unges Forældre valgt til Mage for Strozzis Søn, baade af Familiehensyn og af politiske Grunde. —

Man havde blot ventet paa, at hun skulde fylde sit sextende Aar, for at hente hende til Florenz og der fejre Brylluppet med den unge Brudgom, der var fem Aar ældre end hun.

Hun var nu kommet for et Par Dage siden, ledsaget af begge sine Forældre og et talrigt og glimrende Følge.

De Forlovede havde aldrig set hinanden før, og det var i en af de store Sale i Palazzo Strozzi, at hun første Gang mødtes med sin Brudgom.

Hun stod mellem Faderen og Moderen, omringet af sine opvartende Frøkener, da den unge Mand kom ind.

Altsaa var det ham, hvis Hustru hun om et Par Dage skulde blive! — Hun vovede knapt at kaste et flygtigt Blik paa hans ungdommelige Skikkelse og lyshaarede Hoved, førend hun strax igjen slog Øjnene ned. — Han knælede ned foran hende og kyssede hendes Haand, og derefter rejste han sig og indlod sig i Samtale med hendes Forældre, der begge med megen Værdighed underholdt ham med Fortællinger om Rejsen fra Rom herop og udspurgte ham om adskillige Ting angaaende Florenz Forhold.

Den unge Fyrste lod derefter en Del af de Tilstedeværende præsentere for sig, og efter dette officielle Møde, skiltes igjen de Forlovede.

Bryllupsdagen kom, og hele Florenz var paa Benene. Vielsen skulde forrettes i Santa Maria dei fiori. Højalteret var beklædt med en hel Skov af hvide Lillier, og Gulvet lige fra Indgangsdøren strøt tæt med Roser. — Over alle Gader, hvor Toget skulde drage frem, var der spændt Silkesejl mellem Husrækkerne, prydet med Estes og Strozzis Vaaben. Døre og Vinduer vare smykkede

med Emblemer, Brudeparrets kolossale Navnetræk i Blomster, krydsede Olivenkviste, til Tegn paa Fred og Forening, og lange Snore med nedhængende Majsax og Frugter som Omen for Rigdom og Overflødighed.

Hele Torvet foran Raadhuset var belagt med blaat Klæde, og fra Loggia dei Lanzi op gjennem Raadhusgaarden skulde Brudeparret passere gjennem en lang Hæk af Faner. — Kirkevielsen var nu forbi, og Brudeparret kom ud og skred Haand i Haand over Dompladsen. Brudgommen, der var klædt i en violet Fløjelsdragt, tæt broderet med Perler, straalede af Lykke. Han bøjede sit lyse lokkede Hoved hen imod den unge Prinsesse ved hans Side, men hun gik bleg og alvorlig med nedslagne Øine.

Alt dette ny og fremmede havde ængstet hende og hun følte sig beklemt og ulykkelig. Blot dette at vaagne i en trang Gade, med mørke, truende Paladser overalt, saa hun neppe kunde se Himlen, trykkede hende. Hun havde været opdraget ude ved Tivoli, med en Udsigt over den vide Campagne, der bredte sig som Havet, saa langt hendes Øine kunde se, og hun var gaaet omkring i den stolte alvorlige Park om Villaen i en Stilhed, som kun en sjælden Gang afbrødes af en Rejsendes Besøg fra Rom.

Nu var hun fra Morgen til Aften omringet af Mennesker, hvoraf de fleste vare hende nye og ukjendte; Fremmede, som hun ikke vidste, hvad hun skulde sige til. — Heller ikke lod man hende et Øjeblik være i Ro med sine egne Tanker. Faderen havde endnu saa mange Formaninger, Moderen saa mange Raad og bekymrede Advarsler at give hende, Kammerjomfruerne saa mange Spørgsmaal om, hvilke Juveler og Dragter hun vilde vælge for

Dagen, at hun følte sig plaget og forfulgt. Hun havde neppe set den Mand, hun skulde gaa til Altret med, og hun lod sig paa sin Bryllupsmorgen iføre Bryllupsdragten uden at lægge Mærke til alle de Kostbarheder, man prydede hende med. Bleg og stille som en Statue sad hun med de lange sorte Øjenhaar nedslagne over de hvide Kinder.

Man flettede og krusede hendes Haar og satte Brudekransen derpaa, uden at hun løftede Hovedet for at se sig i Spejlet. Som i Søvne iførte hun sig den sølvbroderede hvide Brudekjole og de smaa Sko, der vare oversaaede med ægte Perler. — Faderen kyssede hende paa den kolde Pande og Moderen omfavnede hende, uden at det syntes at røre hende. Hun havde grædt saa meget om Natten og vidste jo nu, at fra denne Dag af var hendes Skjæbne afgjort, Skilsmissen med Forældrene uundgaaelig.

I Kirken hørte hun det store Sangkor, ledsaget af mange Strengeinstrumenter flyde sammen over sit Hoved som en Strøm, hvori hun druknede. — Som gjennem en Taage saae hun alle Lysene paa Højalteret mellem de hvide Lillier, Ærkebiskoppens gyldne Messekaabe og Kordrengene svingende Røgelsekar. — Hun havde sagt sit Ja og gik nu ved Brudgommens Haand ud paa Gaden, hvor Mennesker fra alle Sider trængte sig frem for at se hende.

Men Toget var vel ordnet. — Foran red tre Herolder, der med Trompetstød fik alle Fodgjængere til at vige tilside.

Derefter fulgte Vaabendragerne og Pager fra tyve af Florenz fornemste Familier, saa Musikken, Trommer, Giger og Luthspillere. — Derefter saa man Repræsentan-

ter fra alle Lavene i Florenz, som bar de Brudegaver, der paa Raadhuset skulde overgives til Brudeparret. — Derefter kom igjen en Afdeling Vaabendragere og Pager, og saa et stort Selskab af adelige og fyrstelige Personer, hvoraf hver Dame førtes af sin Kavaler.

En Skare unge Pager og Mænd fulgte og kastede Blomster af store Kurve, de bar i Hænderne, og derefter kom Brudeparret, der fremskred under en Tronhimmel af gult Silke, prydet med Florenz Vaaben og baaret af fire fornemme Herrer.

En ligesaa stor og broget Skare fulgte Brudeparret, der dannede Midten af Processionen.

Venligt smilende hilste Brudgommen til alle Sider, medens Bruden, den skjønne Vittoria, takkede ved stille at bøje Hovedet. Hen over Raadhuspladsen, gjennem den tætte Hob af vajende Faner gik Toget op i den store Raadhussal. Ved den ene Ende var der oprejst en dobbelt Trone for Brudeparret, omgivet af en Æresvagt. Langs med Væggene paa de indlagte Træbænke, der vare prydede med Fløjelshynder, toge alle fornemme Herrer og Damer Plads, og derefter fremtraadte de Deputerede, der skulde hilse paa Brudeparret og i de forskjellige Lavs Navn frembære Brudegaverne. Først oplæstes en lang Velkomsttale paa Latin til den unge Brud, hvori man tolkede Florenz Tilfredsstillelse ved at se en romersk Prinsesse optaget i dets Midte; det afsluttedes af et blomstrende latinsk Digt, der tolkede alle hendes ydre og indre Fortjenester.

Hun sad deroppe paa den fløjelsklædte Trone, blegere og blegere, og bøjede Hovedet til Tak.

Saa kom Gaverne. — Vaabensvendene skjænkede Brudgommen en sjælden cisileret Kaarde og et Bryst-

harnisk i ophøjet Arbejde, med St. Georgs Kamp med Dragen som Midtbillede. Guldsmedene overleverede Bruden et femradet Halsbaand af indiske Perler, hvorfra et Kors hang ned, prydet med Smaragder og indeholdende en Splint af Jomfru Marias allerhelligste Vugge. Snedkerne havde forfærdiget en Bedeskammel af Rosentræ indlagt med Guld, et Underværk af Smag og Skjønhed, og Florenz Haver sendte en Triumfvogn, sammensat af lutter Blomster, og hvorfra to hvide Duer fløj op, sammenkjedede med et gyldent Baand.

Derefter kom et Tog af Personer i allegoriske Dragter, fremstillende Kjærligheden, Lykken, Freden og alle andre herlige Guddomme, som med forskjellige Vers og Taler hilsede Brudeparret. Men ingen af alle disse Herligheder syntes at gjøre mindste Indtryk paa den unge Vittoria. Hun forsøgte ikke engang at smile.

Hvorledes skulde alle Kostbarheder og Kunstværker i Verden kunne erstatte hende den daglige Kjærlighed af Forældre og Søskende, og det pragtfuldeste Palads i en af Florenz' Gader kunde ikke skjænke hende den Ro og Friskhed, som hun havde nydt i de dunkle Cypresalleer i Villa d'Este, med Udsigten over den uendelige Slette.

Endelig vare alle Velkomsthilsener forbi. Der blev stille i Salen. Man saae mod Døren, som om man ventede noget.

En Page udbredte et lille Tæppe midt paa Gulvet foran den dobbelte Trone, hvorpaa Brudeparret sad, og strax efter traadte Maestro Angelo ind. Han hilsede Brudeparret med en dyb Bøjning af hele Kroppen, men han knælede ikke. Derefter rejste han sig og satte Violinen under Hagen.

Han var klædt i en rustrød Klædesdragt, med korte Buxer og en Vams med et Bælte om Livet, sammenholdt af et Guldspænde.

Paa Haaret, som han bar kortskaaret i en Fryndse over Panden og nedhængende til Halsen i Nakken, havde han en lille rund Hue, der fulgte Hovedformen. Han var af Middelhøjde, slank voxet, og med dejlige Hænder og Haandled. Panden var lav, Hagen kraftig, de sorte Øjenbryn, hvortil Haaret hang ned, laa som to lige Streger over de mørke Øjne. Munden havde et alvorligt, næsten et strengt Udtryk. Nu løftede han Buen, og i det samme løftede han Øjnene mod Loftet, et Par store, smeltende Øjne, hvor man saae det hvide under Iris. Det saae ud, som om han saae igjennem Loftet og op i Himlen; Munden aabnede sig lidt, saa man saae Tænderne skimte frem. Nu begyndte han at spille.

Det var en stille, alvorlig Melodi, der laa paa de lave Strenge og lød, som om et Menneske i dybe Tanker talte med sig selv.

Det var Ensomhedens Sang, naar Sjælen er alene. Den unge Prinsesse havde løftet Øjnene. Hun tænkte paa Villa d'Este, paa Campagnen, paa de store, ensomme Linjer derude. Ja just saadan havde hun gaaet og tænkt og drømt derhjemme! Men hvad var det nu? Nye og fremmede Toner brød sig ind i denne Melodi. Det var som Budskabet om noget nyt og uventet, noget der paa engang skulde komme med en skjæbnesvanger Indflydelse! Hendes Hjerte slog højere! Ja just saadan havde Budskabet naaet hende, at nu maatte hun bort! En fremmed Brudgom ventede hende. Hun satte sig til rette i sin Trone, med Armene støttede paa dens Sidearme og Øjnene fæstede paa Violinen. Det

begyndte at storme og rase inde i den. Det var Smerter, der vred sig, det var et Hjerte, der hulkede og bad; det var Angst og Kamp, saa det skar i hende ved at høre det. Ja! dette var just, hvad hun havde følt hele Rejsen herop og disse forfærdelige Dage. Det var Freden, der var brudt, Barndommen, der var forbi, Kjærligheden, der kom og fordrede hende, Livet med alle dets ubekjendte Rædsler, der truede hende. Hvor skulde hun finde Støtte i alt dette? Uden næsten at vide det havde hun grebet sin Brudgoms Haand og holdt den fast. Han trykkede den sagte, og hun saae op paa ham.

Hvor han var smuk, og hvor han saae ud til at elske hende!

Nu begyndte Violinen med en Sang højt oppe paa Strengene, smeltende og blød, som naar et Hjerte beder og bønfalder om Kjærlighed. Hvor underligt! Just saadan saae hendes Brudgoms Ansigt ud! Det var, som om Tonerne dernede sagde hende, hvad han tænkte. »Jeg elsker Dig! og Du er min, — men ogsaa Du maa elske mig, helt og frivilligt. Se paa mig! tro paa mig. Forstaar Du ikke, at jeg vil skabe Din Lykke?«

Saadan sade de stille og saae paa hinanden, medens Tonerne kredsede om dem, milde og overtalende, som om det var Lykkens og Haabets lyse Aander, der kaldte dem. — Men nu brød det frem — og med ny Kraft. Det var en Sang paa to Strenge, stærk og klingende. Det var to Hjerter, der havde fundet hinanden, to Væsener, der forenede sang Kjærlighedens Sejrshymne. Det bredte sig! det voxede! — Det var som hele Luften fyldtes af Toner. Mægtig og sikker

svang Musikken sig over dem og tolkede dem Kjærlighedens uimodstaaelige Magt.

Den skjønne Vittorias Kinder vare blevne røde, hendes Øjne straalede. Hun saae i sin Brudgoms lykkelige Ansigt, og medens de to sammensmeltede Toner bestandigt steg og steg i alt højere Henrykkelse, bøjede hun sig imod ham og kyssede ham.

Der gik en sagte Mumlen gjennem Salen. — Hvor turde de vove det? — Aa, det var i Koncertsalen, hvor jeg sad. Præludiet og Canzonen var forbi, og en dæmpet Susen som af en kun halvt udtrykt Bevægelse gik gjennem Salen. Det havde grebet dem alle.

Det var Musik, saadan som den kan være.

Da Bravoraabene og Bifaldet begyndte, vaagnede jeg først rigtigt, og gik ud af Salen. Det var mig rent umuligt ovenpaa dette at sidde og høre paa Pianisten slaa Porcellain istykker, og den lille Sangerinde gurgle sig.

Jeg kom først ind igjen, da Violinisten begyndte sin Sarabande og Gavotte.

Hvor foregik denne Dans?

Hvad var det for Mennesker, der dansede den?

Ved de første Toner forstod man strax, at man ikke længer var i Italien. Det var ikke den patetiske italienske Ild, det var den franske Elegance og Spidshed. Det var Buk og Reverencer, Pudderparykker og Komplimenter, kunstige Pas og Slyngninger, og bag ved al denne Ceremoni eller Artighed noget koldt og haanende, ja næsten uhyggeligt truende, der glimtvis kom

frem, som naar En bag en Maske ler af, hvad der foregaar omkring ham.

Var det samme Violin som før, der spillede? En anden Tid, et andet Folk, en anden Aand talede igjennem den.

Det var længe siden, at Maestro Angelo havde lukket sine Øjne i Døden, og hans Violin forsvandt, saaledes som Ting kan forsvinde i denne Verdens urolige Omskiftelser. Da den igjen dukkede op, var det i Frankrig.

Den var kommet i Hænderne paa en ung fattig Mand ved Navn Pierre Roubot, Søn af en Drejer i Paris. Han havde fra lille af haft to store Passioner, der voxede med Aarene. Den ene var Kjærlighed til Musikken, den anden var Had til Kongehuset, til Adelskabet, til Fornemheden, til alle, som havde Magten og Herligheden, medens han og hans Forældre og Kammerater maatte slide for det daglige Brød.

For Alvor at ofre sig for Musiken, kunde der ikke være Tale om.

Hvorfra skulde han faae Penge til det? Han maatte sidde i Drejerbænken hos Faderen, bag den lille fattige Butik, der kun besøgtes af den Slags Kunder, der have det mindst mulige at betale med. Men alle sine Fritimer til sent ud paa Natten anvendte han til at øve sig i.

Han havde som Barn havt en lille daarlig Violin, og siden havde han tilfældigvis, paa en Auction efter en ruineret italiensk Familie, faaet fat i den gamle mærkelige Violin, hvis Værd han strax forstod, skjønt den var ilde medfaren af Tid og Uforstand. Saa lidt den kostede, maatte han dog laane Pengene til at kjøbe

den for og faae den helt istand, men han arbejdede dobbelt saa energisk i Drejerbænken og gav Afkald paa sit Middagsmaaltid i mange Dage, til han tilsidst kunde sige, at nu var Violinen virkelig hans.

Og nu begyndte han at spille paa en ganske anden Maade. Den Violin forstod alt, hvad han mente, føjede sig efter alle hans Nykker og kunde gjøre alting. Han forsøgte med de besynderligste Spring, de mest forvovne Løb og kunstigste Triller — jo! den var bestandig med! Det lød endnu bedre, end han havde kunnet tænke sig, at det skulde lyde, og hans lange Fingre og smidige Haandled vovede sig ud paa bestandig nye Opdagelser.

Han havde Virtuositeten ligesom af Naturen, ingen Vanskeligheder syntes ham uovervindelige; og med alle disse ydre Midler, han holdt som Traade i sin Haand, tolkede han sin egen Naturs hemmelige Tanker.

Det var en vild, lidenskabelig Natur, paa en Gang brændende hed og ubevægelig kold, der bedre kunde hade, end elske, bedre haane end glæde, og som med en dæmonisk Overlegenhed saa ned paa Menneskelivets Glæder og Sorger.

Man kunde blive bange, naar man hørte ham spille.

Han stod høj og mager i det lave Drejerværksted, med det lange, sorte Haar ned over den høje Pande, de smaa sorte Øjne gnistrende fra det blege Ansigt, hvor hverken Øjenbryn eller Øjenhaar gav nogen synderlig Skygge, et haardt sarkastiskt Smil om den brede, smalle Mund, og den fremstaaende, lange Hage hvilende paa Violinen.

Naar han da tog sine første Tag over Strengene,

ritsch, ratsch! — saa løb det koldt ned ad Ryggen paa Drejersvendene. Det lød som to uhyggelige Trusler om, hvad der nu skulde komme. Og saa styrtede det løs!

Han spillede for det meste sine egne Fantasier, og de vare just ikke lystelige at høre paa! – Det kogte som i en underjordisk Gryde, og derfra boblede og strømmede der glødende Lava til alle Sider.

Af og til kunde der vel komme en indsmigrende Melodi med smidige Løb og lokkende Triller, men man mærkede nok, at det ikke var til at stole paa.

Det var blot denne tynde Skorpe over Vulkanen nedenunder, der snart vilde bryde frem i hele sit Raseri igjen.

Haandværkssvendene sade med aabne Munde, blege i Ansigtet og stirrede paa ham.

En af dem sagde rent ud, at han troede, at det var Djævlen selv, der boede i den Violin.

Pierre lod sig aldrig høre offentlig. Han foragtede Publikum, især det betalende Publikum, og han syntes aldrig om, at man gjorde Hentydning til hans Mesterskab paa Violinen. — Han var simpelthen Drejeren Pierre Roubot, en fattig Haandværksmand, som hans Fader og Farfar. — Violinen var blot hans Fortrolige og bedste Ven, det Middel, hvormed han udtrykkede alt sit skjulte Had og sin ubetvingelige Uafhængighedsfølelse, den Stemme, gjennem hvilken han gav sit kogende Indre Luft en Stund.

Da kom der en Dag en Mand ind i Butikken og bad om at maatte faae ham i Tale.

Pierre kjendte ham strax. Han var Fader til en af

hans Barndomskammerater, der var ansat som Violinspiller i Hofkapellet.

Efter megen Nød og Fattigdom og Kamp for Tilværelsen havde denne Kammerat, der kun havde sysselsat sig med Musik, gjennem en Lærers Anbefaling faaet en Ansættelse i det Kapel, der spillede ved Hofballerne.

Om et Par Dage forestod der en stor Fest i Versailles, hvorved Kapellet skulde fungere, men den unge Mand var blevet syg af en heftig Feber og indsaa, at han umulig kunde komme med til den store Aften. — Han kunde ikke staa paa Benene, langt mindre holde i og røre Violinen.

Mødte han ikke, vilde han have al Udsigt til at miste sin Plads, og i sin Angst havde han nu sendt Faderen Bud og bedet ham gaa til Pierre. — Han kunde spille som ingen anden, og hvis han blot denne Aften vilde spille i hans Sted, kunde han dermed redde baade hans og hans gamle Faders Existens. Han kjendte Pierres brændende Had til Kongehuset og han delte det, som de fleste, der tjente det, delte det, — men han maatte leve! og een Aftens Forsømmelse vilde være nok til, at man lod ham gaa og tog en anden. Der var saa mange, der ogsaa sloges om den Brødkrumme.

Ingen vilde lægge Mærke dertil, Musikken sad højt oppe paa en Estrade, og hvad Kapelmesteren angik, saa vilde han strax forstaa, at den manglende Violinist erstattedes af en meget bedre.

Disse og mange andre Overtalelsesgrunde kom den gamle Mand med; Taarerne stode ham i Halsen, medens han bad for sin Søn, og hans gamle rystende Stemme blev endnu mere rystende end sædvanlig.

Pierre sad og saae paa ham med sine tindrende smaa

sorte Øjne og brast saa ud i en skingrende Latter. — Skulde han, han, Pierre Roubot spille for de Kongelige! Nej, det var en altfor splittergal Ide!

Han lo, saa han rigtig hylede, men da Faderen begyndte at bede igjen — og nu løb Taarene ned ad hans Kinder, — saa blev Pierre vred. Han slog i Bordet, saa Værktøjet hoppede højt i Vejret, og saa svor han de aller dyreste franske Eder paa, at ingen dødelig Magt skulde faa ham til at vise sig ved Hoffet som en Tjener. En anden Sag var det, hvis det gjaldt om at opvarte de kongelige paa en anden Maade — hm! —

Han satte sig med en heftig Bevægelse ved Drejerbænken, og den gamle Mand tog sin Hat og gik hen imod Døren.

Der vendte han sig endnu engang og sagde — »Hvis min Maurice dør — skal jeg bringe ham nogen Hilsen?«

»Hvad for noget?« sagde Pierre og løftede Hovedet.

»Han er meget syg«, sagde den gamle Mand, »Og nu dette Budskab! — man kan ikke vide det! Angsten, Uroen, — midt i en saadan Feber!«

Pierre stirrede paa ham. Der var kommet en vis Ro over hans nerveuse Ansigt.

»Skulde han virkelig kunne dø?«

Den gamle Mand svarede blot med at bøje sit Hoved og stille børste sin Hat, medens han stak Underlæben frem og Taarerne dryppede store og tunge ned over hans gamle, røde Næse.

»Naa« sagde Pierre paa en Gang. »Saa spiller jeg for ham, for at hjælpe en Kammerat, — og det skal blive gamske morsomt et se de høje Herskaber være nødte til at danse efter min Violin. — Maaske det til syvende og sidst kan være ganske nyttigt at se det

Rak lidt nærmere ved! — Men ikke en Skilling understaa de sig at byde mig. — Det er ikke mig, det er Maurice, der spiller — husk paa det!«

Og da den store Aften kom, sad virkelig Pierre i Orkestret i Versailles.

Han havde gjort Prøve om Formiddagen og var strax blevet antaget.

Kapelmesteren havde kaldet ham en »Fanden til Knøs« og tilbudt ham at beholde Pladsen med det samme, hvilket Tilbud han havde svært ved at ikke svare paa med en Ørefigen.

Nu havde han faaet Hofdragten paa, Maurices Dragt, hvoraf Buxerne vare altfor stramme og Ærmerne alt for korte til ham.

Han maatte gjemme sit lange, tynde Haar under en Paryk, og tage krusede Manchetter og Kalvekryds paa, men man lagde ingen videre Mærke til ham. Musikken sad saa højt, og de Spillendes Blikke vare rettede mod Dansesalen.

Hvor den straalede denne Sal! Loftet var tungt af Malerier og Stukarbejde.

Fede Nymfer og Gudinder med flagrende Drapperier væltede sig imellem forgyldte Snirkler og fantastiske Ornamenter. — Lysekronerne saae ud som store Krystaliseringer. De Millioner Glasstykker, der dannede dem, hang som Hjerter, Frugter og Blade imellem utallige fine Voxlys.

Tykke gule Silkedrapperier faldt ned for Vinduer og Døre og dekorerede de høje Spejle, der fra alle Vægge gjengav og fordobblede Billedet af den glimrende Sal.

Gulvet var bonet og blinkede glat som Is, og paa dette farlige Gulv bevægede der sig allerede en festlig

klædt Skare af Hoffets Damer og Kavalerer, som afventede de Kongeliges Ankomst. Damerne vare overlæssede med Kniplinger og Juveler. Deres Dragt optog med de udstaaende Pocher Plads for To, og især var deres Hoveder prydede med alt, hvad en træt Fantasi kunde hitte paa af Urimeligheder, for ret at gjøre disse Hoveder høje og bemærkede af Mængden. — Blomster, Guirlander og Fjer vare taarnede over hverandre. Ja der var endogsaa et Par Frisurer, hvis unaturlige Højde endte med et Miniaturlinieskib for fulde Sejl.

Enhver af disse smilende, sminkede Hofdamer bar en Formue paa sig, stor nok til at skaffe Udstyr og Medgift til halvhundrede fattige Piger. — Pierre tænkte paa sin Søster, der knap havde havt Raad til at kjøbe sine Brudesko.

Og hvor de svansede og knejste og kroede sig som Paafugle og Kalkuner, der ikke veed, at de skulle slagtes imorgen!

Og alle disse fornemme Herrer, hvor de vare pyntede og udmejede med en Blødagtighed og et Koketteri som behagesyge Kvinder! med blinkende Ringe paa Fingrene, Kniplinger over de hvide Hænder, der aldrig havde arbejdet, og Brillanter paa de smalle Kaarder, der vilde springe for det første Slag af et ordentligt Sværd.

Pierres Øjne brændte som gloende Kul. — Ja, det var godt, at han fik dem at se saadan nær ved en Gang! — Først nu saae han, hvor tæt der vrimlede af saadanne uduelige, overflødige Luxuspersoner, der svælgede i Overflødighed, medens de Fattige sultede, og dansede Nætterne bort, medens Folket arbejdede for dem. — De indtoge en unyttig Plads paa Jorden, og jo før den

Stormvind kom, der kunde feje dem allesammen bort, des bedre!

Nu gaves der Tegn dernede! Ceremonimesteren ordnede Hoffet i særskildte Rækker og Kapelmesteren løftede Taktstokken, Festmarschen begyndte, og Fløjdørene aabnede sig for de Kongelige.

Der kom de, Pager gik foran dem og deres nærmeste opvartende Kavallerer og Damer omringede dem, Kong Ludvig og den stolte Marie Antoinette.

Pierre havde set Dronningen før, men kun i Forbifarten, naar hun kjørte i Paris. Nu kom hun langsomt, klædt i en guldbroderet gul Damaskes Festdragt, oversaaet med Juveler, hvori alle Lysene spejlede sig.

Hun hilste paa alle med en Værdighed og Ynde, saa Pierre uden at vide af det nikkede sagte med Hovedet som en Hilsen tilbage. — Hun smilede og han maatte tilstaa, at hun var skjøn. — Hvor dette Hoved sad paa den slanke Hals! Det syntes at være skabt til at bære en Krone. Den brede Pande laa fri og glat under det højt opstrøgne Haar, de halvt tillukkede Øjne havde et ejendommeligt fængslende Udtryk. Der var et klogt og gjennemskuende Blik bag disse store Øjelaag, et Blik, der klart iagttog andre, men skjulte sig selv. — Næsen med det smalle Næseben bøjede sig i den nobleste Krumning, og derunder smilede denne fine kloge Mund, der syntes vel at vide, hvor meget et af dens Smil var værd.

Som en Kornager, naar Vinden gaar hen over den, saadan bøjede alle de silkeklædte Rygge sig, hvor Dronningen skred frem i Salen.

Pierre saae ikke paa Kongen.

Man saae ikke paa Kongen, hvor Dronningen var tilstede.

Da de Kongelige havde indtaget deres Pladse, dansedes først en Qvadrille, hvortil kun de vare Tilskuere, men derefter spilledes en Sarabande, og Dronningen beærede et af de udenlandske Sendebud med sin Haand.

Salen var efter et Øjebliks Forløb fuld af dansende Par, og Dansen begyndte.

Hver Herre drejede sig om sin Dame og alle Par syntes at dreje sig om Dronningen som Stjernekortet om Centralsolen. Man iagttog hver af hendes Bevægelser, hvert Udtryk i hendes Ansigt. Naar hun saae alvorlig ud, faldt der som en Sky over det glimrende Selskab. Naar hun smilede, smilede alle.

Hvor de svansede øg krøb og bukkede, hele denne Forsamling af smigrende, elendige Kreaturer!

Og hun, Dronningen, hvem bildte hun sig ind at være? — Et overjordisk Væsen, der fordrede blind Tilbedelse, et Afgudsbillede, der for at pryde sit Tempel plyndrede sine Undersatter for deres haardtfortjente Brød! En ussel, forfængelig Kvinde, der blot levede for at opnaa de flest mulige Nydelser af alting og ikke spurgte efter, hvad Folket led udenfor hendes Dør.

Det Indtryk, hendes majestætiske Skjønhed et Øjeblik havde gjordt paa Pierre, var forsvundet. Han saae nu kun i hende Tyrannen, Fjenden, Ophavet og Grunden til al Nød og Ulykke i Frankrig.

Han foer med Buen over Strengene, saa de skjælvede under den. Han maatte følge Orkestret og spille, hvad Noderne bød ham, først Sarabanden og derefter Gavotten. Han maatte gjøre de samme Triller og Figurer som alle de andre Instrumenter, men Trillerne

løde under hans Bue som Trusler af knyttede Hænder, og bag alle disse indsmigrende Melodier og elegante Fiorituruer laa en uhyggelig dulgt Haan.

Det var som om en satanisk Smigrer klædt i Hofdragt, men med den forgiftede Dolk ved Beltet, bukkede sig og sagde:

»Se, hvor vi neje og bukke! Vi bøje os med Haanden paa Hjertet! — Vi komme Dig nær, ganske nær, — og saa omringe vi Dig, gribe Dig, gribe fat i Dig, saadan — hu! om Dine hvide Hænder!« — »Ja, ja, vær ikke bange! — Se hvor underdanige vi ere! — Du skal ikke være bange for at dø, det gaar saa rask! Med en saadan smal og rank Hals som Din, saa! — ja, vær slet ikke bange. Ser Du ikke, hvor vi neje og bukke!«

Lysene funklede i Kronernes Krystaller, Spejlene gjentoge dem i en lang, uendelig Række. Gulvet var saa glat, og de glatte Skridt af de silkeklædte Sko glede saa lette derover.

De hvidskede og smilede og lo, alle de sminkede Ansigter dernede.

Medens Pierre spillede paa sin Violin, iagttog han dem alle. Hans mørke Øjne i det blege Ansigt fik et mere og mere uhyggeligt, aandsfraværende Udtryk. Trillerne løde bestandig mere truende, Skalaerne haanlo med en bestandig koldere Klang.

Denne Aften svor Pierre Roubot, medens han spillede sin Sarabande og sin Gavotte, at de alle dernede skulde dø — alle! Hans Stemme skulde blive en af de mange tusinde, der dømte dem, og det skulle ske snart. Men endnu denne Aften skulde de faa Lov til at danse! og han endte Stykket med den zirligste Figur paa Vio-

linen, der lød som en dyb Kompliment for Dronningen, hende, som han kort efter skulde se dem føre til Retterstedet.

Det gøs i mig, da de klappede i Hænderne og raabte omkring mig. — Var det Triumfraabene omkring Guillotinen? — Nej, bestandig Koncertsalen. Violinen taug, og Synet var forsvundet.

Endnu engang denne Aften fortalte Violinen en Historie fra en anden Tid.

Revolutionen havde skyllet sine Bølger over Europa. Violinen var fulgt med som en Høvlspaand i den store Strøm og var blevet kastet over den franske Grændse ind i Belgien.

Først var den kommet til at tilhøre forskjellige rige Amatører, som ikke kunde spille paa den, men gjemte den som en anden antik Kuriositet, og først efter mange, lange Aar var den igjen kommet i Hænderne paa en Kunstner.

Det var en stor Kunstner, der i sin Tid begejstrede et Publikum med sit Spil, men han var en af dem, der ikke kunde bekvemme sig til at offre sig for nogen Slags simpel eller daarlig Smag.

Han vilde kun spille den bedste Musik, enten saa Folk vilde høre derpaa eller ej.

Og Publikum blev kjed af ham og vendte sin Gunst til andre og nyere Stjerner, der ikke vare saa nøje i Valget af deres Repertoire, men kunde gjøre saadanne Kunststykker og Krumspring, som faldt i den store Masses Smag.

Fra at have været den eftersøgte, blev den store

Kunstner den forbigaaede, og saa tilsidst den glemte. Han kunde maaske endnu meget længere have holdt sig oppe, men han havde intet Talent til at »puffe« for sig, denne moderne Kunst, hvortil der hører en særlig Begavelse.

Han kunde være baade vred og bitter og dybt bedrøvet, naar han saae, hvordan baade den ene og den anden af de yngre blev foretrukket for ham selv, disse Drenge, mod hvis Kunst han kunde have tusinde gyldige Indvendinger at gjøre! — men han taug og gik af Vejen.

Forstod Folk ikke, hvad virkelig god Musik betød, saa vare de heller ikke værd at spille for. Hvad ham selv angik, saa kunde han undvære deres Gunst. Han vilde aldrig i Livet nedlade sig til nogen Slags Humbug for at logre for et lunefuldt Publikum. Han havde i sin Tid tjent mange Penge, men han elskede dem ikke nok til at beholde dem; og saa længe han havde nok, syntes han, at han ogsaa havde nok til at dele med andre. Men saa kom Ensomheden, Alderdommen rykkede nærmere, og det eneste, han havde tilbage af alt det gode, der havde tilhørt ham, var hans Violin og en Datter, der var hans Hjertes største Glæde. Hans Hustru var død som ung, og han havde været baade Fader og Moder for sin lille Pige. De To havde levet det inderligste Samliv, indtil hun, ved tyve Aars Alderen, giftede sig med en Skolelærer i Bryssel.

Det var en brav og smuk ung Mand, og Faderen havde ikke andet imod ham, end at han tog Datteren fra ham. Imidlertid herskede der det bedste Forhold imellem de unge og den gamle. De boede nær ved hinanden og delte baade godt og ondt.

Det gode de havde at dele, bestod mest i aandelige Ting, thi Indtægterne vare smaa i den lille Familie og man levede fra Haanden i Munden.

Alligevel var det en lykkelig Familie, Kjærligheden forenede dem og ingen Frygt for Fremtiden lammede de unges Arbejdskraft. De havde jo saa meget at leve for, de havde hinanden og den gamle Fader, og alt skulde nok engang blive godt. Men pludselig knustes denne stille Lykke af et eneste Slag.

Efter en Uges Tyfusfeber døde den unge Mand, og strax efter fødte hans Hustru en lille Dreng til Verden.

Hun havde ikke maattet se sin Mand dø. Hun havde ikke faaet sagt ham det sidste Farvel, og ikke været med, da man begravede ham. Man havde ført hende halv bevidstløs af Fortvivlelse hjem til den gamle Faders Hus.

Der blev Drengen født og først en Ugestid efter, at han var kommet til Verden, begyndte hun at vaagne op til Livet igjen.

Men hvilken Opvaagnen!

Hun syntes, at hun havde været borte i hundrede Aar, og i den Tid havde man berøvet hende alt, som gjorde hende Livet kjært.

Hun havde jo ikke faaet sagt sin Elskede Farvel, ikke fulgt ham paa Vej til det ubekjendte Land; — han var ligesom forsvundet. Medens hun var syg og bundet, var han gaaet fra hende for bestandig.

Og istedet for ham, som hun kjendte og elskede, havde hun faaet dette lille, ubekjendte Barn, som nu laa i hendes Arm.

Hun kunde ikke føle Noget for det, hverken Kjærlighed eller Glæde. Hvordan skulde det kunne erstatte

hende den Ven, hun havde tabt. Hun, som nu var berøvet sin egen bedste Støtte, hun skulde nu støtte En til.

Hun laa i den store, hvide Seng i det dunkle Sovekammer og saae mod Vinduet.

Solen var gaaet ned og Aftenrøden flammede over Hotel de Villes takkede Gavle, der tegnede sig sorte op imod den gjennemsigtige Himmel.

Dybt nede fra Gaden hørte hun Stemmer af Folk, der gik forbi.

Det var April, et dejligt Vejr, og mange Mennesker vare ude at spadsere i Solnedgangen. En glad Sang naaede hende, Børnestemmer der raabte, Latter af To, der gik og talte sammen. Alting dernede begyndte at leve Foraarets Liv paany.

Hun laa hvid og stille og hørte disse flygtige Lyd fra den ydre Verden, der nu forekom hende som en Verden, hun ikke længer kjendte. — Hvad havde hun med den at gjøre?

Hun havde den samme Fornemmelse som En, der efter et Skibbrud er blevet kastet op som en halvdød Krop paa de nøgne Klipper. Hendes Sjæl var ikke vaagen mere, men taareløs og følelsesløs laa hun og saae op imod Himlen, hvor Natten sagte bredte sit dunkle Blaa og de første Stjerner tændtes.

Hun følte sit lille Barns varme Legeme paa sin Arm, og hun vendte Hovedet lidt for at se paa ham.

Han sov med et Udtryk af stille Velbefindende. Han kunde jo ikke have nogen Anelse om, hvor ulykkelig hans Moder var. Hans lille Hue gik ned over det fine, mørke Haar og den svedte lille Pande. Hans Aandedræt var sagte og kort som hos en lille Fugl, og han borede det

bløde Ansigt ind under Moderens Skulder, som om han der krøb ind i en Rede.

Men han rørte ikke hendes Hjerte. Hun følte sig blot som en tom Krop med et Hjerte af Sten, og uden at græde, uden at tænke laa hun og stirrede op imod Foraarets Nathimmel.

Da lød paa en Gang Violinen fra Sideværelset. Det var Faderen, der spillede.

Det var længe, længe siden, hun havde hørt ham røre Violinen.

Det var engang i den forsvundne Fortid, inden alt det forfærdelige var sket — og hun lyttede.

Det var en velbekjendt Stemme, der talede til hende.

Denne bløde, dybe Klang havde hun hørt, fra hun var lille. Det var egentlig det første i Livet, som hun huskede at have lagt Mærke til. Stille og alvorlige svævede nu disse Toner imod hende.

I en ærbødig Frastand nærmede de sig hendes Sorg og talte til hende. De talte om hendes Sorg, og de talte, som ingen menneskelige Ord kan tale. Hvor fattige og kolde ere ikke alle menneskelige Ord lige overfor en stor Sorg? Hvor godt de end kan være mente, saa lyde de næsten som en Fornærmelse. Men disse Toner forstode hende. De forstode at tage hendes haabløse Sorg i hele dens Omfang og lægge den frem for hende, saa hun rystedes deraf, som om det havde været en andens Ulykke, hun havde været Vidne til. Hendes Bryst begyndte at hæve sig, hendes Hjerte at slaa med tunge, arbejdende Slag.

Det var Døden i hele dens Storhed og Rædsel, som disse Toner fortalte om, det var Afskedens sønderrivende Smerte.

Og nu begyndte de at græde! Hvor de hulkede og stønnede i Kval, hvor de sukkede i ensom Sorg.

De bragte hendes Legeme til at skjælve og pressede Taarerne op fra hendes Bryst, og nu græd ogsaa hun. Hede, tunge Taarer, som de første Draaber af et Uvejr, faldt ned paa hendes Kinder, og nu styrtede Taarerne frem. Det var, som om de rev noget af hendes Hjerte op med, noget forfærdeligt, sammenpresset og dræbende, som hun havde ligget knust under.

Hvor det var befriende at kunne græde saadan! Og Tonerne fulgte hende. De græd med hende. De syntes at sige: »Ja, ja, du har Ret! græd kun! vi græde med dig!«

Længe, længe fordybede hun sig i denne Smerte og lod Taarerne strømme over sin Hals og sit Bryst uden at tørre dem bort. Men nu lød paa en Gang andre Toner. Hun lyttede! Kun en i Verden har kunnet tale saadan i Musik, og hun vidste, hvem det var. Hun kjendte dette; men aldrig havde hun hørt derpaa som nu.

Det var Trøsten! en himmelsk Trøst, der svævede ned som fra Stjernerne og tog hendes Sorg i sine Arme. Kun den, der forstaar Smerten i hele dens Dybde, kan ogsaa bringe Trøsten — og dette var Trøsten.

Det var Kjærlighedens og Godhedens evige Ord, der falde blødt som Rosenblade over et blødende Hjerte!

Det var ikke denne kolde Trøst: »Du vil engang kunne glemme!« eller den endnu hjerteløsere: »Tænk paa, at mange andre lide mere end Du!« Nej, det var Forkyndelsen om den Lykke og Kjærlighed, som er evig. Det var Himlens Velsignelse over Jordens Smerte.

Og medens hun laa stille og lyttede, var det som om en Isklump smeltede i hendes Hjerte. Hun bøjede sit Hoved sagte over sit Barn og trykkede det nærmere til sig.

Hun skulde lære dette Barn at elske ham, som hun havde elsket. Hun skulde lære det at se op til Stjernerne, der nu lyste klare gjennem den dunkle Nathimmel, og aabne hans Hjerte for saadanne Toner, der nu svævede over dem begge. Den Lille havde aabnet Øjnene. To store, alvorlige Barneøjne. Ogsaa han lyttede og undrede. Hun saae det paa hans Ansigt.

I store Kredse svævede Tonerne om dem, som om de viftede dem med blide Vinger og kyssede dem paa Øjnene og Munden, indtil de sagte svævede bort og døde hen, saadan som de sidste Solstraaler smelte bort i et lysende Hav.

Døren gik op, og hendes gamle Fader kom lydløst hen imod Sengen. Han havde endnu Violinen i Haanden og hans Øjne søgte hans elskede Barn, hvor hun laa i Skumringen.

Det var, som om han ikke var vis paa, om han skulde finde hende levende eller død. Men hun bredte Armene ud imod ham, og da han bøjede sig over hende, drog hun hans graa Hoved ned til sit og Barnets og hvidskede:

»Tak Fader! Du har reddet mig!«

Det var denne Sang om den evige Bølgegang af Menneskelivets Sorg og Trøst, om de store ordløse Kampe og de stille Sejre, som Violinen fortalte. Dette, som Ord aldrig rigtig kan fortælle, det fortalte denne gamle Violin i en gammel Mesters Haand.

Han maa tilgive mig, at jeg i Ord har forsøgt at gjengive det!

Flygtige Billeder.

Hvor ofte hændes det ikke, at vi faae vore stærkeste Indtryk af noget tilfældigt, kortvarigt, af noget, der blot viser sig for os, for strax at forsvinde igjen!

Hvor ofte kan ikke en Personlighed, en Situation, som vi, selv usete, komme i Nærheden af, paa en Gang gribe os paa en ganske særegen stærk Maade, ja ofte give os Impulsen til en hel Række af nye Forestillinger og Ideer. — I saadanne Tilfælde er man altid selv kun Tilskuer, ikke Deltager, eller i al Fald en Deltager, som Ingen lægger Mærke til — man lægger selv Mærke til desto mere.

Enhver af os vil kunne erindre Øjeblikke i sit Liv, hvor han saaledes er blevet Vidne til Scener af andre Personers Liv, maaske en af de mest kritiske, og Billedet heraf staar uudsletteligt for ens Minde, medens saa mange andre Billeder, der bestandig gjentage sig, gaa forbi uden at efterlade noget Indtryk.

Vilde vi alle tale om, hvad vi saaledes i Livets Løb ere blevne Vidne til, saa skulde vi kunne fremvise et mærkeligt Galleri af forskjelligartede og afvexlende Billeder.

Naar jeg blader i mine Erindringer, træffer jeg bestandig igjen paa visse Indtryk, som have vist sig

flygtigt, og som jeg aldrig kan glemme, og hvoraf jeg skulde ønske at gjengive et Par Billeder. — Maa andre gjøre ligesaa!

Jeg var endnu ikke voxen, men i den Alder, hvor man staar paa Tærskelen til Barnekamret og blot venter paa at faae Lov at rende sin Vej for selv at opdage Verden, da jeg en Sommer var nede i det sydlige Sjælland.

Det var ved Næstved Aa, men jeg husker sandelig ikke, om det var ved Næstved By eller det var ude ved Herlufsholms Skole, den store prægtige Herregaard, som Herluf Trolle gav til en Lærdomsanstalt, og som ligger som en Fuglerede midt i Sydsjællands rige Skove. — Jeg var den Sommer begge Steder, og jeg gik ofte alene omkring. — Hvorledes jeg denne Dag kom ned til Aaen, og hvor det egentlig var, kan jeg ikke oplyse, men Stedet ser jeg tydeligt for mig. — Vore danske Søer og Aaer ere ikke som de svenske. I Sverig vilde man kalde det, som vi i Danmark beære med Navn af Sø, for en Dam, og vore Aaer have intet af de svenske Strømmes Styrke og Kraft, — de ere venlige, stille Vandløb, som risle afsted mellem grønne Strande, og i det højeste gjøre et Par smaa Hop ved en eller anden Sluse. Saadan er ogsaa Næstved Aa, og jeg ser den for mig som et bredt, blankt Baand, glidende solbeskinnet gjennem Sommerens overflødige Herlighed. — Intet i Verden kan være mere grønt end saadan en dansk Skov!

Overalt vælter det, skyder det, hænger det med Grønt. — Her ved Aaen vare Skrænterne overvoxede med

højt, saftigt Græs, der gik en op til Knæene, hvori utallige Blomster trængtes og stødtes om Plads. Buske og Træer kravlede helt ned mod Vandet for at drikke, og bag ved knejsede Skovens høje Træer, der fortsattes i en uoverskuelig Hærskare, saa langt Øjet kunde se.

Det var Middagstid og blikstille.

Mellem Sivene i Aaen fløj de grønne og guldglindsende Libeller, og ude paa Vandet laa hele smaa Øer af Aakandeblade med de gule Blomsterknopper og hvide Lilliekalke og skinnede. — Saae jeg op over mit Hoved, hvor jeg sad, var det som at se op i Bølgerne, naar man dukker Hovedet i Havet; alt var et gjennemsigtigt lysmættet, skjælvende Grønt, og fra alle Sider strømmede denne Duft af blandede Blomster, Hø og Varme, der er Midsommerens Kjendetegn.

Jeg var selv i den Alder, da man ingen Tanker har, men hvor ogsaa alt i Livet blot strømmer over En som en sammensat, berusende Vellugt, som man indaander uden at reflektere over, hvad den er sammensat af. — Den Alder, hvor man har stor Lyst til at leve. — Det hænder ogsaa, at man just i den Alder pludselig kan faae en stor Lyst til, at der skal ske noget, noget nyt og uventet, noget, man ubevidst længes efter. Det er ikke nogen eller noget bestemt, det er blot en Følelse af, at nu er man paa Tilskuerpladsen og nu kunde Ouverturen gjerne begynde.

Jeg sad just saadan og halvdrømte, da jeg hørte de fjerne Pladsk af Aareslag — Alt hørtes langt borte i denne Middagsstilhed, — og se! der kom en Baad, en lille, fin, grønmalet Baad, roet af en ung Mand med Straahat.

Han saae sig om, medens han roede, og ved et Sted i Skoven, hvor der var en bekvem Landingsplads ved et

Par store Stene mellem Irislillierne, lod han Baaden glide ind under Løvtaget.

Et Par Øjeblikke efter lyste det rødt mellem Stammerne, og strax efter gled Baaden ud paa Vandet igjen, men nu var der to i Baaden; den unge Mand med Straahatten, og en ung Pige med en lyserød Kjole og sort Haar. — De satte sig paa samme Sæde, og han var meget bange for, at hun skulde væde sine Fødder i Bunden af Baaden.

Da de vare komne til rette, roede de ud i Midten af Aaen, men dér lagde han Aarene op og lod Baaden drive for Strømmen, just forbi hvor jeg sad, og hvor jeg gjemte mig godt. De saae sig først forsigtigt om, men saa flyttede de nærmere og nærmere til hinanden, og tilsidst tog hun Hatten af og lagde sit Hoved op imod hans Bryst. Han holdt sin ene Arm om hendes Liv, den anden om hendes Skulder, og kyssede hende paa Haaret, og hun saae op i hans Ansigt og smilede.

Sagte, sagte gled de med Strømmen ned mellem de grønne Strande. Aakanderne dukkede under Baaden og rejste sig igjen, og Baaden gled bestandig videre. — De talte ikke, de sad blot i den lykkelige Følelse af at være nær hinanden og at elske hinanden.

Jeg forstod det godt, og jeg syntes, at de maatte være meget lykkelige. — Jeg husker ikke, hvordan de saae ud, men jeg husker, at jeg syntes hun var saa yndig — ham saae jeg ikke videre paa. Hvem vare de? hvor kom de fra? og hvor skulde de hen? Det er nu saa mange Aar siden og jeg veed intet om dem. Ere de døde, ere de levende endnu? Blev den unge Lykke til et Livs Lykke, eller var det kun en Ungdomsdrøm, der fulgtes

af Sorg og Elendighed? Billedet af dem, just denne Dag, som de maaske selv for længe siden har glemt, dukker saa ofte op for mig. Det var første Gang jeg fik et Indtryk af, hvad Kjærligheden er, og jeg kan endnu føle, hvordan jeg følte det den Gang.

Just saadan skulde det være! — Alene to, midt i Naturens fuldkomne Herlighed, i samme Baad, der uden Aarer driver for Strømmen, — ja! saadan skulde det være, og saadan troede jeg det var — men saadan er det ikke! — Det har de nok ogsaa selv opdaget for længe siden, men for mig ere disse to ubekjendte forblevne som et Symbol paa Ungdommens første, lykkelige Kjærlighedsdrøm, der forsvinder ved Aaens første Drejning.

Det var paa Turins store, prægtige Banegaard. — Toget var færdigt til at gaa syd paa, og mange Mennesker vare forsamlede i Ventesalen og paa Perronen.

Der var Rejsende fra alle Verdens Lande, der rejste for at se sig om og more sig, der var Landets egne Børn, som i alle Slags Forretninger skulde Syd paa, og der var fattige Folk, der skulde flytte eller i Tjeneste. De vrimlede om hinanden i en broget Mængde. — Mellem alle disse smukke og grimme Ansigter, var der et, der særlig tildrog sig min Opmærksomhed. Det var en ung Pige, der stod i et Hjørne med en lille Rejsepose paa Armen. Hendes Klædedragt var yderst fattig, men ikke desto mindre pyntet med saa mange brogede Farver og saa meget af de fine Damers kasserede Stads, at det ikke var svært at se, hvilken Slags Kvinde der bar det. Hun var ikke smuk, men havde et kraftigt

markeret Ansigt, med stærke, hvælvede Øjenbryn og tykke Fletninger af grovt, sort Haar. Hendes oprindelige mørke Hudfarve havde en stærk Overstrygning af rød og hvid Sminke, men de bare Hænder vare røde og grove.

Alt hos hende burde egentlig have været skikket til at vække Ens Mishag og Uvillie, og dog var der noget hos hende, der strax fik mit Hjerte til næsten at staa stille af Deltagelse for hende, og det var et Udtryk af saa dyb Fortvivlelse, at jeg aldig veed at have set det i en lignende Grad paa et Menneskeansigt. Foran hende stod en gammel Kjærling, et rigtigt Hexeudseende. Hun var barhovedet og enøjet og havde ikke en Tand i Munden. Men denne tandløse Mund bevægede hun med en rivende Tungefærdighed. Ikke et Øjeblik stod den stille, men som et Hjul snurrede hendes uforstaaelige Italiensk afsted med al den dramatiske Stigen og Sænken af Stemmen, som man kun kan frembringe i Syden. Medens hun talte, fæstede hun sit ene lille, gulgrønne Øje stivt paa den unge Pige foran sig og ledsagede sin Ordstrøm med en uendelig Afvexling af alle Slags Gestus. Af og til, et lille Øjeblik, holdt hun op med en spørgende Accent, som om hun ventede et Svar, men hun fik det aldrig. Den unge Kvinde foran hende svarede hende ikke et Ord; med et Udtryk af stum, sløv, trodsig Fortvivlelse stirrede hun hen for sig, og lod den andens Ordstrøm skylle over sig. Der gik en engelsk Dame forbi, en stor Skjønhed, elegant klædt. Jeg saae efter hende, men den unge Pige gav hende ikke et Blik. Der kom en Skare rigtig fine Lapse, klædte efter sidste Mode, med Haandtaget af Stokken i Munden og Hatten paa tre Haar. De kastede i Forbigaaende hurtige, prøvende og foragtelige Blikke paa hende. Hun syntes ikke at mærke det.

Toget begyndte at fnyse og skumme som en Drage, der er færdig til at flyve, og ved den Larm det gjorde, løftede den gamle Hex sin Stemme endnu mere. Den lød overtalende, overbevisende; men hvad hun sagde, forstod jeg ikke. Vilde hun hæve de sidste Skrupler hos en ensom, fortvivlet Sjæl, eller vilde hun overtale til en eller anden indbringende Forbrydelse, for hvilken selv den mest faldne Kvinde vilde bæve tilbage? Jeg veed det ikke, — men aldrig har jeg set et viljeløst Offer for det ondes Indflydelse saa forladt, saa fortvivlet, som den Kvinde, der stod her for at drage sin Undergang imøde. Det var klart, at hun ikke havde nogen Ven i hele Verden, der kunde eller vilde hjælpe hende. Hun var dømt, og i sidste Øjeblik stod denne onde, gamle Kvinde og stødte hende med sikker Haand ned i Afgrunden. — Det var et saadant Øjeblik, hvor man ret føler sin egen Fejghed og Uduelighed. Retfærdighedens Stemme i en siger: »Hjælp hende dog! red hende!« — »ser Du ikke, at det beror paa et Øjeblik!« — men medens man tydelig hører denne Stemme, rører man sig ikke, men ser til, som om man var Tilskuer ved en Henrettelse.

Folk begyndte at sætte sig op i Vognene. Pigen gik ud for at sætte sig op i en tredje Klasses Kupé. Den gamle Hex trængte sig efter, tæt i hendes Spor, som en Haj, og da den unge havde sat sig op i Vognen og faaet sine fattige Bylter med sig, stod endnu den gamle dernede, gestikulerende og talende, som om hun havde en Helvedes Ild under Tungen. Ikke et Ord, ikke et Blik fik hun til Svar. Taus og forstenet som En, der veed, at alt Haab er ude, sad den unge der oppe og stirrede frem for sig. Dørene sloges i, den ene efter den anden.

»Partenza!« raabtes der, og ogsaa hendes Dør sloges i — og saa gik Toget. Jeg saae hende aldrig staa ud, og jeg veed ikke, hvad der blev af hende. Jeg er blot vis paa, at lige saa vist som jeg selv rejste til Rom, rejste hun sin Undergang i Møde.

Det var just ved Solnedgang, da vi kom ned fra Taarnet i en af Tysklands store Domkirker. En Del af det mystiske Tempel laa allerede indhyllet i Mørke, hvorfra hist og her en Alterlampe glødede frem som en St. Hansorm. Men paa en af de høje Piller i Midtskibet faldt endnu den nedgaaende Sols sidste Straaler og omhyllede Madonnastatuen, der stod højt oppe, med en overjordisk Glands.

Om Dagen var jeg gaaet forbi og havde set op paa denne Statue, som ikke havde noget kunsterisk Værd, men som stod udklædt som en Dukke i hvidt Atlask med Guldpaljetter og med en Guldkrone paa Hovedet, medens en mindre Guldkrone prydede det lille Jesusbarn, som Madonnaen holdt paa Armen.

Jeg havde set derpaa med et saadant kjøligt, kritisk Blik, hvormed vi Protestanter jo sædvanligvis betragte de katholske Helgenbilleder, hvori vi blot se Overtro og Afguderi. Men nu i Solnedgangen saae det anderledes ud. De høje Hvælvinger syntes uendelige, da Tusmørket allerede havde lejret sig deroppe, og de fine Røgelseskyer, der vare stegne op efter Offeret, dvælede derunder som svævende Nattetaager. Rosen i det mangefarvede Vindue straalede som Blod og Blomster, og fra et andet, højere liggende Vindue faldt et helt Knippe af brede Solstraaler

ned over de midterste Piller i Kirken, hvor Madonnaen tronede.

Fra Taarntrappen, hvor jeg stod, kunde jeg ikke se hendes Ansigt eller nogle af Detaillerne i hendes Skikkelse. Hun var omhyllet af et hvidgult, straalende Skjær, hvori Guldbroderierne paa hendes Kjole dirrede som Stjerner, og som kastede en Glorie om hendes kronede Hoved. Hun var i dette Øjeblik Himlens Dronning og viste sig i hele sin pletfrie Herlighed for Jordens Børn. Og jeg forstod, at just saaledes opfattedes hun af en ung Kvinde, der laa paa Knæ dybt nede for hendes Fødder. Hun var sortklædt og havde et Slør over Hovedet, der helt skjulte hendes Ansigt, og Hovedet var bøjet over de foldede Hænder, der laa som magtesløse i hendes Skjød. I Kirken hørtes ikke en Lyd. Kun en Præst syslede med listende Trin med de hellige Kar ved Højalteret, og Støvgranene hvirvlede lydløst og mangefarvede i de lange Solstraaler. — Nedsunket og som knust i Bøn, laa den bedende Kvinde for det himmelske Syn over hende. — Hvilken haabløs Sorg hun end kunde gjemme paa, hvilken Synd hun maatte have at bekjende, saa er jeg vis paa, at hun i dette Øjeblik fik Trøst; for hende fandtes den himmelske, evige Trøst just i denne Stund synlig tilstede. Den behøvede ikke at tale gjennem Menneskelæber; den behøvede blot at vise sig og dermed sige: »Her er jeg! jeg lever og beskytter Dig. Hvad Du end har forbrudt, hvidsk det til mig — jeg tier. Hvad Dit Hjerte længes efter, betro mig det. Jeg har Magten! Er Du angst og urolig! — løft Dine Øjne til mig! Jeg er den evige lyksalige Ro.«

Mere og mere luede Madonnabilledet i Solnedgangen, og dybere og dybere bøjede den bedende sig ned. Paa

en Gang løftede hun Hovedet og Sløret faldt fra hendes Ansigt, et ungt, rørende, forgrædt Ansigt. Hun strakte Halsen frem, som om hun i Tankerne vilde kysse Marias Fod, der svævede højt over hende. Hun strakte Hænderne, Armene, Skuldrene frem i en stor Bevægelse, som om hun vilde sige: »Tag mig! frels mig!« — og saadan laa hun ubevægelig et Øjeblik. Endnu lyste Synet over hende, men paa en Gang blegnede det, fik en blyagtig, kold Farve og sluktes saa pludseligt, som man slukker en Flamme. Der var mørkt i Kirken, og hun rejste sig hastig, drog Sløret om sig og forsvandt i en af Sidegangene.

Lad Protestanterne tale aldrig saa meget om Billeddyrkelse og Hedenskab hos Katholikkerne, lad dem kalde det Barnlighed og Overtro, at de kunne finde Trøst i at knæle for en Statue! I dette Øjeblik forstod jeg det altsammen. Det er ikke blot et Foredrag, der sætter ens Sjæl i Bevægelse; der findes Syner, der kan røre og opløfte ganske anderledes end menneskelige Ord.

I en af de græske Komedier siger Vægteren om Almagten: »Jeg kalder Dig Zeus, hvis dette Navn behager Dig.« Katholikkerne kalde den himmelske Trøst for Maria.

Da Solen brændte altfor hedt paa Borgholms Gader, begyndte jeg at længes efter Skoven, saa jeg tilsidst ikke længere kunde holde det ud. Den meget omtalte Egeskov bag Borgholm tager sig visselig godt ud i Frastand som Klædedragt for Højderne, men der findes hverken Skygge eller Siddepladser i den forvirrede, sammen-

filtrede Masse af forsømte Træer, der se ud som lange Vandskud eller Kaalplanter. De raadede mig da til at kjøre til »Skedda mosse«, en Skov, der vel ligger en halv Mil eller saa fra Borgholm. Det var en varm Dag med svag Blæst, da vi kjørte den stenede Vej derud. Skoven bestaar af bare Fyrretræer, temmelig høje og alle af næsten samme Størrelse. Marken er fuldstændig flad, uden den mindste Forhøjning, og beklædt med et kort, grønt Græs, og der findes ikke Spor af Underskov. Hist og her ligge store, flade Stene, passende til at tænde et Offerbaal paa — eller spise Frokost paa.

Sjældent har et Sted gjort et saa forladt og ensomt Indtryk paa mig. Det var som en Skov ved Verdens Ende. Ikke en Fugl sang, ikke et Dyr var at se, men oppe i Fyrrekronerne gik en uophørlig, dyb susende Orgeltone, der ikke et Øjeblik ophørte. Jeg ilede ind i Skoven for om muligt at opdage nye Steder, nogen Afvexling, nogen Forandring. Nej! bestandig det samme! den samme gulvlige Jordbund med det korte blomsterløse Græs, og det ene Fyrretræ ved det andet, af samme Højde og samme Omfang, og med samme dybe, enstonende Sang i Toppen: »Aa—aa—aa!« Saa gik jeg tilbage til vort første Ankomststed, en stor rund Plads, hvorom Skoven slog Ring.

Vi dækkede vor Madkurv paa en Sten og saae os om efter Vand, men i det samme kom som ved et Trylleslag en hel Flok Børn springende frem mellem Træerne. Der var vel en tolv, femten Stykker. De ældste kunde være en ti Aar, de mindste kunde akkurat gaa; alle vare de fattige og hver havde kun eet Par Klædningsstykker paa. En havde faaet Buxerne, men ingen Sko, en anden Sko, men ingen Buxer. Alle vare de barhovede,

solbrændte og mere eller mindre snavsede. De barfodede, hvoraf der var flest, havde Fødderne ganske graagule af tæt, fint Støv. Alle havde de Blomsterbuketter i Hænderne, Blomster, der vare plukkede i Grøfterne ude paa Marken og uden Tanke om, hvordan Buketten skulde blive. Det var den eneste Vare de kunde sælge, og da der nu kom en Vogn til denne øde Egn, saa var det bedst at passe paa. Hvem veed! her kunde vanke Skillinger. — De sagde ingenting. De stod blot i en vis forskrækket Afstand og gloede paa os. — Her kom Tvebakkerne, Appelsinerne og Kobberpengene vel tilpas, og saasnart en havde faaet, kom der en ny tilsyne; jeg veed ikke, hvorfra de alle vrimlede frem.

Men paa en Gang kom der frem bag Træerne en gammel, gammel Kvinde. Hun kunde neppe slæbe sig frem ved sin Stok, og jeg maatte hjælpe hende at sætte sig paa Stenen.

Det var med Møje, at hun stødte Ordene frem mellem Pusten og Hoste, og da endelig Stemmen kom, var den saa rystende, at den lød, som naar En har Graaden i Halsen.

»Ja jeg skal sige Fruen — jeg er gammel — jeg er hundrede Aar! — Det er ikke Smaasager! — nej det er det ikke. — Og fattig er jeg, og fattig har jeg altid været, og da jeg nu hørte, at Herskabet kom, saa tænkte jeg, at man maaske vilde være barmhjertig mod en gammel Stakkel — og — og« — saa begyndte Hosten.

Da hun havde faaet lidt at lædske sig paa, fortsatte hun.

»Ja, ja, enhver kan synes, at Livet kan være tungt, og enhver har sit, men naar man har levet i hundrede

Aar, saa er man træt, og saa ønsker man, at Herren i sin Naade vilde gjøre Ende paa ens Elendighed!«

Jeg spurgte, om hun ingen Børn havde?

»Jo, jeg har en Dreng, der er ude at pløje, — der! — der ude ved vort Hus!«

Hun pegede med sin gamle knoklede Finger ud ad Skoven.

»En Dreng? hvor gammel er han.«

»Aa, han er nu fem og tredsinstyve Aar,« sagde hun med en resigneret Mine og snød sig.

»Ingen flere!« spurgte jeg.

»Ingen flere, — ingen flere! Alle ere døde. Alle har jeg set fødes og dø, og nu er jeg alene, og jeg længes, jeg længes efter at komme herfra?«

Hendes Stemme begyndte at ryste endnu mere, hendes smaa Øjne bleve rødkantede og hun strakte sine magre Arme med en tragisk Bevægelse op mod Himlen og rystede dem.

»Kan da Gud ikke høre mine Bønner, har han da ganske glemt mig! Jeg bér ham, jeg bér ham jo Dag og Nat om min Forløsning! men jeg kan forstaa, han har saa meget andet at tænke paa. Han kan ikke huske mig gamle Stakkel, som gaar her og venter og venter — aa! aa! — « aa! aa! — susede det oppe i Fyrrene. — Hvor det var trist og øde og haabløst og indholdsløst og rørende paa en Gang.

Hun sad endnu længe og klagede sig, men det var blot samme Tema med forskjellige Variationer. — Hun havde intet at fortælle om, intet at mindes. Alle hendes Tanker og Længsler gik ud paa at komme bort fra dette Liv, og da hun endelig rejste sig og stavrede bort, medens jeg støttede hende, til hun kom hen til Vejen, sagde hun:

»Ja Gud velsigne Fruen for hendes Barmhjertighed, og gid Fruen aldrig maa blive saa gammel som jeg.«

Saasnart hun var borte, kom Børnene igjen frem. For dem var der endnu en Tvebak, en Femøre eller en Kringle, en højst spændende og efterstræbelsesværdig Aabenbarelse.

De fulgte os som en Myggesværm, bestandig med nyplukkede Blomster, som de krammede i deres smaa svedte Hænder, og da vi saa rullede bort, sprang de endnu efter Vognen, til deres smaa støvede Fødder bleve trætte og de bleve staaende med Maven ud og uredt Haar og saae efter os.

Blæsten var blevet stærkere, og det lød som lange Klageraab i Kronerne af Fyrreskoven. »Aa — aa — hundrede Aar!« — et og det samme — aa — aa — og saa forsvandt Skeddamosse.

Det var ved den italienske Grændse. Toget holdt ved Toldstationen, hvor alle skulde ind og have Rejsegodset visiteret. — Det var Nat. En mild, herlig Septembernat. Maanen stod som et stort, blankt Skjold paa en skyfri Himmel, og i det dæmrende Lys, den spredte, glindsede det hist og her i Vandløbene fra Bjergene, i Søens bølgeløse Flade, og Klostre og Villaer flød som Drømmebilleder forbi os. — Vi havde forladt Lugano, som trods dets fuldkomne italienske Karakter jo endnu ligger paa det schweiziske Omraade, nu skulde vi ind til Como, hvor der var Høstmarked, og hvor mange Landfolk vare paa Vejen med deres Produkter.

Der er altid noget saa besynderligt ved at staa paa

Grændsen af et Land, om man ogsaa er voxet fra, som den lille engelske Pige, at se paa Jorden og sige »Er vi nu i Devonshire, ja, men det er jo rødt!« — (rødt paa Kortet). — Om det ogsaa er noget tilfældigt og menneskeligt, der har sat sine Grændser i Naturen og sagt: »Her ophører Schweiz og Italien begynder« — saa har det dog ogsaa sin Betydning, og man veed, at nu drager man ind under den italienske Tricolores Beskyttelse. Det var desuden for mig et Gjensyn efter mange Aars Skilsmisse, og jeg var i samme aandeløse, spændte Tilstand, som naar man efter mange Aars Adskillelse skal se en elsket Ven og veed, at nu staar han paa den anden Side af Døren. Har han forandret sig? — vil man kjende ham igjen og elske ham lige saa højt som før. Eller er det kun i ens Erindring, at han har faaet den ideale Glands, hvori han staar for ens Tanker. — Snart skal man faae det at vide!

Folk trængte sig henimod Toldbordene, hvor Toldere rodede syndigt om i alle Kufferter, og Offrene stode forskrækkede og forsvarsløse og saae til. — Der var et Par Bønderfolk fra Omegnen, der førte en hel Del Frugtkurve med sig, hvis Indhold de skulde sælge i Como, og foruden de tunge Kurve og diverse Bylter og Pakker havde Konen et lille spædt Barn at bære paa. Rigtignok var hun selv stor og bred som en Karyatide, men hun havde dog ikke mere end to Arme, og Manden var aldeles optaget af at passe paa, at man ikke snød dem med Tolden. Da min Mand var sysselsat paa lignende Maade med vore egne Rejsesager, bad jeg Moderen om at faae Lov til at holde det lille Barn, medens hun passede sine Kurve. — Jeg skulde sætte mig udenfor paa en Bænk og vente, til Tolden var klaret. — Med et ven-

ligt Nik og Tak rakte hun mig Ungen, og jeg satte mig udenfor i Maaneskinnet med den lille i Armene. — Det var bestemt en lille Dreng, jeg har en Del Erfaring i at forstaa mig paa Svøbelsebørn, og der var noget i Maaden at holde Hovedet paa og trække Øjenbrynene sammen, noget i de smaa faste Armes Bevægelser, der sagde mig, at det var en lille Italiener jeg havde faaet fat i. — Lykkeligvis var han i den spæde Alder, hvor det er et lille Væsen aldeles ligegyldigt hvem der tager det, blot den, som tager det, holder godt fast, og jeg gjorde ham det saa bekvemt som muligt. — Det var en dejlig lille Unge, med olivenfarvet Hud, der var dunet som paa en lille Fugl. Øjnene vare store og sortegraa med fine, skarpt tegnede Øjenbryn. En lille Næse, der tydeligt sagde, at den med det første tænkte at krumme sig, og den aller sødeste og aller mindste Mund man kunde tænke sig, der med et lille, højtideligt Udtryk spidsede sig og aabnede Læberne.

Drengen laa paa Ryggen med Hovedet støttet paa min Arm og den ene lille Tommelfinger i Munden og saae opmærksomt paa Maanen.

»Der ligger Du og titter,« tænkte jeg, »og veed ikke, hvilken Lykke Du er født til. Her skal Du voxe op mellem disse Bjerge og disse vidunderlige Søer, hvor alt det store i Schweiz og det milde, fortryllende i Italien har samlet sig til at skabe et Paradis.«

Han saae paa mig, og jeg syntes, at han trak lidt paa Munden. — »Ja Du! Du kan le Du! Medens vi andre deroppe ved Verdens Ende gaa omkring i Is og Sne, saa sner det her allerede med Frugtblomster, og medens vi plukke vore sure Stikkelsbær og rive Fingrene tilblods for at faae dem, saa kan Du blot gramse efter

Druerne!« — Det er mærkværdigt, hvad Svøbelsesbørn har for en hurtig Opfattelse! Han begyndte virkelig at røre sin lille Haand, som om han rakte efter noget. — »Og saa smuk Du bliver, din lille Bandit! Saadanne Øjne faar man kun, naar ens Mor har set paa bare Skjønhed, inden hun fødte en, og jo mere man selv indsuger deraf, des smukkere blive de.«

Han blinkede med de lange Øjenhaar og saae igjen stift paa Maanen.

»Aa ja, Du behøver ikke at kokettere, Du er lige sød endda. — Hør Du! vil Du bytte med mig! — Lad mig følge med Far og Mor ud paa Landet og hjælpe dem at grave i Vingaarden og spise Druerne, og saa kan Du rejse op til Norden og lukke Dig inde 9 Maaneder af Aaret og leve med at læse og skrive og andre lige saa dumme Ting?«

Men nu opponerede han tydeligt og begyndte at sparke med Benene. — De kom ud fra Toldhuset og Moderen gik henimod mig med et Ansigt saa mildt, som om vi havde kjendt hinanden i mange Aar, og strakte Armene ud efter den lille. — Jeg beholdt ham endnu lidt og sagde nogle Ord om, hvor fortryllende jeg fandt ham, og imens bukkede hun sig ned og aabnede Laaget paa en af sine Kurve og tog derfra en tung, sort Drueklasse, der endnu havde Duggen paa Bærrene, og hvis Stilke vare kraftige og tykke som en Gren. — »Tag kun!« sagde hun smilende og rakte mig den. »De ere gode, de har voxet i vor egen Vingaard. Det var saa venligt af Dem at tage min lille Giacomo, den Engel!« — Jeg tog Druerne og hun fik Drengen — og saa lød Piben, og vi skiltes ad. — Hvis han lever, saa er han nu stor, lille Giacomo. — Han har lært at tale Italiensk og at

arbejde; men mon han er lige saa lykkelig som den Aften, han laa indpakket i Shawler og saae op i Maanen, der sejlede op over Comosøen?

Blot endnu et Billede vil jeg tilføje — ja, det var da egentlig en Samtale, som jeg blev Vidne til mellem to Drenge, jeg kjendte.

Det var en af de varme Sommerdage; jeg var gaaet ud i Skoven til min Yndlingsplads. Den laa dybt nede, lige ved Bredden af Mælaren, hvor nogle vældige Stene laa kastede om hverandre, og hvor et Par store vilde Rosenbuske blomstrede. — Birkene hang med deres Grene helt ud over Vandet, og de to høje Graner, der stode ved Siden, saae dobbelt mørke ud mod alle de lyse Træer omkring. — Her viftede det paa de hede Dage altid lidt fra Søen, der med utallige Blink, i smaa lette Bølger, skvulpede forbi, og her var Skygge mod Solen, og man havde dog med det samme den Fornøjelse at se den falde med hele sin Kraft paa det grønne Græs og alle de gule Blomster i Bakken.

Jeg var gaaet derned og havde lagt mig i Græsset med en Bog. — Det ser dog altid lidt nyttig ud at have en Bog under Armen, naar man gaar ud om Sommeren, skjønt man jo sjældent kommer længere end til at slaa den op. — Der var saa mange Sommerfugle og andre Insekter at se paa, hvor jeg laa med Næsen lige ned i Græsset, og Søen lokkede bestandig ens Blikke. Det lyste paa de hvide Sejl, eller der faldt blaa, forfriskende Skygger over Vandet, eller andre lignende vigtige og fængslende Ting indtraf, der optog hele ens Opmærksomhed.

Havet er urovækkende. Det river op i alle ens Længsler og Savn, men Mælaren er saa beroligende. — Man ser derud og tænker: »Hvor der maa være dejligt derude paa Bølgerne, og dejligt derovre paa den anden Side, — men der er lige saa godt her — og jeg bliver liggende.«

Medens jeg laa i saadanne dybsindige Tanker, kom Drengene gaaende ned ad Bakken med deres Fiskeredskaber.

Det var to Fætre, omtrent jævnaldrende, begge en tolv, tretten Aar. — Der var imidlertid stor Forskjel paa dem i Størrelse og Udseende. Niels, som gik foran, var lille af Vext, bredskuldret og kraftig bygget. Han havde ganske lyst, kortklippet Haar, en kort Næse, en alvorlig, stor Mund, og et Par gode, trofaste, smaa, blaa Øjne. Han var klædt i stribede Kadetklæder og bar, foruden sin Medestang, Kassen med Ormene. — Bag ved ham kom Walter, en høj, smækker Dreng, elegant skabt, med smalle Hænder og runde Haandled. — Han havde næsten kulsort Haar, der hang i lange Totter ned over Panden, fine Øjenbryn, og en rund, rød Barnemund. — Det smukkeste ved ham var dog hans Øjne, et Par fløjelssorte, bløde, melankolske, indsmigrende Øjne med lange Silkeøjenhaar. — Skulde man gaa til Bunds i Sagen, var det nok de Øjnes Skyld, at han saa ofte fik ja, naar han bad om noget, og at han ofte slap for en Straf, der kunde have været vel fortjent. — Hans Far og Mor, hans Bedstemor og Tanter — alle forkjælede de ham — ja jeg med! det skylder jeg Sandheden at sige. — Han slentrede ned ad Vejen, klædt i en hel blaa Dragt med korte Buxer, og en blaa Hat, der sad skjødesløst paa Nakken. — Niels var et Stykke foran ham,

og da de nu skulde gaa ned ad Bakken, spejdede Walters Øjne ivrigt frem for sig.

»Niels!«, raabte han, »Du maa ikke gaa ud paa den store Sten tilhøjre! der vil jeg staa!«

De gik forbi mig og nikkede til mig og stillede sig saa nede ved Stenene for at fiske. — Walter skyndte sig at tage Pladsen paa den store flade Sten, hvor man uden Tvivl stod bedst, og rakte sin Medestang til Niels. »Aa! sæt en Orm paa til mig,« sagde han.

Niels bøjede sig ned og satte Orm paa hans Krog, derefter gjorde han sin egen Medestang istand og de begyndte at fiske. — Der var blikstille dernede, og de talte ikke. Jeg hørte kun, naar de af og til trak Snoren op og kastede den ud igjen i en anden Retning.

Paa engang begyndte Niels at skrabe med Fødderne. Han trak op. Han havde faaet en lille Fisk, der hang og sprællede fortvivlet i Solen med sine Sølvskjæl.

Walter kastede et Par mørke Blikke paa den og taug. — Et Par Minutter efter havde Niels igjen Bid. Denne Gang var det en Aborre med røde Finner, som han kastede i Land.

»Hvor Du har Held med Dig!« sagde Walter og flyttede sig, saa han støttede paa det andet Ben.

»Ja sikken en!« sagde Niels fornøjet. »Den skal jeg give Mormor til Aftensmad.«

De begyndte igjen, og Niels fik det ene Bid efter det andet. Walters Medestang havde endnu ikke rørt sig.

»Det tror jeg nok,« sagde Walter fortrædelig, »at Du faar Bid. Her er ingen Sol, hvor jeg staar, og Fiskene kan ikke lide Skyggen.«

»Vil Du bytte med mig,« sagde Niels strax. »Kom og stil dig her. — Se her! giv mig Haanden« — Walter

tog strax imod den og var med et Spring henne paa Niels' Sten. Niels stillede sig paa den flade Sten, som Walter havde forladt. — Men Lykken syntes nu at vilde følge Niels, og det varede ikke længe, førend han igjen fik Bid og trak den ene lille Fisk op efter den anden. Walters Øjne bleve bestandig mørkere. — »Din Medestang er længere end min« sagde han, »og Din Medesnor ogsaa. Jeg naar ikke ud over de første Sten paa Bunden.«

»Her!« sagde Niels og rakte ham Stangen. »Tag min! Jeg har jo allerede faaet saa meget.«

Walter byttede ivrigt med ham, og nu varede det virkelig ikke længe, førend ogsaa han fik Bid, og da han havde faaet lagt et Par Smaafisk i en Bunke bag en Sten, kom hans gode Humør tilbage, og Drengene begyndte at samtale.

»Niels,« sagde Walter, »Tror Du, at Du faar Lov til at gaa til Søs?«

»Ja jeg veed det ikke,« svarede Niels i en hvidskende Tone for ikke at forstyrre Fiskene. »Moder er jo saa bange derfor, men det er det eneste, jeg har Lyst til. Uh! at sidde og glo i de dumme Bøger, og læse Latin! veed Du noget mere uforskammet kjedeligt end Latin?«

»Ja men, de har det slemt paa Søen,« sagde Walter. »Hvis Du skal gaa til Kofardis, saa faar Du saadan en ussel Mad. Jeg veed, at de har det som rigtige Hunde.«

»Det vænner man sig til,« sagde Niels. »Og saa kan man jo faae sit eget Skib og sejle, hvor man vil.«

»Aa Du! det koster mange tusinde Kroner, og Du kan være druknet mange Gange, inden Du fortjener dem.«

»Ja, jeg har nu i al Fald mest Lyst dertil,« sagde

Niels, og satte Armen i Siden. — »Men Du Walter, hvad vil Du være?«

»Ja,« svarede Walter og lettede paa sin blaa Hat og kløede sig i Hovedet. »Jeg veed det egentlig ikke. Jeg har just ikke Lyst til at være nogenting, — saadan altid, — men jeg vilde ogsaa gjerne se mig om i Verden, og rejse til alle Lande i Europa og Asien og Amerika. — Til Afrika bryder jeg mig ikke om. Jeg tror der er saa hedt og saa grimt, — men alle andre Steder. — Og saa vilde jeg ha' mig et rigtig stort Hus paa Landet, og Heste og Vogne og en Sejlbaad, — saadan en Sejlbaad som den, den engelske Lord havde, som vi saae i Stockholm ifjor. Der skal være sex Matroser og en Salon og et Sovekammer, og saa vil jeg ha' min egen Kok med.«

»Og Din Kone,« sagde Niels.

»Det har jeg ikke tænkt paa endnu«, svarede Walter og skiftede Ben.

»Ja Du faaer nu i al Fald, hvem Du vil,« sagde Niels med et Suk, som fik mig at tro, at han maaske tænkte paa en vis lille guldhaaret Kusine, som var alle Drengenes Ideal.

»Ja, det har jeg ikke isinde at græmme mig over,« svarede Walter. »Vil ikke den ene ha' mig, saa vil den anden. En Kone er ikke svær at faae, — men Penge! — det er sværere, og man behøver mange Penge, hvis man vil more sig«.

»Ja, men saa maa Du vel søge at fortjene dem paa en eller anden Maade,« sagde Niels, som nu var kjed af at fiske og var krøbet bag ved Walter.

»Det varer saa længe,« svarede Walter. — »Men man

kan laane-, tilføjede han efter en Pause, og saae med sine sorte Øjne drømmende ud over Vandet.«

»Nej, veed Du hvad,« indvendte Niels, »Det siger Fader, er det dummeste, man kan gjøre. Det svier til en bag efter.«

»Naa, hvad skal man da gjøre,« spurgte Walter i en utaalmodig Tone. »Naar man ingenting har og ingenting kan fortjene. — Skal man sidde og mugne som en anden gammel Skolemester? — Nej, Du! saa render jeg heller min Vej og kommer aldrig igjen.«

»Nej, det gjør Du ikke,« sagde Niels, og saae op i Walters Ansigt, med et Udtryk, som viste, hvor forelsket han var i sin smukke Fætter. Derefter rejste han sig, lagde Armen om hans Skulder og sagde til ham i den ømmeste Tone:

»Gjør Du kun Gjæld, Walter! Jeg skal betale den.«

»Ved Lys og Lampers Skin.«

September dagene vare blevne korte, Natten kom tidlig og Himlen var fuld af Stjerner, men der var endnu Sommer i Luften. -- Igjennem de aabne Døre til Blomsterhuset strømmede Natteluften mild og duftende. Endnu havde man ikke behøvet at dække Heliotroperne til for Nattefrosten. De store Bede vare fulde af deres lilla Blomster, der havde bredt sig til alle Sider. En og anden Rose fandtes endnu tilbage, og de ildrøde Pellagonier og lyseblaa Lillier havde en svag Farve i det stærke Lys fra alle de kulørte Lamper paa Verandaen. — Natteduggen glindsede paa Græsset i Plænerne, og dybt nede glindsede Søen i Maaneskinnet. Fuldmaanen stod højt oppe mellem de kulsorte Grene, og Birketræernes lange fine Grene hang som Sølvtraade i det hvide Lys, medens Espenes urolige Blade dirrede og dirrede som utallige Vandstænk. I det fjerne steg nu og da en Raket op mod Nathimlen og sluktes lydløst i en Buket af farvede Gnister; og lige saa lydløst glede Baade med en eller flere kulørte Lamper forbi.

Inde i Villaen var der stærkt oplyst med Lamper og Lys overalt, og i Blomsterhuset hang store Balloner med Lys og kastede et mystisk Skjær over de lange Fuchsiaranker, hvorfra Masser af røde Blomster dryppede

ned, og paa de blomstrende Nerier, der bredte sig under Glastaget.

Man fejrede den tredje Lysningsdag*) for Datteren i Huset, den attenaarige Ida, der nu skulde giftes med en Husarkaptajn, der var dobbelt saa gammel som hun.

To Strengeinstrumenter og et Klaver gjorde deres Bedste for at udføre en Vals, hvorefter en Mængde Par dansede; — men Dansesalen var ikke stor, og det var ikke et Bal efter strenge Regler. Nogle Par foretrak at gaa Arm i Arm i Haven, eller sidde i et af de maanelyse Lysthuse for at passiare. — Alle Døre til Haven stode aabne, og man gik og kom.

I Blomsterhuset bag ved Dansesalen befandt sig ogsaa et Par, som ikke dansede. Hun sad ned paa en lav Divan og spiste Is, langsomt, i smaa Mundfulde, og han stod bag ved hende, lænet mod Væggen, med Benene overkors. Det saae ud til, at de havde havt en længere Samtale, og der var indtraadt en Pause.

Hun kunde være en fem og tyve Aar, var snarere under end over Middelhøjde, havde regelmæssige Træk, især en meget smuk, kort Næse, en bleg Ansigtsfarve og et stærkt brunt Haar, der faldt dybt ned over Panden og var slaaet i en Knude langt nede i Nakken. — Nakken gjorde en smuk Bøjning, da hun sad der og saae ned paa Tallerkenen, hun havde i Skjødet. — Hun var klædt i en terrakottafarvet Silkekjole uden Ærmer, nedringet i en Spids mod Brystet og paa Ryggen, en Kjole, der fremhævede hele hendes fine, bløde Figur, men hvorpaa intet Smykke af Blomster eller Juveler

*) De Dage, da der lyses for et Brudepar i Kirken før Brylluppet, fejres i Sverig med særlig Højtidelighed, især er den tredje Lysningsdag en Familiefest.

var anbragt. Hun var smuk nok til at kunne undvære dem.

Den unge Mand, der stod bag ved, kunde vel være paa samme Alder som hun, eller snarere noget yngre. Han var høj og temmelig mager, havde kortklippet, lyst Haar, et Par store lyse Knebelsbarter, blaa, lidt udstaaende Øjne, og et Udtryk af Godmodighed og Beundring i sit Ansigt.

Han fulgte med stor Interesse hver Mundfuld Is, som den unge Dame fortærede, eller, det var vel snarere Bevægelsen af hendes behandskede Haand og Arm, der førte den lille Guldske op til hendes Læber.

Hvordan det nu var, saa yttrede han ikke et Ord, saa længe hun spiste, men da hun var færdig, sagde han:

»Maa jeg sætte Deres Tallerken bort? De kunde spilde paa Deres røde Kjole.«

Hun gav ham Assietten og sagde i det samme i en temmelig fornærmet Tone.

»Rød! ja saa, er min Kjole rød?«

»Er den maaske blaa?« spurgte han, med et halvt angrende, halvt ironisk Udtryk.

»Den er terrakotta, jordbærfarvet, graarød, — hvad De nu vil kalde det.«

Hun tog forsigtig med sin højre Haand og løftede en Flig af sin Silkekjole.

»Men rød! — Herrer kan da aldrig opfatte Nuancerne i noget! for deres Øjne er alting enten sort eller hvidt gult eller blaat, ondt eller godt, — men Mellemtonerne! og ser De, det er netop Mellemtonerne, der er de intressanteste.«

»Deri tager De ganske fejl,« sagde han ivrigt og

purrede op i sit neppe synlige Haar. »Det er tvertimod Damerne, der ere saadanne fanatiske Dommere. — Saasnart en Mand har den mindste Fejl eller Daarskab, saa rynke de paa Næsen. Han duer ikke, væk med ham!«

»Naa, det er jo blot endnu et Bevis paa, at vi opfatte Detaillerne,« sagde hun. »Det kan sommetider være en lille Ubetydelighed, der viser os, hvordan det hele Menneske i Grunden er — aldeles pludselig! — Et eneste Ansigtsudtryk, en Latter, der ikke passer til Anledningen, — den Maade, en Person spiser paa, — ja gaber, kan sommetider være nok til at vi se dem i en ganske anden og ny Belysning.«

»Gud, hvor De er streng, Frøken,« sagde han og skiftede Ben, med et fortvivlet Udtryk.

»Hvem skal da kunne staa sig? Enhver af os kan vel en eller anden Gang gabe for højt eller faae noget i den gale Hals.«

Hun bevægede sig utaalmodig paa Sofaen og slog med sin Vifte.

»De forstaar jo slet ikke, hvad jeg siger. Det gjør ingenting, at Folk har Fejl, — vi har alle Fejl, men det beror paa, hvorvidt deres Fejl ikke støder en — deri ligger hele Hemmeligheden ved vore Sympathier!«

»Og det siger De naturligvis aldrig til de stakkels Syndere selv. Jeg selv, for Exempel, — sig mig oprigtig, — har jeg nogle af de Fejl, der støder Dem?«

Hun løftede Hovedet og saae ganske alvorlig paa ham, som om hun vilde undersøge hele hans Person. Derpaa bøjede hun Hovedet igjen.

»Nej, jeg kan godt lide Dem,« sagde hun.

»Naa, hvorfor i al Verden kan De da ikke gifte Dem med mig?«

Han satte sig med et Sæt ned paa en Tabouret lige over for hende, og slog Hænderne sammen.

Hun lo, men det var en venlig, sagte Latter, som man ler ad et Barn, der bærer sig komisk ad.

»Der er en umaadelig stor Forskjel paa at kunne godt lide Folk og at gifte sig med dem,« sagde hun.

»Det forstaar jeg ikke,« svarede han. »Jeg kan godt lide Dem, og jeg vil ogsaa saa gjerne gifte mig med Dem.«

»Men jeg kunde slet ikke lade mig nøje med, bare at kunne »godt lide« den, jeg tog til Mand,« svarede hun. Hun slog med smaa bestemte Smæld paa Spidsen af sin sammenlagte Vifte.

»Naa, tror De, at jeg nøjes med det!«

Han blev ganske rød i Ansigtet.

»Jeg elsker Dem til Raseri og Galskab!«

»Hvor De er logisk!« sagde hun og smilede.

»Det har jeg ment hele Tiden; jeg turde blot ikke sige det, for De er jo saa forskrækkelig forstandig.«

»Hvad anser De da egentlig Kjærlighed for at være?« spurgte hun.

Det lød næsten som første Spørgsmaal i en Examen.

»Jeg!« Han saae ud af Vinduet mod de halvt oplyste Blomster og de funklende Stjerner derover. — Hans Ansigt fik et meget henrykt, naivt og distrait Udtryk.

»Jeg anser den for at være en Galskab!« sagde han saa i en sværmerisk Tone.

Han saae paa engang saa lykkelig og saa morsom

ud, at hun brast i en kort Latter, men hun blev strax alvorlig igjen og sagde.

»Det anser jeg den slet ikke for.«

»Naa — naa« — han blev meget ivrig og flyttede sig nærmere til hende — »Hvad anser da De den for; det skulde være morsomt at høre?‹

»Jeg anser den for at være den aller højeste Grad af Venskab.«

Hun sagde det med en stille, næsten højtidelig Overbevisning og saae meget smuk og inderlig ud.

Han slog utaalmodig med Haanden.

»Aa, Frøken! da har De kun en ringe Erfaring! den Slags venlige Følelser, som man skruer op til Kjærlighed, er kun en daarlig Hverdagsudgave af den virkelige, henrykkende, sande Kjærlighed. — Den spørger hverken om Grunde eller Anledninger. — Den flammer op som en Ildebrand! — som en Vulkan!«

»Ja tak, jeg er saa gruelig bange for Ildebrand.« Hun viftede sig langsomt, med Hagen lidt i Vejret.

»Det er blot et Bevis paa, at De ikke har kjendt den rigtige Slags,« sagde han og drejede sine Knebelsbarter med en erfaren Mine.

»Nej, jeg skal sige Dem, at det just er Bevis paa, at jeg kjender den Slags, De taler om, og veed, hvor lidt den er værd, eller rettere, hvor ulykkebringende den er.«

Hun var paa engang blevet blegere end før og saae saa alvorlig ud, at han blev ganske bange.

»Jeg har vel ikke saaret Dem — gode Frøken — jeg —« han vidste ikke hvad han skulde sige.

»De skal ikke være bange,« sagde hun og lagde flygtig sin Haand paa hans. »Men De kan vel forstaa,

at man ikke bliver fem og tyve Aar uden at have elsket nogen.«

»Nej, — ja, — jeg kunde nok tænke det.«

Det sad ham i Halsen, af bare Bevægelse og Interesse.

»De har havt en ulykkelig Kjærlighed, og nu tror De ikke paa Kjærligheden længer?«

Hun saae ham fast i Ansigtet, med sine mørke, trofaste Øjne.

»Jo, just fordi min egen Kjærlighed ikke var af den rette Slags, er jeg saa vis paa, at en bedre Slags maa findes.«

Han vilde saa gjerne spørge om mere, men han turde ikke. Hun sagde heller intet, men sad stille og viftede sig, medens hun saae ud, som om hun tænkte paa noget langt borte. — Endelig begyndte hun i en stille, monoton Tone, som om hun talte for sig selv.

»Det er intet jeg behøver at holde hemmeligt, og da jeg virkelig tror, at De holder af mig, kan jeg godt sige det til Dem. — Da jeg var ganske ung, blev jeg forelsket i en ung Mand, som ogsaa var meget forelsket i mig. — Han var meget smuk, meget indtagende. — Jeg gav ham, som jeg syntes, hele mit Hjerte, og jeg tænkte aldrig paa Fremtiden uden ham.«

Der blev igjen en Pause.

»Ja, det gik, som det ofte gaar. — Han troede, han elskede mig, men istedetfor glemte han mig — for andre. Jeg sørgede meget, jeg troede min Ungdom var forbi, men jeg lærte at forstaa, at hvad vi havde følt for hinanden, ikke var det, som man bygger et Liv paa. — Det var en meget smuk og fortryllende Drøm med en sørgelig Opvaagnen — det var det hele!«

»Men det har dog efterladt Mistanke i Deres Sjæl?« — Han vovede neppe at tale højt, og han gav uden at ville det sit Ansigt et endnu alvorligere Udtryk, end hans Følelse var.

»De tror dog ikke rigtig paa et lykkeligt Ægteskab?«

»Jo i aller højeste Grad,« sagde hun. »Men jeg tror ikke, man kan være forsigtig nok. Man skal være vis paa sig selv, urokkelig vis, naar man giver sig bort for hele Livet.«

»Ja naturligvis,« svarede han.

Det lød saa flaut; men hendes Alvor imponerede ham, og han hørte sin egen Stemme, som generede ham.

»De tror vel ikke, at jeg vil gifte mig paa et Forsøg, for om et eller et Par Aar at rende bort med en anden, som nu er blevet moderne?« fortsatte hun. — »Et Bryllup er en ganske forskrækkelig alvorlig Ting; jeg har rigtig svært ved at være med og se et. Det er næsten som at være Vidne til, at to Mennesker underskrive deres egen Undergang.«

»Ja der kan De se! De tror ikke mere paa Kjærligheden!« Han var nu rede til at rykke ud til Kamp igjen.

»Jo, men den er saa sjælden,« sagde hun, »og kan man ikke faae den ægte Slags, saa er det bedre at være fri. — Jeg synes ogsaa om Diamanter, men jeg kan ikke skaffe mig de smukkeste, og derfor har jeg ingen — som De ser!«

Hun rørte let med sin Vifte ved sin Hals og sine Øreflipper.

»De er dejlig, hvad de saa har paa,« sagde han enthousiastisk.

»Ja, det var nu slet ikke det, vi talte om.« — Hun saae aldeles utilgjængelig ud. — »Se paa Ida derinde, som

fører sin Kaptajn omkring i Triumf,« sagde hun, efter at have siddet en Stund og set ind i Dansesalen. — »Hun er et saadant sødt Barn, men kun et Barn, og han er en gammel Officer, der har opført mange hundrede Kotilloner og friet til mange rige Piger før hende. — Det er just ikke meget at bygge et tilkommende Samliv paa!«

»Og dog ser man, at en ældre Mand ofte kommer til at forkjæle en ung Hustru,« indvendte han ivrig.

»Forkjæle!« — hun blev rigtig vred.

»Er det det, man ønsker, at en Mand skal forkjæle en? Nej, han skal være streng imod en!«

»Ja saa, De vil have en Despot at tjene!« udbrød han, »Ja, det sværmer mange gode Kvinder for.«

»Naar jeg siger streng,« afbrød hun, »saa mener jeg dermed, at han skal have store Fordringer til det bedste i mig. Han skal forstaa Meningen med min Personlighed og ønske hele dens Udvikling. Han skal ville have mig, saadan som Gud vil have mig, og ikke gjøre mig om, efter sine egne Nykker, til noget andet og umuligt.«

Han stirrede paa hende, som om han vilde opdage, hvem hun egentlig var. Hans udstaaende, venlige Øjne saae saa nysgjerrige ud.

»Ja, De kjender mig slet ikke,« sagde hun, »De synes, jeg ser godt ud og har noget, som behager Dem, det er det hele. Der findes tusinde andre, der se bedre ud end mig, og som kan behage Dem paa en anden Maade.«

Han vilde gjøre Indvendinger, men hun løftede sin Vifte som Tegn til, at han skulde tie.

»Jeg synes godt om Dem. Jeg tror, at De er en

en varmhjertet og hæderlig ung Mand — men De er endnu meget ung.«

»Jeg bliver ældre for hvert Aar!« raabte han i en ynkelig Tone.

»Det bliver jeg ogsaa,« sagde hun og smilede.

»Ser De!« — hun gjorde et langt Ophold. — »Jeg gifter mig aldrig, før jeg finder en, som jeg kan elske og beundre af mit ganske Hjerte. Han skal holde af mig, trofast, beskyttende. Vi Kvinder behøve Beskyttelse. Men han skal ikke forkjæle mig, og jeg skal ikke forkjæle ham. Vi skulle gjensidig opmuntre hinanden til alt godt, som gode — elskede Venner og Kammerater. Det skal blive et herligt Liv!«

Hun rejste sig op og løftede Nakken. Hun saae saa lykkelig ud.

»Og hvor er han?« spurgte han og saae sig om, som om hun havde gjemt ham et Sted mellem Planterne.

»Det veed jeg ikke,« svarede hun og rystede muntert paa Hovedet. »Men han findes nok et Sted.«

»Og hvor vil De finde ham?«

»Jeg har slet ikke isinde at lede efter ham,« svarede hun. »Man skal aldrig lede efter sin Lykke. Den kommer altid faldende af sig selv ned i Skjødet paa en, naar den er moden.«

»Saa De vil aldrig gifte Dem med mig?«

Hans Stemme lød ganske jamrende som en Skoledreng, der har faaet Afslag paa en Bøn.

»Nej aldrig,« sagde hun; hun saae baade glad og bestemt ud — »men jeg kan godt danse med Dem! — »Kom! nu spiller de just en saadan dejlig Vals.«

De stansede i Døren og saae paa de forbidansende Par. — Den unge Frøken Ida, med sit lyse Haar, svæ-

vede forbi i sin hvide Kniplingskjole i den stærke Kaptajns Arme.

»Ikke bag ved dem,« hvidskede hun sagte i Døren. »Langt bag ved, mellem dem, der ikke ville gifte sig med hinanden.«

»Som De vil,« sagde han med et Suk. »Men pas paa! — De hænger fast i Deres røde Kjole!«

»Terrakotta!« rettede hun strengt. — og saa gik de ud til Dansen.

Dampskibspassagerer.

Sommersolen laa og brændte over Mælaren. — Saa langt man fra Riddarholmen kunde se, dansede og sittrede Solstraalerne som hvide Stænk paa Bølgerne, men længere borte smeltede Landskabet hen i Solrøg,*) der indhyllede Bjergene i en rød, lilla Taage, og hvorfra kun nu og da pludselige Solglimt brød frem, naar et Dampskib passerede, hvis blanke Punkter kastede Lyset tilbage, og forsvandt.

Det var varmt, den varmeste Tid af Dagen, og alle Mennesker vare paa Landet.

»Alle Mennesker« vil da sige: de fornemme, som ved denne Aars Tid ere paa deres Familiegodser, de rige, der ere paa deres Villaer, og saa en hel Del Mennesker, der have skaffet sig et eller andet Kryb i Ly, hvor de kunne tilbringe Sommeren. — Den mindste, harpixsvedende Pavillon er tilpas, naar den blot ligger ved Vandet og har et Par Fyrretræer til Skygge eller en Birkelund i Nærheden.

Men skjønt »alle Mennesker« nu ere borte fra Stockholm, saa er der dog endnu en hel Del tilbage.

---

*) Solrøg er den Slags Taage, der viser sig i Luften, naar Varmen er stærk.

Det ser man denne Eftermiddag ved Riddarholmen. Dampbaadene ligge i en tæt Krands, trykkede op til hverandres Sider, og alle bringe Passagerer i Land eller føre Passagerer afsted.

Her ligger nysankomne Baade, der ere i Færd med at udtømme deres brogede Indhold, og Baade, som just ere færdige til Afgang.

Her er smaa Dampbaade, der kunne gaa i den nærmeste Del af Mælaren og lægge til ved Villaerne i de forskjellige Direktioner, her er andre Dampbaade, der kjende alle Kroge og Hjørner af Mælaren, og her er større Dampskibe, som fra Mælaren siden gaa ud i Østersøen. — Overalt er der en Kommen og Gaaen af alle Slags Folk. Herrer og Damer i Sommertoiletter, Rejsende langvejs fra, Bybude og Dragere, der slæbe paa Rejsegods, Sælgekoner med Appelsiner, Brystsukker, Blomsterbuketter osv. osv. — Overalt er der Liv og Bevægelse med Undtagelse af en og anden Dampbaad, der for Øjeblikket ligger i Hvile, og hvorpaa en ensom Matros staar med Armene overkors og ser sig om med en overlegen Ro, eller gaar og slaar Vand over Dækket, saa det flyder som en Sø.

Jeg skulde ombord paa en af de større Baade, der gik syd paa, og som just laa færdig til Afgang med Dampen oppe.

Folk trængtes paa Landingsbroen, og ombord vare alle sysselsatte med at indtage deres Pladser paa Dækket og i Kahytterne.

I Damesalonen mødtes man af den stille, høflige Kahytsjomfru, der ligesom alle hendes Lige, havde dette stille, beroligende Væsen, der syntes at sige: »Vær aldeles rolige, mine Damer; jeg kjender Søen!

Dens Nykker gjør ikke mindste Indtryk paa mig. En Dampskibsrejse er slet ikke noget forskrækkeligt, blot noget umaadelig ensformigt og kjedeligt. Jeg har gjort denne Rejse 56 Gange, men som jeg siger, der er ingen Fare, og I kunne være vis paa, at jeg altid skal være rolig og til Tjeneste, om det saa bliver den stærkeste Søgang og I alle komme til at ligge og kaste op.«

Foran det store Spejl staar en Vase med Sirener og Pæoner, og alle Vandglas ere allerede optagne af større og mindre Buketter, som de rejsende Damer have faaet med, allerede halvvisne af Solen. Alle Messingbeslagene og Laasene paa Kahytsdørene skinne saa blanke, og der findes ikke et Støvgran paa Brysselertæppet eller paa den stive Plush paa Sofaerne.

Damerne kaste først et flygtigt Blik i Spejlet og arrangere deres Hatte og Halstørklæder, og kaste derefter et andet Blik ind i den Kahyt, der er dem anvist. De flestes Ansigter synes at sige: »Altsaa her! Her er Cellen! Hvem veed, hvilke Kvaler man her kommer til at udholde?«

Alle gaa strax op paa Dækket igjen med Undtagelse af en ung, blond Dame, der synes at være sig bevidst, at hun i ethvert Tilfælde er forudbestemt til Offer for Søsygen. Hun har allerede begyndt at klæde sig af og siger til Jomfruen: »Jeg veed, jeg bliver syg, saasnart det begynder at røre sig, derfor lægger jeg mig og tager strax Kloral. Frøkenen skal ikke se ind til mig, uden hvis jeg ringer!« — og hun trækker sig tilbage bag Gardinerne med et saa lidende Udtryk, som om hun allerede her i Havnen følte sig som i fuld Orkan paa Atlanterhavet.

Oppe paa Dækket er alt endnu lutter Forvirring, men Kaptajnen staar paa Kommandobroen og overser hele Situationen. Han har et af disse faste, solbrændte Sømandsansigter, der paa engang udtrykker Bestemthed og Godmodighed. Bakkenbarterne kruse sig tæt om den brede Mund med de smaa, korte Tænder, og Øjnene lyse under den blanke Kaskjetskjærm, baade befalende og skjælmske. Han er lige opmærksom mod alle, fra den fineste Dame til den simpleste Tjenestepige, og giver alle, der vende sig til ham, Raad og praktiske Anvisninger.

Endelig, endelig begynde Folk at ryste sammen paa deres respektive Pladser, og man kan røre sig lidt.

En gjennemtrængende, hvirvlende Piben angiver det andet Signal til Afgang. — Baaden krænger ind mod Landsiden, for der er mange nede at tage Afsked, og nu, som ved alle Afskeder, ville alle i sidste Øjeblik endelig sige en hel Del fuldkommen ligegyldige Ting, som er sagt halvhundrede Gange før.

En Dame er umaadelig urolig. — Hun har stadig glemt noget og raaber med fortvivlet Stemme til en halvvoxen Yngling, med lange Been og Straahat, der staar paa Strandbredden: »Axel! min Parasol, jeg glemte den i Vognen!« — og da den langbenede bringer den, har hun opdaget nye Tab. — »Min Buket! Axel, jeg glemte den bestemt paa Strømsborg. — Bring den til Moster Lina! — hører Du, Moster Lina kan faa den, — Og! — hvad? nej Gud dog! jeg har ikke Lovisas Portræt i min Pose! — Gaa dog endelig hen til Tante Jette og se efter, om jeg har glemt det i Sovekammeret, og send det med Posten, — pak det godt ind, — og saa — Axel! jeg har faaet gale Galocher! det maa være Amalies

Galocher! Bed hende — —« her overdøves hun aldeles af Larmen omkring dem.

Der er nogle Udvandrere med paa Baaden, der siden skulle fortsætte Rejsen over Atlanterhavet. De have slaaet sig sammen i Bagstavnen for indtil sidste Øjeblik at kunne se de af deres Slægtninge, som have fulgt dem ombord og nu staa paa Strandbredden og stirre ufravendt mod Skibet. — Dér staar en ung Hustru, som skal sige Farvel til sin Mand. Han skal »derover« og prøve sin Lykke. Hun har et Barn paa Armen og et andet ved Haanden og græder uafbrudt uden at kunne tørre Taarene. Hendes unge Mand ombord har et bestemt, næsten haardt Udseende. Han nikker til hende med smaa Mellemrum og smiler opmuntrende, men hun bliver ved at græde.

En gammel kroget Mand har fulgt sine to Pigebørn ombord. — Det er Bønderpiger nord fra, bredskuldrede, stærke, lyshaarede Piger, hvis Ansigter ikke kunne skjule det frejdige Mod og de store Forhaabninger, hvormed de begynde denne Rejse. Men de se paa den gamle Faders bøjede Skikkelse og sørgmodige Ansigt og tilraabe ham opmuntrende Ord. »Far skal se, det skal nok gaa godt! og saa sende vi Bud hjem, og Far og Cathrine og Hans komme bagefter!« Faderen hører dem ikke, og hans rødkantede, rindende gamle Øjne se saa bedende og haabløse efter de to unge, der, som de tro, sejle Lykken imøde.

Længere henne paa Dækket staar en ung Herre, tilsyneladende en Handelsrejsende, og sender uafbrudt med Knappen paa sin Spaserestok Slængkys til en ung Dame i hvid Hat paa Stranden, idet han blinker med

Øjnene og forsøger at give sit mindre velformede Ansigt et Udtryk af den saligste Ømhed.

»Amalie! min Engel!«

Engelen løfter sig paa Taaspidserne og siger noget.

»Hører ikke! hører ikke!« raaber Elskeren, og bøjer med Haanden sit store Øre fremad. — »Men jeg ser Dig, min Engel, og det er nok!« et Smil op til begge Ørene, og en voldsom Regn af Kys med Spaserestokken begynder igjen, — men med et farer han sammen og taber Stokken.

Det sidste Signal flyver med en saadan Kraft op imod Himlen, at alle fare sammen, og strax efter er det, som om vi rykkedes op med Rod. — Skibet gjør sig løst og brager ud mellem alle de andre Skibe, der trænges omkring det. Det bakker og slaar Skummet heftig omkring sig, tager Fart paany, dunker og stamper i Vandet.

Pludselig bliver alting stille og let. Al Kogen og Larmen lægger sig.

Vi ere ude af Havnen, og sikkert og kraftigt skjærer vort Skib gjennem Bølgerne.

Søen er spejlblank, og kun om Kjølen bruser Vandet som Champagneskum. Bag ved os ligger Stockholm med Taarne og Spir, som om det flød paa Bølgerne, og Carl Johans Rytterstatue tegner sig skarpt og elegant mod den lyse Himmel. — Fra alle Strande lyse Birketræerne som lutter Solpletter i de mørke Fyrreskove. Det flager fra Villaerne, og uophørligt møde vi andre Dampbaade, smaa og store, Sejlbaade med alle Sejl oppe, Robaade, der ligge og pladske mellem Holmene. Stockholm sender bestandig flere og flere Baade ud over Mæ-

laren, saa det ofte næsten ser ud, som om de sejlede omkap.

Der kommer tre større Dampskibe i Hælene paa hverandre, alle malede med lyse Farver og arbejdende sig frem, med Skummet fraadende om Forstavnen, saa de se ud som store Newfoundlandshunde, der ere ude at svømme.

Nu kommer den ene langt foran de andre, og snart ere de adskilte og forsvundne i forskjellige Retninger.

Næsten alle Mennesker ere paa Dækket. — Paa Agterdækket have Herrer og Damer skaffet Stole frem og slaaet sig ned i smaa Grupper. Langs med Rælingen sidde andre og læse eller samtale. Børnene rende frem og tilbage eller ligge paa Knæ paa Bænkene og hænge saa livsfarlig som muligt ud over Rælingen. — Paa Fordækket og Mellemdækket har man ogsaa slaaet sig ned paa Pakker og Kasser.

Udvandrerne have allerede taget deres Madkurve frem og spise tause og alvorlige, som om de ansaa det for en Pligt, strax at begynde at styrke sig mod Rejsens forestaaende Besværligheder.

Der ligger Smiths Villa! Nu ere vi strax ved Petersberg. — Jeg sidder blot og spejder efter et vist Taarn, som skal stige op over Skovtoppene, højt, højt over alle andre Højder.

Nu løfter det sig over Skovene. Der er tomt deroppe paa Altanen, men jeg kan dog ikke slaa mig til Ro, førend jeg har passeret dette Sted. Alt for mange Erindringer sværve deroppe, altfor mange dyrebare Minder gjemme sig der i Skovene. Stumt og ophøjet ligger mit Paradis deroppe, men det er mig dog, som om en egen Duft strømmede ud fra Skovene deromkring, og

som om Bølgerne just her slog mod Stranden med friskere, mere melodiske Bølgeslag, end noget andet Sted paa Jorden. — Endnu kan man se det — nu — nu forsvinder det, — forsvinder som alle ens Idealer, og nu kan jeg først helt og holdent gaa op i at betragte mine Medmennesker.

Fire Herrer have slaaet sig ned ved et Bord med Kaffe og saa mange Flasker, af saa mange Slags Drikkevarer, som kun svenske Herrer kunne tilvejebringe paa et Bord. — Sodavand, Seltservand, Punch og Cognac, Likører af en, to, tre Slags. — Men disse Herrer synes at have stor Øvelse. Med Ryggen mod Landskabet og rygende udsøgte Cigarer, ere de i en uafbrudt livlig Samtale, og imens udføre de deres sikre Arbejde. Den ene Flaske tømmes efter den anden med en beundringsværdig Hurtighed.

Med Ryggen op til Kahyttaget sidde to Damer og samtale.

Den ene er en midaldrende Frue, noget fyldig, men med en smuk Figur; det lyse, runde Ansigt udmærker sig ved en blomstrende Farve, en lille tiltalende Opnæse, tunge Øjenlaag over et Par lyseblaa nærsynede Øjne, og et bestandigt tilfreds og velvilligt Smil i de opbøjede Mundviger.

Den anden er meget høj og slank, elegant og smagfuldt klædt, med en stor Buket Roser i Hatten over det sortebrune Haar. Jeg veed ikke, om hun er Frue eller Frøken.

De tale meget livligt og højt, saa det ikke er muligt at undgaa at høre deres Konversation, hvis Indhold dog forbliver en fuldkommen Gaade for en.

»Jo ser Du,« siger Fruen med det blonde Haar,

»August kan ikke gaa ind derpaa. Han er altfor upraktisk, det kunde aldrig gaa.«

»Men saa er Terese des mere praktisk,« indvender den høje, mørke Dame. »Hvis hun og Børnene flyttede derned, saa kunde jo August slaa sig sammen med Frederik. — Forresten veed da ingen, om Salbynæs bliver solgt.«

»Nej, det veed saamænd ingen,« siger den blonde Frue med et Suk.

»Men Du kan tænke Dig, der er dem, der sige, at Johan tænker paa at kjøbe det.«

»Johan! han er jo i England,«

»Nej, han er kommet hjem,« oplyser Fruen. »Og han er endogsaa kommet hjem forlovet.«

»Forlovet!« den unge slaar Hænderne sammen. »Hvad vil Anne-Marie sige dertil!»

»Ja, hun maa vel finde sig deri,« svarer Fruen. »Hvorfor passede hun ikke paa, da hun kunde faae ham. Nu er han imidlertid forlovet med en irlandsk Dame, som er katholsk.«

»Gud, det er jo skrækkeligt,« bemærker den unge.

»Hun er forresten af meget god Familie« svarer Fruen, »og skal være en meget sød og dannet Pige. Jeg har kun set hendes Portræt, men det er meget indtagende. Hun minder noget om Mimmi.«

»Ja saa, i Mimmis Stil,« siger den anden tankefuldt. — »Men hvad siger Farbror til, at hun er Katholik?«

»Ja, imellem os sagt, tror jeg nok, at det var et svært Slag for ham,« siger Fruen sagte, som om dette var en Detaille, der kunde være farlig for os andre at høre, — »Men han skal være meget indtaget i Pigebarnet, og Børnene skulle naturligvis døbes.«

»Døbes?« gjentager den unge.

»Ja, Katholikerne døbe jo ikke deres Børn — eller konfirmere dem ikke, eller hvad det nu er,« siger Fruen og slaar med Haanden. »Jeg kjender virkelig ikke saa nøje til alle deres Galskaber.« — »Vil du ikke smage paa denne Chokolade!« tilføjer hun, og byder en Bonbonniére for at aflede Opmærksomheden fra sine mangelfulde theologiske Kundskaber.

De fordybe sig i en sammenlignende Bedømmelse af de forskjellige Slags Chokolader og se ganske tankefulde ud. Paa en Gang udbryder den unge.

»Adolf kunde vel ikke mene noget med det Telegram!«

»Ja, hvem veed,« siger Fruen. »Han tænkte maaske at overrumple August pludselig, men han skræmte ham da blot. Stakkels August, han er da et rigtigt Fjog, ja, et rigtigt Fjog, skjønt et godt Hjerte har han i alt Fald.«

»Men det maa dog anstrenge Terese at tænke paa alt, bogstavelig paa alt,« udbrød den unge. »Nu ere dog Børnene store, og hun kunde trænge til, at Adolf hjalp hende.«

»Hvor gammel er det, at Vilhelm er?« tilføjer hun.

»Lad mig se! jo, han er snart femten Aar,« siger Fruen. »Og Du kan ikke tænke Dig, hvor han ligner Johan, skjønt han har rødt Haar, og Johan er jo kulsort.«

»Nej, virkelig!« udbrød den unge forundret, og derpaa fortsattes Konversationen med saa mange indviklede Familieforhold, Navne og Personer, at jeg var lige ved at udbryde: »Men, mine Damer, sig mig dog, hvem er August og hvem er Adolf. Og hvilke Børn

har hvilke Forældre, og hvordan hænger hele Historien sammen?« — Men jeg overvandt mig og gik hen og satte mig paa en anden Plads.

Der stod en ung Dame ved Rælingen med en lille Dreng foran sig paa Bænken. Han vilde paa ingen Maade sætte sig ned, og hun turde ikke lade ham ligge paa Knæ alene. Han strakte sig mere og mere frem over Rælingen, og den unge Moder, der selv saae ud som et Barn, kunde neppe holde ham.

»Mo'r,« raabte han og gjorde et pludseligt Hop, som om han vilde styrte sig i Søen. »Jeg kan ikke se Fiskene! — hvorfor gaa Fiskene deres Vej, Mo'r?«

»De ere maaske bange for Baaden!« svarede Moderen.

»Saadanne dumme Fisk!« sagde han. »Mo'r, Mo'r! jeg siger, at Fiskene ere dumme. Jeg er ikke bange for Baaden. Jeg kan godt gaa paa den!«

Han gled ned som en Aal paa sin lille Mave og gav sig til at kile afsted paa Dækket, Moderen efter.

»Sid nu stille et Øjeblik!« bad hun.

»Hvor gaar den Trappe hen, Mo'r?« spurgte han. »Jeg vil op ad den Trappe!«

»Det kan Du ikke! Den Trappe gaar op til Kaptajnen.«

»Jeg vil op til Kaptajnen!« erklærede han og satte afsted.

Moderen efter og fik fat bag i hans vide Buxer, hvorved han istemte et kraftigt Krigsraab. »Jeg vil op til Kaptajnen, jeg vil!«

Det varede ret længe, inden den unge Mand ved Hjælp af Bønner og Stikpenge bevægedes til at tie, men saa krøb han igjen op paa Bænken og hang ud over Rælingen. »Du maa ikke holde paa mine Ben!

Du maa ikke pine mig, Mo'r!« raabte han og sparkede bag ud med sine smaa Støvler. »Jeg vil ligge alene og se paa Fiskene. Gaa bort!« Og saa begyndte Krigen igjen.

Da den unge Frue et Øjeblik saa sig om, var Drengen med et forsvunden. Hverken hun eller jeg havde mærket det.

I første Øjeblik var hun overbevist om, at han var styrtet i Søen, men jeg beroligede hende med, at i saa Fald havde vi bestemt hørt et Plump. Ude af sig selv af Angst og Uro ledte hun efter sit fortabte Faar, oppe og nede, og jeg fulgte hende.

Vi fandt ham i al skjøn Ro siddende paa en Sæk mellem Udvandrerne og gnave paa en halvkold Pandekage.

Der paa Fordækket vare alle Slags Folk forsamlede, og to Musikanter skiftedes til at opmuntre Publikum.

Den ene var en blind Karl, en simpel Fyr, der var afskrækkende grim.

Han sad med sine store Fødder, med Tæerne indad vendt, og klemte den knirkende Harmonika mellem Knæene. Kaskjetten var trukket langt tilbage i Nakken, og de blinde, mælkehvide Øjne rullede bestandig omkring i Hulerne. Han havde en stor Cigar hængende i Munden, og den slap han ikke et Øjeblik, skjønt han sang lange Viser med mange Vers til sit Akkompagnement.

Paa den anden Side sad en anden med en Harmonika. Det var en lille italiensk Pige, der havde sin gamle Mo'r eller Mormo'r med sig.

Den gamle var en af disse kulsorte Hexetyper, som man kun ser i det sydlige Italien, men hendes Udtryk var ganske godmodigt. Hun var sysselsat med uafbrudt

at brodere hvide Strimler — i Parenthes sagt har jeg aldrig set noget saa kulsort. — Hendes Datter — eller Datterdatter, den lille Anine, var en Pige paa en fjorten Aar, klædt i en underlig Blanding af Reminiscenser af den italienske Bondedragt og aflagte Stykker af moderne Dameklæder. Hun var korthaaret og havde et Par store, forgyldte Ørenringe mellem de tykke Fletninger. Jeg havde allerede paa Afstand hørt hende synge »Santa Lucia« med den brede, neapolitanske Udtale og med en høj, skingrende Stemme; men midt under Sangen begyndte den svenske, blinde Karl at spille en anden Melodi paa sin Harmonika og med Cigaren i Munden istemme en Vise om et skrækkeligt Mord, — jeg veed ikke af hvem eller paa hvem. — Anina holdt strax op, lagde sin Harmonika fra sig og sad med Armene overkors paa Brystet og saae med den mest foragtelige Mine paa Sangeren.

»Vil Du ikke synge igjen?« spurgte jeg.

»Gjerne, Signora!« svarede hun. »Naar blot han vil tie! Men det er vel hverken behageligt eller passende at to synge paa een Gang hver sin Melodi.«

Det gav jeg hende naturligvis Ret i og udtrykte min Misfornøjelse over, at den blinde Karl kunde være saa taktløs at afbryde hende. Hun trak paa Skuldrene.

»Hvis han var en virkelig Artist, skulde jeg intet sige dertil. Jeg vilde selv gjerne tie for at lytte til nogen, der sang bedre end jeg, — men denne! Er det at have Respekt for Kunsten, at synge med Cigaren i Munden?« (Hun stødte Ordene frem i virkelig Indignation). Det er jo at nedværdige baade sig selv og Musikken!« Hun slog med Nakken og stødte utaalmodigt og foragteligt med sin lille Fod mod Dækket.

»Hvor kommer Du fra?« spurgte jeg.

»Vi ere fra Monte Casino,« svarede hun. »Har Signoraen maaske været ved Monte Casino?«

Jeg havde aldrig været der, men kun set det vældige Kloster trone paa sin Bjerghøjde i det brændende Solskin, da jeg var paa Vejen til Neapel.

»Ja saa, De har ikke været der. Det er imidlertid »una cosa incredibile«, noget utroligt!«

»Og hvorfor komme I den lange Vej herop?«

»Ja, hvad skal man gjøre!« sagde hun og trak igjen paa Skulderen. »Fattigdommen! Man tror altid, at Lykken findes der, hvor man selv ikke er, og saa vandrede vi afsted, Mo'r og jeg.«

»Og hvad synes Du om at være her?«

»Aa jo! aa jo!« Et lille naadigt Nik bekræftede det. »Man maa være glad, naar man ikke sulter. Her er ogsaa gode Mennesker, skjønt de ofte ere saa uvidende.«

»Ja saa, Du finder dem mere uvidende her end i Italien?« spurgte jeg.

»Ja, jeg veed ikke, hvordan jeg skal udtrykke mig,« sagde hun og dinglede med Benene. »Her kan jo alle Mennesker læse og skrive, men de begribe ingenting — ingenting! — Hos os kan ingen læse og skrive, men vi begribe tutto! — alt!« sagde hun og strakte alle fem Fingre paa den venstre Haand i Vejret.

»Og saa forstaar jeg mig ikke paa deres Religion her,« tilføjede hun efter en Pause. »Naar jeg beder dem om Brød, saa give de mig en Bog, hvori der staar skrevet om, hvordan man skal komme ind i Paradiset! — hvad hjælper det, naar man er sulten! og forresten, hvad vide de om Paradiset, Protestanter og Jøder, som

de ere, der hverken tro paa Vorherre Jesus Kristus eller den allerhelligste Jomfru.«

Jeg forsøgte at oplyse hende noget om Forholdene, men hun svarede blot:

»Ja, de ere i alt Fald Hedninger, det veed De lige saa godt som jeg!«

»Hvor skal De rejse hen?« spurgte hun saa pludselig for at give Samtalen en anden Vending. Jeg oplyste hende om, at jeg skulde ned til det sydlige Sverrig og besøge en Veninde.

»Ja saa, en Veninde, er hun rig?«

»Aa ja, hun har det ganske godt!« svarede jeg.

»Men De selv, De er bestemt rig!« sagde hun; det var klart, at hun dermed vilde sige mig en Artighed.

Jeg svarede hende, at nu tog hun rent fejl.

Hun tog da og strøg mit højre Ærme op med sin lille solbrændte Haand.

»Hvad ser Du efter?« spurgte jeg.

»Jeg vilde se, om De havde Armbaand,« svarede hun. »Alle Damer med Armbaand ere rige.«

»Men, som Du ser, har jeg intet Armbaand!« svarede jeg.

»Nej,« sagde hun resignerøt. »Men De behøver ikke heller derfor at være fattig. — Har De Børn?«

»Ja, en hel Skare!« svarede jeg.

»Det maa være besværligt,« sagde hun. »Jeg vilde ikke gjerne have mange Børn. Tænk Dem! vor Værtinde i Stockholm har faaet atten — atten Børn! — men hun er alligevel frisk og sund, lige saa frisk og sund som jeg selv.« Hun saae paa mig, som om hun ventede, at denne Meddelelse skulde gjøre et overvældende Indtryk paa mig, men hun var øjensynlig ikke tilfreds med Resultatet.

»Det interesserer Dem ikke. Nej, jeg ser, at det ikke interesserer Dem. Men nu tier han da endelig, den Bestia,« tilføjede hun, da den blinde Karl gjorde en Pause for at drikke Brændevin af en Ølflaske. »Nu skal jeg synge for Dem igjen!« Hun tog Harmonikaen, slog det ene Ben over det andet og begyndte igjen med sin gjennemtrængende Stemme: »O bella Napoli!«, medens Moderen sad stiltiende og syede og blot af og til med et Blik fra sine kulsorte Øjne gav tilkjende, at hun vogtede over sin Skat.

I et Hjørne af Dækket var en Del Personer krøbne sammen og lyttede til en, der læste meget højt af en Bønnebog med en ensformig, snøvlende Stemme. Det var Medlemmer af en eller anden Sekt, der skulde syd paa til et Bønnemøde. De havde alle dette pinlige Udtryk, der paa engang vidner om Extase og Intolerance, der er ejendommelig for alle sekteriske Personer. Noget fraværende, indadvendt i Blikket ligesom hos Mennesker, der tage Morfin, noget haardt og sammenpresset om Læberne, og saa dette Udtryk af souveræn, ukristelig Foragt, hvormed de se ned paa hele den øvrige fortabte Verden.

De standsede ikke deres Læsning, naar nogen gik forbi, men Forelæseren hævede snarere Stemmen, som for muligvis at fængsle en tilfældig Tilhører. En af dem rakte mig med en Mine af overlegen Medlidenhed et lille Skrift og lagde sig saa igjen ned paa sin Sæk, sukkede dybt og lyttede til Forelæseren.

Jeg bladede lidt i Bogen, han havde rakt mig. Der fandtes en hel Del Ord trykte med kursiv Stil, en hel Del Citater af ubekjendte religiøse Forfattere og en hel Del Slængudtryk, betegnende for Sekter. Det hele var

skrevet i denne gemytlige Tone, der er betegnende for alle Sekter, der betage Døden al dens Rædsel og Himlen al dens Fjernhed og behandler Vorherre som en velbekjendt gammel Onkel, med hvem disse udvalgte ere særlig intime. Noget særligt frastødende, som al bornert Arrogance fremkalder. Jeg lagde Heftet fra mig paa en Bænk og lod det ligge, og gik saa videre.

Solen begyndte at dale og Konversationen mellem de drikkende Herrer blev mere og mere højrøstet. En af dem, den tykkeste og ældste, havde en ung Datter med, en yndig Pige paa sytten Aar, som han ikke talte et Ord med. Hun sad hele Tiden og læste i en Del af »Tauchnitz Edition« med Hatten trykket ned over Panden og Haanden paa sin lille Rejsetaske, der hang over hendes Skulder. Hun bogstavelig slugte sin Roman, men da hun saae op mellem to Kapitler, blev hun pludselig rosenrød over hele Ansigtet, bøjede Hovedet til en let Hilsen og slog hurtig Øjnene ned. Hilsenen gjaldt en ganske ung Student i hvid Studenterhue, som stod ved den ene Ræling og længe havde betragtet hende. Han vovede ikke at nærme sig til hende, men hans Blikke strejfede hende uophørligt, skjønt han lod, som om han med særlig Interesse fixerede adskillige Detailler paa Dampskibet.

Fra det Øjeblik af, at den unge Dame havde opdaget, at han var med ombord, læste hun ikke med samme Iver som før; det forekom mig næsten, som om hun i en halv Time ad Gangen slet ikke vendte Blad, og ogsaa hun fik en pludselig Interesse for Udsigten paa den Side, Studenten stod. Det var en meget stiltiende og stjaalen Samtale paa Afstand, men den syntes mig ganske indholdsrig og rørende. Den havde Ung-

dommens hele første skjønne Duft, ligesaa dirrende, lys og uskyldig som Birkene paa Stranden. »Ja, elsk I væk!« tænkte jeg. »Det er saamænd det forstandigste, I kan gjøre.«

Den Handelsrejsende gik i en bestandig Rundgang paa Dækket med Hænderne paa Ryggen og smaa bestemte Skridt, hvoraf ethvert bragte hans smalle Ben til at ryste lidt. Han kastede af og til et naadigt, ligegyldigt Blik over Siden til de sommerstraalende Kyster og fortsatte saa sin Vandring. Tilsidst maatte han dog være bleven træt, for han slog sig ned og forlangte Toddy. Med den foran sig trøstede han sig over Afskeden med sin Elskede ved meget grundigt at studere et Par Numre af »Søndagsnissen«.

Solen sank mere og mere, alle Farver i Landskabet bleve mørkere, Vandet og Luften lysere. Man talte og spadserede frem og tilbage, dukkede op og ned af Kahytten, drak Punch, læste Bønner og sang Gadeviser vexelvis.

Men midt i denne Menneskeforsamling var der en, der særlig tildrog sig min Opmærksomhed, en, der var og blev alene paa hele Rejsen. Det var en Dame paa en tredive Aar, klædt med den største Enkelhed, men hvis Toilette dog vidnede om, at hun ikke tilhørte den fattige Klasse, men tvertimod var en Dame »af Stand«, som man siger. Hun var af Middelhøjde, smidig og slank med et fint, ovalt Ansigt og en ualmindelig smuk Mund. Panden var halvt dækket af det lille Slør, der faldt ned fra den mørke Sommerhat, men derunder lyste et Par store, graa Øjne med fine sorte Øjenbryn, et Par sjælfulde, kloge, melankolske Øjne, som ikke fæstedes paa nogen eller noget omkring hende. Hun

sad med Ryggen mod Rælingen og den lange Regnkaabe tæt trukket sammen om sig. De smaa behandskede Hænder, der laa over hinanden i hendes Skjød, holdt hverken nogen Bog eller Parasol. Under den graa Rejsedragt stak Spidsen af en lille Støvle frem, og saadan sad hun ubevægelig, aldeles ubevægelig den ene Time efter den anden. Hun saae ikke ned. Hun saae hen for sig, ud over Søen, men hendes Blik hvilede ikke paa noget. Det var, som om hun blot sad og saae ud efter en eller anden stor, forfærdelig, uforstaaelig Sorg, som hun grundede og grundede paa. Havde disse Øjne grædt meget, saa vare de nu trætte, for de havde dette hjertegribende Udtryk, som al stum Smerte har. Hendes Minespil forandrede sig nu og da. Det kunde pludselig trække i Musklerne om Munden, eller de fine Øjenbryn sænktes og gav Blikket et endnu mørkere, næsten truende Udtryk. Saa lagde det sig igjen som et kruset Vand, der glatter sig, og hun sad igjen ubevægelig og stirrede ud efter sin tabte Lykke.

Ser man nogen græde, saa synes man, at man har en Slags Ret til at spørge hvorfor, eller idetmindste til at være venlig imod dem; men en saadan stum Sorg imponerer en saa forunderligt. Jeg vilde ikke have kunnet henvende selv det ligegyldigste Spørgsmaal til hende, og jeg følte det næsten som en Fornærmelse imod hende, naar man talte og lo for meget i hendes Nærhed; men hun syntes selv intet at mærke; hun havde hele sin Sjæl og alle sine Tanker koncentreret paa et, noget som hun holdt fast og uberørt af alt, hvad der bevægede sig omkring hende. Hun rejste sig ikke, hun drejede aldrig Hovedet. Ikke en Gang ved al den Larm, der opstod, da man landede ved Södertelje,

viste hun noget Tegn til, at det forstyrrede hende. Hun blev siddende stum og ubevægelig. Derimod kom der her ved Landingsstedet en livlig Bevægelse over alle Passagerer. Flere af dem havde Bekjendte imellem Badegjæsterne, der spadserede paa Kanalvolden, og der opstod en livlig Handel med alle Madammerne, der solgte Kringler og Peberkager og som banede sig Vej ombord med deres Kræmmerhuse. Jeg saae den unge Handelsrejsende stoppe alle Lommer fulde af Papirsposer med Kringler, og den lille ustyrlige Dreng gaa omkring i Triumf med to Pebberkager, der vare lige saa lange som han selv. Da alle uvedkommende igjen vare viste fra Borde, gled Baaden sagte op ad Kanalen.

Det var blevet Aften, og fine, lange Taagestrimler svømmede over Vandet og hang som luftige Slør over de nederste Skove. Himlen var mørkerød ved Solnedgangen men gik længere ude over i rosa, orange og gult, som saa fortonede sig i en glasklar, grønblaa Farve, der steg som en stor Cirkel højt over Horisonten. Men lige over vore Hoveder var den mørkere, en dyb, svømmende violet, hvorfra en og anden fjern Stjerne dryppede frem. Kaptajnen stod opmærksom i Forstavnen og gav Tegn til, naar de lange, tudende Signaler skulde anmelde Dampskibets Komme.

Madklokken ringede til Aftensmaden, og de fleste dukkede ned i den kvalme Kahyt for at spise til Aften.

Det mørknedes sagte og umærkeligt mere og mere. Nattetaagerne kom bestandig tættere og mere isnende krybende over Søen, Sivene raslede ved Strandbredden, og tyst, snigende som en underlig aandeagtig Aabenbarelse gled Baaden fremad.

Herrerne ved Toddyglassene vare blevne søvnige,

og den ene efter den anden traskede ned i Kahytten. Den lille Dreng var for længe siden forsvundet med sin Moder, og den unge Handelsrejsende, der længe havde staaet og halvrystet i sin tynde Regnkappe, begav sig nu ogsaa ned. Paa Fordækket var Musikken ophørt. Den blinde Karl var gaaet iland i Södertelje, og Anina sov med Harmonikaen i Skjødet, indhyllet i sin Moders Shawl, og drømte om Neapels Bjerge. Kaptajnen havde uddelt Presenninger og en og anden Filt til de fattigste og mest tyndklædte blandt Passagererne paa Fordækket. De laa i store Grupper mellem alle de mørke Pakker og Bylter, og kun deres Ansigter, sovende eller halvvaagne, lyste hvide i Skumringen.

De to Fruer, der hele Tiden havde ført den livligste Samtale, havde lidt efter lidt begyndt at gabe, derefter at tie og sade nu tause, overvundne af Tausheden i Naturen omkring dem, til ogsaa de begave sig til Hvile.

Den unge Pige med Tauchnitz-Exemplaret havde for længe siden ophørt at læse. Hun stod ved Rælingen og saae ud til de taagebeslørede Strande, hvor et og andet Lys funklede fra et Landsted mellem de mørke Graner. Den unge Student kom bestandig nærmere og nærmere til hende, og da alle de andre Passagerer vare gaaede til Ro, var han kommet hende saa nær, at de begge i Mørket sammensmeltede til et Skyggebillede for mig. De stode længe og hvidskede, saa sagte, at det ikke hørtes i Stilheden, og tilsidst bøjede han sin hvide Hue ganske nær til det lyse Slør paa hendes Hat.

Ingen kan vel tro, at han kyssede hende? Strax efter gik hun ned. Han stod endnu en Stund i Forstavnen og saae ud, og saa forsvandt ogsaa han.

Det blev tausere og tausere omkring Baaden. Ikke

en Bølge rørte sig, og lydløst gled vi frem gjennem Taagerne. Kysterne bleve mere og mere ubeboede og golde, jo mere vi nærmede os Havet, som allerede blinkede os imøde.

En lille spæd Halvmaane stod som et Sølvtegn bag Birkelundene, men gav intet Lys.

Alle Passagererne sov. Kun et Ansigt saae jeg endnu gjennem Mørket, et Par store, dunkle, smertefulde Øjne, der stirrede ud mod en hemmelighedsfuld, ufattelig Sorg. Saa forsvandt ogsaa dette Ansigt i Mørket, og det blev Nat.

Midsommerbrev.

Kjære Ven!

Hvis Du sad, hvor jeg nu sidder, saa vilde Du bestemt være enig med mig, naar jeg siger, at Sverig er det skjønneste Land paa Jorden.

Kom nu ikke og fortæl mig, at det sagde jeg ikke for ti eller femten Aar siden. Jeg veed intet værre, end naar Folk serverer en ens gamle Udtalelser, og jeg veed intet dummere end Mennesker, som aldrig kunne faae nye Indtryk. Snarere holder jeg mig til det gamle indiske Ordsprog, der siger, »En viis Mand forandrer sine Anskuelser.« Visselig kan jeg endnu godt se, at Norge og Schweiz har højere Bjerge, end der er hos os, at Danmark og England har flere Bøgetræer, og at Italien har disse ideale, guddommelige Linjer over det smeltende Landskab, som intet paa Jorden ligner, men Sverig har sin egne, fortryllende Skjønhed, der lidt efter lidt har fanget mig i sine Garn, og nu er jeg fangen — fangen. Det er samme Skjønhed, som visse Mennesker have, der hverken eje den fuldkomne Form eller de brillante Farver, men som bestaar i noget vexlende, uudgrundeligt, en Blanding af dunkel Melankoli og pludselige Solglimt, noget, der lokker og trækker sig tilbage, noget, der be-

standig holder en vaagen, opmærksom, forventningsfuld efter, hvad der nu skal komme.

Men ligesom visse Individer sommetider kan være Repræsentanter for det bedste hos den Nation, de tilhøre, saa kan ogsaa visse Steder i et Land ligesom koncentreret sammenfatte alle de bedste Ingredienser i et Lands Natur, og saadan er just det Sted, hvor jeg nu bor.

Alt, hvad det mellemste Sverig har af Skjønhed og Fortryllelse, er samlet her paa en Plet, et lille Kongerige, uden for hvis Grændser man ikke behøver at gaa, for at have gaaet nok for hele Dagen!

Jeg vaagner ved at Luften strømmer ind igjennem mit aabne Vindue. En Luft, der er ren og let som Bjergluft og faar pludselige svale, livlige Bevægelser fra Søen dybt dernede, og saa igjen bringer varm Vellugt fra Fyrreskoven, eller Rosenduft fra Plænen udenfor.

Jed veed intet, der gjør et saa direkte overvældende Indtryk paa mig, som disse pludselige Pust af Vellugt, som Fyrreskoven udsender. Det er, som naar man gaar i sine egne sorgløse Tanker og lader alle Slags Billeder glide sig forbi, og saa pludselig Erindringen om en, som er ens Hjerte allernærmest, springer frem for en med en øjeblikkelig, berusende Styrke. Man staar stille med et Ryk, som om nogen holdt en fast og hvidskede: »Her er jeg!« — Just saadan kommer disse uventede Hilsener fra Skovens skjulte Hemmeligheder. — De komme ikke, naar man vil, eller naar man kalder paa dem. De ligesom lure paa en og overfalde en, naar man mindst venter det, just som ens mægtigste Erindringer gaa til Værks.

Gid jeg kunde sende Dig et Favntag af denne Luft,

saa ren, saa let at aande som Æther, og dog saa opfyldt af alle de bedste Stoffer, som Naturen udstraaler!

Det er dette, som er saa herligt, denne Renhed, der er saa indholdsrig. Jeg veed nok, at der er Folk som tro, at Renhed er det samme som Befrielse fra al jordiskt. En saadan Renhed er Tomhed. Nej, saa forklarer Naturen det bedre. Den sender al sin Vellugt, alle sine Farver, og Himlen samler dem og lader dem slaa sammen over ens Hoved i denne guldglindsende Sommerhimmel.

Jeg længes efter at komme ud, og jeg skynder mig med Badet og med at faae de tyndeste Sko, den letteste Hat, den mindst besværlige Morgendragt paa, og saa ud i Skoven!

Fra mine Vinduer ser jeg over Trætoppene, men fra den modsatte Side af Huset er jeg direkte inde i Skovdybet.

Granerne staa høje og sortegrønne. Der er saa natdyb Skygge paa det grønne Mos under dem, og kun af og til gjennembores den af en Solstraale, som af en Dolk, og en gul Blomst lyser og dirrer derinde som en Ædelsten. Birkene, som her ere af en usædvanlig Højde og Slankhed, staa med deres hvide Stammer og lange slæbende Slør, der kun af og til røre sig let; ved Siden af dem Lindene, der nu have Blomsterknopper og hvis brede, bladfulde Grene strække sig som Vifter over Klippestenene, Egene, der have arbejdet sig frem med knudrede Kviste og haarde Erfaringer, men som nu ogsaa ere blevne Veteraner i Skoven, og derimellem Axelbær, Rønnetræer, Hasselbuske og Lønne, vexlende i uendelige Nuancer af grønt, brunt og graat, i gylden Glands, i

gjennemsigtig Klarhed som Havvand, i dybe fløjelsagtige Skygger. — Men midt imellem alle Skovens ubevægelige, sommerstille Træer staa Espene. Deres Stammer ere ogsaa her blevne høje og slanke, Løvet er tæt og friskt, men de have aldrig Ro. — Som tusinde urolige Hjerter hænge Bladene paa de fine Stilke, skjælve, dirre og vende sig, end sagte svirrende, og saa paa engang med en Raslen i hele Kronen, som om en evig, utrøstelig Sorg rystede dem Dag og Nat.

Jeg ser op i Himlen. — Den er straalende, uendelig blaa. Man kan ikke kalde det Vindpust, der strømmer op fra Søen, kun friske Aandedræt, og dog skjælver og dirrer Espeløvet. — Det er, som om de alene ikke følte eller forstode denne himmelske Klarhed, hvori nu hele den øvrige Natur hviler sig, og som om den mindste, umærkelige Bevægelse fra den Verden, hvori de leve, bragte hele deres Væsen i Oprør. — Hvis de vare Mennesker, vilde nok andre Mennesker kalde dem »nervøse«. — Hvad vil det sige? Væsener, som ikke ere modtagelige for Himlens Trøst og ikke kunne adspredes eller rives med af Jordens Glæde omkring dem, det er jo bare Sygelighed og Griller! Virkelige Hjertesorger har aldrig mange forstaaet sig paa, saadanne Hjertesorger, som Folk maa *leve* med. At dø af dem, som en Gran for en Stormvind, — det er en anden Sag, det er mere dramatiskt og vækker Sympathi.

Jeg kan aldrig lade være med at vende mig om efter Espene, som om jeg troede, at de maaske skulde ophøre at dirre, naar jeg var gaaet forbi.

Her gaar Vejen ned til Søen.

Endnu falde Morgenens lange Skygger over den.

Tyttebærbuskene og Græsstraaene have endnu Draaber paa, og over Stenene styrte de vilde Kaprifolier som smaa Vandfald, med en dugget Taage over Bladene.

Efter Regnen forleden er der kommet lidt Vand i Bjergbækken. Den falder med en klirrende Metalklang ned over Stenene. Bregnerne staa i store, saftige Buketter og brede sig over den. — De synes at kjende den og bryde sig ikke om dens Nykker.

»Ja nu har den kun lidt Vand, og sommetider er den rent ud sagt tør,« synes de at sige. »Men I skulle se den om Vaaren og om Høsten! — aa Gud! da drukner den en næsten med sine Kjærtegn! — Man maa have Taalmodighed og lade den have sine Frihed!« — Og de holde sig friske. De leve i alt Fald af Bækkens Nærhed.

Nu er jeg ved Søen, paa den lukkede Vej, hvorover saa mange mægtige Træer skygge. — Dernede ligger Vandet lyseblaat som Atlask. Det rører sig neppe paa Dybet, men ind imod Stranden komme lange, buede Bølger og slaa med en sagte Plasken mod Stenene.

Derude svømme de smaa skovbevoxede Øer, og langt borte ligger Stockholm som en hvid Drøm, en Trylleslad, hvor det aller forunderligste maa kunne ske, hvorfra al Lykke maa kunne komme. Naar en Damper passerer forbi, kommer der en pludselig Bevægelse i Vandet. Bølgerne samle sig, løfte sig og se efter dem, skynde sig saa af alle Kræfter til Stranden for at se, hvem der kan komme først, og raabe i Munden paa hverandre:

»Saa i den? Saa i den? den var god! og hvor den plaskede!« — Og saa gynge de endnu lidt og kaste Vand i Ansigtet paa Ellebuskene, og Søen er igjen stille.

Morgenen bliver Middag og Middagen bliver Aften, uden at man mærker det. — Det er, som om Tid og Rum ikke existerede mer, men Timerne glide lydløse over Jorden og smelte sammen med Solstraalerne og Skyggerne.

Roserne springe ud og visne, hver Dag nye, hver Dag friske, bestandig samme Slags og dog en evig Mangfoldighed.

Fuglene have ogsaa sine visse Melodier, men de sige vistnok uendeligt meget med de Toner, de kan. — Her er en saadan Mængde Fugle i Granskoven, og Du kan ikke tænke Dig hvilke Kjærlighedserklæringer de gjøre hverandre fra Morgen til Aften. — Stillitsen, Bogfinken og Droslen har hver sin Maade at udtrykke sine Følelser paa.

Henimod Aften blive Droslerne aldeles overvældede af deres ømme Følelser. De forsikre om og sværge paa deres Kjærlighed med saa mange hellige Eder og ømme Sukke, at det lyder, som om de sommetider vare i Færd med at faa det i den gale Hals.

Og den tilbedte Gjenstand svarer paa Afstand: »Bliv ved! bliv ved! Jeg kan godt høre endnu mere, spar endelig ikke paa Udtrykkene!« Og saa synker Solen.

Vi sidde paa Altanen deroppe og se Søen under vore Fødder glatte sig mere og mere og faae en Farve som smeltede Opaler. Himlen gløder i dunkelt Guld. Granskoven mørkner, og langt borte mellem de smaa Holme stige lette blaaagtige Taager op og brede sig i vexlende Farver dybt nede over Vandfladen. — Der komme Dampbaadene glidende, tyste flyde de hen over Vandet med en hvid Lygte hejset højt over Forstavnen.

Naar jeg sidder her og ser en af disse flydende Stjerner komme svævende over Vandet hen imod mig,

saa tænker jeg altid: »Der kommer Lykken! den findes, og den kommer svævende der, til mig!« — og saa glide de forbi.

Og Himlen bliver mattere, — ikke mørk. Det er jo Midsommer nu, men man stirrer og stirrer for tilsidst at kunde opdage en Stjerne, en lille sittrende Stjerne inde i Himlens Guldglands. Den staar saa langt borte, i andre fjerne Verdener. Nu holde Stjernerne sig paa Afstand. De synes vel, at vi nu have nok af Jordens Herlighed og kunne undvære dem. — Naar det bliver mørkt til Vinter, komme de frem og trøste os.

Længe, længe sidde vi og hvidske paa Altanen, saadan som man altid gjør, naar Naturen ikke vil forstyrres i sin Søvn. Eller ogsaa tie vi, og hun, Du veed nok hvem, synger for os.

Det er saa underligt at sidde taus og se ud i den dæmrende tause Nat, medens disse lidenskabelige Toner fra et menneskeligt Hjerte stige op og klinge om os, kjæmpende, truende, smertelige, fulde af al den Kval og Strid, som en Sjæl kan rumme.

De skylle sammen som Bølger om mit Hoved, synke ned og dø hen, og alt er igjen stille og drømmende derude i Natten.

Man skulde aldrig gaa i Seng her, hvis man ikke vidste, at det at vaagne, var at vaagne til en ny Lyksalighed og en ny Beundring.

Ja veed Du hvad, naar jeg gaar i disse Skove, kunde jeg begynde at tro, at Lyksaligheden virkelig findes paa Jorden.

Naar jeg faar de varme Solstraaler i Nakken og endda har Skygge over mit Hoved, naar al denne Friskhed og Vellugt vifter over mit Ansigt, og al dette skjæl-

vende, vexlende Liv rører sig omkring mig, saa føler jeg det ofte, som om jeg aldrig skulde trættes derved, selv om det varede i Evighed paa samme Maade. — Man forstaar, at Meningen er, at vi skulle være lykkelige.

Men vi ere ikke lykkelige.

En Dag kom en af Husets Folk og fortalte mig, at i en af de nybyggede Villaer ved Stranden, et Stykke Vej borte, laa en ung Kvinde i den største Fattigdom. — Hendes Mand var Maskinist paa et Dampskib, men Affæren lykkedes ikke, og han gik nu arbejdsløs i Stockholm. Hun boede her paa et Tagkammer med tre smaa Børn, og forrige Nat havde hun faaet to Drenge paa engang.

Da vi kom derop, var det ene nyfødte Barn allerede dødt, det andet laa og jamrede som en lille syg Fugleunge.

Moderen sad i Sengen, bleg, forsulten, taareløs, med dette Udtryk af en haard, hjælpeløs Smerte, som lange Lidelser og Forsagelser giver. — Der fandtes ikke en Bid Brød i Huset.

Som Hjælp havde den unge Moder ikke andre end en fjortenaars Pige, som var kommet fra Stockholm og havde sin egen Moder med, som hun ikke kunde forlade. Denne Kvinde var blevet lam af et Slagtilfælde og kunde ikke tale. Hun var kun nogle og tredive Aar og saae endnu yngre ud, men jeg har næsten aldrig set et saadant Billede paa Fortvivlelse. Med kortklippet Haar, stivt stirrende Øjne, stod hun stum og ubevægelig, snart i et, snart i et andet Hjørne af Stuen.

Hun var klædt i kort Kjole, de usleste sammenlappede Pjalter, og med et Par store Herrestøvler paa Benene. Hænderne vare magre og fine. Hun kunde slet ikke foretage sig noget Arbejde. Den anden Kone

fortalte mig, at denne ulykkelige Kvinde havde havt elleve Børn, og hendes Mand gik nu ogsaa arbejdsløs.

Børnene sprang omkring, snavsede og sorgløse, og tittede forundrede paa de Fremmede. — Jeg kan ikke sige Dig, hvilket forfærdeligt Indtryk dette Værelse gjorde paa mig, hvor der blot fandtes den bitre Fortvivlelse, der stirrede paa mig fra disse to Kvinders hjælpeløse Ansigter. — Og hvilken Hjælp skulde der ikke til, for blot at bringe nogen Lindring derinde? — Ja, hvis man kunde skaffe to Mænd Arbejdsfortjeneste, opdrage en Flok forsømte Børn, give Sundhed og Kræfter tilbage til et Menneske, som Livets Haardhed havde ødelagt!

Alt andet vilde være, som at kaste en Sten i Bølgerne.

Det værste var at se de kolde, næsten fjendtlige Blikke, hvormed Moderen saae paa Børnene, der vilde have Mad, og se den Glæde, der lyste i hendes Ansigt, da begge de sidste smaa døde. — Og saa denne Tone, hvori hun talte om sin Mand, han, som gav hende hele Byrden af Børnene og saa blev borte og drak den Smule Penge op, han kunde fortjene.

Udenfor pladskede Søen med sølvagtige Bølger. Det gnistrede i de fugtige Løvtræer langs med Strandkanten, Svalerne fløj forbi Vinduet med hurtige Glædeshvin, — og derinde! — Dette er hvad Menneskelivet byder, ikke en eller Hundrede, men mange Tusinder!

Da jeg kom ud, var det ved Solnedgang. Det havde været en varm, drømmende Dag, hvor Naturen havde staaet ubevægelig, næsten tynget af Lys og Varme. Nu kom Aftenbrisen, og paa engang vaagnede alt til et nyt Liv. — Bølgerne løb lange, med taktfaste Slag mod Stranden, og alle Buske og Træer op ad Bjerget

skjælvede og raslede, som om de viftede en Velkomsthilsen til en, der styrede mod Land. — Skyggerne ude over Øerne begyndte at blive violette, medens Piletræerne hist og her lyste hvidgule i Solnedgangen.

Overalt var der et Spil af Farver, en Sittren af Straaler og Skygger, der sammenslyngede sig og opløste sig, for saa igjen at smelte sammen i Harmonier. — Det var en stor Symfoni, hvor ingen Klang manglede.

Jorden var som elastisk under mine Fødder. Jeg kunde kun i fulde Drag indaande denne levendegjørende, bærende Luft.

Og al denne Rigdom rækker Naturen jo til os alle, alle. — Hvorfor skal da saa mange Ulykkelige udelukkes derfra? Hvorfor skal Menneskelivet medføre saadanne Smerter og saadan en Nød, at Naturens Trøst ikke længer kan trænge igjennem?

Hvad er det for en unaturlig, kunstig, daarlig konstrueret Bygning, Samfundet har opbygget til sig, som bestandig behøver Stræbepiller, for ikke at falde sammen, og som dog bestandig styrter ind, saa paa det ene og saa paa det andet Sted, og begraver Tusinder af Mennesker under sit Grus?

Friskhed, Liv, bestandig vexlende Skjønhed og Kraft byder Naturens Verden, og Menneskene have deri skabt en anden Verden af Nød og Smerter, af Sygdom og Fattigdom.

Jeg veed nok, at vise og gode Mennesker søge at forbedre dette vanskabte Produkt, som Menneskeslægten har sammensat, men det er, som om det aldrig rigtigt skulle kunne lykkes. Der synes at være et galt Tal et Sted i Begyndelsen af Regnskabet, som er Grund til, at Facit aldrig bliver rigtigt. Det eneste man kan gjøre,

er at lide med dem, der lide, at beundre dem og i sin Angst gribe om sig og søge at hjælpe det, som man nærmest kan faae fat i.

Naar jeg ser paa disse ideale Træer, der løfte sig saa fuldkomne over mit Hoved, og fordyber mig i dette mangfoldige dunkle Grønne, der skifter derunder, saa forstaar jeg saa godt, at Malerne ville befolke Naturen med velskabte, lykkelige Mennesker, at de ville male Nymfer og Dryader og dansende Amoriner, der kunne tumle sig om i Naturen som en Del af den.

Men det er ogsaa kun Guder, der passe dertil. — Det skal være Diana med sine Nymfer, der komme listende over det duggede Græs med Halvmaanen i Haaret, eller Apollo, der bryder frem i Egekrattet med Straaler om Hovedet, eller en lille nøgen Amor, der gjemmer sig bag en Hasselbusk for at skyde paa Bogfinken og Droslerne, saa de blive forelskede i hverandre.

Vi Mennesker ere som Pletter i Landskabet. Da jeg kom ud fra dette elendige, glædeløse Hjem, følte jeg stærkere end nogensinde, at Naturen laa for mig som det tabte Paradis.

Ja, det er en Gaade, som ingen svarer en paa. — Vi sad deroppe paa Altanen, da Solen var gaaet ned og rørte ved disse Strenge. — Jeg kan ikke sige, at vi talte derom; man taler jo ikke om, hvad man ikke kan formulere.

En af mine Venner, en glad, virksom Mand lo ad mig.

Jeg vilde vel ikke, at vi igjen skulle blive Urmennesker og bo i Huler, eller Steppeindianere og drive omkring som Nomader. Jeg maatte vel kunne se, hvordan Verden Dag for Dag gik frem? Melankoli duer til ingenting;

man skal smøje Ærmerne op og tage fat, det er Meningen.

Ja det er Meningen, det er ganske sandt, men alligevel komme de undrende Spørgsmaal, de uløste Gaader, og røre ved ens Skulder og skræmme en ligesom de store Natsommerfugle, der just nu slog mig forbi.

Det er næsten, som om de yngste bedst kunne forstaa mig. Jeg ser et Par grublende, alvorlige, unge Øjne ved min Side, der se spørgende, undrende langt, langt ind i Fremtiden, den beslørede, hemmelighedsfulde Fremtid, der ligger som et Sagaland langt borte, ligesom Søen dernede i de svømmende Natteskygger, og hvorfra maaske engang, hvem veed det? en ny Morgensol skal bryde frem.

Sig ikke min Ven, at jeg er sentimental. Jeg forsikrer Dig, at just det er jeg ikke, men i dette Paradis, hvor jeg lever, ønsker jeg, smægter jeg efter, at vi engang alle, allesammen kunne være lykkelige. — Maatte Du være det! ønsker Din Ven

Helene Nyblom.

Mellem Neapel og Rom.

Vi kom fra Neapel. — Det havde været den aller pragtfuldeste Oktoberdag og endnu rullede Solen som en stor, rund Ildkugle ned over den mørkeblaa Himmel mod Horizonten. Samme Dag vare vi vendte tilbage fra Sorrento, og paa Vejen ind til Neapel havde vi passeret en af de smaa Byer ved Golfen, hvor en Madonna celebrerede sin »festa«. Saa vidt jeg husker, kaldtes hun »Madonna della neve«; i alt Fald erindrer jeg, at man fortalte os, at hendes Kirke var bleven opbygget paa en Plet, hvor der en Gang pludselig var falden Sne, og midt i denne Sne havde en Præst fundet et Mariabillede. Man gjorde overordentlig stor Stads af hende, og det var ikke alene Processionen, der bar hendes Billede til Kirken, vi mødte paa Vejen, men ogsaa den lange Skare Mennesker, der kom fra Neapel for at gjøre hende sin Opvartning. Paa den brede, faste Landevej laa Kalkstøvet tæt som Sne, og saasnart en Vogn rullede frem, dreves det op som tætte, hvide Støvskyer. Det hvirvlede i en uafbrudt Masse i Løbet af en to Timers Tid paa Vejen til Neapel, thi et uoverskueligt Tog af Vogne styrtede frem med Gjæster til Madonna. To, sommetider tre Vogne kjørte ved Siden af hverandre; Størstedelen vare store aabne Wienervogne,

hvori der gjerne sad tre Damer i Rad paa Forsædet, to à tre paa Bagsædet og saa en eller anden lille Herre eller et Par Børn indeklemte imellem dem. Hos Kudsken havde ogsaa for det meste et Par Stykker, maaske Tjenestepigerne, taget Plads. At dømme efter de Damers Klædedragt, der sade i Vognen, tilhørte de fleste af dem ikke de finere Klasser, men vare sandsynligvis Borgerkoner og Døtre. De sade næsten alle med bart Haar, hvori Blomster og Naale vare indstukne, bare svære Halsbaand af Guld, Koraller eller Perler og vare iførte Silkekjoler af alle Regnbuens Farver, hvilke de med en overlegen Flothed lode falde ud over Vognkanten og de støvede Hjul. I de bekvemme Vogne sade de tilbagekastede med Hænderne overkors og Fingrene besatte med Ringe. Jeg husker blandt andet en Dame, som vor Kudsk sagde os var en rig Bagers Hustru. Hun saae udmærket godt ud, stor og svær, og var klædt fra Top til Taa i hvidt Silke med Guldsmykker.

Men ikke alene Menneskene vare iførte deres fineste Stads, ogsaa de tre Heste, som vare forspændte i Rad for hver Vogn, bare Blomster og Fjer i Hovedtøjet, og Seletøjet var besat med Fryndser af Svinebørster. Under høje Raab og Pidskeknald fra Kudsken styrtede de hen ad Landevejen som Væddeløbsheste. Mellem disse Vogne, der tilhørte det rige Borgerskab, kom saa de fattigere Folks Ekvipager, de saakaldte »carri«, der bestaa af en Bund med Rækværk om, omtrent som et stort Bur, der staar paa to Hjul og trækkes af en Hest. I et saadant Bur kunne en hel Masse Mennesker være sammenpakkede, alle staaende. Der var unge Piger, Soldater og Drenge, fede Præster og gamle Kjærlinger, og det var i Sandhed gaadefuldt for os Nordboer at be-

gribe, hvordan en stakkels Hest kunde trække et saadant Læs. Ogsaa disse Vogne fore afsted i lignende Fart, og der var en bestandig Kappestrid for at komme først eller at trænge sig ind imellem andre Vogne, saa det rigtigt gyste i en af Angst for, hvordan det skulde gaa. Men som Fisk smuttede de forbi hverandre, skreg og raabte, smældede og knaldede med Piskene. Man sad i en bestandig Spænding for at kunne sluge alting med Øjnene, medens man stormede forbi. Man mærkede, at det var en Primadonna af første Slags, hvis Fest man saaledes fejrede.

Desværre kunde vi hverken standse eller vende om. Vor Vej gik til Neapel og henad Aften satte vi os til Ro i en anden Klasses Waggon paa det Tog, der gik til Rom.

Inde i den Kupé, hvori vi sade, befandt der sig, foruden os, en Underofficer ved Bersaglierne, en ung Præst og en ældre Mand, der saae ud som en Landmand fra Romagna. Han bar en af de bredskyggede Hatte, som Folk dér gaa med, og havde en Kappe, fodret med Faareskind, over Skulderen.

Han sad lidt for sig selv ved et Vindue og lod til at halvsove.

Det var en smuk Mand med et alvorligt, mildt Ansigt. Han havde kraftige Hænder og Arme og bar sin Kappe, kastet over Skulderen, med en saa fornem Gracie, at den ligesaa godt kunde have været en Fløjelskaabe.

Bersagliereofficeren var en ung Mand paa nogle og tyve Aar. Han saae umaadelig flot ud med sin blanke Hat med den store Fjerbusk paa tre Haar, smal om Livet, bred over Skuldrene, elegant i Dragt og Holdning som næsten alle italienske Militære. Han havde ganske

kortklippet, kulsort Haar, der gik ned i en Spids midt i Panden, store, svømmende, sorte Øjne og et Par kjække Knebelsbarter, der øjensynlig udgjorde hans Stolthed. Han karesserede dem hele Tiden med faderlig Ømhed. Forresten havde han i hele sit Minespil og Udtryk denne overlegne Verdenserfaring, som kun meget unge Mennesker besidde.

Præsten var en bleg, mager Mand. Hans Ansigtsfarve var næsten citrongul, ogsaa han havde et Par store, fugtige, sorte Øjne. Men de havde et ganske andet Udtryk end den unge Officers. Medens Bersaglieren sendte lynende Blikke omkring sig, som alle syntes at sige: »Jeg kommer, jeg ser, jeg sejrer!«, saa saae Præsten drømmende frem for sig. Han syntes at se en Verden, som vi andre ikke mærkede, og som ganske optog hans Tanker. Han havde en stor, krum Næse og en bred Mund, der bestandig havde et lille Smil om Mundvigerne. Fra Næsefløjene gik et Par dybe Folder ned paa hver Side, som tydede paa, at han havde lidt og tænkt meget. Han sad let foroverbøjet med Haandfladerne mod hinanden mellem Knæene paa sin sorte Præstekjole og rokkede bestandig sagte frem og tilbage som for at akkompagnere sine stille Tanker.

Da lød et Krigsraab — »Partenza«! Vi rørte os ikke. Man rendte frem og tilbage, der ringedes og pebes. Toget syntes ikke at have Lyst til at lystre Ordre. Men paa en Gang gjorde det et voldsomt Ryk, endnu et Par truende Signaler, og Dampen begyndte at gaa op med smaa bestemte Puf, der løde tættere og tættere, og vi glede i fuld Fart bort fra Neapel.

En Stund sade alle tause i Vognen, men da vi vare komne rigtig i Gang og fore hen over de »lykkelige

Marker«, snurrede Bersaglieren sine Knebelsbarter paa en særlig udfordrende Maade, vendte Hovedet med et Kast af alle Hanefjerene og sagde til Præsten:

»Naa, det var jo et prægtigt Karneval i Neapel!«

Præstens Ansigt, der havde været hensunket i en dyb Ro, strammedes pludselig som opskræmt af Søvne.

»Karneval?« gjentog han forundret, men med en meget høflig og ydmyg Tone. »Hvad mener Herren? Jeg har intet Karneval set.«

»Hvad vil De da kalde det for?« fortsatte Bersaglieren og kastede sig bekvemt tilbage med sin nytændte Cigaret. »Alle de pyntede Damer og udklædte Heste, der foer afsted ud af Chiajan?«

»Herren veed maaske ikke, at vi fejrede en Fest for vor allerhelligste Jomfru »Madonna della neve«. Hun er en af de mest undergjørende Madonnaer, der findes i hele Egnen.«

Præstens Stemme lød baade forskrækket og rørt.

»Ja, jeg hørte noget derom,« svarede Bersaglieren og sugede med megen Gracie paa sin Cigaret, idet han holdt Lillefingeren paa sin lille velskabte Haand i Vejret. »Men det er jo Børnestreger. Jeg synes, at gamle Folk burde skamme sig for at gjøre sig saadan til Nar!«

»Anser De,« begyndte Præsten med sin dybe, melodiske Stemme, der nu rystede af Bevægelse. »Mener De, at man gjør sig til Nar, fordi man tjener Gud?«

»Tjener Gud!« gjentog Bersaglieren og udstødte en lang fin Røgsøjle af sin smukke Mund. »Tjene Damerne Gud ved at gjøre stor Toilette?«

»Det er ikke saadan at forstaa, ikke saadan at forstaa, min Herre,« sagde Præsten ivrigt. »Men vil man

hædre en Person, om han ogsaa kun er en menneskelig Storhed, da klæder man sig i sine bedste Klæder, naar man gaar hen og gjør ham sin Opvartning. Det vilde være et Tegn paa Uærbødighed, hvis man kom til en af sine Foresatte i en simpel Hverdagsdragt, — og hvor meget mere bør da ikke de Mennesker, der gaa hen for at besøge den allerhelligste Jomfru, Guds egen Moder,« han saae med et hurtigt, tilbedende Blik opad, »hvor meget mere bør ikke de komme i den smukkeste Dragt. de eje, for ikke at mishage hende?«

»Ja, saa det er Klæderne, Madonna ser paa,« svarede Bersaglieren. »Da maa hun i Sandhed være en meget verdslig Dame!«

»Jeg beder Dem, jeg beder Dem, min Herre, for Deres Sjæls Salighed, sig ikke saadanne gudsbespottelige Ord!« Præsten strakte Hænderne frem, som om han vilde afværge noget ondt.

»Jeg vil ikke sige noget ondt om Madonna,« sagde Bersaglieren. »Kan hun være til Opbyggelse for stakkels uvidende Mennesker, saa vil jeg saamænd ikke forstyrre deres Tro. Jeg vil blot sige min Mening her til gamle, erfarne Personer, og den er, at Religionen har udspillet sin Rolle. Den er nu blot en Skal, en tom Skal, som man forsøger at fiffe op med alle Pirringsmidler, for at den skal beholde sin Tiltrækningskraft, ligesom man maa give gamle, svagelige Personer særlig Føde for at holde Livet i dem. Der findes jo endnu en hel Del uoplyste Mennesker, der bøje sig for Kirken; men jeg paastaar, at mellem de dannede, enten det er Præster eller Lægmænd, saa findes der ikke en mellem Tusinde, der tror paa de gamle Ammestuehistorier. De sige maaske, at de gjøre det, men hvis de vare ærlige, saa

vilde de nok bekjende, at det var dem fuldkomment ligegyldigt.«

»De kan jo lade være at tro mig, hvis De vil,« sagde Præsten sagte. »Men hvis jeg skal være ærlig, saa maa jeg ogsaa bekjende, at jeg af hele mit Hjerte tror paa Kirkens hellige Sandheder og haaber, at jeg maa leve og dø i denne Tro!« Han gjorde et hurtigt Korstegn og bøjede Hovedet. Bersaglieren gjorde en Bevægelse med den højre Haand, som om han vilde sige: »Som De behager! Smag og Behag ere forskjellige!«

Der blev et Øjebliks Taushed. Præsten sad stille og mumlede sagte mellem Læberne. Det saae ud til, at han bad. Bersaglieren havde hele sin Opmærksomhed henvendt paa den lyseblaa Røg fra Cigaretten, som han blæste ud i runde Ringe, og Campagnuolen ved Vinduet lod til at være vaagnet. Han sad med Hagen dybt nede i sin Kappe, men han kastede af og til et opmærksomt Blik snart paa den ene og snart paa den anden af de Talende under sin bredskyggede Hat.

»Naa,« sagde saa Bersaglieren paa en Gang. »Jeg kan maaske forstaa, at man saadan i Almindelighed tror, at der findes en Gud et eller andet Sted, en Gud, som man jo egentlig slet ikke kjender og som naturligvis ikke interesserer sig mere for os end vi interessere os for en Myg.« Han slog med et raskt Slag til en, der havde sat sig paa hans Ærme. »Men alle disse Messer og Bønner, Faner og Helgenben, Underværk og Bedragerier — hvor kan en intelligent Mand, som De ser ud til at være, virkelig kunne tilfredsstilles af saadant?«

»De dømmer som en, der staar udenfor, jeg dømmer som en, der veed, hvad jeg taler om!« sagde Præsten

mildt, meget mildt. Han havde sandsynligvis bedet sig til Ro. »Min Moder var en from Kvinde, en af dem, der ikke har mange Skridt gjennem Skjærsilden til Paradiset. Hendes eneste Synd var maaske den, at hun elskede sine Børn alt for meget. Hun ønskede intet højere, end at jeg, som var hendes førstefødte, skulde hellige mig til Kirken, og meget tidligt opstod hos mig et virkeligt Kald dertil. Ingen har tvunget mig, ingen, min Herre! uden den Magt, som er stærkere end ens eget Hjerte og som leder Menneskenes Skjæbner hvorhen han vil. Af egen fri Vilje er jeg indtraadt i Kirken og bøjer mig helt for dens moderlige Magt.«

»Og der opstaar aldrig den mindste lille Tvivl om alle disse Kunster og Ceremonier, som Præsterne have for og som Kirken beskytter?«, spurgte Bersaglieren og blinkede skjælmskt med sine sorte Øjne,

»Hos hvem opstaar ikke Tvivl?« svarede Præsten. »Satan og hans Engle ere altid tilstede for at forvirre og fange fattige Menneskesjæle; men den, der staar under Kirkens Beskyttelse, har en mægtig Arm over sig, og den Ondes snedige Underfundigheder skal ikke faae Magt over ham.«

»Hvor gammel er De?« spurgte Bersaglieren. Han ansaa sig øjensynligt for at være en hel Del Aar ældre.

»Jeg bliver tre og tyve Aar paa den hellige Elisabeths Dag, ifald hun lader mig leve saa længe.«

»Tre og tye Aar!« gjentog Bersaglieren. »Og saa frivilligt afstaa fra denne Verdens Glæder! Aldrig at maatte tænke paa Kjærlighed. Det bedste, som dette Liv har at byde en. Er det muligt, at De virkelig aldrig angrer, at en Præst aldrig maa gifte sig?«

Præsten blev blodrød over hele Ansigtet. Hans brede

Øjenbryn trak sig krampagtigt sammen og det dirrede om Munden paa ham.

»Det er ens Pligt at ydmyge sig og erkjende sine Svagheder,« sagde han. »Og De veed nok selv, hvor de største Fristelser findes. Men selv i ens sværeste Prøvelser er min hellige Skytspatronesse mig nær, og Madonna ser min Vilje, og den er at kunne bevare mig ren.«

»Og fik jeg *min* Vilje,« sagde Bersaglieren, »saa vilde jeg kysse alle de smukkeste Piger i Italien.«

Det var tydeligt paa hans Tonefald, at det var rigtig ærligt ment.

»Ja, Gud ske Lov!« vedblev han, »at man er skrevet ind under Italiens Fane. Intet i Verden kan dog sammenlignes med at være Soldat. *Det* er et Liv!« Han slog med Hovedet, saa alle Hanefjerene i hans Hat svajede sagte.

»Og hvis der nu skulde blive Krig?« spurgte Præsten.

»Jeg ønsker intet højere! Ens Sabel er vel ikke gjort for at ruste i Skeden.«

»Nej, den er vel gjort til at dræbe sin Næste med,« sagde Præsten.

»Til at dræbe vore *Fjender* med, Italiens Fjender,« svarede Bersaglieren raskt.

»Der staar i Skriften, at vi skulle elske vore Fjender,« sagde Præsten mildt.

»Ikke Italiens Fjender!« svarede Bersaglieren.

»*Alle* vore Fjender,« belærte Præsten. »Og der staar ogsaa, at den, der griber til Sværd, skal omkomme ved Sværd.«

»Det er jo Verdens Gang, svarede Bersaglieren. »Gaar man i Krigen, udsætter man sig for at falde, og

ingen Død kan vel være herligere end at falde for sit Fædreland. Men forresten kan Eders hellige Skrifter ikke bedømme saadant. De kan give Ordrer om Eders kirkelige Sager. Det militære forstaa de sig ikke paa. Det kan De overlade til Kong Umberto og vore tapre Officerer. Det er min Øvrighed! — eller hvad siger De?« spurgte han Campagnuolen, hvis opmærksomme Blik han havde observeret. »Skal ikke enhver lyde sin egen Øvrighed?«

»Der er en Øvrighed, som er højere end baade Kirken og Kongen!« svarede Campagnuolen. Han sagde det stille, som for sig selv.

»Ja saa!« sagde Bersaglieren forundret, »og hvad hedder den?«

»Ens Samvittighed,« svarede den anden.

»Skulde det være Deres Mening, at Kirken ingen Betydning har?« spurgte Præsten og saae opmærksomt paa ham.

»Der kommer en Tid, da vi kunne undvære den.« Campagnuolen saae ud gjennem Vinduet.

»Men Soldaterne, Landets Forsvar!« raabte Bersaglieren.

»Der kommer ogsaa en Tid, da I Smaasoldater ere overflødige.« Han slog afvisende med Haanden.

»Naar vil den Dag indtræffe?« spurgte Bersaglieren og saae meget krigerisk ud.

»Naar vi ikke længer skal have Krig,« svarede Campagnuolen.

»Ja, saa maa vi nok vente til Verdens Ende,« svarede Officeren.

»Det tror jeg ikke,« sagde Campagnolen roligt. »Maaske kan det vare et Par Millioner Aar. Men det er i alt Fald Meningen, at Menneskene skulle hjælpe hinanden og ikke slaas som uartige Børn.«

»Hvor De har Ret, min Herre!« udbrød Præsten. »Jeg er ganske af Deres Mening. Krigen vil ophøre, naar Menneskeheden bliver modnere; men Kirken vil aldrig ophøre. Dens Grundvold er bygget paa den evige Klippe.«

»Deri tager De Fejl, Præst,« svarede Campagnuolen. »Kirken er ogsaa en menneskelig Indretning. Den vil lige saa lidt kunne modstaa Aarhundrederne som Eders største Kirkers Mure. Det falder, falder altsammen!«

»Ja, ikke sandt,« faldt Bersaglieren ind. »Religionen er et overvundet Standpunkt. Hvilket oplyst Menneske bryder sig nu om Kristendommen. Aa nej! vor moderne Verden bærer ganske anderledes store Ideer i sit Skjød. Det er Tankerne om Menneskehedens Broderskab, om Ejendommens Lighed og Personlighedens Selvstændighed, som nu sysselsætte vort Aarhundrede. Det er Spørgsmaal, som ere dukkede op som af Jorden og brænde Menneskene under Fødderne.«

»Ja saa, de ere pludselig opstaaede af Jorden,« sagde Manden fra Romagna. »Jeg troede ellers, at de vare lige saa gamle som Kristendommen. Det er den, som først har lært os, at en Konge og en Tigger ere lige i Guds Øjne, og det er den, der har befalet os, at den, der har to Kjortler, skal dele med den, som ingen har.«

Præsten nikkede med Hovedet, men Bersagliere-officeren indvendte:

»Det kan jo være, at der allerede fandtes Spirer til saadanne Ting i den kristne Religion, men Humanismen, Humanismen, mine Herrer, det er noget ganske andet! Den lærer os at have Respekt ogsaa for andre Menneskers Tænkemaade og Anskuelser og selv at staa alene

som den, der skal kunne forsvare sine Handlinger uden Hensyn til Paver eller Præster.«

Uagtet sin mindre humane Opførsel mod den stakkels, unge Præst udtalte dog Lieutenanten disse Sætninger med stor Bravour gjennem sine sammenbidte Tænder, hvor han holdt en ny Cigaret, medens han energisk tændte en Svovlstik.

Landmanden var krøbet længere op i sit Hjørne og havde trukket Kappen tæt omkring sig. Det var blevet mørkt og en pludselig Kjølighed sænkede sig over Jorden.

»De kan maaske huske,« sagde han fra sin Krog, »at Kristendommen befaler os at tilgive vor Næste ikke syv, men halvfjerdsindstyve Gange, det vil sige i det uendelige, og hvad det personlige Ansvar angaar, saa har Kristus hverken henvist os til nogen Pave eller Kirke, men blot til Gud og vor egen Samvittighed.

»Jeg hører, at De er en Filosof,« sagde Lieutenanten, som nu havde faaet Ild i Cigaretten og ogsaa omhyggelig trak sin Kappe op om Halsen. »Jeg har ikke set saa dybt i Tingene. Jeg ser Masser af Præster med broderede Messeskjorter, Faner og Lys, og hører en Række Vogne med pyntede Damer komme dundrende tam! tam! tam! og saa siger man mig, at dette er den hellige Religion, som man skal ære og elske. Jeg behøver den ikke!« Han blæste Røgen foragteligt ud.

»Ja vist er ogsaa dette Religionen,« sagde Præsten ivrigt. »Intet kan vise sig her paa Jorden uden en Form. Enhver Sjæl maa have en Krop, og Religionens Krop er Kirken, Kirken med sine Sakramenter og Fester.«

Landmanden mumlede henne i sit Hjørne. Det lød som en sagte Knurren af en stor Faarehund.

»Nej, nej!« sagde han. »Det er altsammen noget,

som I just skræmme Folk med, saa de af bare Forskrækkelse rende den lige Vej til Helvede. Man kan ikke sige om Religionen: Se her eller se der er den. Den eneste sande Religion sidder her!« Han slog sig for Brystet.

»Men alt, hvad der har Liv i sig, viser sig,« afbrød Præsten. »Intet, som virkelig findes, kan blot existere i det dulgte, det maa faae en Form, et Udtryk.«

»Ganske rigtigt,« sagde Landmanden. »Man skal kjende Træet paa Frugterne. Jeg er f. Ex. vis paa, at De er en god Mand. Naar De trøster de syge og døende, lærer de smaa Børn og giver de fattige Mad, saa viser De bedst, hvilken Herre De tjener.«

»Naa, jeg da?« spurgte Lieutenanten. »Hvormed viser jeg min Religion?«

»De maa vel først have nogen for at kunne vise den,« svarede Landmanden. »Men jeg er ganske vis paa, at en kristen Officer altid vil tjene sin Konge og sit Land bedst.«

»Og I selv, Hr. Filosof?« sagde Lieutenanten. »Hvordan praktiserer I Eders Religion? Det kunde være lærerigt for os andre at vide.«

»Jeg passer mit, det er det hele,« svarede han mut. »Jeg har en lille Gaard, nogle Marker og en Del Kreaturer, og jeg antager, at hvis den lille Bid af Italien, som er mit, bliver ordentligt dyrket og giver det bedste, den kan, saa er det bedre, end hvis den blev forsømt. Hvis blot enhver vilde pløje sin egen Mark, saa blev Italien et herligt Land!«

»Og De ønsker aldrig noget andet?« spurgte Lieutenanten.

»Nej, jeg er tilfreds!« svarede den anden.

»Og hele Deres Liv har gaaet saadan, den ene Dag som den anden?«

»Jeg har været ung som alle andre og haft mange Ønsker,« svarede Landmanden. »Men jeg har lært, at det er bedst at holde sig til det, man har. »Ingen fanger Maanen,« som De veed. Se, der er den!« Han vendte Hovedet mod Ruden, hvorfra man saae Fuldmaanen stor og skinnende sværve højt over det vide Land.

»Det vilde være uudholdeligt at leve et Liv fuldt af saadanne ensformige Dage,« sagde Lieutenanten og slog Kappen tættere om sig.

»Ja, for Dem, det tror jeg nok. Menneskene ere lige saa forskjellige som Dagene i Aaret, men forresten er Livet aldrig ensformigt,« sagde Campagnuolen. »Sommetider er det Torden og saa bliver det stille igjen. Vinteren lægger Sne paa Bjergene og Sommeren gjør dem grønne. Og i Marken og i Stalden er det ligedan. Altid er der noget at se efter, noget at bøde paa. Et Dyr, som er sygt, en Ko, som kælver. Aa, der sker tusinde Ting omkring en, det gjælder blot om at være vaagen og passe paa.«

»Er De gift?« spurgte Bersaglierefficeren. Kjærlighedsaffairer syntes at interessere ham i alle Former.

»Nej!« svarede den anden tørt og trak sig helt tilbage i sit Hjørne. En Stund efter taug han ganske stille. Han var nok falden i Søvn. Præsten sad med foldede Hænder over sin Rosenkrands og saae ud i Natten. Han vendte ikke Hovedet fra Himlen, hvor Maanen saae ud, som om den sejlede frem over Campagnen. Lieutenanten var hørt op med at ryge. Han sad tilbagelænet mod Væggen, indsvøbt i sin Kappe og saae op mod Lyset, der var tændt i Kupélampen, medens han

sagte nynnede med en høj, blød Tenor »Una furtiva lagrima.«

Vi vare nu inde paa det romerske Omraade. Campagnens lange Akvadukter tegnede sig sorte i Maaneskinnet. Der kom denne hjemlige Følelse over en som altid, naar man nærmer sig Rom. Neapel var jo herlig, men det var dog som at komme fra noget larmende til noget stille, fra noget uroligt til noget stort. Hurtigt, klaprende fløj Toget afsted. Jeg hørte som i en Drøm Tenoren nynne og saae Præstens sorte Skikkelse som en Skygge. Ogsaa jeg faldt i Søvn. Da jeg vaagnede, kjørte Toget ind paa Perronen i Rom. Mine Rejsekammerater vare borte.

Et Møde.

Toget brusede frem over de sommergrønne Marker. Græsset stod endnu højt paa Engene, hvori store Farvepletter af gule, blaa og hvide Blomster, skinnede frem. Aaløb og Søer lyste i Solen, og afspejlede de store Sommerskyer, der stode ubevægelige paa den blaa Himmel.

Hjorder af Kreaturer laa med deres røde og spraglede Kroppe i det saftige Græs, og en og anden lille Hyrdepige blev staaende stille med sin Kjæp i Haanden, skyggede for Ansigtet, og saae efter det raslende Jernbanetog, der et Øjeblik styrtede forbi og strax forsvandt igjen.

Det udstøtte et advarende Skrig og foer ind i Skovene, i de stille, drømmende Skove, hvor de lange Grene hang helt ned over Jernbanelinjen, og hvor ikke en levende Skabning var at se mellem de solbelyste Stammer eller i det dunkle Grønne derunder. — Larmende, rystende foer Toget videre, ud paa den aabne Slette igjen.

I en blandet Kupé i første Klasse sad en Dame alene.

Hun kunde være en fem og tyve Aar, var høj og fyldig, med sort Haar og blaa Øjne. Hun var iført en lysegraa Sommerkjole og en stor mørk Straahat, men

havde intet Overtøj. Hun laa tilbagelænet i Vognen som i en Slags træt Nydelse. — De brede Skuldre støttede hun mod Rygstykket i Sædet, og hun holdt Armene langt fra hinanden, hvorved den smidige Figur og det smalle Liv saae endnu bøjeligere ud. — I den højre Haand holdt hun en stor sort Vifte opslaaet. I Skjødet havde hun en Buket Roser, af alle Farver, løst sammenbundet.

Hun holdt Hovedet lidt tilbagekastet som for bedre at kunne se op under den bredskyggede Hat, og sad saaledes urørlig og saae ud over Landskabet, der bestandig forandrede sig, uden at hun selv rørte sig. — Hendes Øjne havde et stille, sørgmodigt Udtryk, men Munden smilede lidt, som om hun nød alle de lyse Sommerbilleder, der uophørligt rullede hende forbi.

Hun tænkte ikke, hun drømte ikke engang. Hun sad blot og var lykkelig en Stund ved at glemme sig selv, for at se paa de grønne Enge, der glindsede i Solen, bøjende og løftende sig i bløde Bølger, og paa de gjennemsigtige Skyer paa den varme Himmel.

Naar Toget standsede et Par Øjeblikke ved en Station, var det som om det forstyrrede hende. Hun satte sig da rankere op og hendes Ansigt fik et alvorligt, næsten strengt Udtryk. Hun saae da opmærksomt paa alt, hvad der foregik ved en saadan lille Station, paa de Personer, der viste sig paa Perronen, paa Haveanlægget ved Stationsforstanderens Bolig, paa Børneansigterne oppe i Vinduerne, eller paa de Pakker og Kurve, som man bar ud og læssede paa Toget. — Men saa snart Klokken ringede og Toget atter satte sig i Bevægelse, sank hun tilbage i sin forrige hvilende Stilling, det opmærksomme i hendes Ansigt forsvandt, og det fik igjen samme stille, halvvaagne Udtryk, som før.

Efter et Par Timers Kjørsel standsede Toget ved en større Station. Døren sloges op paa den modsatte Side af Vognen, hvori hun sad. — Der var mange Folk paa Perronen, da to Tog mødtes og standsede her.

Man løb frem og tilbage. En Del Mennesker gik ind i Restaurationen for at spise Frokost, andre, der havde stor Bagage, eller mange Børn med, skyndte sig at komme til Ro i en god Kupé.

En og anden kastede et flygtigt Blik paa hendes Vogn, men hun syntes dog at skulle faa Lov til at blive alene.

Signalet lød allerede til Afgang, Banebetjenten slog Døren til hendes Kupé i med et Smæld, men medens han endnu havde Haanden paa Laasen, aabnede han Døren igjen og lod i Hast en Herre stige op.

I samme Øjeblik gik Toget.

Hun havde neppe kastet et halvt Blik paa ham, før hun kjendte ham, og hendes første Indskydelse var at springe op og flygte. Men der var ikke et Sekunds Tid dertil. Nej, hun maatte blive, og saa vidt som muligt gjøre sig usynlig. — Medens han var sysselsat med at ordne sin Plaid, sit Hattefutteral og sin Vadsæk i Nættet over den Hjørneplads, han havde taget i den modsatte Ende af Vognen, krøb hun ind i sit Hjørne, trykkede sig saa tæt ind i Krogen som muligt, og kastede et Shawl, hun havde liggende ved Siden, over Skuldrene. Hun trak Hatteskyggen om sin store Hat helt ned over Skulderen, hen imod den Side, hvor han sad, og slog sin Vifte op. — Saadan sammenkrøben satte hun sig med Hovedet vendt mod Vinduet, som om hun sov eller ønskede at gjøre det, men igjennem Viften

gav hun med bankende Hjerte nøje Agt paa hver af hans mindste Bevægelser.

Ja det var ham! Aarsagen til alt, hvad hun havde lidt. — Det var ham, der var Skyld i, at hun fra et ungt, livsglad Barn var blevet en træt, sørgmodig ung Pige, der ikke mere kunde tro hverken paa Lykken eller Fremtiden.

Hun havde kjendt ham fra første Øjeblik. — Blot paa den Maade, han satte sin Fod paa Vogntrinet, fast og let og saa op med et Spring. — Og saa Stemmen! — Han havde sagt et Par Ord til Konduktøren:

»Ja saa, her er Plads. — Tak! —«

Denne Stemme lignede ikke nogen anden paa Jorden, dyb og blød paa engang. Blot Klangen af den var som et Kjærtegn. Hun misundte Konduktøren, med et Stik i Hjertet.

Det var til ham, denne Stemme havde talt. — Nu var det fem Aar siden, den havde talt til hende.

Hun saae paa hans Ryg, medens han strakte sig for at lægge sine Rejsesager op. — Ja, det var den velbekjendte slanke Ryg, denne brune Nakke, om hvilken hun saa mange Gange havde lagt sine hvide Hænder. — Nu vendte han sig og kastede et flygtigt Blik til hendes Hjørne. Det gøs i hende, men han lagde ikke videre Mærke til hende og satte sig til Rette i sit Hjørne.

Han tog sin Rejsehue af og kastede den ved Siden af sig, saadan lidt utaalmodig og pludselig, som han altid plejede at kaste fra sig, hvad der generede ham.

Hun kjendte det nok! — og nu strøg han med Haanden over Panden og Haaret.

Hvor hun kjendte denne Haand! — Denne lidt magre, nervøse Haand, der aldrig blev meget solbrændt, men

havde samme blege, olivenfarvede Hud som Ansigtet. Hun kjendte hver Finger paa den og saae paa hver især. Var der nogen Ring paa denne Haand? nej, — nej, ingen Ring. Den strøg over Panden og et Par Gange op i det mørke, kraftige Haar.

Hvor hun misundte den! — Hun elskede dette Haar, som ingen Sax eller Børste nogensinde rigtig kunde faae Bugt med, som ikke kunde blive en halv Tomme langt, før det begyndte at krølle sig ved Tindingen, dette lunefulde, dunkle, dejlige Haar, der altid vilde ned over Panden som for at skjule, hvad den tænkte paa.

Hun sad sammenkrøbet i sit Hjørne med tilbageholdt Aandedræt. Det var, som om hun neppe kunde modstaa at springe op og sige:

»Tag den Haand bort! det er min Haand, som skal stryge Dit Haar og ligge paa Din Pande!«

Han havde sat sig til at læse i en Avis, som han holdt paa sit Knæ, og han sad saaledes med nedslagne Øjne.

Ja, det var samme Ansigt, men ældre, mandigere. Hans Knebelsbarter vare blevne stærkere og snurrede sig i en mere bestemt Krumning opad.

Og Munden! — hvad for noget nyt og fremmed var der kommet ved Munden? Den havde faaet et haardt, næsten foragteligt Udtryk. — »Ak, hvis han blot vilde smile,« tænkte hun, men han smilede ikke. — Han sad med Underlæben lidt fremskudt og et ærgerligt Udtryk i Mundvigerne.

Nu trak han lidt paa Smilebaandet. Hvor haanligt!

Hun havde sommetider set ham smile saadan og var blevet bange for ham.

De lange Øjenhaar laa som en Fryndse og slog paa

Kinden. — Hvor mange Gange havde hun ikke kysset dem, kysset Taarerne bort fra dem, naar de havde grædt. — Mon disse Øjne endnu kunde græde? — Hun skulde ville se dem! — Hvorfor kunde de ikke en eneste Gang løfte sig op fra den Avis? — Da lød paa engang et uventet Signal, et af disse Tegn, der ere uforstaaelige for Passagererne, men altid vække deres Opmærksomhed.

Det var to, tre korte Skrig af Piben, og umærkeligt sagtnede Toget sin Gang.

Han saae op. Han saae hen imod den Side, hvor hun sad. — Ja, det var hans Øjne, dybtliggende med store Øjenlaag under de energiske, buede Øjenbryn, — men det var ikke hendes Øjne, ikke de Øjne, hun havde elsket og tilbedt. De saae hen for sig med et iskoldt, haardt Udtryk, som med et fornærmet Spørgsmaal om, hvad det vel var, der tillod sig at forstyrre hans Ro?

Endnu engang lød disse korte Pibesignaler.

Han bevægede Læberne som med en undertrykt Ed, og trak Øjenbrynene sammen. Medens han sad saaledes med oprejst Hoved og lyttede, saae hun ham helt. — Ja, det var det samme Ansigt. Det samme velformede og skjønne Ansigt, og dog — dog et ganske andet Ansigt end før! — Det var, som om hvert Spor af Blødhed var forsvundet deraf.

Al den Melankoli og drømmende Undren, som det før saa ofte havde udtrykt, havde nu veget Pladsen for en Hvashed i Blikket, der hurtig vilde kunde blive til Vrede.

Den bestemte Hage var blevet saa markeret, at ingen kunde tvivle paa, at en uovervindelig Egensindighed gav dens Linjer denne Haardhed. — Og især Munden!

Denne Mund, der havde sagt hende de ømmeste, og kjærligste Ord, som nogen havde sagt hende her i Livet, denne Mund, som hun saa ofte havde kysset i selvforglemmende Lyksalighed. Hun fik Rædsel for denne Mund! — Den havde et Udtryk af en saa overlegen og kold Foragt, at hun ikke kunde tænke sig den udtale et mildt Ord, og desuden en Mine af Mæthed, af en ligegyldig Væmmelse ved alt, som om den havde smagt paa alting og nu helst ville spytte alting ud. — Hvad han havde oplevet og hvad han havde gjort i al denne Tid, vidste hun ikke. Men hun læste ham selv og hans Historie lige saa tydeligt i hans Ansigt, som om den havde staaet der med læselige Bogstaver. »Egoist! — store Egoist!«

Jo længere han læste i Avisen, des mere antog hans Ansigt et slapt, ubehageligt Udtryk. — Var det maaske Indholdet af, hvad han læste, alle disse daglige Lumpenheder, som Aviserne ere en Papirskurv for, der irriterede ham?

Han kastede den nu bort, eller rettere, lod den glide slapt ned for sine Fødder paa Gulvet, hvor den nu tilfældigvis kunde falde, og derefter tog han sit Cigaretetui frem.

Han kastede et flygtigt Blik paa Døren. — Det var vel ikke af en Fejltagelse en Damekupé? — nej — Et endnu flygtigere Blik paa hende i Hjørnet. Hun sov rimeligvis.

Han tændte sin Cigaret, lod Vinduet glide halvt ned og satte sig med Armene overkors til at ryge.

Han blæste Cigarrøgen ud i lange blaa Hvirvler og fulgte dem opmærksomt med Øjnene lige fra sin Næsetip, til de forsvandt i Luften.

Hun huskede nok fra før, hvor han elskede sin Cigar.

Han paastod altid dengang, at han plejede at tale med sin Cigar, at han kunde betro den sine Hjertesorger og saae underlige Syner i de blaa Røghvirvler, naar han sad alene og betragtede dem.

Hvad mon han nu tænkte paa? Det forekom hende just ikke at væve hverken lykkelige eller indholdsrige Tanker, der sysselsatte ham. — Hans Ansigt fik bestandig et mere sløvt og intetsigende Udtryk, kun Munden, hver Gang den spidsede sig for at udsende en ny Røghvirvel, antog denne foragtelige, overlegne Mine, som om den vilde sige:

»Jeg blæser hele Verden et Stykke!«

Var det muligt? var denne trætte, kolde, haarde Mand den samme Yngling, som hun havde elsket? Denne sydende Elsker og fantasifulde Drømmer, der havde taget hende med Storm og helt oversvømmet hende med sin Kjærlighed?

Hun sad og saae og saae bag den sorte Vifte, og lod Minderne om den Tid, som havde været, drage sig forbi.

Hun var endnu ikke atten Aar, da han første Gang var kommet i Besøg paa hendes Faders Gaard sammen med et Par andre af hendes Broders Kammerater. — Man ventede dem først om Aftenen, da der skulle danses, og Husets Damer var sysselsatte med at pryde Huset med Blomster, og arrangere Forfriskninger til om Aftenen.

Det var Sommer og varmt i Luften. Døre og Vinduer stode aabne, og paa Verandaen laa der fuldt af afskaarne Grene og Blomster, som et Par unge Fruer,

der vare i Besøg hos Familien, vare ifærd med at ordne i en Mængde forskjellige Vaser og Glas.

I Dansesalen vare andre beskjæftigede med at hænge grønne Krandse over Dørene.

Alle havde travlt, man løb ud og ind, talte i Munden paa hverandre, kaldte og lo.

Hun selv var dengang den gladeste af alle. — Hun havde maaske havt en og anden bekymret Time, naar Vejret var daarligt, eller en anden lille Skuffelse i hendes Ønsker var indtraadt, men hun havde aldrig endnu oplevet en sørgelig Dag.

Moderen var død, da hun var saa lille, at hun ikke kunde huske det.

Hun var Faderens og Broderens Yndling, og de tænkte kun paa at gjøre hende lykkelig. Hun voxede op, sund og smuk, uden at savne noget, uden at ængste sig for noget, hver Dag var hende en ny Fest, der ventede.

Hendes Glæde blev let til Munterhed og Latter, og hun kunde ofte slet ikke holde op at le ad ingen Verdens Ting. Hun havde fuldt op af Venner og Veninder, som hun alle holdt af uden egentlig at være tynget af nogen anstrengende Venskabsfølelse. — Alt var blot let og fornøjeligt, og hun flagrede denne Sommerdag ud og ind, fra det ene til det andet, uden at foretage sig nogen Ting. — Fra Dansesalen blev hun jaget bort, fordi hun forstyrrede dem dér ved i et væk at valse rundt paa Gulvet. Paa Verandaen ville de ikke have hende, fordi hun blot kastede Grene og Blomster imellem hinanden uden at gjøre nogen Nytte. — En af de unge Fruer, gav hende saa en Kurv og sagde: »Der Jenny! gaa ned i

Frugthaven og pluk den fuld af Bær til i Aften!« — Hun tog Kurven, hoppede ned ad Verandatrappen, dansede hen mellem Rosenhækkerne, og aabnede Laagen til Kjøkkenhaven.

Der stod en hel Allé med Kirsebærtræer, fulde af moden Frugt. — Hun vidste saa godt, hvor de bedste fandtes.

Hun fik en Stige flyttet hen til et af de største Træer, længst nede i Gangen, steg op i Træet og forsvandt i dets Krone.

Derinde var det som i et stort, grønt Lysthus. Alle de stærke Grene rejste sig rundt om hende, fulde af røde og sorterøde, glødende Bær.

Hun sad som i en stor, grøn Kurv og behøvede blot at løfte en Gren paa Vrangen, for at naa de tætte Klynger af modne Kirsebær, der hang langs hele Grenen. Da hun havde fundet en god Plads, satte hun Kurven foran sig mellem to Grene og begyndte at plukke. Men det varede ikke længe, førend hun tog fejl af Vejen, og Bærrene gik ind i hendes Mund, istedetfor at falde i Kurven. For hver Gang hun rakte Haanden ud efter nogle ny, saa tænkte hun: »Disse skal jeg ikke spise« — men saa vare de saa ualmindelig store eller modne, eller havde en anden fristende Egenskab, saa at hun slet ikke kunde modstaa dem, og den store Kurv hang endnu og dinglede, tom paa en Kvist.

Desuden var der saa meget andet, der optog hendes Opmærksomhed deroppe i Træet. — Fuglene kom med en raslende Lyd flyvende ind mellem Løvet, saae sig forsigtigt om med Hovedet paa Siden, vovede sig nærmere, bestandig modigere, og begyndte at hakke paa

Bærrene, for hver Mundfuld lyttende efter, om nogen var i Nærheden. — Hun sad ganske stille en Stund, og saa klappede hun i Hænderne, saa de i vild Rædsel styrtede bort med hele Frokosten i Vrangstruben.

Solen sivede ind mellem alle de grønne Blade, og her var saa stille, saa utilgjængeligt. — Det var som en hel lille Verden for sig, og hun havde slet ikke Lyst til at gaa derfra.

Paa engang hørte hun Skridt paa Grusgangen. — Ja nu kom de nok for at hente Bærrene!

Hun bøjede forsigtig to Grene tilside og saae ned. — Dernede stod en ung Mand, med Straahat paa et mørkt Haar, og lyse Sommerklæder, og saae op paa hende med et Par sorte, skjælmske Øjne.

»Er det Frøken Jenny?« spurgte han.

»Ja, som de ser,« svarede hun.

»De skulde strax komme ned!« sagde han dernede.

»Hvem har sagt det?« spurgte hun.

»Det sagde de deroppe. Deres Broder er her, og vi allesammen. Vi kom med Formiddagsbaaden. — Naa, vil De nu komme ned!« — han gav sig til at ruske i Stigen.

Hun forstod strax, hvem han var. — Broderen, der var forelsket i ham, havde givet hende altfor mange detaillerede Beskrivelser af ham, til at hun kunde tage fejl.

Hun vidste, hvilket forkjælet Barn han var, vant til at faa sin Vilje i alt og gjøre, hvad han vilde, baade ude og hjemme.

»Nej, jeg kommer ikke ned,« sagde hun, med en lille bestemt Stemme. Jeg skal plukke Kirsebær.«

»Saa tager jeg Stigen,« sagde han, og begyndte at flytte den bort.

»Nej, det gjør De ikke!« sagde hun deroppe.

»Gjør jeg ikke?« han begyndte at gaa med den.

»Nej, men fy skam Dem dog!« begyndte hun nu i en klagende Tone. »Saa vilde det da være meget bedre, at De kom herop og hjalp mig med at plukke.«

»Skal jeg det?« spurgte han tøvende, og blev staaende med Stigen i Haanden. »Er der nogen?«

»Om der er! — ja kom herop, saa skal De faae at se!« Han satte Stigen til og kom sagte krybende op til hende. — Hun bøjede Grenene fra hinanden, og slap ham ind.

Nu sad de begge to inde i det grønne Lysthus.

Hun gav ham Haanden, der var rød af Kirsebær, og saa gjorde hun Plads for ham.

De sade ganske nær ved hinanden, med Grenene sluttende sig som et Tag over dem.

Der var varmt som i et Drivhus og Solen kastede en hel Regn af gyldne Pletter paa hans lyse Sommerfrakke og hendes lyse Kjole, paa hans mørke Haar og hendes røde Kinder. — Der var en bestandig, dirrende Leg af Solpletter over dem.

»Aa, saa mange Kirsebær!« var det første han sagde, og hans Øjne, som næsten havde samme Farve som de mørkeste Kirsebær, saae aldeles henrykte op over hans Hoved.

»Her skal De faae!« sagde hun, og rakte ham dem, hun havde i Haanden.

»Jeg skulde vel sige mit Navn,« sagde han, medens han spiste og spyttede Kjærnerne ud.

»Det behøver De ikke,« sagde hun og lo. »Jeg

vidste i Forvejen, hvordan De saae ud, og forresten kunde ingen anden have baaret sig saa uartigt ad!«

»Saa! hvad har jeg nu gjort?« sagde han, og satte et ulykkeligt Ansigt op.

»Komme og sige, at jeg strax skal komme ned!« sagde hun i en fornærmet Tone. »Og saa give sig til at tage Stigen fra mig!«

»Forstod De da ikke, at det bare var for at skræmme Dem?« spurgte han med sine aller mest skjælmske Øjne.

»Men det var just det, som var det stygge!« svarede hun, og saae stadig fornærmet ud.

»Aa! skænd nu ikke mere!« bad han, og lagde sin Haand paa hendes, som for at formilde hende. »Nu har vi det jo saa dejligt; Lad os nu ikke fordærve disse lykkelige Øjeblikke med at skændes, det behøves jo slet ikke.«

Og de skændtes ikke mere.

Han hjalp hende med at plukke, og de toge Bærrene af hinandens Hænder.

Han støttede hende, naar hun krøb op paa højere Grene eller strakte sig for at naa de Bær, der hang længst ude paa Kvistene, og som altid saae ud til at være de bedste.

Han plukkede i sin Hat, i hendes Skjød. De brød sig ikke om, hvad de tog Bærrene i, naar de blot fik fat i dem, og nu vare de blevne saa heftige i deres Bestræbelser, at ingenting kunde hindre dem. Der var et rigtigt Jægerraseri over dem.

Saa maatte de hvile sig, og de satte sig ved Siden af hinanden for at lædske sig med en Haandfuld Bær, og undertiden snakkede og lo de saadan, at Gartneren, der

gik forbi, stod stille og tænkte: »Hvor mange mon der kan være oppe i det Kirsebærtræ?«

Men lidt efter lidt blev de roligere.

Varmen tiltog deroppe. Solen kastede flere og flere Guldpletter over dem. Hun saae dem skinne i et Par sorte Øjne og paa et Par røde Læber, der bestandig vare hende ganske nær.

»Nu er der ingen længere i Træet,« tænkte Gartneren, og flyttede sagte Stigen bort.

Hvis de hørte ham deroppe, saa gave de i alle Fald ingen Lyd fra sig.

Stille som et Par Bogfinker, der høre Menneskeskridt, sade de deroppe, til han var gaaet forbi.

Da de endelig maatte gaa ned, sprang han først og bredte Armene ud for at tage imod hende.

»Vær ikke bange,« sagde han, »spring kun ned. Jeg skal fange Dem, det kan De være vis paa.«

Det var et ganske højt Spring, og hun stod lidt og vippede med Fødderne, inden hun vovede det. Men saa, med et lille Udraab, lige ned i hans Arme. — Hun laa et Øjeblik op imod hans Bryst, som for at faae en Støtte efter den lille Forskrækkelse, — saa toge de Kurven og gik op.

»Hvor har I været saa længe?«

»Gud hvor I se ud?« vare de Udraab, der mødte dem.

»Man skulde tro, I havde været oppe at slaas,« sagde Broderen.

»Det har vi ogsaa,« svarede hun og slog sig for Brystet af sin lyse Kjole, hvor der var fuldt af røde Pletter. -- »Ser Du ikke mit Hjerteblod?« — og hun gav sig til at le.

Om Aftenen, da Dansen skulde begynde, kom hun

færdigklædt og gik rundt om Blomsterbedene ved Huset.

Han kom just ogsaa ud i Galadragt og gik hende imøde. — De stode ved en af de store Geraniegrupper i Plænen, og hun plukkede en Blomst og satte den i hans Knaphul.

Strax efter kom en anden af Broderens Venner hen imod hende og gjorde Tegn til, at han ogsaa ønskede noget i sit tomme Knaphul. Hun tog igjen en rød Geranium og gav denne unge Herre.

Da Dansen begyndte, saae hun strax, at han, som havde faaet hendes første Blomst, ikke bar den længere. Da han førte hende ud til anden Vals, som de skulde danse sammen, strejfede hendes Øjne hans Bryst, men hun sagde intet.

»De spørger, hvad jeg har gjort af Deres Blomst,« sagde han. »Jeg har kastet den bort. Hvad tror De, jeg bryder mig om den, naar de strax efter giver Magen dertil til en anden. Paa den Maade kan jeg ikke dele med andre.«

Han saae saa alvorlig, ja vred ud, da han sagde det, at hun følte, at hun blev ganske kold. — Det gjorde et saa stærkt Indtryk paa hende, at hun aldrig nogensinde siden havde givet en Blomst til nogen Mand, heller ikke efter at han havde forladt hende.

Hvor hun i dette Øjeblik forekom sig selv som en tankeløs, lille flygtig Fjolle! — Og han, hvor alvorlig og dyb var han ikke!

Hvornaar hun havde begyndt at elske ham, vidste hun ikke. Rimeligvis fra det første Øjeblik, da hun gav ham Haanden og trak ham op til sig i Træet.

Men siden tog han hende saa helt, at der ikke var

en Følelse i hendes Hjerte, ikke en Tanke i hendes Hoved, som ikke tilhørte ham.

Han vilde have det saadan. — Han vilde ikke dele med nogen, og selv viste han hende en saa lidenskabelig, næsten afguderisk Beundring, at hun svimlede. — Hvem vilde have kunnet modstaa en saadan Varme?

En Dag vare de gaaet en længere Tur alene i Skoven. — Han var taus, indadvendt og havde et lidende Udtryk, som om han bar paa noget, han ikke kunde udtrykke. — Det havde regnet et Par Dage forud, og da de skulde gaa over en lille Eng, kom de til et fugtigt Sted, hvor hendes Fod lidt søgende tvivlede om, hvor den skulde sætte sig.

Han kastede sig da pludselig ned for hendes Fødder og sagde.

»Træd paa mig, gaa over mig.«

Hun lo og bad ham staa op, men han bad ivrigt, næsten truende.

»Hvorfor kan Du ikke træde paa mig? Jeg skal ligge saa stille, som om jeg var død! Jeg vil føle, at Du træder paa mig!«

Og med bævende Hjerte, saa let, saa let som om hun vilde flyve, var hun gaaet over ham, men derefter begyndte hun strax at græde.

Han laa paa Knæ foran hende, tog begge hendes Hænder og overvældede dem med Kys.

»Græd ikke, søde Elskede,« bad han. »Jeg er ikke værd, at Du tramper paa mig. Jeg elsker Dig saa grændseløst, ser Du, at jeg ikke veed, hvordan jeg skal udtrykke det. Jeg lider deraf! det brænder herinde i mit Bryst, saa det gjør ondt!«

Hans Ansigt havde et næsten forvirret Udtryk. Det viste en saa voldsom Lidenskab, at det skræmmede hende.

Men hun blev vant dertil, ligesom man kan vænne sig til at drikke Champagne til hverdags. — Det var en hed, berusende Luft, hvori hun svævede højt over den Atmosfære, hvori de andre levede. — Med hvilken beklagende Medynk hun saa ned paa sine Veninder, som maatte nøjes med deres Kjæresters og Mænds tarvelige Hverdagskjærlighed!

Hun var lige saa sikker paa sin Lykkes Evighed, som hun var paa dens Styrke. Noget saadant maatte jo ikke kunne forgaa.

Næste Sommer kom han igjen. — Det var samme elektriserende, glødende Lyksalighed. — Hun gik som i en Rus fra Morgen til Aften, og Natten var altfor lang, blot en Plage, der skilte hende fra det eneste, hun vilde se. Hun kom ud hver Morgen imod ham, som om hun havde Vinger.

Men saa kom en Dag, hvor han ligesom blev træt af denne anstrængende Kjærlighed og begyndte at se paa hende med køligere, kritiske Øjne.

En Morgen sad han og mønstrede hendes Frisure og gjorde derefter den Bemærkning, at den klædte hende ikke. — Hun burde efterligne en anden ung Dame, der efter hans Mening satte sit Haar saa smukt. Samme unge Dame havde ogsaa en meget smukkere Farve paa sit Haar.

Det var jo kun en ubetydelig Anke, og hun kunde selv ikke forklare, hvorfor den paa engang forundrede og forskrækkede hende. — Naar man længe er blevet stillet paa et Alter og har været tilbedt, da er det altid en Overraskelse, naar den troende første Gang

rækker Haanden ud for nærmere at undersøge Afgudsbilledet.

Begyndte han først at se hendes Fejl, tænkte hun, hvor vilde han saa høre op?

Han begyndte at sammenligne hende med andre, at finde hendes Ufuldkommenheder og at tænde sine Lys for andre Helgenbilleder, om hvis Hoveder han for Øjeblikket saae en indbildt Glorie.

Hun maatte den Sommer opleve, at han meget stærkt og aabenlyst — han kunde aldrig lægge Baand paa sig — gjorde Kur til en ung Frue, der var paa Besøg i hendes Hjem, og som unægtelig var sjældent smuk.

Det var paa et Bal om Efteraaret, da Vejret endnu var saa mildt, at man kunde spadsere ude sent om Aftenen, at han viste sig saa aldeles optaget af den omtalte Dame, at han for hendes Skyld ganske glemte Jenny. — Han saae hende neppe. Med et smægtende, brændende Udtryk fulgte hans Øjne hver Bevægelse af den unge Skjønhed, der i Bevidsthed om sin Magt og sin Triumf svævede om i Dansen.

Jenny søgte at holde det ud. — Hun forsøgte at smile og være en elskværdig Værtinde, men hun kunde ikke bære det. Det oversteg hendes unge Kræfter.

Alle Skinsygens giftige Kvaler bed hende i Hjertet som en fysisk Smerte. Hun kunde idetmindste ikke se paa hans Troløshed. Dansemusikken gjorde et rædselsfuldt Indtryk paa hende og pressede Taarerne op i hendes Øjne. Hun gled nærmere og nærmere Døren, ud i det natlige Mørke i Haven og forsvandt.

Det var allerede temmeligt langt ud paa Natten, og det vilde have været mørkt, hvis ikke et stærkt Maaneskin delvist havde oplyst alting.

Blomsterne havde en svag Farve; i Birkelunden, hvor hun løb ind, kastede Maaneskinnet lange, hvide Veje.

De lange Birkegrene sittrede i Maaneskinnet. Løvet, der begyndte at blive gult, hang som Taarer ned fra Kvistene.

Der var dødsstille omkring hende. — Hun gik saa hurtigt, hun kunde, længere og længere ned imod Søen.

Der paa en Klippe, lige over Vandet, var et lille Lysthus, hvor hun saa ofte havde siddet med ham. — Det var bygget af Brædder, med et spidst Tag, og kaldtes for »Templet«. — Hun sank ned paa Bænken derinde og brast i Graad.

Hun græd længe og voldsomt, men saa blev hun stille. Hun løftede Hovedet og saae ud over den kolde, mørke Sø og de sovende Strande omkring den.

Efteraaret havde allerede givet Naturen en vis isnende Stivhed, og nu i Natten laa de sorte Skygger saa døde og blytunge, medens de Dele af Søen, hvorpaa Maanen lyste, havde en kold, hvid Metalglands. — Det var, som om man følte, at den Søvn, Naturen laa i, snart skulde gaa over i Døden.

Det var saa stille, at hun kunde høre Dansemusikken langt borte fra komme stødvis gjennem Luften.

»Nu danser han deroppe med h e n d e,« tænkte hun, og hun lyttede, som om hun her langt borte fra skulde kunne høre de Ord, han sagde til hende.

Men hvad var det? — Der kom nogen henad Gangen. Det var hurtige Skridt, og hun kjendte dem.

Hun bøjede sit Hoved ned over sine Arme som for at skjule sig baade for sig selv og for ham, men han kom lige op til hende og tog hende haardt i Armen.

»Jenny! hvad er dette for Kunster?«

Hun svarede ikke, men bøjede sig igjen ned.

»Du gjør mig gal!« udbrød han heftigt. »Jeg har søgt efter Dig i hele Haven. — Hvor kan Du falde paa at rende saadan tyndklædt ud i Nattekulden?«

»Hvad bryder Du Dig om, hvor jeg er?« klynkede hun. »Du har ikke set til mig i Aften. Du har ikke havt et Ord, ikke et Blik for mig, Du.«

»Hvad er det dog for Barnagtigheder!« sagde han irriteret; men der var dog noget ubestemt i Stemmen, som om han ikke var ganske uden Bevidsthed om, at hun havde Ret.

Paa engang slap hun Hænderne, som hun holdt for Øjnene, og saae fast og bestemt paa ham. — Hendes Stemme blev ogsaa ganske rolig, og hun sagde højt og langsomt, som for rigtig at faae ham til at forstaa det.

»Jeg skal sige Dig, at hvis Du er kjed af mig, saa vilde jeg meget hellere dø!«

Han saae paa hende, og hans Øjne fyldtes med Taarer. — Der var noget i Alvoret og Sandheden hos hende, som øjeblikkeligt greb ham. Han syntes om, at hun kunde lide saa stærkt.

Han slog heftigt sine Arme om hende og trak hende til sig.

»Vil Du dø!« hvidskede han. »Ja, saa vil jeg ogsaa dø. — Kom lad os kaste os ud sammen her i Søen og forsvinde, nu, medens vi elske hinanden. Alt hvad der kommer, naar Kjærligheden er forbi, er dog ikke værd at leve for!«

Hun følte hans Hjerte slaa stærkt mod sit eget. Hun følte hans Aandedræt over sit Haar og hørte hans Stemme, og hun vilde slet ikke dø. — I et Øjeblik var alt, hvad han havde ladet hende lide, glemt og tilgivet.

Hun var jo igjen i hans Favn. — Hun smilede, da hun laa mod hans Bryst. Dansemusikken lød igjen i Frastand.

»Kom!« hvidskede hun. »Nu spille de vor Vals. Lad os gaa op og danse sammen.«

Og Haand i Haand løb de op gjennem Lunden, hvor de duggede Grene slog dem over Nakken, hen over de maanelyse Græsgange, og ind i Dansesalen. — Saa snart de vare komne inden for Døren, begyndte de at danse, og de fortsatte dermed, saa længe Musikken spillede, til hun sank ned paa en Stol uden at kunne tale.

Medens hun sad her i Jernbanekupéen og tænkte paa den Aften, tænkte hun paa, om det maaske ikke havde været bedst for dem begge to, om de virkelig hin Aften havde kastet sig ud i Bølgerne og havde endt deres Liv.

Af og til blussede hans Kjærlighed endnu op. Mest som Heftighed, naar der kunde blive en Scene ud der af.

Han behøvede stærke Ting, noget, der rystede ham og spændte hans Nerver og satte hans Blod i forøget Virksomhed. — Men efter disse heftige Udbrud blev han mere og mere slap. Ogsaa hun begyndte at se paa ham med mere fremmede, mere kritiske Øjne.

Havde ogsaa han Fejl? — Ak, han havde saa mange!

Første Gang, hun følte sig i høj Grad stødt af noget hos ham, var ved en Ridetur, de gjorde sammen.

Han havde laant Ridestøvler og Ridepisk af en anden ung Herre, da han selv ingen havde med.

Medens de red hen ad Vejen, havde han travlt med i et væk at slaa Hovederne af Tidslerne ved Landevejen.

Det syntes at interessere ham i høj Grad, for han

havde længe ikke sagt et Ord til hende, saa optaget var han af denne Halshugning.

Det røg omkring ham med tornede Stilke og Blade, men paa engang holdt han stille. Der var en gammel seiglivet Tidsel, der slet ikke havde Lyst til at miste Hovedet. — Da han derfor piskede dobbelt saa haardt paa den, brækkede Ridepisken.

»Hvad gjorde Du?« raabte hun.

»Aa, det er det samme!« svarede han muntert, og kastede den ødelagte Pisk fra sig. »Det var jo ikke min egen!«

Det er underligt, hvor en enkelt lille Yttring kan kaste et pludseligt Lys over et Menneskes, en god Vens Karakter.

Fra dette Øjeblik saae Jenny først Egoismen hos ham. Hans Ligegyldighed for andres Vel og Ve var gjennemgaaende.

I Smaating kunde han ikke interessere sig for andre, da han ikke afskyede noget saa meget, som alt hvad der forstyrrede ham i hans Bekvemmelighed; og i store Ting! ja ve den, der da stod hans Lidenskaber, hans Ærgjerrighed i Vejen. — Han kunde visselig i høj Grad føle Smerte, det vil sige sin egen Smerte, andres mærkede han aldrig. — I det hele vilde han overalt være den første. Han kunde »ikke saadan dele med nogen.«

Saalænge denne Fordring hos ham gik ud paa at faae hendes udelte Kjærlighed, gjorde det hende blot lykkelig.

At han, som alle efterstræbte, blot ønskede hende, var hende en næsten utrolig Tanke. Hun bar den ydmyg og stolt paa engang. — Og hun gav ogsaa hele sit Væsen, saa udelt, saa hengivent, at han snart fandt,

at her var der ikke mere at faae. — Hun havde kapituleret paa Naade og Unaade, og for Fremtiden kunde andre Erobringer være af større Interesse.

Men uagtet hun saae alle hans Fejl, elskede hun ham. — Hun var ikke af dem, der kan bytte Kjærlighed, som man bytter Hat, men hun anede, at han ikke længe vilde tillade hende at elske ham.

Han rejste bort. — Skrev først sommetider, saa slet ikke. — Paa alle de Breve, hun i sin Angst sendte ham — ikke et Ord til Svar. — Han lod hende falde, som man lader en halvvissen Blomst falde, eller som han just nu havde ladet Avisen falde, glide ned paa Gulvet. — Der var ingen flere Nyheder at læse.

Hun havde først sørget sig halvt ihjel og siden grublet over ham, saa hendes Pande var bleven mørk og hendes Mund var bleven streng.

Her sad han nu igjen pludselig lige over for hende, og hun saae, hvem han var, og hvad han var blevet til.

Egoismen og Ærgjerrigheden havde gjennemtrængt hele hans Væsen, og hverken hun selv eller nogen anden skulde nogensinde kunne banke paa hans Hjerte med noget Haab om at blive hørt. Den Indgang var for altid laaset af.

Han var færdig med sin Cigaret og havde kastet det sidste ud af Vinduet. Nu satte han sig tilrette i sit Hjørne for at sove.

Det varede længe, inden han kunne faae det bekvemt nok. — Snart laa hans Hoved for lavt, snart for højt. — Han søgte at strække Benene ud og at lægge dem paa Sædet lige over for. — Endelig kom han til Ro, men Solen skinnede paa ham, og med en Grimase og et heftigt Ryk trak han det grønne Gardin for. — Hovedet faldt til-

bage. Hans Mund blev slappere, Kinderne saae rynkede og gamle ud. Det gav et pludseligt Sæt i hele Kroppen paa ham, og saa faldt han i Søvn.

Efterhaanden som han sov, forandrede hans Ansigt sig. Hans Hoved var kommet godt til Hvile. Der bredte sig en stille Ro over hans Udtryk. — Øjenbrynene, som han næsten bestandig havde rynket, medens han var vaagen, vare ikke længere spændte, de skildtes og indtog deres naturlige, smukt tegnede Buer. — De lange Øjenhaar laa saa blødt ned over Kinderne, og nu smilede han i Søvne.

Det var det samme Smil, hun havde kjendt i deres Lykkes Dage, venligt, skjælmskt, uimodstaaeligt.

Toget holdt just nu ved den Station, hvor hun skulde staa ud. — Døren aabnedes ved den Side, hvor han sad. Hun maatte forbi ham.

Men han sov stadig uden at røre sig, med samme milde Udtryk over Øjnene og Munden.

Hun rejste sig lydløst.

Hun stod aandeløs og saae paa ham, længe, som om hun nu saae hans Ansigt for sidste Gang.

Og saa bøjede hun sig sagte for at kysse ham paa Panden; men han gjorde en Bevægelse i Søvne og Rosenbuketten rystede i hendes Haand, saa at en Regn af løse Rosenblade dryssede ned over hans Bryst som Blomster paa en Død.

Et Øjeblik efter var hun forsvundet paa Perronen.

Stjernerne.

Den korte, lyse Sommer var forbi. I Ugetal regnede og stormede det og Taager indhyllede Jorden, men saa klarede det igjen, det blev stille og koldt. Solen skinnede om Dagen, og naar den sank, og Natten, den mørke Vinternat, kom, kom ogsaa Stjernerne. — I den lyse Sommertid havde de været saa langt borte. Vi havde næsten glemt dem. Kun Aftenstjernen havde en og anden Gang staaet som en klar Draabe i Aftenrøden, men alle de andre vare saa fjerne og blege. Vi havde egentlig ikke savnet dem. Naar Sommeren endelig kommer, ere vi saa lykkelige. Vi leve da egentlig baade Nat og Dag, og have paa den Maade lige saa længe Sommer som noget andet Land. De lyse Nætter ere kun som en fortsat Dag, et lille træt Suk for at styrke os til nye Glæder. Man har neppe Tid til at sove, og i selve Søvnen hører man Skovens Sus, der sagte kalder paa en. — Vi vide alle, hvor kort Sommeren er hos os, og vi ville benytte hvert Øjeblik af den. Det er som et Besøg af en kjær Ven, en Ven, om hvilken vi vide, at han snart maa bort igjen, og i hvis Nærværelse man derfor lever helt og holdent. — Det gjælder om at lytte til hvert Ord han siger, bestandig at føle sig ligesom omgivet af den Stemme man elsker, at se ind i de Øjne,

som endnu lyse en imøde, og ikke forspilde et eneste af de dyrebare Minutter. Man veed, at den Haand, man holder, snart skal slippe en, og han er borte — forsvunden! —

Det er med Sommeren som med al jordisk Lykke; den optager en saa fuldkomment, at Himlen blegner, — men den varer ogsaa kun saa kort. De lyse Dage slukkes, Mørket ruger over os og Stjernerne komme.

Jo mørkere det er paa Jorden, des nærmere synes de os, og des klarere straale de. — Det er, som om en usynlig Verden fra det fjerne pludselig aabenbarede sig for os.

Den første Aften er det som et Syn, vi aldrig have set før.

Menneskene løfte Hovederne og sige forundrede: »Nej, se Stjernerne!« — De betragtes med mange forskjellige Øjne og med mange forskjellige Tanker, og for enhver, som gaar paa Jorden, have de en forskjellig Betydning. De smaa Børn synes tidligt om Stjernerne. De gnistre og skinne og trække forundrede Børneøjne til sig. Børnene vide, at dér hvor Stjernerne findes, dér bor Gud, dér er Himlen og Englene. De se paa dem som paa et mærkværdigt, dejligt Legetøj, og medens de endnu ere ganske smaa, strække de Hænderne efter dem. Man husker selv, hvordan man, da man var lille, forestillede sig, at man kunde sværve oppe imellem dem, fra den ene til den anden, langs med den lange, hvide Mælkevej, der nok var kold at komme forbi, og flyve bort for at fange de største og smukkeste af Fixstjernerne, ligesom man render efter de gule Blomster paa en Eng. Man kunde maaske samle hele Forklædet fuldt og kaste Bold med dem!

Man kunde staa længe ved Vinduet og gjennem de frosne Ruder se, hvordan Stjernerne dirrede og blinkede gjennem Natten.

Jeg husker, at man fortalte mig om en lille Pige, som henrykt vendte sig om fra Vinduet og sagde til sin Moder: »Mor! naar Himlen er saa dejlig paa Vrangen, hvordan maa den saa se ud paa Retten!«

Der har ogsaa været store Børn, for hvilke Stjernerne have været et mystisk Kort, en Sammensætning og Fordeling af lysende Punkter, som paa en hemmelighedsfuld Maade hænge sammen med vore ubetydelige Menneskeskæbner.

Det har sysselsat lærde Mænds Tanker og foruroliget Konge og Helte i deres Planer, at Stjernerne, som det syntes dem, indtoge forunderlige og truende Stillinger, som skulde kunne indvirke ulykkebringende paa deres Liv; og for de faa, for hvilke alting lykkedes, og som syntes at være fødte til Fremgang og Lykke, laa Hemmeligheden i deres Liv i, at de vare fødte under »en lykkelig Stjerne«, en fjern og lykkelig Stjerne, hvorfra der udstraalede en Kraft, som bar dem gjennem Farerne og løftede dem til Livets Højder.

Det er ikke saa længe siden, at kloge Mennesker endnu troede paa eller idetmindste frygtede for en hemmelig Indflydelse fra den uendelige Stjernehimmel. Og egentlig er det ikke saa underligt. — Naar vi løfte Hovedet og se disse Myriader over os, som mere end noget andet indgive os Følelsen af vor egen forsvindende Ubetydelighed, ligger det ganske nær at tænke sig, at de have Magt over os, og at vi gjennem usynlige Baand ere afhængige af Indflydelser, som vi ikke kjende eller forstaa. Selv de Mennesker, som vide mest derom, vore

moderne Stjernetydere, som kunne beregne Stjernernes Stilling og Gang ligesaa sikkert og precist, som vi andre regne en Spalte sammen i en Regnebog, selv disse aller klogeste vide saa lidt.

Himlen er endnu bundløsere end Havet og de viseste Tanker drukne deri. Men hvor Tankerne ophøre, dér begynder den gaadefulde Undren ligeoverfor den store millionøjede Taushed, som bestandig ser ned paa os.

Naturen har den Egenskab, at jo mere man trænger ind i den, desto mere trækker den sig tilbage. Den er som Huldren i Skoven, der lokker Menneskenes Børn, men aldrig lader sig fange, og det er just dette, som gjør den saa evigt fængslende. I al Kjærlighed og al Kunst bestaar Hovedsagen i, at de ere uudtømmelige, — men intet er saa uudtømmeligt som Naturen. De Vise kunne tænke og gruble over den, Digterne kunne drømme i den, Børnene kunne lege med den, der findes nok til alle — og endnu meget mere.

Det er ikke altid de nærmeste Indflydelser, som ere de stærkeste. De fleste Mennesker faae deres mægtigste Indflydelser fra nogen eller noget, som er langt borte, og ingen veed, hvor de hemmelige og uudgrundelige Baand findes, der knytte os til den usynlige Verden over vore Hoveder. — Blot at ville anvende sin Forstand, er som kun at ville anvende sin ene Arm. Vi behøve alle vore Evner, hele vor Fantasi, alle vore Tanker og Følelser — og komme alligevel ikke til nogen Løsning af Gaaden, og det er just det, som er det tiltrækkende.

Hvor mange Viser ere ikke blevne skrevne om Stjernerne og hvor mange Elskende have ikke sværmet under dem! — De lykkelige Elskende synes om Stjernerne, skjønt de kun betragte dem flygtigt. De ere for dem,

ligesom alt andet, kun en Dekoration til deres egen Lykke.

Naar Birkene ere udslaaede og det unge Græs staar fuldt af hvide Anemoner, mødes de Lykkelige om Aftnerne, og alting passer saa godt sammen med deres egen Lykke, Birkeløvet, som dufter med alle Vaarens Forhaabninger, Søen, som ligger stille og blinker med venlige Øjekast, Blomsterne, som kysse deres Fødder, og den rosenrøde Aftenhimmel, som længe efter Solnedgang lyser med en gjennemsigtig Glands.

Stjernerne komme frem deri som Festlys, der ere tændte i Anledning af Højtideligheden, og de Lykkelige kunne nok kaste et og andet Blik paa dem, — de klæde saa godt paa Himlen — men egentlig se de lige saa lidt paa dem, som de se paa Blomsterne, de træde paa, eller paa noget andet. De se blot hinanden, og alting er egentligt til for deres Skyld.

Naar Sommeren og Lykken er forbi og to Mennesker skulle skilles, da faae Stjernerne en anden Betydning.

Den sidste Vandring, man gaar sammen, gaar man ikke hurtigt.

Da er der hverken Tid til Ord eller Kjærtegn, blot forfærdede løsrevne Tanker, der, ligesom de frosne Blade, sagte falde ned til Jorden.

Søen kommer ind med underlige tunge Bølgeslag, og det lyder, som om nogen havde svært ved at aande; det er, som om den havde en Anelse om, at alle dens Bølger snart skulle lægge sig ned under Isen og dø, og deroppe paa den mørke Høsthimmel have Stjernerne en ny og forunderlig Glans.

I deres højtidelige Stilhed udtrykke de bedre end

nogle af de Ord, som vi kjende, alt hvad to Mennesker skulle ville sige hinanden, inden de for altid skilles ad.

Denne ubevægelige Stjernehimmel er som et Foreningsbaand imellem dem. Hvor langt man end ere skilte ad her paa Jorden, saa lyse dog Stjernerne over alle. Man ser maaske paa dem i samme Øjeblik, og de staa dér som et Udtryk for, hvad der ikke kan forandres og aldrig kan forgaa, som Vidner om den Kjærlighed, der er stærkere end Døden.

Der findes ogsaa mange Mennesker, for hvilke Stjernerne ere det bedste Bevis paa Tilintetgjørelsen.

Det er et Problem, som er altfor svært at løse, dette med alle disse utallige Kloder og deres mulige Befolkning, saa svært, at man bliver forarget derover og erklærer det for uløseligt.

»Hvordan skulle vi kunne faa Plads?«

»Hvordan kan De tænke Dem, at man skal faae Plads?« sagde en lille Herre til mig i en irriteret Tone. »Hvis nu for Exempel vi, som dø her, blive expederede til en anden Stjerne, hvor skal saa de gamle Stjerneboer hen? Ja, maaske til en anden Stjerne af højere Rang, og de igjen til en endnu højere osv. osv. Men saa bliver i al Fald tilsidst den sidste Stjernebefolkning tilovers. Hvad vil De gjøre med Stjerneindbyggerne paa den *sidste* Stjerne? — ja, jeg spørger Dem, *hvad* vil De gjøre af dem?« — Han saae rigtig anstrengt ud som en, der har stor Flytning og har faaet for smaa Værelser til sine mange Møbler.

»Gud bevares!« fortsatte han. »Man kan blive split-

tergal, naar man begynder at tænke derpaa, derfor skal man ikke tænke derpaa, idet hele skal man tænke saa lidt som muligt.«

»Skal man blot arbejde?« spurgte jeg.

»Arbejde! — Ja, svarede han, det er man skam desværre nødt til. Men De indbilder Dem vel ikke, at det Arbejde, som vi Mennesker, vi Myg udføre, er til aller mindste Nytte? — Naar De ser paa alle de Mil-billioner Kloder og Planeter og Fixstjerner over os, kan De da et Øjeblik tvivle om, at alt, hvad vi ere og gjør, er fuldkomment ligegyldigt.«

»Naa, men hvorfor arbejder De da?«

»Det var et komiskt Spørgsmaal,« svarede han og trak Skindkraven op for Nattekulden. »For at kunne betale min Husleje og skaffe mig en Beufsteg, men der er saamænd ingen Fornøjelse hverken ved Arbejdet eller Beufstegen!« — Han saae saa ynkelig ud, at det var rigtig bedrøveligt.

Ja, der ses med mange forskjellige Slags Øjne paa Stjernerne.

Jeg husker en Samtale, jeg havde med en Dame, som vistnok havde set paa dem for første Gang i sit Liv. Det var en rig, fornem, gammel Dame, som laa paa sit Yderste. Hun havde været en stor Skjønhed og havde, menneskeligt talt, aldrig kjendt andet end Lykke hele sit Liv. Hun var sine Forældres Yndlingsbarn og blev gift med en Mand, som tilbad hende. Hendes Skjønhed og ydre Stilling gjorde, at hun overalt, hvor hun kom, blev modtaget med Beundring og Opmærksomhed, og hun var en af dem, der kunne fordøje en utrolig Mængde af den Slags, uden at have nogen videre Nytte deraf. Ligesom saa mange belæste Mennesker

kunne samle et umaadeligt stort Kundskabsforraad, uden nogensinde at lade det gaa over i deres Personlighed eller deres Liv, men blot have det liggende som en død Kapital i en Skuffe, — saadan samlede hun kun ind, men anvendte det aldrig.

Intet af alt, hvad hun fik, opfyldte hende med Taknemlighed eller gav hende Lyst til at elske igjen.

Hun var sit eget Centrum, og medens Aarene gik, stivnede hun mere og mere i dette Centrum som en Afgud i sin Celle. Det var for hendes Skyld, at hendes Mand og hendes Børn levede, det var for hendes Skyld, at hendes Venner burde gjøre sig Ulejlighed og hendes Tjenestefolk arbejde. Det faldt hende aldrig ind, at de behøvede nogen anden Belønning end den Lykke, at have hende at elske og tjene.

Saa gik Aarene, og Aarene have en særegen Magt til at undergrave.

Hendes Skjønhed begyndte at visne, men endnu forstod hun saa godt at gjøre det bedste ud af den.

Saa mistede hun sin Mand, og hendes Børn giftede sig og rejste deres Vej. Lige paa engang, — hun syntes det kom aldeles pludseligt — opdagede hun, at hun var en gammel, ensom Kvinde, som egentlig ingen holdt af.

Hun havde aldrig gjort det ringeste for at vinde nogens Hjerte.

Og saa blev hun syg. Det var en lang Sygdom, som hun først lod, som om hun ikke mærkede, og som hun siden stred imod, som man strider imod en Dødsfjende, men det hjalp ikke. Stille og sikkert fik Fjenden Bugt med hende, og hun laa paa sit Dødsleje som en ensom, hjælpeløs Stakkel.

Hun var blevet meget lunefuld og fordringsfuld, mere end nogensinde før. Da hun aldrig havde forsøgt at beherske sig det mindste, vare alle hendes daarlige Vaner nu blevne hende overmægtige.

Hendes sorte Øjne, der før havde været saa fløjelsbløde og smægtende, havde faaet et skarpt, bidende Udtryk. Den Mund, der havde sagt saa mange charmante Ting, — »charmant« var netop det, hun havde været — talte nu kun haarde og bebrejdende Ord.

Hun var ensom og forladt; ingen brød sig om hende. Nu saae hun bedst, hvor falske alle hendes Venner havde været. Ingen havde lidt, som hun led, ingen havde havt en saa daarlig Opvartning, en saa ligegyldig Læge, en saadan Ulejlighed med at skaffe sig alting. Hun var helt og holdent en Martyr.

Det vare disse Klagesange, man altid fik at høre af hende, og det var just ikke opløftende.

Men saa kom jeg derud en Aften. Det var tidligt en Oktoberaften. Det var koldt og tindrende stjerneklart.

Hun boede ude ved Humlegaarden, og de listende Tjenere og Kammerjomfruen viste mig ind i Sovekammeret, hvor deres Frue laa i den store Seng med de tunge Silkegardiner om.

Det var mørkt i Værelset, men Rullegardinerne vare blot halvt nedrullede, og derude lyste Stjernerne gjennem det høje Vindue.

Jeg blev staaende i Døren, men hun rakte Hænderne imod mig fra Sengen, hvor hun laa, og sagde.

»Kjære, er det Dem! — velkommen!«

Der var en ganske ny og fremmed Varme i Stemmen.

Jeg gik hen og satte mig ved Siden af Sengen. Hun tog min Haand og holdt den i begge sine.

Da jeg spurgte, hvordan det var med hende, saae hun paa mig paa en ganske særegen Maade og sagde:

»Tak, godt!«

Jeg udtrykte min Glæde herover og spurgte, om hun haabede at blive bedre.

»Det veed jeg ikke,« svarede hun. »Det er ikke det. Det er blot det, at jeg har faaet en saadan Ro her!« Hun lagde de magre Hænder, som vare besatte med Ringe, op imod sit Bryst og trykkede dem haardt til.

Derpaa laa hun igjen stille og saae op imod Vinduet.

Hun havde taget min Haand paany, som hun beholdt i sin og af og til sagte trykkede.

Pludselig sagde hun sagte, ligesom for sig selv:

»Jeg har ligget og set paa Stjernerne. Hvor de ere dejlige! Jeg havde sovet og var ganske alene herinde, og da jeg vaagnede, var det allerede mørkt. Jeg vilde til at ringe for at faae Lys, men saa kom jeg til at se derop!« — hun nikkede imod Vinduet.

»Der maa vistnok være noget stort og herligt deroppe, som vi aldrig tænke paa.« — Hun saae spørgende paa mig.

»Jeg veed ikke hvorfor,« sagde hun. »Men det forekom mig paa engang, som om jeg stod under en høj Beskyttelse, som om noget, jeg ikke kjender, vaagede over mig og elskede mig.«

Hun begyndte at faae Taarer i Øjnene.

»Ser De, jeg er saa alene, jeg har ingen, slet ingen, som bryder sig om mig. Mine Døtre leve blot for deres Mænd og deres Børn, og de har jo ogsaa vanskeligt ved at komme hjemme fra,« tilføjede hun.

»Min Søn har sit Regiment langt borte, og mine

Venner! — ja, De veed jo nok, at enhver har nok at gjøre med sit.«

»Vi ere alle ensomme,« sagde jeg.

»Er vi? — ja maaske har De Ret! — Men jeg har havt saa meget, og nu har jeg ingenting. — Jeg har følt mig saa ensom — saa ensom. Men i Aften da jeg laa og saae op imod Stjernerne, var det, som om jeg saae Lysene i et Hjem, medens jeg selv stod ude i en mørk Skov. Der findes nok en, som holder Orden i Stjernerne deroppe og husker dem alle, og saa kan det vel ikke være svært for ham at huske en saadan lille ubetydelig en som mig.«

»De kan tro,« vedblev hun, »at der bestemt maa findes en anden Verden med mere Kjærlighed i end denne. — Her i Livet har jeg mødt saa lidt deraf!«

Jeg kunde ikke lade være at tænke paa, at hvad man ikke har Talent til selv, det mærker man ikke hos andre. »Men vi behøve Kjærlighed ikke sandt? vi behøve det allesammen,« vedblev hun i en ivrig Tone. »Og der, i en anden Verden, maa der sikkert findes noget andet, der sysselsætter en, end alle disse Smaating, som man her maa fordybe sig i, alle disse Klæder!« — Klæder havde været hendes alvorligste Passion, — »al denne Mad og alle disse Selskaber, som der egentlig ikke er noget Indhold i.«

Hun laa igjen stille og saae op imod Himlen.

»Jeg har virkelig aldrig set, at der var saa mange Stjerner. Der er vistnok kommet en hel Del nye til i den sidste Tid!«

Der var kommet et saa ungt og mildt Udtryk over hendes Ansigt, og da jeg skulde gaa, trykkede hun igjen min Haand og sagde:

»Tak fordi De kom. Det er saa venligt, at nogen tænker paa mig!«

Da jeg gik hjem, kunde jeg næsten tro, at hun havde Ret, da hun sagde, at der var kommet saa mange nye Stjerner i den sidste Tid, for det lynede og dirrede af Lys over hele Himlen. Planeterne stode stille som Dugdraaber og Fixstjernerne dirrede som store Diamanter. Mælkevejen laa som en lang Sølvstribe over Himlen, og bag ved den anede man uendelige andre Verdener. — Og det syntes mig, som om alle sagte skjælvede og hvidskede: »Ser Du, for Børnene ere vi et fortryllet Legetøj, som de gribe efter. Vi ere de Elskendes Venner og Vidne til deres Kjærlighed. De Tvivlende se i os Beviset paa Menneskenes Intethed, og de Ulykkelige og Ensomme finde i os Haabet om et andet og bedre Liv. Men vi tale ikke, vi tie nu og altid. I vide ikke, hvem vi ere, og I skulle aldrig faae det at vide!«

Mellem Kunstnere.

I et Værtshus udenfor Stockholm ved Mälaren var der dækket en Del smaa Borde paa Verandaen og i Salen der indenfor. Det var midt i Middagsheden. De store Birketræer, der stode i Grupper omkring Huset, dulgte Udsigten til Søen. Man saae den kun gjennem Løvet gnistre med en Mængde smaa staccato Sølvglimt, som om den lo og legede bag de nedhængende Grene.

Fluerne surrede under Markisen, der var udspændt over Verandaen, og Opvarteren, der stod derude med Hænderne paa Ryggen og saae ud efter muligt ankommende Middagsgjæster, slog den ene Gang efter den anden med Servietten efter dem.

Han var en høj ung Mand, klædt i sort Kjole og nedringet Vest. Det lange pomadiserede Haar faldt ned over Panden i en Tjavs, som han med et flot Kast med Hovedet slog til Side, ligesom visse Violinspillere og Pianovirtuoser pleje. Han var bleg i Ansigtet med smaa brune Øjne og en, for en stor Del, tandløs Mund. Baade Kjolen og Vesten vare fulde af en hel Mængde smaa Fedtepletter, som viste sig unødvendig tydeligt i Solen. Han gned dem med sin lange, smalle Haand, som om han flygtigt vilde gnide dem bort, men de vare indgroede Minder om mange lange Dages Springen om med Fade

og Tallerkener, og det gjorde ikke det mindste Indtryk paa dem, at han strøg over dem. Han gjentog uafbrudt disse tre Manøvrer: slog Tjavsen bort fra Panden med et stolt Kast med Hovedet, gav Fluerne et Smæk med Servietten og strøg med Haanden over Vesten og Kjoleopslaget.

Der var dækket tre Borde ude paa Verandaen og omtrent dobbelt saa mange indenfor i Salen, der var dunkel af Markisens og Træernes Skygge. Ved det ene af Bordene paa Verandaen, hvor der var dækket tre Kuverter, sad en ung Mand alene.

Han var høj og bredskuldret, havde knoklede Arme og Ben og meget store Hænder og Fødder, de sidste indstukne i et Par endnu større skjævtgaaede Støvler. En vældig Bulehat, der hang langt ned over Nakken og Panden, som en op og nedvendt Kasserolle, skjulte halvt hans Ansigt. Det var et solbrunt Ansigt med et Par udstaaende, godmodige Øjne, en Næse af højst ubestemt Form og et temmelig uroligt, tyndt, lyst Skjæg.

Han sad i en besynderlig ubekvem Stilling, idet han havde slaaet det venstre Ben over det højre og siden støttet den venstre Albue paa det højre Knæ. Den venstre Haand holdt han op imod Ansigtet, klemmende de lange Fingre saa haardt om Kinden og Underlæben, at det halve Ansigt fik en helt forvreden Form.

Med den højre Haand holdt han en Gaffel, hvormed han langsomt tegnede paa Dugen. Han sad med sin store Ryg stærkt krummet og Øjnene fæstede paa Bordet. Kun af og til saae han op og kastede et fortrædeligt Blik ned imod Søen, som om han forgjæves ventede paa nogen, og saa slog han Øjnene ned og gav sig til at tegne paa Dugen igjen.

Der syntes ikke at indtræde nogen Forandring i Situationen, og tilsidst vendte Opvarteren sig til den unge Mand, idet han med et rask Kast slyngede Servietten over Armen og sagde:

»Herren har jo bestilt?«

»Ja«, svarede den anden tvært uden at tage Hænderne fra Munden.

»Det var?« tillod Opvarteren sig at ytre.

»Jeg har sagt det til Jomfruen«, svarede den unge Mand i en gnaven Tone. »Fricasé og Tyndtøl, men jeg venter paa de andre.«

Opvarteren gjorde et lille Buk, gik to Skridt baglænds, kastede Tjavsen fra Panden og stillede sig igjen op for at vifte Fluerne bort.

Lige paa engang viste der sig en anden ung Herre paa Trappen. Han kom saa pludseligt, som om han var dukket op af Jorden, maaske han kom fra Bagsiden af Huset. I et Par Spring var han oppe paa Verandaen. Han var ogsaa temmelig høj, men med en spinkel Figur, havde ganske kortklippet Haar og en lille pikant Opstoppernæse, hvis Retning to lyse, højt opsnoede Knebelsbarter syntes at følge. Hans Øjne laa lidt skjævt i Hovedet, »a la chinoise«, og havde et klogt, skjælmsk, lidt udfordrende Udtryk. Han var klædt i en lys, moderne Sommerdragt og Handsker, havde en meget højt opstaaende Krave og et lyst Halstørklæde med en Naal, der forestillede et lille Dødningehoved, med to Rubiner til Øjne, skjævt indstukket i Halstørklædet. Paa Hovedet havde han en hvid Straahat med smal, stiv Skygge.

»God Dag!« sagde han muntert til den anden, der neppe saae op, da han kom. «Aha! — her sidder man jo rigtig godt! Saadan en Varme!«

Han satte sig paa Stolen i Skyggen, tog Handskerne af og gned sine hvide Hænder, der vare prydede med flere Ringe. Derefter greb han Spisesedlen og gav sig til at studere den eftertænksomt, medens han i et væk snurrede sine Knebelsbarter højere op, først den ene og saa den anden.

»Her er just ikke meget at vælge imellem!« sagde han saa. »Har Du bestilt, Per?«

»Ja«, svarede den anden med Fingrene over Munden.

»Naa, lad mig se!« sagde den unge elegante Herre. »Hør, Opvarter!«

Opvarteren gjorde en pas de basque hen imod ham.

»Hvordan er Kyllingen?« spurgte han og saae under Hatteskyggen op paa Opvarteren med et fingeret tragisk Udtryk.

»Udmærket!« svarede Opvarteren med Servietten paa Ryggen.

»Som almindelige Spurve, antager jeg«, sagde den unge Mand, der stadig studerede Listen.

Opvarteren fniste og viste sin tandløse Mund. »Jeg forsikrer Herren, den er virkelig udmærket!«

»Har I god engelsk Pickles?« spurgte Herren.

»Jeg skal høre ad!« svarede Opvarteren.

»Og engelsk Sennep? — ikke denne daarlige, tørre Sennep. Fy!« han lugtede til den. »Tag den bort.«

Opvarteren tog Sennepsflasken med en behændig Bevægelse, som om han havde isinde at gjøre en Taskenspillerkunst med den, og vilde just gaa, da den unge Herre raabte:

»Har I Salat?«

»Udmærket!« var Svaret.

»Lad mig da faa en Portion og en ny Flaske Salat-

olje — ikke denne gamle harske. Fy!« — han lugtede til den. »Tag den bort.«

Opvarteren gjorde en Pirouette og løftede den fedtede Oljeflaske.

»Ja vent lidt«, sagde Herren, da han igjen vilde gaa. »Lad mig nu se! — Giv os nu først —« han talte langsomt, som om han skulde diktere et vigtigt Brev. »Giv os først »Smørgaasbordet« og pas paa, at der findes god Kaviar og Sardeller, — I har jo Sardeller?«

»Sardiner? jo!« svarede Opvarteren.

Den unge Herre gjorde en utaalmodig Grimace. »Ja, saa Kaviar og Ræddiker og en god Ost — vil De erindre en g o d! Saa vil jeg, hvad mig angaar, ha' Enebærbrændevin. Ja vent nu lidt!« Opvarteren vilde igjen styrte bort. »Derefter skal jeg ha' en Portion »Gravlax« med Peber og Olje, derefter Kyllingen med Salaten og Pickles, — siden — ja lad os nu først faa »Smørgaasbordet«!«

Opvarteren stod andægtigt lyttende med nedslagne Øjne og Servietten paa Ryggen. Nu foer han afsted, som om han i det mindste havde et Dusin Herrer at opvarte.

Den unge Mand sank tilbage i sin Stol som efter en overstaaet Anstrengelse.

»Kommer ikke Gunnar?« spurgte han saa den anden og saae ned imod Søen.

»Hvor skal jeg kunne vide det fra!« svarede han med den store Hat ærgerligt. »Jeg har nu siddet i en halv Time og ventet paa Jer begge to.«

I det samme kom en ung Herre tilsyne nede bag Træerne ved Søen. Han var klædt i en lys Lærredsdragt,

der sad løst, havde hvide Sko og et Badehaandklæde over Skulderen.

Lidt før han kom til Trappen, tog han Hatten af. »Jeg beder undskylde, hvis jeg kommer for sent«, raabte han. »Men jeg blev sent færdig og kunde saa ikke modstaa at gaa i Vandet. Det var aldeles udmærket!«

Han var nu oppe hos de andre og satte sig paa den tredje Plads, idet han tog Hatten af og strøg sig med Haanden velbehageligt over det vaade Haar. Han havde et udpræget svensk Udseende, lyst, tykt Haar og et lille lyst Skjæg. Han havde en lige, noget kort Næse, en fin og kjæk Mund og et Par meget lyseblaa Øjne med et aabent og glad Udtryk.

»Naa, hvordan er det med Dig, Per?« Han slog ham med Hatten over hans brede Ryg. »Du ser ikke rigtig ud til at være i Dit Perlehumør idag!«

»Jeg er sulten!« svarede den anden gnavent og skelede til Døren.

»Har Du da ikke bestilt«, spurgte Gunnar.

»Jeg ventede jo paa Jer andre«, svarede Per ærgerligt.

»Og Du, Mauritz? har Du bestilt?« Han fik Svaret ved at Døren gik op og Opvarteren kom ind bærende en Bakke paa sin venstre Haands udspilede Fingre, og med den højre omklamrende Halsen paa adskillige Flasker. Med megen Klirren og Bulder dækkede han »Smørgaasbordet«, idet han arrangerede en hel Del smaa Assietter, indeholdende alle mulige Ting, og satte Ølflasker og Ølglas ved Siden af.

Hør!« raabte Gunnar til ham, »giv mig en stor Boeuf, stor og god, og derefter Jordbær — saa mange

som muligt, og saa skal jeg ha' en Flaske Rødvin! ordentlig Vin, hører De!«

Opvarteren skrabede bagud, bukkede og ordnede, trak saa Ølflaskerne op med nogle energiske Svup og forsvandt.

Et Øjeblik efter vare alle tre Herrer sysselsatte i tavst Arbejde ved Smørsgaasbordet. Gunnar, Arkitekten, der kom lige fra Badet, spiste med god Appetit af alt, hvad der saae indbydende ud. Mauritz, Forfatteren, stod længe og mønstrede Assietterne med kritiske Øjne, inden han huggede ind med Gaffelen, og ofte rystede han strax efter af igjen, hvad han havde stukket i, naar det ikke saae ham tilstrækkelig lækkert ud. Maleren Per havde smurt sig et umaadelig stort Stykke Smørrebrød paa haardt Brød, saa stort som en Kæmpepalet, og belagt det med Æg, Flæsk og Pølse. Han havde stukket Tommelfingeren ind i Hullet paa det haarde Brød, som om det havde været en virkelig Palet, og stod nu støttet mod Dørstolpen og gnavede rundt, med Øjnene hæftede paa Flæskestumperne, der nærmede sig og forsvandt i hans aabne Mund. Da den værste Sult var stillet, slog man sig ned ved Bordet. Maleren fik sin vældige Portion Fricasé og en Flaske Tyndtøl. Han drak af Princip og Smag aldrig Vin. De andre to gave sig ifærd med deres bestilte Portioner og bød hinanden Vin. Arkitekten havde Rødvinsflasken, Forfatteren Portvinsflasken.

Maden syntes at være over Forventning god og Vinen ikke saa daarlig, som man havde frygtet, og Samtalen begyndte at komme igang.

»Naa!« begyndte Arkitekten, henvendt til Maleren, »Hvordan gaar det med Dit Billede?«

»Skidt!« var det korte, afgjørende Svar, medens Maleren slubrede Fricasésausen i sig.

»Har Du malet idag?«

»Nej, ikke idag.«

»Ikke i dette dejlige Vejr!« sagde Arkitekten.

»Kunde ikke, — Larson var fuld«, svarede Maleren.

»Var han nu fuld igjen? Han er nok altid fuld,« sagde Forfatteren, der var ifærd med at blande Krydderierne til Gravlaxen.

»For det meste,« svarede Maleren roligt.

»Hvorfor tager Du da ikke en anden Model?« spurgte Arkitekten.

»Fordi han har saadan en god Ryg. Jeg kan lide hans Ryg,« svarede Maleren.

»Ja, veed Du hvad!« sagde Forfatteren, »den Slags Rygge tror jeg ikke der er Mangel paa. Hvis den endda var nøgen, saa kunde den maaske ha' en eller anden speciel Fortjeneste, men en bred Bonderyg i en blaa Blouse! veed Du hvad, hvilken som helst Ryg, der fik en saadan Blouse paa, vilde se lige saadan ud.«

»Det forstaar Du ikke!« svarede Maleren roligt.

»Hvad er det egentlig Dit Billede forestiller?« spurgte Arkitekten og skjænkede paany af Vinen. »Jeg har jo ikke engang set det endnu.«

Maleren svarede ikke, men Forfatteren sagde hurtigt: »Det forestiller egentlig ingenting.«

»Det kan jeg lide!« sagde Arkitekten og løftede Glasset. »Billeder skal ikke forestille nogenting, ikke lange Historier, hvortil man behøver Kataloger og Ciceroner for at forklare, hvad de betyde.«

»Ja til Pers Billede behøver Du slet ingen Cicerone«, sagde Forfatteren og lo. »Han maler et Stykke af en

Landevej, hvorpaa man ser Ryggen af en Sjover, der staar og glor paa et rødt Plankeværk.«

»Naa, er det smukt?« spurgte Arkitekten.

»Smukt!« sagde Maleren foragteligt. »Det skal slet ikke være smukt; det skal være sandt og grimt.«

»Siger Du det?« sagde Arkitekten. »Og jeg er af den Mening, at alt, hvad der er sandt, ogsaa er smukt.«

»Saadan noget Vrøvl,« sagde Maleren.

»Ja, det var da virkelig en kras Paradox«, sagde Forfatteren. »Hvordan vil Du forsvare den?«

»Jo, jeg veed godt, hvad jeg mener«, sagde Arkitekten, »hvis jeg blot kunde udtrykke det rigtigt. Jeg mener, at hvis en Kunstner skal kunne udtrykke noget rigtig godt, saa maa han ogsaa føle noget sandt derved. Skal det røre andre, maa det først have rørt ham selv, ellers er der ikke den ægte smittende Varme deri.«

»Naa, men hvad har det at gjøre med, at alt, som er sandt, ogsaa er skjønt?« spurgte Forfatteren.

»Jo, vent lidt!« sagde Arkitekten, som havde lagt Kniven og Gaflen fra sig. »Skal noget i Naturen røre et Menneske, saa maa det altid være gjennem en Slags Skjønhed, Lykkens Skjønhed, Farvernes eller Linjernes Skjønhed, Sorgens pathetiske eller Fattigdommens rørende Skjønhed.«

»Ja lad gaa for Fattigdommens Skjønhed,« sagde Maleren.

»Ja, Fattigdommens Skjønhed,« betonede Arkitekten. »Men Fattigdommen er langtfra altid skjøn. Den kan være i høj Grad modbydelig, frastødende og usympathetisk, den, lige saa vel som Rigdommen. Det beror paa, i hvilken Skikkelse den optræder.«

»Ja, jeg forstaar,« sagde Maleren, »Du vil have det

sødt. »Den fattige Pige med Forglemmigejerne«, citerede han, eller »Den fattige gamle Kone, læsende sin Bibel«.«

»Du vil maaske erindre,« sagde Arkitekten alvorligt, »at jeg nylig sagde, at alt, hvad der er sandt, ogsaa er smukt. Men intet er vel saa løgnagtigt som Sentimentalitet. Det er den hyklede Følelse hos Folk, der ingen sand Følelse har.«

Man kan aldrig faae det ligefremt nok«, sagde Maleren, der fulgte sin egen Tankegang. »Jeg kan gaa og lede og lede efter et Motiv for at faae det ligefremt nok.«

»Gaar man saadan og leder og leder efter et Motiv?« sagde Arkitekten med en lille Skjelm i Øjenkrogene. »Jeg troede, at Motiverne stode i Queue for at faae først Adgang.«

»Og jeg synes jeg har hørt Dig sige,« sagde Forfatteren, »at man slet ikke skal vælge. Man kan male alting.«

»Det kan man ogsaa,« sagde Maleren, »men man skal være bange for alt, som ser skabagtigt ud. Ellers bliver det let saadanne Billeder, som de malede her hjemme før, da de altid skulde komponere og arrangere og foretrække, hvad der var pittoresk, og —«

»Og nu vælger og opsøger I, hvad der er saa intetsigende og umalerisk som muligt,« sagde Forfatteren, der med sine hvide Tænder ivrigt gnavede paa et Kyllingeben.

»Det er fordi vi er saa rædsomt bange for alt, hvad der er affekteret,« sagde Maleren og tog sig en Slurk af sit Øl.

»Og af lutter Naturlighed blive I saa affekterede paa en anden Maade,« sagde Forfatteren. »Du vil da vel for

Exempel ikke bilde mig ind, at Du interesserer Dig for det røde Plankeværk, Du maler.«

»Jo gu' gjør jeg saa,« sagde Maleren.

»Jeg tvivler nu alligevel derpaa,« svarede Forfatteren, med Kyllingebenet mellem Tænderne og Øjenbrynene optrukne. Han lignede en Kat, der har fanget en Kylling. »Havde Du set det i en ejendommelig Belysning, op imod en tiltalende Luft eller saadant noget, saa kunde jeg maaske forstaa det og tilgive Dig, — men saadan et ganske glat strøget stort Stykke rødt Plankeværk i Graavejrslys eller Mangel paa Lys — nej, veed Du hvad, det kan hverken interessere Dig eller noget andet Menneske paa Jorden.«

»Jeg vil vise dem, at alting kan males,« sagde Maleren bestemt.

»Ja det forstaar sig,« sagde Arkitekten, der en Stund havde spist i Stilhed. »Men jeg siger som Bondedrengen, der fik det Spørgsmaal hos Præsten, om det kan gaa an, at man slaar sin Næste ihjel: »Ja, det kan nok gaa an, men man skal helst la' være!«

»Og hvad kunde Du have imod det?« spurgte Maleren. »Har jeg ikke Lov til at male, hvad jeg vil?«

»Naturligvis har Du Lov dertil,« sagde Arkitekten. »Men som jeg sagde før: skal det røre andre, maa det først have rørt Dig selv, og jeg tror, at denne ængstelige Søgen efter simple Motiver ikke kommer af noget Sværmeri for dem, men af en ganske beregnet Reflexion, der vil samle Beviser, for dermed at sige dem, der tænke anderledes, Ubehageligheder.«

»Ja Herregud, disse ligefremme Motiver,« sagde Forfatteren og tørrede Kyllingesaucen af Munden.

»Jeg har stor Respekt for det ligefremme, det en-

kelte«, sagde Arkitekten og løftede sit fyldte Glas. »Det er det største, det nobleste af alt, men —« han løftede Pegefingeren advarende, »Folk glemme, at det ogsaa er det sværeste.«

«Det var da en Paradox«, sagde Forfatteren.

»Nej, slet ikke«, svarede Arkitekten. »Det simple er just Sagens væsentlige og betydelige Side, og næsten alt, som lever, har sin væsentlige og betydelige, det vil i Kunsten sige, sin poetiske Side, men det er kun de store Digtere, som se den.«

Da de andre ingen Indvendinger gjorde, vedblev han: »Der har jo ogsaa i vor Tid været en og anden stor Digter, som baade i Litteraturen og i Kunsten har opdaget eller gjenopdaget det simples Poesi. Der findes jo et og andet Geni, som selv i det tilsyneladende mest ubetydelige kan se noget rørende og personligt, som knækker Nødden og tager Kjærnen ud, men saadanne Genier ere de faa og udvalgte. Det er dem, der have den virkelige sande Kjærlighed til Livet og Menneskene. I kunne beundre dem, men I kunne ikke gjøre dem efter, og dog forsøge I allesammen at gjøre dem efter. I ville ogsaa være dybsindige og storartede og paavise for os andre, hvad I ikke selv se. Jeg skal sige Jer, at det er den største Kunst, med det mindst mulige Materiale at kunne give det størst mulige aandelige Indtryk, det kan kun en virkelig Digter gjøre. Men desværre ere de fleste af Jer nogle tørre Prosaister.«

»Jeg forstaar ikke, hvad Du siger«, sagde Maleren gnavent.

»Jeg siger, at I affektere en Simpelhed, som I ikke har«, sagde Arkitekten ubarmhjertigt. »For en Tid siden var det moderne at fotografere; baade i Litteraturen og

Kunsten skulde der fotograferes, alle unødvendige, overflødige Detailler skulde være med, jo flere, des bedre. Nu er I begyndt at indse, at der dog mangler noget i saadanne Fremstillinger af Livet. I ere blevne frapperede af det simple hos nogle af de store, de, som forstaa at vælge det afgjørende og udtrykke det med faa Træk, og nu ville I allesammen være simple og naive. Men affekteret Simpelhed er lige saa løgnagtig som al anden Affektion. Hvorfor kunne I ikke være Jer selv, men skulle altid følges ad som en Faareflok, der snart gaar til højre og snart til venstre af Landevejen for at gnave sin Føde.«

»Ja, Gud ske Lov!« sagde Forfatteren, som nu var færdig med sin Kylling og omhyggeligt tørrede sine Hænder paa Servietten. »Dette Koketteri med det simple kommer snart til at gaa samme Vej som den Slags Realisme, der for kort siden lagde an paa at gjøre Virkning ved at være brutal og prale med det frastødende. Alting gaar hurtigt nu, og ligesom vi skifte Façon paa vore Buxer hvert Aar, saadan skifte ogsaa Menneskene snart Kunst og Livsanskuelser hvert eller i det mindste hvert femte Aar. Menneskeheden begynder at blive gammel og blaseret, og der skal kraftige Ting til at fængsle dens Opmærksomhed. Min Mening er den, at det just gjælder om at finde pikante Æmner for at fange dens Opmærksomhed. Det gjælder om at finde noget nyt, som Folk ikke har hørt mange Gange før, at bruge nye Ord, der slaa deres Øre som uventede Klange og male med saadanne Farver, at de spærre Øjnene op og synes, at de aldrig har set den Kulør før, ligesom et Landskab faar meget stærkere Farver, naar man ser det med Hovedet imellem Benene.«

»Og hvad vil Du lære Menneskeheden med det?« spurgte Arkitekten.

»Lære den? jeg vil ingenting lære den,« svarede Forfatteren og drejede sine Knebelsbarter muntert. »Jeg vil more dem og faa dem til at staa stille og applaudere mig.«

»Og det morer Dig selv?«

»Ja, det gjør det rigtignok!« sagde Forfatteren. »Det er som at experimentere med at blande en ny Slags Sauce. Man prøver med Eddike, Olje, Sennep, lidt Salt, maaske lidt mere Salt? et Stænk af Sukker, en Selleri, muligvis en Tomat og saa videre. Man gjør forskjellige Grimacer for hver Gang, man smager paa en ny Tilsætning. Hvis jeg vilde komme og stryge en Reseda under Næsen paa en Person, saa vilde han i de fleste Tilfælde slet ikke lægge Mærke dertil. Men tager jeg en stærk og ejendommelig Parfume, og tænder jeg maaske ovenikjøbet Ild paa den, saa den slaar op som en blaa Flamme under Personens Næse, saa vil han uden Tvivl spærre Næseborene op og sige: Hvad var det?«

»Men disse pikante Æmner ere saa begrændsede,« sagde Arkitekten.

»Aa, jeg tror dog, at jeg skal finde nok for min Livstid,« svarede Forfatteren. »Tænk paa alle de uopdagede Lande, de bestandig nye Opfindelser paa Videnskabens Omraade, nye Maader at rejse paa, at tale paa Afstand, overhovedet at existere paa. Man skal blot passe paa og være den første, der tager Patent paa et Æmne, ligesom paa enhver anden Opfindelse. Du kan være vis paa, at jeg skal holde dem vaagne!«

»Ja, Lykke til Dine Opdagelser!« sagde Arkitekten. »Men det varer nu i al Fald ikke længe, førend alle

Lande ere opdagede og gjennemforskede. Der er kun et Land, man aldrig rigtigt kommer under Vejr med — og det er dette her!« Han slog sig med Haanden paa Hjertet. »Det er det evig uudtømmelige Æmne.«

»Naa ja, det interesserer mig nu mindre,« sagde Forfatteren og nippede til sin Vin. »Det er ikke saa meget Dramaet som Dekorationerne, der tiltale mig. At kunne finde en rigtig mærkelig Belysning, skildre nye og ubekjendte Egne paa en ny og slaaende Maade, frappere gjennem —«

»Jeg holder mest af, hvad jeg kjender,« afbrød Maleren, der slubrede sin Tykmælk i sig.

»Men underligt nok,« svarede Forfatteren ironisk, »Saa maa man for at kjende noget, altid begynde med en første Gang.«

»Ja saa kan jeg i al Fald bedst lide det, hvor jeg ikke husker den første Gang,« sagde Maleren.

»Hver har sin Smag,« svarede Forfatteren. »Jeg synes, at det især er det overraskende og uventede, der rusker op i en. Hvad gjør det, at det forgaar om kort Tid for at give Plads for noget endnu nyere. Det er just Flygtigheden derved, som jeg holder af.«

»Og jeg holder mest af det monumentale,« sagde Arkitekten og satte sit Glas haardt ned. »Dette, som var og er og altid bliver. Saalænge Menneskeheden existerer, maa den have Huse at bo i, og derfor er det det forstandigste af alting at være Arkitekt.«

»Naa, hvordan gaar det med Villaen!« spurgte Forfatteren. »Bliver den færdig i Sommer?«

»Jeg haaber det,« svarede Arkitekten. Idetmindste alt hvad Bygningen angaar. Siden kommer Turen til Malerne og Billedhuggerne.«

»Det bliver vel noget extra fint?« sagde Forfatteren. »Den Mand, som lader Dig bygge den, behøver ikke at se paa, hvad det kommer til at koste.«

»Nej, han har Penge nok,« svarede Arkitekten. »Men han har desuden noget som er bedre; han har en god Forstand. Han veed, hvad han vil have, men han blander sig ikke i alt. Det er en Lyst og Glæde at arbejde for ham.

»Tænk jer,« vedblev han. Han kommer til mig og siger. »Jeg vil bygge mig et Hus, en Sommerbolig, hvor man kan flytte ud ved de første Foraarstegn og blive, til Bladene falde. Altsaa ikke et Korthus, hvor man fryser. Pladsen har jeg valgt. Den ligger i Ly af Skoven og med Udsigt over Søen. Der findes prægtige Træer, og naar man bygger forstandigt, saa det bedste faar bedre Plads, saa kan det blive en Idealpark.«

»Naa, men Huset?« spørger jeg.

»Det skal være fornøjeligt,« svarer han. Naar jeg kommer fra mit Arbejde, vil jeg have et lyst Indtryk af mit Hjem. En stor Spisesal, luftig og lys, med Plads for mange Gjæster. Et Sovekammer med Skygge, hvor man kan sove godt, et Arbejdsværelse, hvor jeg ikke forstyrres, og hvorfra jeg har en god Udsigt. Til min Hustru en Salon og et Kabinet, som hun maa indrette ganske efter sin egen Smag. De kan tale med hende. Derfra Nedgang til Drivhuset og Haven. Til hver af mine Døttre et Værelse, som de skal sværme for, tre Gjæstekamre og et rummeligt og bekvemt Kjøkkendepartement. Der har De i al Korthed mine Ønsker, og forresten giver jeg Deres Fantasi fri Tøjler.«

»Se det kalder jeg en Bestilling! Jeg har ogsaa arbejdet rigtigt con amore, og jeg tror, at det hele skal

komme til at blive noget smukt. Et Sted, hvor Folk faar Lyst til at leve. Nu gjælder det blot om at finde Malere.«

»Kan Du bruge mig?« spurgte Maleren.

»Jeg vilde ønske jeg kunde,« svarede Arkitekten. »Men vi har ingen Brug for røde Plankeværk.«

»Naa, hvad skal det da være for noget?« spurgte Maleren igjen.

»Helst slet ingen Billeder,« svarede Arkitekten. »Jeg afskyr forgyldte Rammer og at se en Væg overskaaret og gjennemskaaret af en hel Mængde forskjellige mindre og større Firkanter. Det er noget forskrækkeligt noget med alle disse Smaabilleder, som egentlig skal have hver sin særskilte Belysning, som indbyrdes forstyrre og fordærve Virkningen af hverandre, og som man kan løfte ned og flytte bort, naar som helst.«

»Hvad vil Du da have?« spurgte Forfatteren.

»Naturligvis Billedet malet paa Væggen,« svarede Arkitekten, og slog med sin flade Haand paa Væggen ved sin Side. »Det skal udgjøre en Del af Bygningen, smelte sammen med Arkitekturen og sætte Kronen paa Værket. Man skal ikke kunne tage det bort uden at skade det heles Organisme, ligesom man ikke kan flaa Huden af et levende Menneske. Det skal være skabt for sin Plads, gjøre Virkning paa sin Plads, ligesom et rigtigt Menneske skal ses i sit Hjem, i de Omgivelser, hvori det lever.«

»Hvem vil Du faae til at male noget saadant?« spurgte Forfatteren.

Arkitekten trak paa Skulderen.

»Ja, jeg gaar og leder efter ham med Lys og Lygte,« sagde han.« »Malerne synes naturligvis, at det er under

deres Værdighed at »dekorere«, at underordne sig det hele.«

»Og I Arkitekter anse naturligvis Eders Kunst for at være det vigtigste af alt,« sagde Maleren irriteret. »I ere Herremændene, og vi andre ere Bønderne, som skal tjene jer.

»Vi ere de nødvendigste,« sagde Arkitekten og smilede. »Og det nødvendigste er jo paa en Maade altid det vigtigste. Inden man har bygget et Hus, kan man jo ikke tale om at pryde det. Men Meningen var vel, at vi skulde arbejde sammen for at skabe et hele, saadanne Hjem, hvor Mennesker kunne føle sig i Harmoni med sig selv, trods al Disharmoni i Verden udenfor.

»Og vi maa aldrig male smaa Billeder mere?« spurgte Maleren med en fortrædelig Mine.

»Ja hvor skal vi hænge dem?« udbrød Arkitekten og slog sig paa Knæene. »Naar Væggen allerede er født med Dekorationer, hvor skal vi saa hænge dem?«

»Naa, og tør man spørge hvad Dine Væggebilleder skal forestille?« spurgte Maleren og skelede mistænksomt til ham.

»I kan tage hele Naturen til Hjælp,« svarede Arkitekten, »Træerne, Blomsterne, Luften og Lyset, Dyr og Mennesker, men bare ingen Handlinger. Dem overlade vi til Forfatterne.«

»Skulde man altsaa aldrig have Lov til at fortælle noget med Penslen?« spurgte Maleren. Hans Stemme begyndte at blive gjennemtrængende og vred.

»Man kan jo ikke forbyde jer det,« sagde Arkitekten. »Men det bliver altid saa ufuldkomment. Det kan jo være, at det er ensidigt af mig, men jeg synes der er noget saa unaturligt i at se et bestemt Øjeblik fixeret

af en Handling, der er i Bevægelse. Hvad mig selv angaar, saa bliver jeg saa inderlig kjed af alle disse Billeder, hvor en Ole i det uendelige staar og frier til en Karin, uden nogensinde at faa hverken ja eller nej, eller hvor en gammel Kone sidder og skræller Kartofler til Verdens Ende, eller en Moder vugger et Barn, der aldrig sover ind. I en Handling længes man efter Udvikling. Den kan blot Forfatterne fortælle os.«

Forfatteren blinkede med Øjnene, nikkede med Hovedet og drejede veltilfreds sine Knebelsbarter.

»Med andre Ord, det er kun Tatuering af Huden, som Du ønsker til Dine Bygninger,« sagde Maleren og brast i en høj Latter.

»Jeg vil have alt, som gjør direkte Virkning,« svarede Arkitekten roligt. »Jeg vil ikke have en Handling. Jeg vil have Farver og Linjer og et Udtryk. Jeg vil nu ikke tale om disse rædselsfulde, store Illustrationsbilleder, der fremstille en eller anden Batalje eller Fredsslutning, som man slet ikke vil kunne forstaa uden skriftlig Oplysning, eller maaske smaa Miniaturtegninger neden for med nummererede Hoveder af de respektive Storheder, som man siden skal lede op som paa et Landkort! Men i det hele, jo mindre Handling des bedre. Jeg vil have Ro, en indholdsrig Ro, som aldrig trætter.«

»Men lader en i en dvask Hvile,« afbrød Maleren.

»Er Du af den Mening, at det kun er ydre Handling, der udtrykker noget og sætter ens Fantasi og Følelse i Bevægelse?« sagde Arkitekten. »Min Erfaring er nu den, at det blotte Udtryk i en Figur eller et Ansigt virker stærkest af alt og paa de mest forskjellige Maader. Jeg forsikrer Dig, at jeg har set malede Skik-

kelser, der udtrykte en saadan ophøjet Godhed, en saadan Storhed i Smerten, at mine Knæ har rystet derved. Og jeg har set andre, just saadan malede paa en Væg,« han slog igjen paa Væggen, »malede med en saadan Ynde og Farverigdom, med et saadant Liv i Bevægelserne, at man glædede sig ved at leve, naar man saae paa den.«

»Naa, Portræter da?« spurgte Maleren.

»Ja, det tror jeg!« svarede Arkitekten. »Jeg husker saa mange Portræter, baade smukke og rigtigt forfriskende grimme Fysionomier, at jeg tænker paa dem, som paa en hel Del fraværende Venner. Først og fremst vilde jeg raade rige Folk til at omgive sig med Portræter af dem, de holde af; de høre jo til Huset og skulle pryde Væggene. Men jeg vil heller ikke have Portræterne i Bevægelse. Tænk Dig, en Minister som til Verdens Ende staar og peger med en Finger paa en Traktat, eller Husets Søn, der just skal stige op paa sin Ponny, men aldrig kommer op. Er det ikke irriterende, kjedsommeligt? Man vilde snart høre op at se derpaa. Nej ser Du, den Slags Simpelhed, som jeg elsker, er den, hvor Linjer og Farver virke stort og helt, saa der bliver Ro i et Værelse. Der er ellers saa megen Uro i Verden. Og saa et Udtryk, der først fængsler en ved dets Tydelighed, og saa holder en fast ved dets Dybde, saa man kan staa og se derpaa i Evighed Amen!«

»Idealist!« sagde Maleren mellem Tænderne. »Hvor blev nu det fattiges Skjønhed af, som Du dog først var saa naadig at ville tillade?«

»Den »tillader« og elsker jeg bestandig,« sagde Arkitekten. »Men efter min Mening er det ikke Pjalterne,

der gjør Fattigdommen tiltalende, men det Udtryk, hvormed de bæres, enten det nu er Smerte eller Resignation.«

»Men hvor vil Du finde Motiver?« sagde Maleren igjen. Han var færdig med sin Middag og var nu ifærd med at tænde Ild paa en lille Pibe, som han holdt mellem Tænderne.

»Overalt!« svarede Arkitekten. Der er Gud ske Lov nok til alle. Baade til dem, der synes om Lyset og Farverne, og til dem, der elske Mørket og Stilheden. Naturen er baade kraftig og yndig, baade venlig og truende, baade jublende og melankolsk. I kan vælge, hvad I vil. Du kjender Ordsproget, »alle Genre ere gode, uden den kjedsommelige.« Men jeg tror ikke det er naturligt, naar nogen siger mig, at de interessere sig mest for det kjedsommelige.«

«Nej, det er just min Anskuelse,« sagde Forfatteren. »Effekt maa det gjøre, og finder man, at Omgivelserne se for farveløse ud, saa kan man tage blaa eller røde eller safransgule Briller paa — haloj! saa bliver det strax noget andet og nyt!«

«Men det er slet ikke det, jeg mener,« svarede Arkitekten. »Blot at søge det frappante, synes jeg er lige saa underligt, som at opsøge det kjedsommelige. Hvis jeg for Exempel skulde ønske et Portræt af en god Ven, saa kunde maaske Maleren gjennem kunstigt Lys faae ham rød i det halve Ansigt og gul i det andet halve, og hans Næse til at blive violet, — og maaske male det udmærket, — men det var i al Fald slet ikke det, jeg ønskede eller vilde have. — Jeg vilde have min Ven, som han var. — Men Herre Gud i Himlen, naar skal Menneskeheden begynde at blive naturlig!« Han

strakte begge Armene op i Luften og rystede dem ganske fortvivlet. »Den skal altid gaa til Overdrivelser, enten mod det trivielle eller det extravagante.

Maleren laa over Bordet med Hagen støttet paa Armene og sugede af sin lille Pibe, som ikke rigtigt ville faa Ild.

Forfatteren sad tilbagelænet i sin Stol og balancerede paa Bagbenene af den. Han havde trukket Hatteskyggen ned over Øjnene og tændt en fin Cigaret.

Arkitekten sad og strøg den ene Svovlstik af efter den anden. Han saae ud, som om han sad og fulgte sin egen Tankegang; han havde et bekymret Udtryk, som Folk faae, naar de længe have talt med andre, som ikke forstaa dem. Han syntes aldrig at kunne faa Cigaren tændt.

Opvarteren kom med Regningen.

Maleren tog den, lagde den foran sig paa Bordet og studerede den nøje, gjorde Indvendinger og Bemærkninger ved enhver Detalje, idet han lod sin store Pegefinger hvile ved Navnene paa de forskjellige Ting og kastede et mistænksomt og bebrejdende Blik paa Opvarteren, som om han stillede ham til Doms. Endelig betalte han tøvende, efter at have regnet Pengene et Par Gange, beskyldt Opvarteren for at have givet for lidt tilbage, og endelig faaet klaret for sig, at der endnu manglede en Femøre. Han gav ingen Drikkepenge.

Forfatteren kastede derefter et flygtigt Blik ned ad Regningen, medens han sad og vippede paa sin Stol, og kastede Pengene hen ad Bordet, saa et Par af Skillingerne trillede paa Gulvet.

Opvarteren skyndte sig at bukke sig og samle dem

op, og bukkede derefter endnu engang for de Drikkepenge, der var tillagt. Da Arkitekten havde betalt, saae Maleren paa ham med store Øjne. »Hvad mener Du med at give saadanne Drikkepenge?« spurgte han.

»Aa,« svarede Arkitekten, som nu havde faaet Ild paa Cigaren. »Jeg synes, at naar man selv har det behageligt, saa er det et plus i ens Velvære at se et glad Ansigt til. Stakkels Fyr! han har det ikke morsomt!«

Der blev en Pause, hvori enhver af de tre syntes i Stilhed at nyde deres Cigar og Eftermiddagssolskinnet.

Paa engang rørte Forfatteren sagte ved Arkitektens Arm.

»Se der!« sagde han og saae ned mod Søen. »Er det en Figur, som Du kunde benytte til dine Dekorationsbilleder.«

Arkitekten saae i samme Retning som den anden.

Dernede bag ved de nedhængende Birkegrene stod en ung Dame i en hvid Kjole, med en hvid Straahat, og skyggede for Øjne med en grøn Ahorngren, som hun holdt i Haanden. Eftermiddagssolskinnet opfyldte hele Luften bag ved hende, saa hun saae ud, som om hun var malet paa Guldgrund. Hun stod ganske stille og saae op imod Verandaen.

»Synes Du om det?« spurgte Forfatteren.

Arkitekten svarede blot ved at rejse sig.

Maleren drejede ikke engang Hovedet.

»Skal Du allerede gaa?« sagde Forfatteren og skjød sin Hat fra Øjnene. »Vi havde tænkt, at vi skulde beholde Dig i Aften.«

»Hvad for noget? skal Du gaa?« ytrede Maleren, og gjorde en lille Bevægelse med Hovedet opad.

»Ja, undskyld mig mine Venner,« sagde Arkitekten,

der havde taget sin Hat, kaste Cigaretten og sat Stolen bort. »Men jeg har fundet et Motiv, som i høj Grad interesserer mig, og just nu tror jeg, at det er i den rette Belysning for mig.«

Han svingede sin Hat lidt for hver af dem og var i et Par Spring nede ved Søen. Den hvide Kjole bevægede sig, Grenen sank ned, og et Øjeblik efter vare de begge forsvundne i Solskinnet.

Kjærlighedens Saga.

En Familiehistorie.

Der brændte en stor Ild i Kaminen i den røde Salon paa Sørsta, og om denne Ild vare Familiens fem Børn forsamlede. Det yngste af dem, en Dreng paa en sytten Aar, laa udstrakt paa Gulvet paa en Bjørnehud med Hænderne under Hovedet og saae ind i Ilden. Han laa ved Foden af en stor, tom Lænestol med Læderryg.

I en Kreds om Ilden sade de fire Søstre. Nærmest ved Ilden til venstre sad den ældste Datter Agnes, Husets styrende Værtinde, naar Moderen var borte. Hun bøjede sig frem mod Ilden og var ifærd med at udregne et Kniplingsmønster. Paa den anden Side sad Frøken Karin, hun, som havde taget Studenterexamen, og læste i en Avis.

Midt foran Ilden sad Frøken Louise, Familiens Skjønhed, tilbagelænet i en Lænestol og med Fødderne paa en Skammel.

Længere tilbage, hvor Skyggerne faldt, sad den yngste Datter Ellinor. Man saae kun hendes Ansigt, der lyste i Ildskjæret, medens hendes mørke Kjole laa helt i Skygge.

Der var ganske stille i det store Værelse og man hørte kun Lyden af raslende Glas og Tallerkener fra den

tilstødende Spisestue, hvor Tjenerne vare ifærd med at tage af Middagsbordet.

»Kommer ikke Farmor?« spurgte Henning, der laa paa Bjørnehuden.

Da ingen svarede, gjentog han sit Spørgsmaal noget utaalmodig.

»Kommer da ikke Farmor?

»Hun kommer nok strax,« svarede Agnes, bestandig bøjet over sit Kniplingsmønster. »Hun skulde blot skrive et Par Linjer til Moder, inden Posten gaar.«

Der blev igjen ganske stille.

Inde i Spisestuen var man blevet færdig med at tage af Bordet, og man hørte kun Sneen, der slog mod Ruderne i store, vaade Fnug.

»Det er forskrækkeligt, hvor Du er flittig Agnes,« sagde Henning og rystede paa Hovedet. »Er det aldeles nødvendigt for Familiens Bedste, at Du saadan sætter Dig til at arbejde i samme Øjeblik, Du har slugt Middagsmaden?«

»En, to, tre, fire,« talte Agnes og satte Naalen i Kniplingen for at vide, hvor hun var i Mønstret. »Generer det Dig?« spurgte hun saa og saae paa ham med sine lyseblaa, ærlige Øjne og smilede.

»Ja, det irriterer mig at se et Menneske aldrig kunne være uden Arbejde. Farmor sidder aldrig saadan og hænger over et Haandarbejde,« sagde Henning.

»Ja Farmor!« svarede Agnes blot. Det blev sagt i en Tone af Ærbødighed og Beundring, som om hun vilde sige: »Sammenlign ikke Farmor med andre Mennesker.«

»Det irriterer Dig maaske ogsaa, at jeg læser Avisen,« spurgte Karin og satte Lorgnetten tilrette.

»Det kunde aldrig falde mig ind at blande mig i min lærde Søsters Studier,« svarede Henning noget spidst. »Jeg veed jo, at Du skal følge med Dagens brændende Spørgsmaal og have et vaagent Øje med Litteraturen; men jeg tilstaar, at jeg ikke kan indse det saliggjørende i at læse alle Aviser, der trykkes. — »Farmor læser aldrig Aviser,« tilføjede han efter en Pause.

»Nej Farmor!« svarede Karin. »Hun tilhører en anden Tid. I hendes Tid læste man aldrig Aviser, og overhovedet maaske kun et halvt Dusin Bøger i hele ens Liv. Det er andre Tider, vi leve i.«

»Og hvad tror Du, at Du opnaar ved at sluge al det Sammensurium, som Du sætter tillivs fra Morgen til Aften?« spurgte Henning i en udfordrende Tone. »Du bliver i al Fald aldrig en tiende Del saa klog som Farmor.«

»Hvorfor læser Du da selv til Studenterexamen?« spurgte Karin raskt.

»Det er jeg nok nødt til,« svarede Henning og sparkede med Benene. »Men Du maa ikke tro, at jeg er saa dum at bilde mig ind, at jeg bliver klogere af at tage Studenterexamen. Har Du set nogen faae Interesse for de Fag, de læser paa til Studenterexamen?«

Karin vilde svare noget, men Henning fortsatte i en oprørt Tone:

»Jeg ønsker blot, at min Examen var vel overstaaet, for at jeg for evigt skulde kunne sige Farvel til det meste af al det Snavs, jeg nu propper mig med. — Du tror vel for Exempel ikke, at det i Fremtiden skulde falde mig ind at se i en latinsk Bog? — Naar jeg tæn-

ker paa alt, hvad jeg kunde have lært i den forbandede Tid, jeg har spildt paa at skrive elegante latinske Stile!«

»Du maa ikke bande,« sagde Louise, og rynkede sine fine Øjenbryn.

»Jo det maa jeg netop,« svarede Henning, »saasnart jeg taler om Latin«.

»Tør man spørge, om der er andre Emner, Du anser overflødige for Din fremtidige Dannelse,« spurgte Karin, som igjen havde taget fat paa Avisen.

»Jo, det kan Du være sikker paa,« svarede Henning fra Gulvet. »Tror Du, at jeg velsigner mine Lærere for al den Dogmatik og Kirkehistorie, jeg har maatte sætte tillivs?« Han spyttede ind i Ilden.

»Men Gud Henning! hvor Du bærer Dig ad!« sagde Louise og tog Fødderne til sig.

»Du maa ikke tale saadan om Religionen,« sagde Agnes mildt og saae paa ham.

»Religionen! hvad er det for en Religion?« udbrød Henning. »Er det Din Religion at gaa og tænke paa alle de Spidsfindigheder, som Kirkefædrene sloges om paa Kirkemøderne, eller at kunne alle Paragrafferne i Katekismus. Tak skal Du ha! — i saa Fald vil jeg meget heller være en Hedning!«

»Se paa Farmor!« vedblev han, »er hun ikke from og god og storartet? Hvad tror Du, hun veed om Luthers Katekismus og Kirkehistorien og Kjætterne og hele Redeligheden. — Kan hun Latin? hvad gjør det? — I veed, at de klogeste Mænd, vi kjende, gjerne vil tale med hende. — Kan hun Botanik? Hun kjender ikke Navnet paa en eneste af de Planter, som vi skal kunne ramse op, om ogsaa Magister Løvgren har presset dem, saa de ere tørre som Snus. — Han nyder rigtigt at faa

dem saa lasede, at ingen kan kjende dem. Kan hun noget af alt det? og er der nogen af os alle, der ser saadan paa alt i Naturen som hun?«

»Ja men,« begyndte Karin.

»Intet Ja men,« svarede Henning. »Hun er yngre og smukkere og klogere end jer allesammen!«

»Du finder vel ogsaa, at hendes Toilette er Idealet for en Dragt?« sagde Louise og glattede sagte paa sin moderne Vinterkjole.

»Den passer for hende,« svarede Henning. »Hun klæder sig efter sin Person, og ikke efter den sidste dumme Modejournal, som Du gjør. — Du maatte ønske Dig, at Du havde hendes Holdning og hendes Fødder. — Jeg tror jeg kunde tage dem begge i een Haand.

»Hvor hun maa have været dejlig, da hun var ung,« lød en dyb Stemme bag ved Henning. Det var Ellinor.

»Ja det kan Du være sikker paa!« svarede Henning saa bestemt, som om han personligt havde set hende dengang. »Det forundrer mig slet ikke, at en Prins eller en Konge, eller hvad han nu var for en, blev forelsket i hende.«

»Hvor veed Du det?« spurgte Agnes og saae op.

»Det siger jeg ikke,« svarede Henning. »Men hvorfor skulde jeg ikke vide, hvad alle I andre veed?«

Der blev ganske stille i Værelset, men saa sagde Karin:

»Farfar har nok været en streng gammel Herre. Paa hans Portræt ser han da ud, som om han var en af disse Familiefædre, der gav hele Familien Ris hver Lørdagaften for at holde Orden i Huset.«

»Og saa var han fyrretyve Aar ældre end Farmor!« sukkede Louise.

»Ja tænk, Farmor blev Enke, da hun kun var femogtyve Aar,« sagde Agnes. »Og siden bestyrede hun hele Godset selv, lige til Fader blev myndig.«

»Det kunde Du ikke have gjort trods alle dine Aviser, Karin,« sagde Henning.

»Husker egentlig nogen af jer Fader?« spurgte Ellinor. — »Du Agnes var dog en syv, otte Aar, da han døde.«

»Jeg tror, at jeg husker ham,« svarede Agnes. »I det mindste et Øjeblik husker jeg. — Jeg ser det endnu saa tydeligt. Det var en Aften, jeg stod ved Siden af Moder nede ved Terrassen. Hesten var sadlet, og Fader løftede mig op og kyssede mig. Jeg husker, at Moder græd og at alle Duerne fløj op, da Hesten satte i Trav.«

»Ligner ikke Ellinor Fader?« spurgte Henning.

»De sige jo, at hun ligner baade Fader og Farmor,« sagde Agnes.

»Vi andre ligne Moders Slægt,« sagde Louise. »De sige, at jeg ligner Moster Alice, da hun var ung.«

»Aa, hun var nok meget smukkere end Du,« sagde Henning, der altid var parat til at sige sine Søstre Behageligheder. — »Men jeg? hvem ligner jeg?«

»Aa, Du er en saadan Blanding, som ingen kan forstaa sig paa,« sagde Agnes.

»Saa ligner jeg vel mig selv,« sagde Henning med et resigneret Suk og lagde sig stille ned paa Bjørnehuden.

Ingen talte mere, og kun Brændet i den store Ild rørte sig nu og da, efter som det forkullede og faldt ned.

Ingen af Børnene vidste noget rigtigt tydeligt om Familiefaderens eller om den gamle Farmors tidligere Historie. Moderen talte aldrig derom, og der hvilede et Slør over det forgangne, som ingen af de unge kunde løfte, skjøndt de ofte kunde have havt Lyst dertil. De anede, at en stor Sorg, en uudgrundelig Skæbne havde havt en afgjørende Indflydelse paa baade Faderen og Farmoderen — men hvad var det? — De store Sale paa Slottet sagde ingenting, Billederne paa Væggen sagde intet, og skjøndt Espene omkring Aaen i Parken rystede og hvidskede, som om de kunde have mange Hemmeligheder at fortælle, saa forstode de Unge ikke de gamle Træers Sprog.

Naar Ellinor de sene Sommeraftener gik alene nede i Parken, kunde hun ofte staa længe stille og se paa de høje Espetræer, der sagte skjælvede og susede i den lyse Sommernat, skjøndt ikke en Vind rørte sig. Hun forsøgte at se ind i det forbigangne, men det var lige taust og tilsløret som Sommernatten omkring hende. — Naar der da pludselig lød en uventet Lyd bag ved hende, kunde hun vende sig, næsten forfærdet, som om hun ventede en Aabenbarelse fra en anden Verden, men det var kun en Kvist, som faldt ned, eller en Natfugl, der hurtig som en halvtænkt Tanke fløj ind over Krattet og forsvandt.

I de samme Alleer havde Formoderen gaaet, da hun var en nygift ung Hustru. Hun var en fattig Adelsmands Datter og offret af Forældrene for at blive den rige Slotsherres Hustru. — I den Tid tænkte man mindre end nu paa, at det skulde være muligt, eller endogsaa ret i en afgjørende Sag at sætte sig op imod en Faders eller Moders Ønske. Naar det desuden gjaldt at

redde Familiens hele Existens ved at ægte en Mand, om hvem ingen kunde sige andet end godt, da var det ikke værd at lægge Mærke til, at han var nærmere tredsindstyve Aar, medens Bruden nylig var fyldt atten. Det faldt af sig selv, at man skulde tie og lyde.

Og Farmor, som dengang var en ung, smuk Dame, der af de fleste blot kaldtes »den smukke Frøken Viveca«, fejrede sit Bryllup en Sommerdag med Herren til Sørsta.

Paa Bryllupsaftenen, da alle Gjæsterne vare bortrejste, gik hun alene ned i Parken og kom snart ind i de lange Gange under Lindenes og Lønnenes langt nedhængende Grene, hvorunder Græsset stod højt med Midsommerblomster.

Himlen var let tilsløret og Nymaanen stod som en Sølvbue over Slotstaarnet. Mellem Løvet gnistrede Vandet i Aaen, der strid og bred skyllede igjennem Parken, og længere borte laa Søen som smeltet Sølv i den tause Nat.

Hun gik sagte fremad i en af de lange Lindealleer. Hendes hvide Brudekjole slæbede efter hende, og Natsommerfuglene kom lydløse flagrende og hang fast i det lange hvide Slør. Hendes Ansigt var blegt, og hendes mørke Haar og Øjne saae endnu mørkere ud imod alt det hvide, der omgav dem.

Hun gik saa let, at hun ikke hørte Lyden af sine hvide Silkesko paa Jorden. Hun var egentlig ikke sørgmodig. Hun havde ikke forladt nogen Kjærlighed eller noget Haab for at staa i Brudeskamlen med Herremanden. Hun havde endnu levet saa lidt, kun et stille Arbejdsliv i Hjemmet, afbrudt af underlige Drømme og spørgende Tanker. Endnu var hendes Sjæl som et dun-

kelt Kaos, hvoraf engang en ny Himmel og en ny Jord skulde kunne skabes.

Undrende, forventningsfuld gik hun frem under Løvet i Sommernatten. Hun tænkte ikke paa nogen eller noget, men følte blot sit eget Hjertes Slag som noget levende, der skjælvede i Forventning om en ubekjendt, dunkel Fremtid.

Hemmelighedsfuldt bøjede de store Løvmasser sig over hende og løftede sig dunkle op imod den blege Himmel. Lyden af Vandet lød bestandig som en klingende Akkord gjennem Tausheden. Hun saae ikke Enden af Alleen. Den drejede videre ind i andre Gange. En Natsommerfugl flagrede med Vingerne mod hendes Pande. Hun slog den bort og stod stille. — Nu saaes Søen ikke mere og Aaens Brusen lød fjernere, dæmpet og afbrudt.

Men pludselig! — o Gud i Himlen! Hendes Øjne saae stirrende frem for sig i Tusmørket. Hele hendes Legeme begyndte at skjælve, og hun tog sig saa haardt med begge Hænder til Hovedet, at Brudekrandsen faldt af og det fine Brudeslør flængedes istykker.

Hvad var det? — der! — der! lige foran hende! — Det var en hed Luft, som af et varmt Aandedræt, der slog hende imøde, og det var, som om noget rørte ved hende, greb hende og løftede hende op med en overjordisk Magt. Hun strakte Armene ud for at holde sig oprejst, hun troede, at hun skulde synke, men hun faldt ikke. Det var, som om usynlige Arme holdt hende oppe og en Stemme, en Stemme, der fik hendes Hjerte til at staa stille for at lytte, hvidskede til hende.

Hun hørte ikke Ordene, men hun vidste, at det var til hende; hun følte dem paa sin Pande, over sine Øjne,

i sit Hjerte. En Blanding af Lyksalighed og Forfærdelse opfyldte hele hendes Væsen, og et Øjeblik mistede hun Bevidstheden.

Men med en voldsom Anstrengelse, som naar man vil vaagne af en Drøm, spilede hun Øjnene højt op og saae sig om. — Alt omkring hende var saa stille, som om der var indtraadt en Pause i Naturens Liv, men saa begyndte pludselig alle Blade at rasle, først Espene, saa Poplerne, saa Birkene og et stærkere og stærkere Vindstød gik gjennem alle Kronerne i Parken, og Maanen kom frem bag en Sky og skinnede hvidt paa Slotstaarnet. Det var, som om dette friske Vindpust igjen befriede hende. Hun kunde atter staa og røre sig, men hun flyttede endnu kun Fødderne tungt, som naar man vil flygte i en Drøm og ikke kan komme af Stedet. Først da hun kom ned til Enden af Alleen, begyndte hun at løbe, og hun løb saa hurtigt som Fødderne kunde bære hende, saa hendes lange Slør stod efter hende som en Taage, og de hvide Duer vaagnede og foer med forfærdede Vingeslag henover hende.

Paa det nederste Trin af Stentrappen, der fører op til Slottet, sank hun sammen. Hendes Hjerte slog, som om det skulde gaa istykker, og først efter en lang Stund kom hendes Aandedræt igjen i Ro. — Hun ordnede sit Haar og sit Slør og satte Brudekrandsen tilrette, og gik saa langsomt op ad den store Trappe.

Den gamle Husholderske kom hende uroligt imøde. — Slotsherren havde forgjæves søgt efter hende. Da nu Husholdersken løftede Armstagen for at lyse sin unge Frue, faldt hendes Blik paa hendes forvirrede Udseende. — Brudekrandsen sad ikke som før, der var en

lang Flænge i Sløret, og hendes Ansigt var lige saa hvidt som hendes Kjole.

»Hvordan er det med hendes Naade?« spurgte den Gamle, medens Fru Viveca støttede sig til Trappegelænderet for at kunne gaa op. »Hendes Naade har vel aldrig set hende?«

»Hvilken hende?« spurgte den unge Frue og søgte at smile.

»Aa hun, den døde Slotsfrue, der aldrig faar Ro i Graven, men i mange hundrede Aar viser sig nu og da for at skræmme Livet af de levende. — Hun trækker Ligklæderne efter sig og jamrer sig saa hjerteskjærende, at selv Lænkehunden vaagner og begynder at hyle.«

Fru Viveca hørte kun halvt paa hende. — Hun var ikke bange for de døde, og hun følte, at hvad hun havde mødt ikke var nogen fredløs Sjæl fra en anden Verden. — Det var en levende. mægtig Kraft, der opfyldte hele Naturen omkring hende, en hemmelighedsfuld Magt, der havde indviet hende til et nyt Liv, og hvis Forjættelse opfyldte hende med Angst og Længsel.

Som i en Drøm gik hun op paa sine Værelser og blev staaende halvt afklædt og saae ud over Søen, hvor nu Taagerne stege og laa i lange, fine Striber i Maaneskinnet. Hun vaagnede først helt til Virkeligheden ved en Stemme, der nævnte hendes Navn. — Det var hendes Mand, der stod bag ved hende.

Fru Viveca havde været gift i fem Aar, og i al denne Tid havde hun aldrig med sin Fod betraadt den Allee, hvor hun sin Bryllupsaften havde havt den under-

lige Aabenbarelse. Hun havde med Alvor og Samvittighedsfuldhed sat sig ind i sit store nye Arbejde, hun bestyrede sit Hus og sine Folk med Klogskab og Godhed og var sin Mand en lydig Hustru.

Skjøndt hendes Mand nu havde tilbagelagt sine tredsindstyve Aar, kunde man ikke kalde ham en gammel Mand. Han havde altid levet det mest exemplariske Liv. Hele hans Tid var nøje inddelt efter visse Principer, og hans Helbred var af Jern. Der var ogsaa en hel Del Jern i hans øvrige Person, og egentlig ømmere Følelser havde man neppe nogensinde i hans Liv kunnet lægge ham til Last. Alle stærke Følelser kaldte han med et Ord for Svaghed, og han var vis paa, at med Energi og Vilje kunde al Svaghed overvindes. Han var en streng og retfærdig Herre mod sine Folk og fordrede meget af dem, ligesom han fordrede meget af sig selv, og noget saadant som en Undskyldning eller en Tilgivelse kunde man ikke regne paa hos ham.

Men den fattigste og ringeste kunde være lige saa vis paa hans Beskyttelse som de Personer, af hvis Venskab han kunde have den største Fordel. Intet kunde nogensinde bestikke hans Retfærdighedsfølelse, der saa at sige opfyldte hele hans Person, fra Issen til Foden.

Hver Morgen, ganske tidligt gjorde han sine regelmæssige Rideture for at se til Markerne og Arbejdet, og han havde rede paa alt og alle.

Han havde visse Timer til sine Studeringer og visse til sine Spadsereture, og han faldt i Søvn paa det Klokkeslet, han havde bestemt til Hvile.

I Kirken var han lige saa sikkert tilstede som Præsten, og om Vejene end laa med alenhøj Sne og Vinterstormene rasede, kunde Bønderne dog være visse paa at

se hans glatkæmmede sorte Hoved med de skarpe, brune Øjne og den velragede Hage over det høje hvide Halstørklæde stikke ubevægeligt op fra Herskabsstolen.

Man kan vel nok tænke sig, at en saa fuldkommen Mand ikke kunde undgaa at være ganske vel fornøjet med sig selv. — Rigtignok talte han ofte om »Menneskenes Usselhed«, om »Syndens Vederstyggelighed« og om hvor ynkeligt vi ere i Kløerne paa »Djævlen, Verden og vort eget Kjød,« ligesom han i det hele taget gjerne citerede Bibelen, især det gamle Testamente; men hans eget Liv og hans Tankegang var i den Grad bevogtet, at der bogstaveligt aldrig skulde kunne blive Tid til, at den allermindste af de Synder, han saa stærkt fordømte og beklagede sig over, kunde klemme sig ind i hans pletfri Liv. Han forstod naturligvis ikke selv, at han savnede en hel Del af de Egenskaber, som gjør, at Gud har en særlig Kjærlighed til de ufuldkomne.

Han var, forstandigt bedømt, en fuldkommen Mand. — Alene den Maade, hvorpaa han efter Bordet lagde sin Serviet sammen, var saa exemplarisk, at det rigtigt kunne gyse i andre syndige Mennesker af Ærefrygt, naar de saae det.

Han havde ikke giftet sig tidligere af flere forskjellige Grunde. For det første havde han aldrig været forelsket, og da behøver man jo for det meste at tænke over Sagen. — Han havde hidtil aldrig fundet en Kvinde, som han fandt værdig nok til at gjøre til sin Hustru. Enten vare de unge Piger forfængelige og verdslige, eller de forenede ikke Skjønhed og Forstand i den Grad, som han ansaa passende for hans tilkommende Hustru. Desuden havde han en vis Skræk for alt, hvad der hedder Kjærlighed.

Hans Farbror, som havde været den retmæssige Arving til Godset, var nemlig blevet saa forandret efter en ulykkelig Kjærlighedshistorie, at han en Tid ansaas for sindssyg. Han frasagde sig Rettigheden til Ejendommene til Fordel for en yngre Broder og døde udenlands, da han endnu kun var en ung Mand.

Denne Begivenhed, der gav Anledning til, at flere andre gamle Familiehistorier kom frem, hvori Kjærligheden altid havde havt en forvirrende og ulykkebringende Indflydelse i Slægten, gjorde den nuværende Slotsherre tøvende i Valget af Ægtemage; men naturligvis burde han gifte sig for at faae en Søn, da Godset var Fideicommis og, hvis han døde barnløs, skulde gaa over til en anden Gren af Familien.

Hans Valg var nu paa hans ældre Dage faldet paa den unge Frøken Viveca. — Hendes Faders lille Gaard laa ikke mange Mil fra Sørsta, og han havde set hende voxe op og fra et livligt, begavet Barn blive en statelig ung Dame, opdraget paa en saa fin og værdig Maade, som han kunde ønske. Han syntes, at han hos hende havde fundet alt forenet, hvad han muligvis kunde ønske sig — alt, uden Penge, men de behøvedes jo ikke — dem havde han.

Hvorvidt ogsaa hun skulde være tilfreds, spurgte han egentlig ikke om.

Hvad skulde hun egentlig kunde have at udsætte paa ham? Rigtignok var han ikke længer en ung Mand, men er Dyden da mindre værd, fordi den er gammel og prøvet?

Hans Mening var, at de havde Grund til at takke Vorherre begge to.

Fru Viveca blev ham, som sagt, en lydig Hustru, og

Lydighed, især Lydighed mod ham, satte han meget højt. Han fandt hende lige saa klog, talentfuld og videbegjærlig, som han havde ventet, men dog var der noget ved hende, han ikke forstod, og han grublede ofte over, hvad det kunde være.

Ved Bordet kunde han sidde lige overfor hende og stirre paa hende med sine mørke, gjennemtrængende Øjne, der da syntes at spørge: »Hvad er Du egentlig for en? Hvad er det hos Dig, jeg ikke forstaar? Er det noget ondt eller noget godt?« — Han kunde umuligt forstaa, at et Menneske paa engang kan være baade klogt og barnligt, baade strengt og barmhjertigt, baade stærkt og blødt — det er jo en Modsigelse, og saadan var just Fru Viveca.

Hun elskede Orden lige saa højt som han; men der kom noget mere til, noget han aldrig havde savnet, men som han maatte indrømme var et plus; — var det Skjønhed? — Ogsaa hun var en streng og retfærdig Husmoder, men Folkene holdt mere af hende end af ham. Hvoraf kom det? Havde hun maaske mere Kjærlighed? — Hun holdt meget af Musik, og han havde givet hende et nyt Klaver istedetfor det gamle Flygel, der lød falskt som en Usandhed og hvorpaa Halvdelen af Tangenterne vare stumme.

Naar hun sad og spillede og sang i Taarnværelset, som var hendes eget Arbejdsværelse, stod han sommetider stille udenfor Døren og lyttede. Men en Stund efter rystede han paa Hovedet og gik videre. — Om det havde gjaldt hans Ære kunde han ikke have skjælnet to Melodier fra hinanden.

Derimod meddelte han hende med Glæde og Stolthed

alt, hvad han mente hun kunde tilegne sig af hans eget store Kundskabsforraad.

Hun sad da lige overfor ham med Øjne saa livlige, som om de vilde sluge alt, hvad han sagde, paa engang, og saa faldt hun ind med Spørgsmaal, der viste, hvor klart hun tænkte og kombinerede. Sommetider spurgte hun om saa meget, at han trak paa Smilebaandet, slog hende over Haanden og sagde: »En Nar kan spørge om mere end ti Vise kan svare paa«, og som man veed, havde han Ret.

De Vintre, da Rigets Stænder vare sammenkaldte, tilbragte Fru Viveca med sin Mand i Stockholm, og efterhaanden gjorde hun adskillige Bekjendtskaber, baade blandt saadanne Personer, som det tilkom hendes Mand efter hans Stilling og Rang at omgaas, og i andre Kredse, hvor hun valgte efter sin egen Sympathi.

Der kom saaledes ofte om Sommeren et ganske talrigt og blandet Selskab af Gjæster til Sørsta, hvor man nød den største Gjæstfrihed. Paa Grund af de højst forskjellige Personer, der alle vare lige velkomne, kaldtes Sørsta af de fornemme Familier paa Nabogaardene for »Republikken«; men man saae dog ikke uden en hemmelig Misundelse, hvordan der her førtes et indholdsrigt og afvexlende Selskabsliv, medens man selv sad og gabede i sine exclusive, fornemme Kredse.

Ved saadanne Lejligheder, naar Sørsta var fuldt af Sommergjæster, viste Slotsherren sig ikke mere end ellers. For intet Menneske i Verdens Skyld skulde han kunne have bekvemmet sig til at forandre den mindste Detalje i sit Liv. Hans Hustru og hans Gjæster vidste, paa hvilket Klokkeslet af Dagen han var synlig og tilgjængelig, og hvilke Timer man ikke under noget Paaskud

maatte søge ham. Endogsaa ved saadanne Lejligheder, hvor hans Nærværelse og Hjælp var nødvendig, kunde Fru Viveca staa med Haanden paa Laasen til hans Værelse og Klokken i Haanden, for at vente paa det Øjeblik, hun turde gaa ind. — Klokkeslaget var saa meget mere afgjørende end Hjerteslaget i denne fortræffelige Mands Liv.

Ved Maaltiderne og om Aftenen var han den artigste Vært, og forresten overlod han til sin Hustru at underholde Gjæsterne. Han vidste, at hvor hun var tilstede, vilde ingen savne noget.

Der var i hendes Væsen noget paa engang behersket og frit, som baade virkede imponerende og opmuntrende.

I hendes Nærværelse talte man gjerne og let. Hun hørte saa opmærksomt efter og havde Interesse og Venlighed for de mest forskjellige Mennesker. Selv kunde hun ogsaa ofte tale meget og livligt, men hun talte aldrig om sig selv, og trods al hendes Imødekommen var der dog ingen, som kom hende rigtigt nær. Der var som en Ring udenom hende, over hvilken aldrig nogen havde traadt.

Hendes Mand havde hørt op med at gruble over hende. Hun styrede alt omkring ham til hans fulde Tilfredshed, og han selv var helt optaget af at leve det samme Liv, som han altid havde levet, og intet forstyrrede hans Ro.

Det hændte ofte, naar Dagen var forbi og Fru Viveca havde sagt God Nat til sine Gjæster, at hun da løb ned i Parken. — Hun løb da med aabne Arme, som om hun fløj, som om hun flygtede ud i Friheden. Men naar hun da kom til en vis Eng i Parken, blev hun pludselig

staaende. Lænet til et Træ kunde hun staa der længe og stirre over imod den Allee, hvori hun aldrig vovede sig ind. Hun stod der med tilbageholdt Aandedræt og gav Agt paa hver Kvist, der rørte sig, paa hvergang Vinden skilte Løvet ad. Det var, som om hun bestandig ventede, at der ovre fra skulle det komme, det uudgrundelige, det lykkebringende, som hun bestandig længtes efter. Det var, som om hun her var stævnet til at Møde, og den anden aldrig kom. Først naar den sidste Aftenrøde slukkedes paa Himlen og Nattekulden begyndte at synke ned mellem Træerne, gik hun tilbage til Slottet med langsomme Skridt; — men endnu i Gaarden blev hun staaende og lyttede til Tausheden omkring hende. — Det var en fuldkommen Taushed, hvor intet kaldte paa hende.

Det femte Aar efter deres Giftermaal skjænkede Fru Viveca sin Mand en Søn.

Han blev modtaget af Faderen med stor Glæde. — Ingen havde nogensinde set Slotsherren vise saa megen Bevægelse, som da man kom og underrettede ham om, at han nu havde en Arving. — Een Gang om Dagen kom han ind i Barnekammeret, hvor han blev staaende et Stykke fra Vuggen og saae paa sin Søn; men han rørte aldrig ved ham. Han havde aldrig set et spædt Barn før, og det var ham noget nyt og ubegribeligt, hvorfor han ogsaa overlod Drengen helt og holdent til Moderers Omsorg. Fru Viveca havde været meget syg og vedblev at være svag længe efter Barnets Fødsel. Man troede, at det var denne hendes svage Tilstand, der var Aarsag i,

at hun, hver Gang man bragte hende Barnet, blev saa stærkt bevæget, at det saae ud, som om hun led ved at se den Lille. Hun kunde aldrig kysse sin Søn uden at hendes Øjne fyldtes med Taarer, og naar han sov, kunde hun timevis sidde og betragte ham med et saa tankefuldt og alvorligt Ansigt, at Barnepigen, der syslede i Værelset omkring hende, med Forundring og Nysgjerrighed skottede hen til Vuggen, hvor Moderen sad.

I Daaben fik Drengen Navnet Niels Viktor, som var to gamle Familienavne, der plejede at følges ad i Slægten. — Han voxede og trivedes og blev en smuk og livlig Dreng, der lignede sin Moder saa meget, at Folk lo deraf.

Da han kun var to Aar gammel, tog hans Forældre ham med til et Badested i Pyrenæerne, hvorhen Slotsherren rejste for at søge Bod for en langvarig Halskatarh.

Da de rejste ud, saae Faderen ud som en syg og hentæret gammel Mand.

Fru Viveca var derimod nu rask. Hun var blevet fyldigere efter Drengens Fødsel og stod paa Højden af sin ungdommelige Skjønhed.

Da de kom hjem, var hendes Mand blevet rask, men hun saae ud, som om hun nylig var kommet op af en lang livsfarlig Sygdom. — Hun talte kun lidt, hun smilede aldrig, og hverken denne eller den paafølgende Sommer saas der Gjæster paa Sørsta. — Fru Viveca var syg og kunde ikke se nogen.

Paa denne Rejse havde Fru Viveca mødt sin Skæbne. Hun havde mødt den Kjærlighed, hun saa længe havde anet og frygtet.

Ingen veed rigtigt, i hvilken Skikkelse den kom til

hende. — Nogle sagde, at han var en Fyrste, i Ungdommens hele Kraft og Glans. — Andre troede at vide, at det var en ung Mand, der ikke ejede andet end et varmt Hjerte og et Par smukke Øjne, og atter andre paastod, at det var en Mand fra en anden Verdensdel, en mærkelig og fængslende Mand, der først havde vakt Fru Vivecas Opmærksomhed ved Fortællingen om sin vidunderlige Skæbne.

Hvem han nu var, saa var han for hende Kjærligheden, saadan som den drømmes af saa mange Kvindehjerter og saadan, som saa faa møde den. Det var Kjærligheden i hele sin skabende Almagt, der paa engang fik hele hendes Væsen til at vaagne og udfolde sig, fordoblede hendes Kræfter og gav Livet en Betydning, som hun aldrig før havde forstaaet. — Hun oplevede igjen, men nu som en levende Virkelighed, hvad hun sin Bryllupsaften havde følt i den mystiske Park. — Først den pludselige Aabenbarelse af en varmende, løftende Kraft, medens alting forstummede i en undrende Taushed, og derefter Vindpustet, da alle Blade paa Buske og Træer begyndte at skjælve og røre sig, som under Indflydelse af en ny Livsaand. Men nu var hun ikke bange. Hun gik smilende denne nye og henrykkende Lykke imøde uden at forstaa, hvad den var, eller hvad den indeholdt. — Som altid, naar Kjærligheden er sand, var den gjensidig. Det var to Sjæle, der havde fundet hinanden, og ingen af dem vidste, hvad den ene gav og hvad den anden tog, saa gjensidigt berigede de hinanden.

Det var denne Lykke, der synes at kunne fortsættes i Evighed, og som saa pludselig standses af et eneste Spørgsmaal:

»Hvad skal ske imorgen?«

Den korte Sommer var forbi, og først nu forstode de, at nu maatte de skilles — eller altid blive sammen, Den Strid, hun maatte udkæmpe, da hun indsaa, at nu gjaldt det om at vælge, kostede hende næsten Livet. Det var lille Niels Viktor der blev Sejerherren, men da han bragte sin Moder hjem med, var hun kun en Skygge af sig selv.

Fru Vivecas Mand havde vidst alt, hvad der var hændt. Han havde set og paa sin Maade forstaaet, at en stærk Sympathi knyttede hans Hustru til en anden Mand. Men han stolede altfor meget paa hendes rene Hjerte til et Øjeblik at nære Mistanke om, at dette Forhold kunde blive ulykkebringende for ham selv. — Men da Afskedens Stund nærmede sig og han saa sin Hustru i et Oprør, som han aldrig før havde troet hende istand til, denne stolte og ædle Kvinde, som forstod at beherske sig selv, ligesom hun beherskede andre — ja, da grebes han af en forundret, kjølig Foragt, hvori der kun blandede sig en Smule nedladende Medlidenhed, saadan som en af Samfundets lykkelige og velstillede Personer kan have for en stakkels Forbryder, der har stjaalet af Sult. — Det var ham fuldstændig umuligt at forstaa eller holde af et Menneske, der, om end blot for et Øjeblik, kunde være i Tvivl om at opfylde sin Pligt.

Det var altsaa dette hos hende, som han altid havde anet og som havde været ham saa fremmed. Hun var svag, svag som alle Kvinder. — Han havde dog troet, at al denne Smerte hos hende kun var en pludselig og heftig Sygdom, et Slags Vanvidsanfald, der snart vilde gaa over, naar hun kom hjem i de gamle For-

hold. Men han tog fejl. — Hun syntes ikke at ville vende tilbage til Livet.

Ligesom den Efterlevende, naar et elsket Væsen dør, strax efter Dødsfaldet kan befinde sig i en Slags ophøjet og næsten overjordisk Tilstand, saaledes var Fru Viveca først efter Skilsmissen stille og fattet. Hun havde opbudt alt sit Mod, tilkaldt alle sine Kræfter for at udføre, hvad hun vilde, og hun tænkte sig Muligheden af at leve i en ophøjet Resignation. Men som man veed, er ikke selve Døden det værste, men den Tid der kommer efter, naar det daglige Liv begynder med alle smaa Hverdagssysler, og Savnet falder Draabe efter Draabe som brændende Ild paa dens Hjerte, der staar alene tilbage.

Det var denne Tid, der nu begyndte for Fru Viveca. Hun kom tilbage til det gamle, til Hjemmet og Pligterne derhjemme, og hun fandt det hele saa forunderligt livløst og meningsløst. Det hele var som en død Krop, hvor Sjælen var borte, og hun spurgte sig selv, om det virkelig var det samme, hun før havde levet for.

Bleg og taareløs sad hun ved sin Mands Side med et Udtryk, der viste, at hendes Sjæl var langt borte, medens han, med sin høje, gjennemtrængende Stemme læste for hende i saadanne moralske og filosofiske Bøger, som han ansaa for nyttige og belærende.

Som en Søvngængerske gik hun om i sit store Hus, lukkede Skabe op og i uden at vide, hvorfor hun gjorde det, og hørte ikke, hvad hendes Tjenestefolk sagde til hende, — eller huskede det ikke. Ikke engang hendes lille Søn kunde fængsle hende. Hun tænkte endogsaa sommetider den forfærdelige Tanke, at det jo var

for hans Skyld hun havde offret sig selv; havde han ikke været, ja da — hvem veed? —

Det eneste Sted, hun følte sig hjemme, var inde i den hemmelighedsfulde Allee, hvor hun nu gik saa ofte, hun kunde snige sig bort. Luften var altid der varmere end noget andet Sted, og Træerne hvidskede som om de vilde sige: »Vi kjende Din Hemmelighed. Kjærligheden har fanget Dig og Du bliver aldrig fri!«

Hun nærede ikke længere nogen Angst for dette Sted. Tvertimod længtes hun efter det som efter den eneste Tilflugt for sin Smerte. Her græd hun alle sine Taarer og talte med sig selv og med ham, som hun havde mistet, jo oftere hun gik derhen, jo mere længtes hun efter at komme tilbage. Hendes Folk saae paa hende med forundrede Blikke. — Hvad var der blevet af deres kloge og venlige Husmoder? —

»Jeg vilde hellere se hende vred,« sagde den gamle Husholderske med Taarer i Øjnene. »Den Dag jeg saae hende blive rigtig vred, skulde blive en Højtidsdag for mig. Da vilde jeg tro, at hun kunde blive fri. For jeg skal sige Jer, hendes Naade er ikke fri. Der er noget, som ikke er rigtigt fat med hende, og hans Naade skulde bede Præsten læse over hende.«

Fru Viveca troede selv, at hun skulde gaa saaledes som en Søvngængerske til sin Grav, men hun vaagnede, og hun vaagnede saa pludseligt, som om Lynet havde slaaet ned ved hendes Side.

En Eftermiddag red hendes Mand ud, og om Aftenen bares han død hjem. Hans Hest var blevet sky og havde kastet ham af, og han havde brækket Ryggen paa Stedet.

Da Fru Viveca med vaklende Skridt gik ned ad

Trappen og slog Tæppet bort fra den Baare, hvor hans Legeme laa, faldt hun ned ved hans Side med en Følelse af, at det var hende, som havde myrdet ham. Hendes lille Dreng græd deroppe paa Barnepigens Arm, og det var, som om hun først nu igjen hørte ham græde. — Hvor havde hun været? Hvad havde hun drømt om, medens alt omkring hende ikke havde været til for hende!

Alle hendes Mands gode og store Egenskaber lyste paa en Gang for hende med en bebrejdende Klarhed. Havde han ikke altid været god imod hende, troet alt godt om hende, givet hende al sin verdslige Ejendom at bestyre og lede som hun vilde. Og denne gamle Mand havde nu levet alene og var død alene, uden en Hustrus Trøst og Hjælp. Og hendes Søn! Dette dejlige Barn, der just nu skulde begynde Livet og saa meget behøvede sin Moders Ømhed hvert Øjeblik, hvad havde hun gjort for ham? — Han havde nu et Par Aar næsten udelukkende tilbragt Tiden med sin Barnepige. Han holdt meget mere af hende end af Moderen.

Med hele Forfærdelsens Heftighed kastede hun sig over alle sine forsømte Pligter, dem hun endnu kunde udfylde. De fattige, de syge, som hun havde glemt, de mangfoldige Pligter mod Godset og Folkene, og frem for alt Drengen. Al den lidenskabelige Kjærlighed, hun var i Besiddelse af, blev nu hendes lille Søn til Del.

I Begyndelsen arbejdede hun med en næsten sygelig Iver, men lidt efter lidt fik hendes lyse Forstand og energiske Vilje Orden i alt. Man sagde efterhaanden, at en bedre Herre end Fru Viveca havde Sørsta aldrig havt.

Da lille Nils Viktor voxede op, saae Moderen snart, hvor meget han lignede hende i alt, saa meget, at hun gruede for ham. Han havde alle Forudsætninger til engang at komme til at lide alt, hvad hun havde lidt. Han havde den livligste Fantasi og et Hjerte, der var modtageligt for de mindste, vexlende Indtryk. Han elskede Musik og kunde allerede som Barn gaa lange Stunder alene omkring i Naturen uden at tale til nogen eller foretage sig noget.

Hans Moder saae med en anelsesfuld Angst, hvorledes hans Længsel altid mest stod efter saadant, der sætter Sjælens hemmeligste Strenge i Bevægelse, og hun modarbejdede det fra hans tidligste Ungdom. Hun lod ham hovedsageligt sysselsætte sin Forstand og gav ham en Lærer, der i Særdeleshed lagde Vægt paa alle exakte Studier. Desuden lod hun ham sysselsætte sig en hel Del med praktisk Arbejde, vakte hans Interesse for alt, hvad der vedrørte Godset og dets Bestyrelse. Mod ingen af sine Folk viste hun en saadan Strenghed som mod denne Søn, som hun elskede saa højt; for den mindste Pligtforglemmelse ventede der ham en alvorlig Tilrettevisning, og hvis han gjorde et Arbejde godt, blev det kun anset for noget, man havde forudsat. Men selv med den samvittighedsfuldeste Strenghed var der ikke meget at rette paa ham. Han var en af de Naturer, der synes at være fødte med Talent til at være god. Hans Medfølelse for andre var hurtigt vakt, og hans Tjenstvillighed og Hjælpsomhed blev da strax sat i Virksomhed. Han havde næsten en kvindelig Deltagelse for alle, der led eller sørgede, men den mindste Uretfærdighed vakte hans Harme i den Grad, at han let forgreb sig paa den, som han mente havde Uret. En

grændseløs Længsel efter at ofre sig for noget, der stod over ham selv, var den Følelse, der mest beherskede ham, men ellers vexlede hans Stemninger lige saa hurtigt som Sommerskyerne paa Himlen. Ingen vidste, hvor de kom fra og hvor de drog hen.

Han voxede op til en saa smuk og indtagende Yngling, at han vandt Menneskers Sympathi blot ved at vise sig; ja ofte var endog den varme Hengivenhed, der vistes ham, ret besværlig, thi Damerne foretrak ham paa en meget iøjnefaldende Maade. Han var af Naturen bly og stille og følte sig generet af alle de Behageligheder, man sagde ham i mere og mindre tydelige Ord.

Han foretrak at være sammen med et Par Kammerater eller med sine Folk, og der var kun en Kvinde, han elskede og tilbad; det var Moderen.

Under al hendes tilsyneladende Strenghed følte han godt, hvor dybt hun elskede ham, og det var, som om der imellem disse to var en hemmelig Forstaaelse, skjøndt de dog aldrig havde talt aabent med hinanden.

Naar de sommetider, efter hver især at have arbejdet en lang Dag, mødtes i Skumringen, kunde de pludselig omslynge hinanden i en tæt Omfavnelse, og disse to Par mørke Øjne saae ind i hinanden spørgende, undersøgende, og sagde saaledes taust hverandre, hvad aldrig Læberne udtalte.

Uden at vide hvorfor, havde den unge Mand en Anelse om, at hans Moder aldrig havde elsket sin Mand, skjøndt han forstod, at hun maatte kunne elske som ingen anden. Han stod ofte og betragtede det stive Portrait af den afdøde Slotsherre, der hang i Bibliotheket, med eftertænksomme, mistænksomme Blikke. Naar han da spurgte sin Moder om Faderen, gav hun ham en

veltalende Beskrivelse af alle hans store og gode Egenskaber, men Nils Viktor lyttede til hende med samme mistænksomme Blikke, hvormed han havde set paa Portraitet, og taug.

Han var blevet tyve Aar og endnu syntes Kjærligheden ikke at være kommet ham nær. Der var en Slags imponerende Uskyldighed ved ham, som holdt al Forelskelse i en vis beundrende Afstand, og trods hans ridderlige og opmærksomme Væsen mod Damerne, mærkede de vel, hvor kjølig han var. De vare ham temmelig ligegyldige allesammen.

Fru Viveca havde ofte havt paa Læberne at bede Sønnen aldrig gaa ind i den Allee, som hun nu heller aldrig selv, efter sin Mands Død, havde betraadt; men hun vidste godt, hvor stor en Tiltrækning den netop vilde faae for den unge Mand, hvis hun advarede ham, og hun taug. — Hun søgte i Fred at glæde sig over den Tid, hun endnu havde sin Søn som et Barn, og ikke i Utide fremmane mørke Anelser for Fremtiden.

Da sad hun en sildig Sommeraften ved Klaveret og spillede en af de Melodier, som hun nu igjen havde Mod til at høre. Hendes Kjærligheds Drømmeland laa saa langt borte, at hun nu igjen vovede at se derover. Alt det forfærdelige, der laa imellem, var blevet dæmpet, ligesom udsonet. Hun rørte sagte ved Tangenterne, og Tonerne fra hendes Lykkes korte Dage kom sagte svævende over hende med varme Klange.

Det havde været en hed Dag, men nu var Solen gaaet ned og Maanen stod over Slotstaarnet just der, hvor den havde staaet hendes Bryllupsaften.

Alt omkring hende var ganske stille, og hun selv

var saa langt borte i sine Drømme, at hun havde glemt, hvor sent det var.

Pludselig gik Døren heftigt op og hendes Søn stod der. — Han var ligbleg. Hans sorte Haar hang svedt ned over Panden. Han gik med slæbende Skridt og støttede sig til Kamingesimsen.

Fru Viveca saae op med et forfærdet Ansigt.

»Viktor! hvad er det?

Han aabnede Læberne for at tale, men han kunde ingen Lyd faae frem. — Hans Øjenbryn trak sig sammen, han gjorde blot en hurtig Bevægelse med Armen mod Døren, og derefter sank han sammen paa en Stol med Hovedet støttet paa Stoleryggen.

Moderen var kommet ham ganske nær. Der var næsten mørkt i det dybe Taarnværelse. Hun løftede hans hvide Ansigt op og saae ind deri.

Øjnene saae stivt frem for sig og straalede, som om de saae usynlige Ting. Munden smilede med et Udtryk, der paa en Gang var forfærdet og lyksaligt.

»Har Du mødt det?« hvidskede hun sagte.

Han aabnede Læberne for at tale, men han nikkede blot med Hovedet.

Hun sluttede ham tæt i sine Arme og forstod, at nu var han dømt.

De talte ikke med hinanden om, hvad der var forefaldet. De behøvede det jo ikke, og de vidste begge, at intet Ord vilde kunne udtrykke det; men det inderlige Forhold mellem Moder og Søn blev varmere end nogensinde før. Hvor han gik og stod, fulgte hendes Øjne

ham som en Moders Øjne følger et Barn, om hvilket hun veed, at det bærer Spiren til en dødelig Sygdom i sig, der naar som helst kan bryde ud og vise de første truende Tegn.

Imidlertid forløb et Par Aar, hvor alt syntes at være som før. — Kun Udtrykket i den unge Mands Ansigt var forandret. Der var noget saa alvorligt og aandsfraværende deri, som om han kun var tilstede i Virkeligheden med sin halve Sjæl — men det saae kun Moderen. De andre sagde blot, at han fra et Barn nu gik over til at være en Mand.

Da han var tre og tyve Aar, gjorde han sin første Udenlandsrejse. — Ved Afskeden var Fru Viveca meget bevæget. Hun anede, at saaledes som han rejste bort, vilde han ikke komme tilbage.

I Begyndelsen skrev han ofte og lange Breve, med livlige Beskrivelser om alt det nye, han saae og oplevede; men lidt efter lidt bleve hans Breve sjældnere.

Han opholdt sig nu i Baden-Baden, og hans Moder forstod snart, at hvad der mest sysselsatte ham var noget, der ikke stod i Brevene. — Hun spurgte ikke, men hun ventede, og nogen Tid efter kom et langt Brev, hvori han udgjød hele sit Hjerte for Moderen.

Han var dybt inde i en stor Kjærlighed.

Den han elskede, var en ung russisk Frue, gift med en Mand, der var en hel Del ældre end hun, og hvis brutale og hensynsløse Opførsel imod hende først havde vakt Viktors Deltagelse for hende. Han beskrev hende som Indbegrebet af al kvindelig Ynde og Blidhed. »En renere Engel end hun har aldrig gaaet paa Jorden« skrev han. »Og hvad hun lider, er saa oprørende, at det vilde vække Ens Sympathi og Deltagelse, om hun

end var ligesaa grim og frastødende, som hun nu er smuk og bedaarende.« — Hvert Brev, der kom, viste, hvordan han mere og mere gik op i at elske og beundre dette Væsen, som han havde fundet som en nedtrampet Blomst paa sin Vej, og han vred sig i smertelige Spørgsmaal om, hvordan han skulde hjælpe hende. Han vilde være villig til at give sit Liv for hendes Lykke.

Men al hans hengivne Kjærlighed syntes blot at kunne være hende en forbigaaende Trøst. — Hun var bundet ved katholsk Ægteskab, som hun selv ansaa for et uopløseligt Sakrament, og hun havde en lille Datter paa et Aar, for hvem hun nærede den moderligste Ømhed. — At eje hende, kunde han aldrig tænke paa, og deres Forhold forblev saa rent, at det ikke engang kunde give hendes raa og heftige Mand Anledning til Skinsyge.

Det smigrede ham snarere, at hans ubetydelige Hustru, denne Kvinde, som han kunde tyrannisere og mishandle, uden at hun vovede at knу, kunde være et saa attraaelsesværdig Ideal for en ung, smuk og rig Adelsmand.

Et Par Uger før Adskillelsen mellem hende og Viktor, ophørte hans Breve aldeles. — Denne sidste Smerte maatte han gjennemleve alene.

Han kom hjem om Høsten, og hans Moders første Omfavnelse var et Spørgsmaal.

Han vendte sit forgræmmede Ansigt imod hende og sagde: »Vi har sagt hinanden Farvel for bestandig. Kun i den yderste Nød, hvis hun ikke kan udholde det, skriver hun til mig, og da kommer jeg strax. Jeg tror, at hvis hun kaldte, kunde jeg komme tilbage fra en anden Verden!«

Aarene gik og der kom aldrig noget Brev, skjøndt Viktor endnu aldrig kunde aabne Posttasken, uden at hans Haand rystede. — Han begyndte at tro, at hun var død, og den nervøse og anspændte Tilstand, hvori han længe havde levet, gik lidt efter over til en ligegyldig Ro.

Han søgte at komme tilbage til det virkelige Liv igjen, og sørgede for at skaffe sig saa megen Beskjæftigelse som muligt.

Da han var tredive Aar, giftede han sig saa med en ung Adelsfrøken, der var i høj Grad forelsket i ham.

Hun var en meget velopdragen ung Dame, comme il faut og dannet, men hun kunde ikke dølge den Forvirring, der greb hende, hver Gang den unge Herre til Sørsta viste sig. Hun rødmede helt op til Haaret, naar han kom i hendes Nærhed.

Viktor fandt sig rørt over saa megen Hengivenhed, skjøndt det langt fra var første Gang han var udsat derfor, og han fandt den unge Pige baade forstandig og elskværdig. »Og saa er der en Ting, jeg især synes om hos hende,« sagde han til Moderen. »Hun har ikke den fjerneste Lighed med hende. Jeg vilde ikke kunne udholde noget, der ligesom gjorde Fordring paa en Lighed med hende, som ingen paa Jorden kan ligne.«

Saa stod Brylluppet, og Slottet indrettedes paa ny for det unge Par. — Fru Viveca trak sig tilbage til en særlig Fløj af Slottet, hvor hun kunde leve sit eget Liv, medens hun helt overlod Bestyrelsen af Husholdningen til den unge Frue.

Alt syntes at skulle blive godt. Ægtefolkene vare gode Venner, og Fru Amalie skjænkede sin Mand en hel Række friske og smukke Børn.

Hun selv kunde aldrig give Anledning til noget ubehageligt. Hun var aldrig syg, aldrig misfornøjet. Man havde aldrig set hende oprørt over noget, hverken Sorg eller Glæde. Der var noget vel afvejet, dæmpet og behageligt i hele hendes Væsen. Hun stødte aldrig og vidste altid, hvordan hun skulle opføre sig.

Imidlertid havde ogsaa hun et Par meget stærke Følelser. Den ene var en høj Grad af Forelskelse i sin Mand, den anden en lige saa høj Grad af Skinsyge paa sin Svigermoder.

Hun kunde ikke undgaa at se, eller dunkelt at føle, at der imellem disse to fandtes et hemmeligt Blodets og Sjælens Baand, der var en hel Del stærkere end den ægteskabelige Kjæde, der bandt hende og hendes Mand sammen. Men hun vidste ogsaa godt, at det var simpelt og uretfærdigt at være jaloux, og hun røbede aldrig med det mindste Ord eller den mindste ydre Handling, at hun nærede nogen Misundelse paa Fru Viveca for den Plads, hun indtog i sin Søns Hjerte.

Fru Viveca viste til Gjengjæld sin Søns Hustru al den Opmærksomhed og Hengivenhed, som tilkom Slottets Frue, saa Forholdet i Familien syntes at være det bedste.

Dage, Maaneder og Aar glede hen i en behagelig Ensformighed. Alt var saa vel indrettet og bestyret, at sjælden nogen Mislyd afbrød den Durklang, der nu saa længe havde været raadende paa Sørsta.

Da sad Fru Viveca en Sommerdag og læste paa Balkonen over den store Terrasse, der vendte ud imod Haven. Det var den aller klareste Dag. I Solskinnet svajede Lindetræerne sagte deres gjennemsigtige Blade, der syntes at vifte til deres egne violette Skygger paa

Sandgangene. Roserne blomstrede i store Masser. Lyserøde, purpurfarvede, hvide og gule stode de i tætte Klynger og sendte deres Vellugt op til Fru Vivecas Fødder. Søen glimrede i Frastand bag Asketræerne. — Fru Amalie var med alle Børnene i Bad.

Pludselig hørte Fru Viveca Døren til Salonen gaa op. Hun kjendte Trinene. Det var hendes Søns. De lød saa besynderligt slæbende. — Nu kaldte han: »Mamma!«

Det lød som et Suk fra et saaret Menneske.

Hun rejste sig saa hurtigt, som om hun havde været en ganske ung Pige, og gik ind til ham.

Han stod ved Kaminen, paa samme Sted hvor han havde staaet den Aften, da han havde havt Synet i Parken. Han var ligesom dengang ligbleg. Hans Haar hang svedt af Angst ned over Panden. Han holdt et Brev i Haanden, som han rakte imod hende, da hun kom ind. Han sagde intet, men rystede blot Brevet i Haanden til Tegn paa, at hun skulde læse det.

Det var dateret Paris og skrevet paa Fransk. Der stod blot:

»Jeg har lidt til det yderste, nu kan jeg ikke mere. — Jeg har ingen i Verden. Kom!« — ingen Underskrift.

Da Fru Viveca havde læst Brevet, saae hun blot op paa ham og sagde:

»Du rejser?« — Han nikkede til Svar, og samme Aften rejste han.

Før sin Afrejse sagde han sin Hustru alt. Han vidste jo ikke, hvad han rejste ud til, og hvordan han skulde komme tilbage. Han vidste blot, at hun, der havde kaldt ham, vilde have samme Ærbødighed for

hans Hustrus og hans Børns Lykke, som han selv havde.

Moderen fulgte ham ikke ud. — Deres Afsked var imellem fire Vægge og var en Afsked for Livet.

Hans Hustru fulgte ham ned ad Trappen og førte sin lille Agnes ved Haanden. Hesten stod sadlet og stampede, medens Stalddrengen holdt den. Han løftede sin lille Datter op og kyssede hende, og da han satte hende ned, sagde han saa: »Hvis jeg ikke kommer igjen —«. Men mere fik han ikke sagt, da hans Hustru brød ud i en voldsom Graad. Han omfavnede hende taus, sprang op i Sadlen og red bort.

Medens han var borte, saas de to Kvinder ikke meget. Fru Amalie kunde ikke bekvemme sig til at vise sin Svigermoder, hvorledes Sorgen og Angsten overvældede hende, og Fru Viveca paa sin Side var saa vis paa, at han ikke vilde komme igjen, at hun neppe turde se paa sin Svigerdatter. Hun følte, at hendes eget Blik varslede Ulykke.

— Og han kom ikke igjen. Han faldt i en Duel, om hvilken han skrev, at den var »uundgaaelig som Skæbnen.« —

»Efter hvad jeg har været Vidne til i disse Dage,« skrev han til Moderen, »vilde jeg være rede til at udsætte mit Liv for hvilket som helst Medmenneske, der led saa uretfærdigt. Skulde jeg da se den bedste Kvinde paa Jorden bære dette ustraffet? Der er forefaldet Ting, hvorover hele mit Væsen har oprørt sig, og da jeg vilde stille Forbryderen tilrette, svarede han mig paa en Maade, saa jeg kun kan svare ham med Kaarden i Haanden. — Dør jeg, saa dør jeg for min Kjærlighed!«

Til hans Hustru medfulgte et Brev med de kjærligste

Ord og Hilsener. Et Brev fuldt af Tak for al den stille Lykke, hun havde givet ham. Han talte om hver især af Børnene, om Fremtiden, om Godset. »Dør jeg,« skrev han tilsidst, »saa tilgiv mig! Jeg falder paa mine Knæ og beder om Din Tilgivelse, men jeg kunde ikke andet!«

Omtrent samtidigt kom Underretningen om hans Død, skrevet af en fremmed Haand. Det var ikke fra hende.

Hun og hendes Skæbne forsvandt som en uløst Gaade.

Efter hans eget Ønske blev han begravet udenlands, og kun de faa Ting, han havde taget med sig, hans Ur, hans Vielsesring, et Portrait af hans Børn, bleve sendte hjem til hans Hustru.

Den fælleds store Sorg bragte de to Kvinder nærmere hinanden. Nu da den unge Frue ikke længer havde nogen Anledning til Skinsyge paa den gamle, gik det lettere for Fru Viveca at vinde hendes Hengivenhed og Fortrolighed.

Lidt efter lidt vænnede Fru Amalie sig til at henvende sig til Svigermoderen i alt. Før havde hun været vant til bestandig at raadspørge sin Mand; nu blev det »Farmor« der overalt maatte være den bestemmende, for at hun skulde føle sig rolig. Uagtet hendes tilsyneladende jævne og beherskede Væsen, var hun ofte meget ængstelig over Smaating og, især siden Mandens Død, meget ubestemt, naar noget skulde afgjøres. Det var derfor saa godt at have Farmor, der altid strax ligesom saae en Tings væsentlige Side og aldrig lod sig forstyrre af Bageteller.

Fru Amalie blev mere end nogensinde indadvendt

og havde altid svært ved at vise nogen varmere Deltagelse for nogenting, ikke engang for hvad der angik hendes Børn. Hun befandt sig bedst alene med sit Haandarbejde, eller ogsaa ved at sidde stille mellem de andre og høre paa, hvorledes Børnene og Farmoderen samtalede.

Naar hun en og anden Gang gjorde et Besøg i Stockholm hos sine Søstre, der vare gifte og bosatte der, var det for hende en meget beroligende Følelse, at Farmoderen var hjemme paa Slottet og stod alle bi med Raad og Daad. Fru Viveca sendte ogsaa ved saadanne Lejligheder regelmæssigt et Par Linier til hende hver Dag, for at underrette hende om alt i Hjemmet. — Det var just en saadan lille Depeche hun var oppe at skrive, medens de unge sad ved Ilden og ventede paa, at hun skulde komme.

»Læg mere Brænde paa Ilden«, sagde Henning, der laa og saae ind i Flammerne, der nu begyndte at blive svagere og rødere.

Agnes kastede et Par store Knolde ind, og der begyndte igjen at blive Liv i Flammerne, da Døren gik op og en gammel Dame stod i den.

»Aa, Farmor!« sagde Henning og vilde rejse sig.

»Lig kun stille min Dreng!« sagde hun og strakte Haanden ud imod ham. »Du ligger saa godt!»

Derpaa gik hun alene over Gulvet og satte sig i den store Lænestol.

»Du tillader vel, at jeg ligger for Dine Fødder?« spurgte Henning og saae op paa hende.

Hun svarede blot med at smile og klappe ham paa Hovedet.

Hun var en høj, gammel Dame, helt klædt i sort, som gjorde hendes blege Ansigt endnu blegere. Man kunde ikke se, om hun var graahaaret, da hun bar et hvidt, stramt Hovedklæde tværs over Panden, lige over de stærke, sorte Øjenbryn, og hvorover et sort Slør hang ned. Kjolen gik højt op under Hagen, saa at man ikke kunde se den øverste Del af Halsen eller det nederste af Underkjæben, denne Del af Ansigtet, som for det meste først bærer Alderdommens Præg. Hendes Pande og Kinder vare rynkede, Næsen var smal og bøjet saa skarpt ud i de magre Omgivelser; men der var to Ting i dette Ansigt, som gjorde, at det trods Alderdommen fik et levende, næsten ungdommeligt Udtryk. Det ene var Øjnene, et Par graa, klare Øjne med ganske sorte Øjenhaar, der saae fast og livligt under de stærke Øjenbryn. Det andet var Munden. En temmelig stor, bevægelig Mund, der havde bevaret alle sine Tænder.

Hendes Hænder vare smalle og hvide, og de lange sorte Ærmer gik næsten halvt ud over Haanden. Hun holdt en Bog, som hun sagte lagde fra sig paa Stolen, ved sin Side.

»Hvor er Ellinor?« spurgte hun og saae sig om. »Aa der henne i Skyggen! Kommer Du ikke nærmere Ilden min Pige?«

»Tak Farmor,« sagde Ellinors Stemme, »jeg synes bedre om at se paa Flammerne paa Afstand.«

Farmoderen saae forskende hen imod den Plads, hvor hun sad. — Kunde hun mene noget andet med sine Ord?

Nej, det var sagt ganske simpelt og naturligt.

»Lad mig se, hvad Du arbejder paa, Agnes?« sagde hun saa og rakte Haanden ud efter Agnes Kniplingsmønster.

»Aa se! det er et smukt Mønster! Det ligner Malthakniplingerne. Nu skulde Du blot lægge en Guldtraad i, saadant mat Guld, der blot glimrer i visse Belysninger.«

»Ja det var et godt Raad!« sagde Agnes og fortsatte sit Arbejde.

Farmoderen satte sig tilbage i den høje Lænestol med Hænderne støttede paa dens Arme.

Hun sad og saae paa Louise, som var meget smuk i dette Øjeblik.

Røde og transparente Belysninger fra Ilden faldt over hendes blonde Haar og hvide Nakke og gav en egen Glød til den rødbrune Farve i hendes Kjole.

Hun sad saa tankefuldt tilbagelænet med Hovedet til den ene Side.

»Hvad tænker du paa Louise?« spurgte Farmoderen.

Det gav et Sæt i Louise, som om hun vaagnede op af Drømme. »Det siger jeg ikke,« svarede hun og hendes Kinder bleve røde af noget andet end af Skinnet fra Ilden.

»Aa, saa var det en Kjærlighedsaffaire,« sagde Henning fra Gulvet.

»Nej, aldeles ikke,« svarede Louise meget ivrigt.

»Hvorfor skulde Du da ikke kunne sige det?« spurgte Broderen.

»Det kan jeg forresten ogsaa godt,« svarede Søsteren. »Jeg tænkte paa, hvilken Farve jeg skulde vælge til min Dragt til Ballet paa »Amaranten« i Vinter. Der kan Du se, at det ikke var noget med Kjærlighed!«

»Det skal Du ikke sige,« sagde Henning. »Dine Toiletter er nok Din eneste store Passion.«

Louise vilde just til at svare fornærmet, da Farmoderen faldt ind.

»Hvidt og gult, Louise. Du kan tro, at jeg allerede har tænkt derpaa. Du skal faae mine Topaser, Halsbaandet og Kammen med Straalerne. Jeg har længe tænkt, at de ville passe saa godt for din Farve.«

»Aa Farmor!« udbrød Louise rigtig i Extase. »Du er dog altfor god! Jeg er blot bange for, at jeg bliver —«

»Altfor smuk,» afbrød Henning.

»Vil Du ligge stille, du uartige Dreng,« sagde Farmoderen og slog ham over Nakken. »Ellers jager man Dig ud!«

»Ja saa! nu maa man ikke engang sige til sin Søster, at hun er altfor smuk!« jamrede den unge Mand, og krøb nærmere Farmoderens Fødder.

Karin, som imidlertid havde endt Læsningen af sin Avis, lagde den tankefuldt sammen, tog Lorgnetten af og saae med sine nærsynede Øjne hen frem for sig, som om hun overvejede og bedømte, hvad hun havde læst. Hendes Øjne faldt paa Bogen, som Farmoderen havde lagt fra sig. »Ja saa!« sagde hun, idet hun tog Bogen op og bladede i den. »Farmor har læst den.«

»Ja,« svarede den gamle Dame.

»Og hvad synes Farmor om den,« spurgte Karin ivrigt.

»Jeg synes aldeles ikke om den,« svarede den Gamle i en fornem Tone.

»Ja det er en stærk Bog,« sagde Frøken Karin og stak sin lille velskabte Næse ind mellem Bladene.

»Men den er saadan som Livet er, og den ligner unægtelig ikke de gamle Romaner i Paul og Virgines Genre.«

»Livet er ikke blot stygt,« sagde Farmoderen roligt, »men desuden sker der meget hver Dag, som vi helst ville være fri for at være Vidne til i Virkeligheden, og derfor ogsaa helst ville være fri for at læse om. For Exempel indser jeg ikke, hvorfor Din Forfatterinde skal anvende et helt Kapitel til at beskrive, hvorledes de slagte Koen. Vilde Du i Virkeligheden være med til at se dem slagte en Ko?«

»Ja, hvis jeg var nødt dertil,« svarede Karin ivrigt, »hvis det var min Pligt, saa skulde intet i Verden —«

»Men Du er slet ikke nødt til at læse en lang Slagterhistorie om, hvordan man tager Livet af og parterer et Kreatur. Hvad kan det interessere Dig? Har Du isinde at oprette en Charcouterihandel?«

»Men Farmoder fæster sig da ogsaa ved saadanne ligegyldige Detailler i Bogen,« indvendte Karin.

»Det maa vel ikke have været Forfatterinden saa ligegyldigt, siden hun ofrer det et helt Kapitel,« sagde Farmoderen. »Det kan vel ikke være gjort blot for at vise hendes Slagtererfaring.«

»Læg dog ikke saa meget Mærke til saadant, tænk paa Hovedsagen! Tænk paa hele den lidenskabelige Kjærlighedshistorie, der gaar som en Strøm af menneskelig Lidenskab under alle de tilsyneladende smaaborgerlige Tildragelser,« udbrød Karin heftigt.

»Kalder Du det for Kjærlighed,« sagde Farmoderen i samme rolige og fornemme Tone som før. »Jeg kalder det for Svineri.«

»Men Farmoder, Du bruger da saadanne forfærdelige stærke Udtryk,« sagde Louise ganske forskrækket.

»Jeg kalder Sager og Ting ved deres rette Navn,« sagde Farmoderen, »det maa man gjøre for at faa klaret for sig, hvad man taler om. Men nu for Tiden er der saaledes vendt op og ned paa alle Begreber, at Folk kan sætte sig og fælde Taarer over en Nederdrægtighed. Hvad Heltinden i Din Bog angaar, saa er hun saa simpel, at jeg idetmindste skal bede mig fritaget for at modtage nogen af hendes Slags i min Salon.«

»Det vil med andre Ord sige,« faldt Karin ind, »at Farmoder slet ikke kan tænke sig Kjærligheden under anden Form end den stille ægteskabelige Lyksalighed?«

Den gamle Frue svarede ikke. Hun sad tilbagelænet i Stolen med lukkede Øjne.

»Men jeg skal sige Farmor,« vedblev Karin, »at der findes en Kjærlighed, som existerer trods baade Kirken og Raadstuen, og som vi andre velstillede Mennesker ikke have Ret til at tvivle om!«

»Jeg tvivler ikke,« sagde den gamle sagte.

»Men naar da Farmoder tror paa, at der findes en saadan Lykke — — —«

»Ikke en Lykke, mit Barn, en Skæbne! — en Ulykke.«

»Kald det, hvad Du vil,« sagde Karin, »men i al Fald har en saadan Kjærlighed Ret til at existere, og kun bornerede Mennesker — «

»Ret til at existere!« afbrød Farmoderen. »Vi kan ikke udrydde den, ligesom vi ikke kan udrydde Døden; men de Mennesker, der vil leve, skal stride imod den Kjærlighed, der tilintetgjør.«

»Og det tror Farmor gaar saa let?« spurgte Karin spidst.

»Jeg tror ikke det er let« svarede den gamle Dame sagte. »Jeg tror det er umuligt.« —

»Men hvad kan man da gjøre?« spurgte Karin, »naar man har sin Overmand at kæmpe imod.«

»Man kan flygte« — sagde Farmoderen.

»Men man siger jo, at naar nogen vil ride bort fra Sorgen, saa springer den op bag paa Hesten og rider med« faldt Karin ind. »Og er det maaske ikke ogsaa saadan med Kjærligheden?«

Hvad veed Du om det?« sagde Farmoderen og saa alvorligt paa hende.

»Jeg! Gud jeg veed ingenting« svarede Karin og rystede Lorgnetten af. »Jeg er aldeles ikke erotisk anlagt, og jeg skulde aldrig kunne falde paa at ville bytte min gyldne Frihed med at gaa op i at tjene og elske en Mand, — men jeg er human. Jeg observerer, og jeg tillader alt, fordi jeg indser, at alt maa existere.« —

»Kan man da ikke kjæmpe imod det onde?« spurgte Agnes. — Hendes Øjne saae ud som idel Godhed.

»Kalder Du Kjærlighed for noget ondt?« spurgte Ellinors Stemme fra Skyggen.

»Hvis den ødelægger andre Menneskers Lykke, saa maa den vel kaldes for noget ondt,« svarede Agnes.

Fader og Moder vare jo meget lykkelige?« spurgte Henning pludselig med en afgjørende Stemme.

»De holdt meget af hinanden«, svarede Farmoderen sagte.

»Ja tænk Dig nu Karin,« sagde Henning, »hvis nu enten Fader eller Moder var gaaet sin Vej og havde forladt alle os for at finde Lykken hos en anden!«

»Man finder ikke Lykken, naar den Kjærlighed kalder«, sagde Farmor.

»Men hvad er da Kjærligheden?« spurgte Ellinors Stemme. »Enten maa den jo være noget ondt eller noget godt?«

»Kjærligheden har to Ansigter« sagde Farmoderen. »Men man maa ønske sig, at man aldrig faar mere end det ene at se. Det andet — —«

»Det andet?« spurgte Ellinor.

»I vor Slægt har der næsten i hvert Led været en, der ogsaa har set det andet Ansigt, — og siden. Stik i Ilden Henning!«

»Hvad saae de da?« hvad ser man — aa Farmor, fortæl!« bad Ellinors Stemme ivrigt.—

Farmoderen sad med den ene Haand under Kinden og Albuen støttet paa Stolearmen og saae ind i Ilden, som om hun der mellem Flammerne saae underlige Skikkelser opstige og forsvinde. Agnes havde lagt sit Arbejde bort. Karin sad med lukkede Øjne og legede med sin Lorgnet. Frøken Louises smidige Figur var drejet hen imod den Gamle, og Henning laa med Hænderne under Hovedet og saae op paa hende.

Henne fra Skyggen lyste bestandig Ellinors Ansigt hvidt i Mørket, medens hendes store Øjne hvilede paa Farmoderen.

Der var en Pavse, hvori man kun hørte Flammerne kæmpe med hverandre, fare op og slynge sig sammen, styrte ned og dø, medens andre skjøde op ved deres Side.

»Det er nu flere hundrede Aar siden«, begyndte Farmoderen, »at der i vor Slægt levede en ung Mand, som var Familiens ældste Søn og som skulde blive Herre til Slottet og Godset.

Han var i alle Henseender en vel begavet Yngling; smuk at se paa, klog og munter og lige dygtig, enten det gjaldt Bogen eller Sværdet.

Men et uroligt Hjerte havde han, og da han altid red i

samme Takt som hans Hjerte slog, saa gik det for det meste i Galop over Stok og Sten.

En Hindring fik ham blot til at le, han elskede Faren, og neppe havde han naaet det Maal, han havde sat sig, før han hurtig satte sig et nyt.

Da han var en ædelmodig Herre og en tapper Ven, var han elsket og æret af alle, og lige glad var han, enten det gjaldt at drikke eller at slaas.

Ogsaa Kvinderne beundrede hans Skjønhed og Tapperhed, men ingen af dem havde forstaaet at fængsle hans Sind. Æventyrlige Foretagender drev ham bestandig fra det ene Sted til det andet. Fra fremmede Lande længtes han hjem, og naar han var hjemme, havde han heller ikke længe Ro der. Da vinkede altid nye Farer ud til nye Bedrifter.

Han elskede ogsaa Jagten meget og kunde i dagevis drive omkring her i Skovene for at jage Harer og Ræve, ja endog Bjørne vare ikke den Gang usædvanlige her paa Egnen.

En Midsommerdag var han saaledes gaaet alene ud paa Jagt og havde drevet omkring hele Dagen. Henad Aften begyndte han at blive træt, men jo længere han gik, desto længere fjernede han sig fra Hjemmet. Han saae nu, at han var faret vild og var ganske alene — endogsaa fra sin Hund var han paa en ubegribelig Maade bleven skilt. Han forsøgte da at gaa efter Solen, der endnu stod paa Himlen, og slog ind paa en Sti, som han tænkte ville føre ham hjemad. Men pludselig stod han et Sted i Skoven, hvor han aldrig havde været før.

Foran ham aabnede der sig som en Eng, paa alle Sider omgivet af høje Træer. Gamle Ege strakte deres

Grene vidt omkring, Granerne hang med lange slæbende Grene ned paa det lysegrønne, bløde Græs, der overalt var oversaaet med Millioner smaa, gule Blomster. Rundt om stod et Krat af vilde Roser, der vare i fuld Blomstring.

Fra Træ til Træ havde de høje Buske strakt deres Grene, og paa disse gyngede store Klynger af røde Blomster.

Fra den solmættede Granskov, fra det vaade Mos og de blomstrende Roser slog der ham en saa stærk og blandet Vellugt imøde, at den ligesom bød den unge Mand at staa stille.

Kun Lyden af en eneste Sangfugl hørtes. Det var et Par lange klagende Fløjtetoner, der bestandig gjentoges og lød, som om de kaldte kom! — kom! — kom! —

Tilsidst forekom det ham, som om nogen virkelig kaldte paa ham, og han trængte længere og længere ind i Krattet. Nu hørte han tydeligt Lyden af en Kilde, og ved Foden af en gammel Eg sprang virkelig en Kildestraale frem, der havde dannet et lille klart Bassin over Stenene nedenunder. Da han var træt af den lange Vandring, bøjede han sig ned over Kilden for at tage Vand i Haanden og drikke, men til sin Forundring fik han et andet Ansigt at se ved Siden af sit eget i Vandspejlet. Det var et lyst, smilende Kvindeansigt, der saae saa mildt paa ham, at han strakte Haanden ud, som for at gribe det; han slog med den flade Haand i Vandet, men da oprørtes det og Ansigtet forsvandt. Han rejste sig da hurtigt, og se, lige foran ham over Roserne stod en Kvindeskikkelse. Han kunde ikke se, om hun svævede eller om hun berørte Jorden med Fødderne. Lys og gjennemsigtig som en Solstraale viste hun sig for ham. Haarets gyldne Glands flød saa ganske sammen med Solen omkring det, at han ikke kunde se, om det var Lokkerne eller Solskinnet, der lyste. Øjnene saae

paa ham med en saadan Mildhed og Godhed, at han følte sit Hjerte fyldes med en Varme og Glæde, som han aldrig havde kjendt før. Hun bredte Armene ud imod ham og smilede, og heftigt aabnede han sine Arme for at omfavne hende, — men da veg hun sagte tilbage.

— Nu saae han tydeligt, at hun svævede. —

Fra hendes Hoved faldt der et tyndt, flagrende Slør ned, gjennemsigtigt og mangefarvet som Vingerne paa en Guldsmed. Det bølgede sagte for Vinden, medens hun baglænds svævede ind over Rosenkrattet.

Uden at tænke paa, hvor eller hvorhen han gik, ilede han efter. Han trampede paa Tjørnebuskene, og hvor han ikke kunde komme frem, huggede han Rosenbuskene ned med sit Sværd. Hvert Øjeblik rakte han Armene ud for at gribe hende, hvert Øjeblik syntes hun ham ganske nær, — men hun svævede, bestandig smilende, sagte tilbage.

Tilsidst kunde han ikke længer. Han styrtede stønnende ned paa Mosejorden, — men da standsede ogsaa hun.

Hun saae ned paa ham endnu mildere og venligere end før, som om hun havde Medlidenhed med ham og gjerne vilde hjælpe ham.

Han laa paa Knæ i det vaade Græs med sønderflængede Klæder og blodige Hænder, og saa løftede han sit smertefulde Ansigt mod til hende og spurgte med rystende Stemme:

»Hvem er Du Dejlige? Du er den, jeg altid har savnet og nu endelig har fundet. Hvad er Dit Navn?

Og med en Stemme, der sænkede sig som en himmelsk Trøst til hans Hjerte, svarede hun:

»Jeg er Kjærligheden!«

»Hvorfor viger Du da bestandig?« spurgte han. »Hvorfor lader Du mig ikke gribe Dig?«

»Fordi jeg ikke vil, at Du skal se mig helt,« svarede Kjærligheden. »Mit Ansigt behager Dig og jeg tillader Dig at se mig, saadan som Du nu ser mig. Men skulde Du fange mig og løfte mit Slør, da vilde Du faae et andet Ansigt at se, som ikke vilde behage Dig.«

»Tal ikke saadan!« raabte han. »Alt hos Dig er skjønt og fuldkomment. Lad mig se Dig helt som Du er! Lad mig løfte Dit Slør, blot en eneste Gang, eller jeg faar aldrig mere i Livet Ro.

Men Kjærligheden taug. Hendes Ansigt blev alvorligere, og hun begyndte igjen at sværve tilbage over Krattet.

Men han samlede paany alle sine Kræfter og fulgte efter. Han vadede gjennem Moser, slog sig gjennem Tjørnekrat og klatrede med Livsfare op ad stejle Klipper. Solen gik ned over Havet og det begyndte at blive dunkelt i Skoven; men han styrtede blot fremad med stirrende Øjne, hvor han saae Kjærligheden sværve som en hvid Taage mellem Granerne.

Et Øjeblik var hun helt borte, men da gik paa en Gang Maanen op over Skoven, og han saae nu igjen tydeligt Sløret over Kjærlighedens Skuldre glindse som Sølv i Maaneskinnet. Sagte, sagte, sneg han sig efter hende, strakte Haanden ud og greb en Flig af Sløret.

Men Kjærligheden var ikke mere lysende som før. Hun var bleg og alvorlig og saae paa ham med bedrøvede Øjne.

»Jeg vilde gjøre Dig lykkelig,« sagde hun, »men Du vilde ikke nøjes dermed. Nu vel, Du skal faa Din Vilje! Du skal faa mit andet Ansigt at se — her er det!«

Hun vendte sig sagte og Sløret faldt som en Taage, der opløses, til Jorden. —

Han vilde udstøde et Skrig, men han kunde ikke.

Det var, som om to Hænder holdt om hans Strube for at kvæle ham. En isnende Kulde listede sig over hele hans Krop, fra Issen til Foden, og han begyndte at ryste over alle Lemmer. Hans Hjerte slog med tunge, kvælende Slag, og han følte, at nu maatte han dø. Han vilde læse sine Bønner, men han huskede ikke et Ord, ikke engang Navnet paa sin Skytspatron kunde han mindes. Han vilde gaa, løbe, men han kunde ikke røre sig. Han bøjede sig helt ned til Jorden og krøb som en Hund, baglænds, rystende over hele Kroppen, bort — kun bort herfra. Men nu var det hende, som fulgte. Ikke et Øjeblik kunde han faae sine Øjne fra det rædselsfulde Ansigt over sig. Han følte hendes isnende Aandedræt som en dræbende Taage efter sig. Dødssveden brød ud af alle hans Porer, og bestandig krøb han, ud gjennem Skoven, ned ad Klipperne, tilbage gjennem det høje Græs i Mosen, medens han hvert Øjeblik ventede, at hun skulde naa ham, gribe ham, røre ved ham, og da følte han, at han maatte dø. —

Først ved Slotsgaarden forsvandt hun. Da løstes alle hans Lemmer som af en Fortryllelse, og han faldt slapt, som en død Krop falder, baglænds tilbage paa Stenene.

Dér fandt hans Folk ham, bleg og blodig, næste Morgen.

Han blev baaret op som død, men efter en lang Sygdom kom han dog tilbage til Livet igjen; men hans Haar var hvidt, og ingen kjendte den unge, raske Ridder igjen. Endnu kunde det ske, at han deltog i et eller andet Felttog, og han kunde endnu svinge Sværdet med en vild Kraft, men midt i Kampen kunde han pludselig glemme alting og sidde sløv og ligegyldig

paa Hesten, medens Pilene hvinede om Ørene paa ham ja det hændte endog at han saa ganske glemte, hvor han var, at han gav sig til at hugge ind paa sine egne Folk istedetfor paa Fjenderne.

Under saadanne Forhold kan man vel tænke, at hans krigerske Hjælp ikke var ønsket og søgt som før. Mange ansaa ham endog for ikke at være ved sin fulde Forstand. Ingen havde egentlig hørt ham yttre forvirrede eller usammenhængende Ord, men han var en anden end han havde været før, og han var endnu en ung Mand, da han døde.

Hans Livslede var saa stor, at han ønskede, at man paa hans Gravsten vilde sætte et op og nedvendt Bæger til Tegn paa, at hans Liv intet videre havde at byde ham.

Da han døde ugift og barnløs, gik Godset over til hans yngre Broder, som var en forstandig og livsglad Herre; men med Ejendommen gik ogsaa en anden Arv over til Familien, nemlig den, at i hver Generation findes der næsten altid en, som maa opleve dette at faae Kjærlighedens andet Ansigt at se, og den Arv bringer ingen Lykke.

Den gamle Dame taug.

Ilden var brændt, ned og endnu faldt kun nogle forkullede Brande over hverandre. Men paa engang berørte de en glemt Brand, og en ny Flamme slog pludselig højt op og oplyste Værelset.

Ellinor havde rejst sig fra sin Stol, og Lyset faldt paa hendes Ansigt.

Hun lignede Farmoderen.

Hendes graa Øjne lyste og de mørke Øjenbryn dirrede. »Farmor,« sagde hun, »jeg skulde ønske at se dette Ansigt!«

En Moder.

Da jeg for en Del Aar siden rejste i Italien, tilbragte jeg nogle Uger af Sommeren i en lille italiensk Bjergby, lidt afsides fra Jernbanelinien.

Der fandtes her, som i hver en Krog af Italien, store Minder fra Kunstens rigeste Tid.

Her var et Par Renaissancepaladser i den reneste Stil, nu lukkede og forladte eller beboede af en eller anden enlig gammel Herre eller Adelsdame, der ikke viste sig paa Gaden uden for at liste sig til Messen. Her fandtes et stort, gammelt Kloster, fra hvis Terrasse man havde den videste Udsigt over det frugtbare Land og de uendelige Bjergkjæder, der fra alle Sider som blaa Bølger løb ud imod Horizonten.

Fra dette Kloster var der udgaaet Kardinaler og andre højtstaaende Prælater, ja, engang havde det endogsaa skjænket den romerske Kirke en Pave.

Nu var her kun tre Munke tilbage, der med bekymrede Ansigter og Hænderne indstukne i de vide Ærmer paa Munkekutterne af og til kom tilsyne for at vise de Rejsende Klosterkirkens Mærkværdigheder og Freskerne i den aabne Buegang om Klostergaarden, hvor Roserne viftede og lo i Solskinnet mellem de lyse-

grønne Vinranker. Men fremfor alt fandtes der her i denne ubetydelige By en stor og herlig Domkirke.

De bedste Kunstnere havde arbejdet her og anvendt alle deres Tanker og hele deres Geni for at, fra det største til det mindste, gjøre denne Bygning til et Mesterværk.

Nu blev den kun af og til besøgt af en Rejsende eller en Kunstner, der gjorde en Afstikker fra den sædvanlige Rejserute; men dens udødelige Skjønhed var lige ung og lige tilbedelsesværdig, skjøndt den moderne Verden ligegyldig skyndte sig forbi den for at følge andre Veje.

Forresten var Byen stille, saa stille som en italiensk By kan være midt i Sommerheden, naar Folk egentlig kun ere ude tidlig om Morgenen eller en lille Stund om Aftenen, lige før Solnedgang, paa Piazzan foran Domen.

Dybt inde i de smaa propre Butikker kunde man se en og anden Skikkelse sidde og sove i Skyggen; af og til løftedes en Jalousie, og et sortøjet Pigeansigt kiggede frem ved Lyden af Fodtrin paa Gaden; ellers var alt Taushed.

Efter al den Livlighed og Støj, som de store italienske Byer byde en, befandt man sig vel i denne Stilhed. Jeg plejede at gjøre lange Spadsereture paa maa og faa for at betragte det store Landskab fra alle omkringliggende Højder.

En Dag var jeg saaledes gaaet op til et Bjerg, hvor den saakaldte Eneboer boede (ikke saa meget for Ene-

boerens som for Udsigtens Skyld). Den haarde, hvide Kalkvej slyngede sig som et hvidt bredt Baand op ad Bjerget; men her var hedt at gaa, og jeg skød en og anden Gjenvej op forbi Vinjer og Kjøkkenhaver og derpaa ind over det stenede Bjerg, hvor intet grønt var at se, men store Masser af røde Valmuer pludselig sloge frem af Jordbunden som Ild.

Som sædvanligt var Maalet langt højere og langt sværere at naa, end det havde syntes nedefra. Jo længere jeg kom, desto højere oppe syntes den lille Dynge Træer, mellem hvilke det hvide Eneboerhus blinkede som et hvidt Punkt, at sværve.

Morgensolen begyndte at blive Middagssol. Jeg satte mig ret ofte til Hvile under et eller andet Ege- eller Oliventræ, som bød sin tynde Skygge. Græsset voxede sparsomt mellem Stenene derunder, Stien blev bestandig stejlere, men jeg havde nu engang foresat mig at naa mit Maal.

Endelig var jeg deroppe.

Det var et stort fladt Plateau, hvor en lille Olivenlund med knudrede Grene havde samlet sig paa Skrænten.

Der laa Eneboerhuset, skinnende hvidt i Solskinnet. Døren var lukket, og da jeg bankede, mærkede jeg, at den var laaset af. Intet levende Væsen var at se i Nærheden.

Maaske havde de Folk nede i Byen Ret, som sagde, at naar Eneboeren fandt sin Tilværelse alt for ensformig, saa tillod han sig at gjøre en lille Udflugt ned til Stadens Værtshus for at drikke et Glas Vin eller lytte til, hvordan Dagens brændende Spørgsmaal diskuteredes

af Byens fem eller sex Snobber ved deres Kaffe foran Byens eneste Café. I alle Fald — borte var han!

Ude paa det runde Plateau foran hans Hus stod et Alter, bygget af hvide Sten med Skifertag.

Foran Madonnabilledet var et temmelig tæt Gitter, og det mørke, flade Billede var saa behængt med Sølv- og Guldhjerter med kulørte Baand, at det selv næsten ikke var til at se.

Men det var ogsaa en ualmindelig undergjørende Madonna, især for Gigt og andre Sygdomme i Leddene. Man fortalte om rigtig vidunderlige Kure, hun havde gjort.

Foran Gitteret, tæt presset derimod, stod en hel Række smaa Porcelænsvaser fulde af friskt plukkede Blomster. Røde Roser, Nelliker, høje Stængler af hvide Liljer og store Buketter af Kornblomster og Valmuer stredes om Pladsen.

Jeg saae mig om. Skulde det ikke være muligt at kunne faae en Drik Vand?

Solskinnet brændte, saa det næsten forekom mig, som om det sagte surrede.

Jo, derinde mellem Træerne, bag ved Eneboerhuset, var der virkelig en Kilde.

Den var ledet frem gjennem et Jernrør, og Vandet faldt kun ned som en smal Sølvtraad, men det var klart og velsmagende.

Jeg holdt begge Hænder tæt sammen og lod taalmodigt Vandet dryppe ned i dem, og jeg gjentog det saa ofte, at min værste Tørst blev slukket. Derefter opsøgte jeg den mest skyggefulde Plads, tog Hatten af og satte mig i Ro til at betragte Landskabet.

Udsigten heroppe fra var endnu langt mere stor-

artet end nede fra Byen. Jeg kunde tælle otte til ti Byer, fjernere og nærmere, der krøb op ad Bjergtoppene, alle med Kirkerne højst oppe som et Udraabstegn mod Himlen.

Naar jeg kneb Øjnene sammen, smeltede alle Farver i et til en stor Opal.

Lilla, lyseblaa, blegrøde og violette Toner udgjorde Landskabets Hovedfarver, hvori der saa blandede sig den sølvgraa Skygge, som Olivenskovene hist og her kastede over Bjergskrænterne.

Himlen var bleg, næsten hvid af Varme, men paa Grund af Bjergenes forskjellige Stilling til hverandre skiftede Landskabet i skinnende Lys og store violette Slagskygger.

Den ene Bjergbølge skyllede over den anden, længere og længere bort imod den yderste Horizont.

Dybt nede paa Sletten løb Floden, men den var næsten udtørret. Stenbunden laa bred paa begge Sider om den lille Stribe lysende Vand i Midten. En antik Bro med mægtige Buer førte over den og tegnede sine mørke Linier skarpt og tydeligt imod Luften.

Saa langt man kunde se, var Sletten idel Frugtbarhed; alt var dyrket, blomstrende Land, hvor Mennesker levede og arbejdede.

Overalt paa Bjergene Byer, Kirker, Sommerpaladser, Minder om Menneskenes store og langvarige Arbejde, og dog hørtes ingen Lyd. Alt var saa stille, som om hele denne Rigdom blot var et Syn, skabt af Tausheden. Man kunde ikke se sig mæt derpaa. Det forandrede sig hvert Øjeblik, som naar man ser over Havet, og bestandig opdagede man mere og mere.

Dér i det Fjerne laa Skyer over Bjergene, men paa

en Gang adskiltes de, Solen stak frem som Lynstraaler, sønderrev Forhænget og viste en hel ny By, skinnende hvid, kegleformet bygget op ad Bjerget. Den laa saa tydeligt, at man kunde have tegnet den. Den lyste, smilte og forsvandt saa igjen som en Drøm i Skyggerne.

Det er altid svært at skulle tage Beslutning om at gaa fra et Sted, hvor man er lykkelig. Og hvorfor skal man egentlig gaa? Jo, blot fordi man jo skal hjem igjen, fordi Dagen gaar, og andre ligegyldige Grunde.

Imidlertid rejste jeg mig efter en lang Hvile og begyndte at gaa nedad Vejen. Men jeg havde ikke gaaet langt, før jeg mærkede, at jeg ikke kunde huske, hvorfra jeg var kommet op. Jeg var bestandig gaaet saa mange Gjenveje, at jeg nu stod forvirret og ikke vidste, hvilken Sti jeg skulde vælge.

Jeg slog ind paa den Vej, som jeg antog for den rette, men jeg var ikke gaaet langt, før jeg saae, at her havde jeg ikke været før.

Jeg saae mig om for at opdage, om ikke et Hus skulde findes i Nærheden, da jeg fik Øje paa en Dreng, der sad oppe paa en Skrænt under et Kastanietræ og spiste Kirsebær af en Bunke, han holdt i Haanden.

Saasnart han saae mig, gav han sig til at rutsche ned af Skrænten og var i et Øjeblik ved min Side.

Han havde strax forstaaet, at jeg ønskede noget eller vilde spørge om noget, og han stod og saae nysgjerrigt ventende paa mig.

»Kan Du sige mig den nærmeste Vej til Byen?« spurgte jeg. »Jeg er gaaet alene ud og kan nu ikke finde hjem.«

»Ja det kan jeg godt,« svarede han ivrigt. »Gaa

nu blot lige frem, til De kommer til en Skillevej, drej saa til venstre og gaa ned til Madonnabilledet — et stort Monument — forstaar De? Derfra gaar Vejen til højre, og saa igjen lige frem. Paa en Gang deler Vejen sig til tre Sider — forstaar De? —« Han ledsagede Forklaringen med Bevægelser af begge Hænder, hvis Haandled han drejede til alle Sider.

»En Vej gaar nu til højre, en til venstre, og en lige frem. De skal ikke gaa ad den Vej, der fører lige frem, ikke af den!«, han rystede stærkt paa Hovedet, »men drej ind paa den anden Vej, som gaar til højre. Naar De saa igjen er gaaet et lille Stykke, saa — -- —«

»Nej stop! stop!« raabte jeg. »Det kan jeg ikke finde Rede i.«

Han saae et Øjeblik forundret paa mig og sagde saa: »Naa saa kom med mig; vi kan gaa en Gjenvej.«

Han gav sig til at rende hurtigt foran mig, saa hurtigt, at jeg maatte raabe til ham, at jeg ikke kunde følge med i et saadant Trav i denne Varme.

»Som De vil!« svarede han og sagtnede sin Gang, saa at han nu kun gik et lille Stykke foran mig.

Han var en Dreng paa en tolv, tretten Aar, høj og slank, med ganske lyst Haar og lysebrune Øjne. Men det var dog et ganske italiensk Udseende. Linierne havde denne Renhed, som man saa sjældent ser i nordiske Ansigter. Øjnene laa i store Øjenhuler med høje Øjenlaag og fine, buede Øjenbryn.

Munden, der havde et blødt og barnligt Udtryk, var lille og fintformet. Selve Farven paa hans lyse Haar havde en varm Glands og var ikke blegt som vore Bønderbørns hørfarvede Haar.

Medens han gik, spiste han i et væk Kirsebær og spyttede Stenene saa langt bort, som han kunde. Han var kun klædt i en Skjorte og et Par Buxer, gik barfodet og havde en stor, pjaltet Straahat paa Hovedet, men alt hos ham var saa rent og propert, at det slet ikke forekom mig ubehageligt at sige ja, da han, grebet af en pludselig Indskydelse, vendte sig om, rakte Haanden ud med Kirsebærrene og sagde: »Vil De ha'?«

»Tak!« sagde jeg og tog et Par af de store, saftige Bær.

De lædskede bedre end Eremittens sparsomme Kilde. Drengen gav sig igjen til at gaa saa hurtigt, at jeg ikke kunne følge med, og nu var det dobbelt saa svært, for han var gaaet gjennem en lille Port, der førte ind til en privat Olivenplantage, og Stien her var knudret og fuld af Sten.

»Vent lidt, saa skal jeg hjælpe Dem!« sagde han, og rakte Haanden ud, — nu vare Kirsebærrene spiste.

Jeg tog imod hans udstrakte Haand, og han gik foran, idet han bestandig holdt mig tilbage med stiv Arm, for at jeg ikke skulde komme for raskt ned ad den stejle Sti.

»Hvor Du er stærk!« sagde jeg, da jeg mærkede, hvor fast han støttede mig. — »Og Du er dog kun saa ung.«

»Jeg er elleve Aar,« sagde han i en Tone, som om han vilde overraske mig ved at omtale sin modne Alder. »Jeg blev elleve Aar St. Giovannis Fest. Han er min Skytshelgen! — Naar jeg bliver stor, skal jeg være Soldat,« tilføjede han i samme Aandedræt.

»Ja saa,« svarede jeg. »Og hvem skal Du saa slaas med?«

»Ja det faar vi at se til den Tid,« svarede han raskt. »Tydskerne, Franskmændene, Tyrkerne, hvem som helst. Alle, som vil gjøre Italien noget ondt.«

»Og hvad siger Dine Forældre til, at Du vil være Soldat?« spurgte jeg.

»Aa, jeg taler ikke videre til min Moder derom,« svarede han og slog til en Brombærranke, der spærrede Stien for os. »Kvinder forstaa sig ikke paa saadan noget. De tænke blot paa, at man maaske kan blive dræbt.«

»Men Din Fader da?«

»Jeg har ingen Fader,« svarede han og gav sig igjen til at gaa alene i Forvejen.

»Stakkels Dreng! er han død?« spurgte jeg deltagenge.

»Ja, han er nok død,« svarede Drengen. Han trak Øjenbrynene sammen og hans Øjne fik et mørkt Udtryk. Jeg saae, at han ikke gjerne vilde tale derom.

»Og Din Moder bor nede i Byen?« spurgte jeg.

»Ikke i Byen, men paa Vejen dertil,« svarede han. »Kan De se et Hus der nede mellem Figentræerne? — nej, længer til højre, der hvor der ogsaa staar en sort Cypres — ser De det nu? — nu vel, der bor min Mo'r.«

»Holder Du af Din Mo'r?« spurgte jeg.

»Min Mo'r? — men det er jo min Mo'r!« sagde han forundret.

»Ja vist,« svarede jeg. »Og hun holder af Dig — hun er vel meget god imod Dig?«

»Ja, hun er god imod mig.« Han var bleven staaende ved en Busk for at plukke vilde Roser. »Vil De ha',« sagde han og rakte mig dem.

»Er Du hendes ældste Barn?« spurgte jeg.

»Den ældste og den yngste,« svarede han, »hun har kun mig.«

»Saa forkjæler hun Dig vel rigtigt,« sagde jeg. Vi vare nu komne ned paa den store Landevej og gik ved Siden af hinanden.

»Mener De, at hun lader mig faae min Vilje?« spurgte han og løftede Øjenbrynene. »Nu ja, hun giver mig gjerne alt, hvad hun veed, jeg synes om, alt hvad hun kan give mig; hun er ikke rig, hun er en fattig Kone. Men hun plager mig ogsaa ofte. — Ja, jeg taler Sandhed!«

»Hvordan da?« spurgte jeg, »slaar hun Dig?«

»Mo'r! skulde hun slaa mig!« Han brast i Latter. »Nej, men hun er altid saa angst for mig, hun tror altid, at jeg skal komme til Skade, falde og slaa mig, eller blive syg, eller skade mig, og det piner mig. En Dreng skal kunne være med til alting.«

»Ja det er godt nok at være modig,« sagde jeg, »men man kan ogsaa være altfor dristig, og den, som er sin Mo'rs eneste Søn, maa huske paa, at han ikke unødvendigt udsætter sig for Fare.«

»Det har jeg ikke sagt, at jeg gjør,« svarede han, »men jeg er jo snart en Mand,« han slog ud med sin lille Barnehaand. »Jeg skal jo være hendes Beskytter og Hjælper, og siden skal jeg forsvare mit Fædreland, og den, der skal være Soldat, maa ikke være bange for Faren.«

»Men det vil hun vel ikke høre Tale om?« spurgte jeg.

»Nej, det er vor eneste Strid,« sagde han. »Hun giver Madonna Lys og Blomster, for at hun skal vende mit Hjerte fra den Tanke; men alle Lys og alle Madonnaer i Verden skal ikke kunne faae mig derfra.

— Hvad Slags Uniform har Soldaterne i Eders Land?« spurgte han saa.

Da jeg oplyste ham om, at det var forskjelligt for de forskjelllge Regimenter, svarede han:

»Naa ja, det er det jo ogsaa hos os. Vi har mange Slags Uniformer. Helst vilde jeg være Bersagliere-soldat. Har De set dem? De som har en saadan stor Fjerbusk i Hatten. Eller allerhelst vilde jeg være Kavallerist og faae mig en smuk Hest — men det faar jeg nok aldrig.« Han sukkede. »De kan jo sætte en ind i hvilket som helst Regiment og lade en gjøre præcist hvad de vil; kan de ikke?« spurgte han ivrigt.

Da jeg ikke kunde give ham nogle tilfredsstillende Oplysninger derom, sagde han:

»Ja i alt Fald kan man vise sig tapper paa hvilken Plads man saa staar, og hvis man rigtig har udmærket sig, kan Kongen give en en Medaille — og maaske ogsaa en Hest. Det ville jo være en Bagatel for ham, han, som befaler over hele Italien.«

Medens han saadan gik og meddelte mig sine Ønsker og Planer, traskede vi ganske raskt ned ad Landevejen, der delvis var begrændset af hvide Murer om Haver og Vigner.

Paa en Gang løftede han Hovedet og saae spejdende frem for sig.

»Se der staar hun,« sagde han til mig. »Nu staar hun igjen og venter paa mig. Hun tror vel, at jeg er faldet ned af Bjerget og har brækket Halsen.«

»Er det Din Mo'r?« spurgte jeg.

»Ja ser De, der henne over den hvide Mur, under Kirsebærtræet. Hun staar og skygger med Haanden for

Øjnene. Hun kan vel ikke begribe, hvad det er for en fin Dame jeg er ude at spadsere med.«

Jeg fulgte hans Blik og saae nu ogsaa en Kvinde, der stod paa en lille Terrasse over en Havemur og syntes at se spejdende hen ad Vejen. Eftermiddagssolen brændte hedt. Naar af og til en Kjærre kjørte forbi, hvirvlede det hvide Kalkstøv op som en tæt Røg. De hvide Mure langs Vejen skinnede, saa det gjorde ondt i Øjnene. Bjergene indhyllede sig mere og mere i en lys Varmetaage, og alle Farver gik lidt efter lidt op i idel Lys. Jeg var baade træt og sulten, og især tørstig, forskrækkelig tørstig. Jeg spurgte derfor min lille Fører, om jeg ikke muligvis kunde faae Lov at hvile mig en Stund paa hans Moders Terrasse og faae noget at drikke.

»Det kan De godt,« svarede han. »Naar jeg beder hende derom, siger hun strax ja. Hun gjør alt, hvad jeg vil.«

Vi vare nu komne lige under Muren ved hans Moders Hus. — Hun var blevet staaende ude paa Terrassen, til vi vare ganske nær, men da gik hun hurtig ind i Huset.

Giovanni aabnede rask en lille Dør, hvorfra en Trappe førte op, gav mig Tegn til at følge sig og løb foran.

Vi kom op i et stort Værelse, firkantet og højt til Loftet, det eneste, der syntes at være i Huset. Væggene vare hvidkalkede, en stor Seng udgjorde Stuens vigtigste Møbel, en Seng med hvide Gardiner og et snehvidt Sengetæppe. En Kommode, hvorpaa der stod et Madonnabillede og nogle Porcelænskopper, et Krucifix paa Væggen og to eller tre Straastole udgjorde forresten hele Møble-

mentet. Men alt var overordentlig rent og vel holdt, saadan som man som oftest ser det hos de italienske Bønder. De behøve ikke den Mængde Husgeraad og Fornødenheder, som vore, og deres Bolig er derfor let at holde ren. Dertil bidrager ogsaa de hvide Mure udenfor, som give alt et lyst og skinnende Udseende. Der er saa godt som altid højt til Loftet i de Fattiges Huse, og Døren, som staar aaben til Terrassen udenfor, holder Luften frisk.

Og disse smaa Terrasser kunde mangen en rig Mand hos os misunde dem. Vinrankerne slynge sig i fantastiske Luner derover og Blomsterne styrte i livskraftig Overflødighed frem af den mindste lille Krukke, man under dem.

Terrassen udenfor det Værelse, jeg nu kom ind i, lignede alle andre af samme Slags. Over Døren og over Tremmerne, der vare spændte over Terrassen, slyngede Vinrankerne sig tæt og lod Sollyset sive ned mellem det store friske Løv. Bærrene var endnu kun ganske smaa og grønne, men man saae, hvor mange Drueklasser der vilde blive til Høsten.

Oppe ved Kanten af Rækværket stode et Par store Blomsterpotter, af disse, der er smalle nedad og brede sig ud optil. Jeg tror, at Millioner Nelliker væltede frem af disse Krukker og ud over Muren.

De styrtede ud med alle de røde Blomster som med et Glædesskrig, og der ved Siden af stod en høj Nerieplante, ogsaa oversaaet med mandelduftende, røde Blomster.

I Døren til denne Terrasse stod Giovannis Moder. Hun var gaaet ud, da hun hørte os komme op af Trappen.

»Moder,« sagde Drengen, »her er en fremmed Dame, en Rejsende, som jeg har vist Vejen. Hun skal ned til Byen, men hun er saa træt, og hun beder om, at hun maa faae Lov til at sidde og hvile sig her.«

Giovannis Moder gjorde en lille Bøjning med Hovedet, en knap lille Hilsen, og hun saae paa mig med et undersøgende, mistænksomt Blik.

»Engelsk?« spurgte hun.

»Nej, meget længere nord fra,« svarede jeg. »Fra et Land, hvor der er Vinter det halve af Aaret. I kjender det ikke. Sverig hedder det.«

»Ah!« Hun saae igjen paa mig længe og prøvende, men denne Gang venligere end før. Det syntes at have fjernet hendes Mistanke noget, at jeg kunde tale hendes Sprog.

»Sæt Dem ned!« sagde hun og satte en af Straastolene frem; men hun forstod strax af mit Blik, der saae længselsfuldt ud til Terrassen, at jeg heller vilde sidde der.

»Maaske heller herude,« sagde hun og flyttede Stolen derud. »Ja her er Skygge fra Løvet, og desuden skygger Bjerget os.«

Jeg satte mig med et Suk af Tilfredsstillelse. Det gjorde godt endelig at komme til at sidde ned, og oven i Kjøbet i den svale Skygge og med en saadan Udsigt. Gjennem Vinløvet saae man over Vejen Bjergskrænterne, hvorfra vi vare komne, og over den lille Have bag Huset den skovklædte Skrænt af et nærliggende Bjerg, der kastede sine Skygger over os.

»Hvor De bor dejligt her, Signora,« sagde jeg.

»Ja, det gjør jeg rigtignok,« sagde hun og nikkede.

»Men jeg er ingen Signora,« tilføjede hun. »Jeg hedder Fortunata.«

»Det var et lykkeligt Navn,« sagde jeg.

Hun trak paa Skulderen.

»Ikke alle Menneskers Skæbne ligne deres Navn,« sagde hun.

Hun gik ind i Værelset og hentede et lille Bord, som hun stillede ud foran mig, lagde en grov Dug derpaa og satte Vin og Vand frem, et stort Stykke Brød og lidt Ost. Derpaa rakte hun en Kurv til Giovanni og sagde: »Op! op i Træet og pluk Kirsebær til Signoraen. Tag de smukkeste.«

Giovanni havde staaet ved Siden af og set taus paa os. Han syntes at være stolt af at være en ældre Bekjendt af mig, end Moderen var, og stod og iagttog Virkningerne af Præsentationen.

Saasnart han fik Kurven, sprang han som en Kat ned ad Trappen fra Terrassen og krøb op i et højt Kirsebærtræ, der stod med tyndt og støvet Løv, men aldeles overfyldt af brændende røde Bær.

»Pas paa, at Du ikke falder ned!« raabte Fortunata efter ham. med en gjennemtrængende Stemme. »Du behøver ikke at krybe op paa de tyndeste Kviste.«

Medens hun gik og satte i Orden til mig, betragtede jeg hende uforstyrret, og sjældent har jeg set en Skjønhed, der har tiltalt mig i saa høj Grad.

Havde jeg ikke vidst, at hun var Moder til en stor Dreng, vilde jeg have troet, at hun var en Pige.

Hun var høj og slank, bred over Skuldrene og smal om Hofterne, med smaa Hænder, solbrændte, saa de vare mørkebrune, men af den dejligste Form. Hendes Haar og Øjne vare kulsorte, Øjenbrynene meget stærkt

hvælvede og næsten sammenvoxede over den lille fine Næse. Munden beskrev en stolt, buet Linie og havde et særeget Udtryk af Selvstændighed og en Smule Foragt. Baade hendes Figur og Farve bar ganske Ungdommens Præg. Hun saae ud, som om hun i det højeste kunde være fem og tyve Aar, men Udtrykket i hendes Ansigt var ikke en ung Piges. Det sagde mig, at det var et Menneske, der havde oplevet og gjennemgaaet meget. Det væsentlige Indtryk, som hendes Blik, hendes Pande, hendes Smil gav mig, var et Indtryk af Smerte og Kraft.

»Det er en dejlig Dreng, De har,« sagde jeg til hende, da hun en Stund havde syslet i Stilhed. Jeg vilde høre hende tale.

»Ja ikke sandt, en Engel!« svarede hun. Hun smilede, og naar de hvide Tænder lyste i det mørke Ansigt, var det, som om det hele skinnede.

»Og saa modig og rask,« sagde jeg.

»Ja blot alt for modig,« svarede hun, og alt det lyse i hendes Ansigt var forsvundet. »Han udsætter sit Liv syv Gange om Dagen, saa jeg gaar i en evig Angst. De forstaar — naar man kun har een?«

»Har De ogsaa et Barn?« spurgte hun efter en Pause. Hun havde først kastet et flygtigt Blik paa min Haand for at se, om den bar Vielsesringen.

Da jeg fortalte hende, at jeg havde en hel Del, blev hele hendes Væsen paa en Gang forandret. Det var, som om hun pludselig indsaa, at vi nu ganske anderledes godt kunde forstaa hinanden.

Hun spurgte mig livligt om deres Navn og Alder og sagde saa:

»At de kunde rejse fra dem! ingen Magt paa Jorden

skulde faae mig til at rejse fra Giovanni, om det saa kun var for en Uge!«

Det knagede i Kirsebærtræet, og Giovanni kom rutschende ned ad Stammen med den fulde Kurv. Han bragte sin Moder den, men tog i det samme en Haandfuld af de øverste og rakte hen imod hende med et spørgende: »Maa jeg?«

Hun gjorde et Kast med Hovedet, som om hun vilde sige: »Du tænker da altid først paa Dig selv, men lad gaa!«

I det samme lød en skarp Fløjten ude paa Vejen. Et Stykke udenfor Muren stod en Dreng, noget større end Giovanni. Han havde blot et Par pjaltede Buxer og en Skjorte paa, en gammel Soldaterhue paa Hovedet og et Gevær paa Skulderen.

»Ah! Antonio!« raabte Giovanni og sprang ud paa Terrassen.

Drengen ude paa Vejen raabte noget og Giovanni svarede. Men de talte Dialekt, og jeg forstod ikke et Ord af, hvad de sagde. Imidlertid vendte Giovanni sig til sin Moder, som om han bad om hendes Tilladelse til noget, og det lod til, at hun gjorde Indvendinger. Samtalen mellem dem blev ganske livlig, og hun gik ud paa Terrassen og begyndte at tale med Drengen paa Vejen. De raabte højt til hinanden, og Giovanni stod ved Siden af og gjorde Indvendinger. Fortunata talte umaadelig hurtigt og ledsagede sin Tale med mange bestemte Haandbevægelser. Jeg forstod af det hele, at Kammeraten derude vilde have Giovanni ud med, men at Moderen havde sine Betænkeligheder ved, at de havde Bøssen med sig.

Giovanni saae baade ulykkelig og fornærmet ud.

Han trak de fine Øjenbryn op under Haaret, hang med Underlæben og kastede overlegne og bebrejdende Blikke paa sin Moder, idet han gjorde sine Indvendinger i en ynkelig, beklagende Tone. Tilsidst maatte han dog have faaet hende overtalt, thi hun stødte ham paa Skulderen og sagde: »gaa da!« og derpaa vendte hun sig til mig og sagde paa rent Italiensk:

»Han lader mig aldrig være i Fred, førend han faaer det, som han vil!«

Saasnart Giovanni havde faaet Tilladelsen, forandredes hans Ansigt og hans Stemme i et Øjeblik. Han smilede umaadelig tilfreds og skyndte sig af alle Kræfter paa sine bare Fødder ned ad Trappen. Da han gik ud af Døren, saae jeg, at hun hurtigt slog et Kors over ham.

»Siger Du ikke engang Farvel til Signoran,« raabte Fortunata i en bebrejdende Tone efter ham.

»Farvel! Farvel!« sagde han og rev sin pjaltede Straahat af, hvori hans lyse Lokker hang fast. Jeg var gaaet hen i Døren for at nikke til ham. Han blev da pludselig staaende, pegede ind mod Stuen, hvor Moderen var, og lagde Fingeren paa Munden med en højtidelig Mine. Jeg forstod ham. Jeg maatte ikke tale til Moderen om hans Soldaterplaner.

Et Øjeblik efter saae jeg ham skynde sig hen ad Vejen ved Kammeratens Side og forsvinde bag den første Omdrejning.

»Hvor gaa de hen?« spurgte jeg.

»Ud at skyde Vagtler,« svarede hun. »Den der Antonio er rent gal efter at skyde; og han træffer godt, det maa man indrømme. Naar Giovanni gaar med ham, faar han altid en eller anden Fugl hjem med, og det er jo altid velkomment for den, som ikke kan skaffe

sig noget videre; men jeg har en Skræk for Geværet. Saa danne Drenge tænke aldrig paa nogenting. Hvor let kunne de ikke komme til Skade. Giovanni gaar aldrig ud med paa Jagten, uden at jeg tænker mig, at han maaske vil komme blødende hjem.«

»Skyder han ogsaa selv?« spurgte jeg.

»Han har lovet mig ikke at gjøre det,« svarede hun, »men hvem kan vide, om ikke Fristelsen engang bliver ham for stærk. Jeg tror sommetider, han er født med Krudt i Blodet. Han er gal efter alt, hvad der hedder Vaaben og Soldater.«

»Maaske hans Fader var Soldat?« spurgte jeg.

»Ikke Soldat, Signora,« svarede hun. »Han var Officer, en Signore; den smukkeste Officer ved sit Regiment.«

Hun kastede et hurtigt Sideblik paa mig, som om hun vilde se, hvilken Virkning hendes Ytring gjorde.

»Faldt han i Krigen?« spurgte jeg sagte.

»Jeg veed det ikke,« svarede hun. »Nogle sige, at de har set hans Navn blandt de faldne efter Slaget ved Custozza, men jeg veed det ikke.« Hun syslede med noget henne i et Hjørne af Værelset.

»Jeg var ikke hans Hustru,« sagde hun sagte.

»Og han har aldrig spurgt hverken efter Dem eller Giovanni?« sagde jeg.

»Han har aldrig faaet at vide, at Giovanni er til,« svarede hun. »Han blev født længe efter, at hans Fader var borte.«

Der blev en Pause.

Hun sukkede dybt, et underligt stønnende Suk, som om hun trængte til at lette sit Bryst for en Byrde, og saa sagde hun paa en Gang:

»Hvorfor skulde jeg ikke kunne sige Dem det? De, en Fremmed. Hvad ondt skulde det kunne gjøre hverken Dem eller mig?«

Hun kom og stillede sig i Døren. Den ene Arm strakte hun højt op langs Døraabningen og lænede sit Hoved dertil. Saadan stod hun en Stund og saae ud imod Bjergene.

»Ser De, Signora,« sagde hun, »han var det eneste Menneske i Verden, som har brudt sig om mig — det eneste! — Jeg har hverken havt Fader eller Moder. Jeg er fundet paa Landevejen — una trovatella —, som ingen vilde kjendes ved og ingen kunde holde af. Jeg har maattet arbejde og slide i det, fra jeg var saa stor som saa! Nogle vare gode imod mig, andre mishandlede mig og slog mig, men ingen brød sig om mig for min egen Skyld. Naar jeg ikke var stærk nok til et Arbejde, maatte jeg give Plads for en anden, der var stærkere end jeg.

Da jeg voxede op, sagde de, at jeg blev smuk at se paa, og de unge Karle her omkring ville skjæmte med mig og tale med mig om Kjærlighed, men jeg taalte det ikke. Jeg vidste jo godt, at ingen af dem vilde tage mig til Hustru — en fattig Stakkel som jeg, der ikke havde saa meget, at jeg kunde kjøbe min Brudekjole. Jeg var stolt imod dem, og de begyndte at hade mig og at haane min Fattigdom.

Saa kom Krigen. En Dag rykkede der et Regiment ind i Byen dernede. De kan ikke tænke Dem det! Vaabnene, der gnistrede i Solen! Alle Hestene, der trampede, og Musikken foran! Naar de blæste i Trompeterne og slog paa Trommerne, saa gøs det i mig;

men jeg var ikke bange, jeg veed ikke, hvad det var, noget underligt, der krøb i hele Kroppen paa mig.

Og midt imellem Rytterne red han. Han havde et saadant Guldhaar, som Giovanni har, og naar Solen skinnede derpaa, saae han ud som den hellige St. Georg heroppe i Kirken. Han, der sidder paa den hvide Hest med Landsen i Haanden.

Og alle Mennesker havde flokket sig sammen og raabte højt:

»Leve Viktor Emanuel, leve Italien!«

Hun var blevet ganske bleg, medens hun talte, og Øjnene udvidede sig, som om hun saae et Syn.

»Jeg stod mellem de andre nede ved Vejen,« fortsatte hun. »Men for at se bedre, var jeg krøbet op paa en Sten, og han saae mig, og han vinkede med Haanden til mig, og han vendte sig i Sadlen og saae efter mig.

Jeg søgte ikke at træffe ham igjen, og han søgte ikke mig. Vi traf hinanden uden at ville det. En Aften da jeg drejede om Vejen, kom jeg lige imod ham. Himlen havde vel bestemt det saadan. — Vi bleve Venner, Signora, og han, som var saa fornem og smuk og tapper, han sagde mig, at han elskede mig, at jeg var den dejligste Kvinde, han havde set i Verden, og at det var de lykkeligste Øjeblikke i hans Liv, naar vi mødtes, og han kunde vel ikke lyve, han med et saadant Ansigt!

Men saa rejste han. Han maatte bort. En Morgen lød Trommerne og Trompeterne igjen, og naar de slog paa Trommerne, saa syntes jeg, at det var mit Hjerte, de slog paa, og at det maatte gaa i tusinde Stykker. Og alle Rytterne sad i Sadlen og Støvet stod højt omkring dem, og saa red han bort med de andre, bort for at slaas for Italien.

»Der var noget her i mit Hoved,« sagde hun og holdt begge Hænderne for Hovedet, »som jeg syntes skulde briste. Har De nogensinde følt noget saadant? Man veed ikke, om man drømmer eller er vaagen. Man vil skrige højt, og alligevel kan man ikke aabne Munden. Aa, det er skrækkeligt, skrækkeligt! Det er nok saadanne Kvaler, som de fordømte føle i den evige Ild.

Jeg vilde ikke leve længer, jeg vilde dø, og da jeg mærkede, at Giovanni skulle komme, saa gik jeg op paa Bjerget for at kaste mig ned.

Jeg var der to Gange, men hver Gang var det, som om en usynlig Haand sagte, sagte skjød mig tilbage.

Det var nok den hellige Jomfru selv, som vilde, at jeg skulde leve for mit Barns Skyld.

Og jeg maatte leve og bære Sorgen og Skammen. Veed De, hvor grusomme Mennesker kan være, især Kvinderne? De gik af Vejen for mig som for en Pestsmittet. Og Mændene, hvor de haanede mig! Jeg, som havde anset mig for altfor god til en af dem, jeg var blevet en Signores Elskerinde! Ser De, det kan de aldrig tilgive. Havde jeg havt en god Ven mellem en af mine egne og havde han forladt mig, saa havde maaske en Mand alligevel kunnet tage mig og mit Barn for mine smukke Øjnes Skyld, men en Pige, som har havt en Signore til Elsker, hun er for bestandig forstødt og foragtet.

Jeg bar min Skam Signora, og jeg arbejdede mere end nogensinde. Jeg tænkte, at jeg maaske kunde arbejde mig ihjel, men jeg blev bare stærkere deraf, og saa, ved Midsommer, fødtes Giovanni. Var det ikke

underligt, at i det Øjeblik min Dreng var født, saa var al min Sorg forbi — blæst bort!«

Hun strøg den ene Haand over den anden.

»Jeg følte blot, at jeg nu ikke længer var alene i Verden. Jeg havde den lille Engel i mine Arme, som havde sin Faders gyldne Haar og hans lyse Øjne. Et lille levende Barn, som var mit eget, og som ingen havde Ret til at tage fra mig.

Jeg blev saa hurtig rask. Jeg er stærk og sund. Det varede ikke længe, førend jeg kunde begynde at arbejde igjen, og det gik med ny Glæde og Fart nu, da jeg havde min Søn at arbejde for. Hvad brød jeg mig om, at ingen mere vilde have mig. Jeg vilde ikke have den bedste, den rigeste af dem alle, om de saa kastede ham efter mig. Han skulde i alt Fald ikke være Giovannis Fader.

Vi har ikke lidt nogen Nød. Jeg bærer lige saa gjerne Sten som Græs og arbejder lige saa gjerne ude som inde, naar jeg blot har Brød til min Dreng.«

Da jeg spurgte hende, om hun aldrig havde tænkt paa at opsøge Giovannis Fader, sagde hun:

»Jeg har nok tænkt derpaa sommetider. Jeg har tænkt, at det dog maatte glæde ham at vide, at han havde en saa dejlig Dreng. Men saa har jeg igjen sagt til mig selv: Hvem kan vide det? Hvis han lever, saa er han en fin og fornem Herre. Hans Slægt hører ogsaa til de fornemme, og han vil maaske selv gifte sig eller er allerede gift med en Kvinde af sin Stand. Naar jeg kom med mit Barn, vilde jeg maaske kun bringe Sorg og Skam over ham, og hellere vilde jeg dø end skaffe ham et bedrøvet Øjeblik. Det er bedre, som det er. Nu har jeg kun gjort ham Glæde.«

Da jeg ytrede noget, hvoraf hun forstod, at jeg beundrede hende, sagde hun:

»De er venlig og god imod mig, Signora. Men alle tænke ikke som De. Præsten heroppe, han er en lærd og hellig Mand, han har været hos mig den ene Gang efter den anden for at faae mig til at erkjende og angre min Synd.

Jeg kan ikke angre! Hvordan skulde jeg kunne angre, at jeg en Gang i mit Liv har været lykkelig, at jeg en Gang har elsket et Menneske helt og er blevet gjenelsket? Hvad ondt har vi gjort? Han var fri og jeg var fri. Vi har ikke krænket nogens Rettigheder. Frit og af hele mit Hjerte gav jeg mig hen til ham, og til jeg lægges i min Grav skal jeg ikke elske nogen anden end ham.

Vilde jeg opsøge ham og fordre noget af ham, da vilde jeg maaske komme til at angre det. Hvad skulde jeg, en fattig og uvidende Kvinde, kunne være for ham? Men i de korte Dage, vi har kjendt hinanden, veed jeg, at jeg aldrig gjorde ham Sorg, kun Glæde. Det er sandt, han forlod mig, men han kunde jo ikke andet. Han maatte ud i Krigen og gjøre sin Pligt. Hvem veed, maaske er han faldet! Jeg tror det sommetider, naar jeg ser Solen gaa ned der henne. Jeg synes, at jeg ser ham deroppe i den himmelske Herlighed. Hvor kan Folk ville, at jeg skal angre, at jeg har elsket ham?«

Og hendes Ansigt lyste af Kjærlighedens Triumf.

»Og saa vil De, at jeg skal angre, at jeg har faaet mit Barn! Det eneste jeg har at elske og leve for! Jeg takker Himlen for ham. Jeg takker Madonna Morgen og Aften for den store Lykke, hun har givet

mig, da hun skjænkede mig en Søn. Det forstaar De, som er Moder! Hvad forstaar en Mand, en Præst af saadant!«

»Forresten er mine lykkeligste Dage snart forbi,« fortsatte hun med bedrøvet Stemme.

»Den Tid er forbi, da jeg gav ham Bryst og bar ham, hvorhen jeg gik, og siden den Tid, da han begyndte at gaa og altid løb ved Siden af mig og holdt mig i Haanden eller i Kjolen. Nu gaar han alene eller med Kammeraterne. Jeg kjender ikke nu hans Tanker som før.

Jeg veed nok, at det er alle Mødres Skæbne, at deres Børn rejse fra dem, men naar man kun har en, og han er det eneste man har paa Jorden! Jeg veed ikke, hvordan jeg skal kunne bære det — jeg veed det ikke! Og dog er jeg saa vis paa, at han gaar. Jeg føler det paa mig. Den Lyd af Trompeterne og Trommerne drager ham med en underlig, uimodstaaelig Magt. Han hørte det nok dengang, da jeg syntes de slog paa mit Hjerte, og han allerede laa derunder.

Men undskyld, at jeg plager Dem med mine Sorger og Bekymringer,« sagde hun saa med et. »Enhver har nok af sine, og man skal ikke lægge Sten paa andres Byrde.«

Da jeg takkede hende for hendes Fortrolighed, svarede hun.

»Ja, jeg veed ikke, hvordan det gik til. Vi talte vidst om Giovannis Lyst til at jage? gjorde vi ikke? Men hvad gjør det, at jeg har talt. De er en Fremmed; De er som den Fugl, der slaar sig ned paa ens Tag. Nys kjendte man den ikke, og om et Øjeblik kjender

man den ikke længere. Det skader hverken Dem eller mig, at jeg taler til Dem som en Moder til en anden Moder.«

Hun var blevet stille efter alle de skiftende Udtryk, jeg havde set paa hendes Ansigt, medens hun talte. Følelsen af Sympathi havde gjort hende varm under Fortællingen, nu fik igjen hele hendes Person Ensomhedens fornemme Ro.

Hun rakte Kirsebærkurven imod mig. »Skal De ikke have flere Bær! aa jo! tag dem, de kan være gode at have med paa Vejen hjem.«

Det var nu paa Tide for mig at gaa, og hun forklarede mig, hvordan jeg skulde finde Vejen hjem. Den var ikke til at tage fejl af mere.

Da jeg lagde et Pengestykke paa Bordet, sagde hun: »Aa nej, lad mig være fri. Ogsaa en Fattig kan have Lov at vise Gjæstfrihed.«

»Men det er til Giovanni,« sagde jeg. »Man betaler allid sin Fører.«

»Lad gaa!« sagde hun da. »Jeg skal give ham det med Deres Hilsen.«

Hun fulgte mig helt ned ad Trappen og vi gave hinanden Haanden til Farvel. Jeg saae endnu engang opmærksomt paa dette dejlige Ansigt, som jeg ikke vil glemme og som jeg aldrig mere skulde faae at se.

Da jeg var kommet et Stykke henad Vejen, vendte jeg mig om.

Fortunata stod paa Terrassen, op imod Aftenhimlen, der saae ud som Guldstøv. Hun skyggede med Haanden for Øjnene, men hun saae ikke efter mig. Hun saae opad Vejen, hvor Drengene vare gaaede. — Der lød to

Skud temmeligt nær. Ekkoet fra Bjergene rullede Lyden dæmpet og langsomt tilbage. Nu kom Drengene frem bag Muren deroppe — det var jo dem? Jeg kjendte dem ikke strax, for den største af dem havde taget Giovannis pjaltede Straahat paa. Giovanni havde faaet Soldaterkepien paa Hovedet, og det var ham, som nu bar Geværet.

Toner.

Det er i vor Tid blevet moderne at haane Poesien. Ja, der er dem, der tro, at den inden kort Tid vil dø hen af sig selv, som andre gamle Overflødighedspersoner.

Man betragter den som en Slags Enkedronning, der sidder med for høj Appanage. Staten har ikke længer Raad til saadanne Udgifter for Luxuspersoner, men kan anvende Pengene bedre til Underhold for mange nyttige og nødvendige Indretninger.

Ja, saadan er det!

Imidlertid er der mange, som i Grunden ikke gjøre sig det klart, hvad de mene med denne Poesi, som de have fattet et saadant Nag til.

Nogle tænke sig ved Poesi bare Vers, alt som rimer. Andre kjende endogsaa kun Poesien som daarlige Vers, hvoraf Verden er saa fuld, og saa tro de, at de hade Poesien, fordi de ikke kan lide daarlige Vers, — de hæderlige Mennesker!

Saa er der ogsaa dem, som kalde alt det for Poesi, der ikke hører med til det daglige Brød, og som vil have alt afskaffet, som ikke kan henregnes til dette daglige Brød.

Til disse sidste maa man sige, at de, om de end gjorde det til deres Livs Opgave at udrydde Poesien,

dog ikke vilde komme et Hanefjed fremad dermed. Hverken de eller deres Efterkommere ville nogensinde kunne udrette noget imod Poesien i Livet. Den aller fattigste Kartoffelmark, det aller magreste Kaalbed har sine poetiske Øjeblikke, naar Himlen vil, naar Solen, Lyset, Taagerne, Luftens Nuancer forskjønne dem, og den Slags Poesi kan det nu ikke nytte noget at kalde en Løgn, thi den er en lige saa sand Virkelighed som Kartoffelmarken selv.

Poesien kommer til at leve, saa længe Livet lever.

Men saa er der Versene!

Ja, Gud skal vide, at de ere blevne misbrugte paa en himmelraabende Maade! De saakaldte Poeter tro jo ofte, at man i Vers har Lov til at mishandle Sproget, at ophæve den logiske Tankegang, og at man der frit kan sige klingende Tomheder, da Versekunsten er en lykkelig Maske, bag ved hvilken man kan gjemme sit eget dumme Ansigt. Jeg kan ikke nægte, at min Tro er den, at det aller meste som Menneskene ville sige, sige de bedst paa Prosa. Vi hverken tænke eller tale paa Vers, og hvor stor en Poesi, der kan ligge i en Prosastil, det viser de største og bedste Forfattere os.

Alt hvad man kan sige paa Prosa, det bør man sige lige frem. Men saa er der noget andet, jeg kunde næsten fristes til at kalde det det, man ikke vil sige; det udtrykkes bedst i Rhytmer.

Den egentlige Visekunst er Folkevisen, og alle Digte, som den har født, alt dette er saa nær beslægtet med Musiken, at de næsten ikke kunne skilles ad i deres Opgave og Virkninger.

Alle disse Personer, som fornægte de himmelske Ind-

flydelser, som kalde Idealerne Løgn og Poesien Usandhed, til dem vil jeg blot sige:

»Mine Herrer, I ere ikke musikalske! Det er Skade for Jer, thi at være umusikalsk er meget værre end at være farveblind. Jeg vilde kunne holde lige saa meget af et elsket Væsen, hvis jeg saae det med grøn Mund og røde Øjne, en Fordel, som de farveblinde jo skulle have ligeoverfor deres ærede Slægtninge, men ikke at kunne opfatte Tonefaldet i en Stemme, ikke vide, om den betyder Ømhed eller Kulde, Kraft eller Haardhed, ikke at kunne følge med hele den Tonerække af forskjellige Udtryk, som findes i et sjælfuldt Ansigt — ja, saa heller dø! — At være umusikalsk er lige saa unormalt som at være farveblind, og om ogsaa de farveblinde nok saa meget paastaa at rødt og grønt er det samme, saa kunne vi andre ikke gaa ind derpaa. Vi kunne aldrig synes om Malerier, der fremstille Skovene højrøde og Roserne grønne, men det store Publikum finder sig ganske taalmodigt i at lytte til Forfattere, der ikke have Øre og derfor høre galt. Al den Tørhed, al den Uretfærdighed i Opfattelsen, som umusikalske, d. v. s. døve Forfattere gjøre sig skyldige i, det observeres utrolig lidt. Der findes jo mange Mennesker, som fornegte Musikken. »Musik, pyt! Børnestreger, Klaverklimpren og Larm af surrende Instrumenter! det er ikke noget for forstandige Folk, det er et dumt Tidsfordriv, der godt kan afskaffes i en sund og praktisk Verden.« Naa ja, der findes jo Personer, der kunne leve efter at have mistet baade Arme og Ben, ja maaske Næsen og Ørene med, men det ønskelige er dog vel, at et levende Menneske har alle sine Lemmer hele og uskadte, og at de Organer, som Naturen har givet os, alle udvikles,

og ikke forsømmes som overflødige. Men man vil aldrig kunne faae Haderne af Musiken til at forstaa, hvor meget godt den har gjort Menneskeheden.

Maaske har der aldrig levet noget Menneske, der saa omfattende har udtrykt alle menneskelige Følelser og Sjælstilstande som Bethoven. Alle Digteres Bøger ere fattige og utilstrækkelige i Sammenligning dermed. Ingen from Digter har nogensinde grebet saa dybt som Cherubini i sit Reqviem. Deri samles hele Menneskeheden i Skræk og Angst for det onde, i Bøn og Haab om Frelse. Det er som en Aabenbarelse fra en højere Tilværelse end vor egen. Ingen Lyriker har saaledes formaaet at gribe Naturens vexlende Stemninger, har fanget Straaler og Taager i saadanne Harmonier og Dissonanser, som Schumann har gjort det i de vidunderlige Klange, han har skabt, og faa Personligheder have i den Grad lært Menneskene, hvad Kraft og Ærlighed er, hvad Ligevægt og Arbejde kan udrette i Livet, som Bach i sin nærende, uudtømmelige Musik. Men alle disse ere store og mægtige Kunstnere, og til Opfattelse af al Slags Kunst hører der baade Talent og desuden Kultur til at udvikle Talentet, og da der nu findes Mennesker, der ogsaa i Kulturen se en Overflødighedsartikel, saa vilde en Diskussion om dette lede alt for langt bort. Imidlertid kan ingen nægte, at baade Musik og Poesi har sin første og oprindelige Rod i det direkte, umiddelbare Udtryk hos Folket selv. Naar Klarinetten spiller »Polskan«, naar Mandolinen klimprer Tarantellen, naar hver Soldat i Hæren synger Krigssangen, eller hvert Menneske i Menigheden istemmer de gamle Hymner, da viser Musiken tydeligst, mest overbevisende, at den er et Udtryk for normale Menneskers naturlige Følelser.

Den springer frem som en Kilde af Jorden, hvis Udspring ligger dybt nede. Den vælter frem som Taarer af deres Øjne, som Latter af deres Mund, som Blodsdraaber af deres eget Hjerteblod.

Hver Fugl synger med sit Næb, og hver Nation har sin egen Rhytme.

Det er ikke alene Sydens og Nordens Nationer, der synge forskjelligt, ogsaa mellem de forskjellige sydlandske Folkeslag giver Nationalkarakteren sig tydelig tilkjende i Toner.

Man kan ikke godt sammenblande det bløde, italienske Tonefald med det synkoperede spanske Taktslag.

De italienske Viser have for det meste noget kvindeligt ved sig, det er de bløde, bølgende Linier i de toskanske Bjerge, som dukke op.

De spanske Viser ere meget strammere i Holdningen, mere akcentuerede, med stolte Skridt og Kappen over Skulderen.

Naar en saadan sydlandsk Vise har forvildet sig herop eller en nordisk ned til Syden, saa kan den vække Erindringer og blide Minder, men man føler strax, at den kun er paa Rejse, den er kommet som en Trækfugl, der har taget fejl af Aarstiden, den hører ikke hjemme der.

For at en Vise skal klinge rigtigt, skal den synges i sine egne Omgivelser, hvor den er født og baaret. Der hører man, at den er voxet op af Jorden, har indsuget Luften og er blevet til et med Livet omkring sig. Egentlig kan hver Nation kun synge sine egne

Viser — saadan rigtigt synge dem af Hjertet. En og anden Kunstner kan eftergjøre det, men det bliver ikke det samme og er kun en Undtagelse.

En Vise sunget paa det Sted, hvor den er født, det er Stedets Poesi, samlet i een Haandfuld.

Vi kom en Aften sent til Siena. Man viste os hen til et Hotel, der var indrettet i et gammelt Palads. Det var i en snæver og mørk Gade som næsten alle Sienas Gader. Paa begge Sider ragede Husene eller rettere Paladserne højt op i Luften, saa kun en smal Stribe af Himlen var synlig, en gjennemsigtig klar Høsthimmel, hvor Fuldmaanen stod skinnende hvid og rund.

Der var dødsstille paa Gaden.

Skyggerne fra Taarne og Karnapper faldt kulsorte i Maaneskinnet. I et lille Springvand sprang en smal, hvid Straale, pladskende hurtigt, som om den morede sig overordentlig godt i Ensomheden; sommetider vred den sig, som en Svane vrider sin Hals, og foer saa pludselig højt op som et blaat Lyn i Maanestraalerne.

Langt borte hørte man af og til Skridt, som saa igjen døde hen uden at komme nærmere.

Et Vindue klirrede et eller andet Sted, et Par Stemmer hvidskede, og alt blev igjen dødsstille. Og dog gjorde denne Stilhed og dette hvide Maaneskin med sine sorte Skygger ikke dette vemodige, ængstlige Indtryk paa en, som et Maaneskin i Ensomheden heroppe hos os.

Der var noget saa lyst, stort og let i denne Nat. Maanen stod ikke langt borte som en søvnig Planet paa Himmelen, den straalede med en gjennemtrængende,

stadig Glands, som om den hang til Oplysning i et Feslot. Himlen var næsten sort omkring den, og Stjernerne stode stille og brændende, som om de havde nærmet sig Jorden for at se ind i Italien. Ingen Løvtræer skjælvede, ingen Skov susede. De prægtige Paladser med deres stærke, kraftige Linier tegnede sig med Ro og Skjønhed i Maanelyset. Det var, som om alt i denne Luft og i dette Lys klang i Dur. Selve Springvandet pladskede saa tydeligt i Dur med sin glade, raslende Straale. Det var som at aande ud efter en varm Dag. Det var, som om disse Omgivelser skulde lokke et nyt Liv frem. Dagen havde været Hede og Arbejde, Støv og Uro. Natten var nu Hvile og Skjønhed; her kunne ens Sjæls inderste Tanker komme frem og sidde og straale i Maaneskinnet. Jeg havde staaet længe i Vinduet og set ud, jeg lukkede det tilsidst og gik i Seng. Men just som jeg skulde til at sove ind, syntes jeg, at jeg langt, langt borte fra hørte en Klang, — eller var det blot Maanestraalerne, der spillede paa Væggen. — Nej! nu steg den igjen, den kom nærmere, nærmere.

Det var to Instrumenter, der spillede. Mandolinen havde Stemmen, som den foredrog med denne springende Lyd, hvormed de fine Metalstrenge klinge, naar de sættes i Bevægelse af Plekteret. Guitaren akkompagnerede med store Akkorder, som flotte og fuldtonende reves af Strengene af en øvet Haand. Begge de Spillende sang til Musiken, den ene i Falset, saa det lød som en ung Pigerøst, den anden sang Understemmen.

De gik hurtigt. Man mærkede det paa Klangen,

der hurtig steg fra et næsten uhørligt Piano til klingende Fylde under mit Vindue.

Saa aftog den igjen, lød kun afbrudt nu og da — og forsvandt i det fjerne.

Jeg husker ikke den Melodi, der drog mig forbi, saa jeg kan synge den, og dog har jeg hele Indtrykket af den, Klangen, Rhytmen saa tydeligt, at jeg aldrig kan glemme den.

Den gik ogsaa i Dur ligesom Lyset og Luften omkring den, og den udtrykte en forunderlig jublende, pletfri Lykke. Den lød, som om Kjærligheden selv var ude at vandre og gik syngende, med Vinger paa Hælene frem over Maanestraalerne for at standse ved en Dør, eller maaske for ikke at standse, men blot svære videre i Følelsen af sin egen Lykke. Det var ingen vild, lidenskabelig Glæde, det var ingen tom Hverdagsfornøjelse, det var Lykken, just saadan som jeg tænker mig den, klar, rig, fuldtonende, og dog stille som Stjernerne derude paa Nathimlen; en saadan Lykke, som man skulde synes aldrig kunde forstyrres.

I disse bløde, gyngende, hurtige Rhytmer hørte jeg hele Italien. Saadan ser Landet ud, saadan er Naturen og Folket.

Det er de langstrakte, skjøntformede Linier i Albanerbjergene og Toscanas Højder, der ligge i opalfarvede, milde Nuancer, med de sølvgraa Olivenskove strømmende ned over Skuldrene. Det er Middelhavets Bølger, der slaa gjennemsigtige som Luft mod de glatte Stene ved Sorrentos Kyst, det er de tydelige, simple Linier af Pinierne og Cypresserne, der tegne sig op mod den rene Himmel.

Dette er just Rhytmen, den simple, harmoniske,

rentklingende, med Solskin eller Maaneskin over. Det var, som om denne Vise sagde:

»Nu er det Nat! Gud ske Lov, Dagen er forbi. Om Dagen maa man arbejde, man er tvunget dertil, hvis man vil have Brød og Vin, men at arbejde er ikke at leve. At leve er at elske, at kaste Mandolinen over Skulderen og gaa ud i Maaneskinnet, naar Heden er forbi, naar det pladsker fra Springvandene, naar ingen Mennesker veed, hvorfra man kommer og hvor man gaar hen. Det er at leve! De Gamle sige nok, at Ungdommen snart er forbi, at efter Glæden kommer Sorgen, at Strengene springe paa Mandolinen, og at man da maa sidde ensom og forladt, medens andre unge Mænd gaa bort og spille for andre unge Piger. — Nu ja! den Tid kommer maaske en Gang, men det er en Grund til ikke at lade ens lykkelige Dage og Nætter gaa ligegyldige forbi. Nu er jeg ung, nu er det mig, som elsker og synger: »Andiam' la notte è bella!« lad os ikke spilde Tiden.«

Og er der noget Folk, der er skabt til at være lykkelig, saa er det vel dem.

De, for hvem Solen modner Afgrøden to Gange paa »Terra felice«, de, som har Havet, Bjergene, Vinen! De, som har hele deres Historie skrevet i udødelige Mindesmærker i hver Stad, knejsende med Paladser og Kirker. Disse Folk, som have Talent til alt, endogsaa mere Talent til at være gode end andre Mennesker.

Og dog veed jeg intet Sted paa Jorden, hvor jeg har set Ansigter med et saa tragisk Udtryk som der. De se ikke forknytte, bedrøvede eller sløve ud, naar de ere ulykkelige. De se tragiske ud. De faae et Udtryk af

forfærdelig Fortvivlelse, noget saa uendeligt hjælpeløst, at det gjør en angst.

Det er nok fordi, at de mere end andre trænge til Lykken. De vide, hvordan de skulle bruge den, de behøve saa lidt. En Tallerken Bønner og en Orange for at blive mætte, et Smil og et godt Ord for at blive glade.

Men *har* de Lykken, saa elske de den.

Jeg har set en lille fattig Dreng i Rom, som kom ind og kjøbte sig et Glas Vin og en Ret Mad. Han spiste først Maden, løftede saa Vinen højt op imod Solskinnet, saae længe paa den og tømte den saa i lange Drag.

Man skal ikke drikke Vin som man slubbrer Vælling i sig, det vide Italienerne. De se Lykken ind i Øjnene. De elske den, kjæle for den og synge den ud i Toner, saadanne som de, der drog mig forbi i Maaneskinnet den Aften i Siena.

Hvordan lød de nu?

Medens Sneen fyger udenfor og de nøgne Træer stride imod Stormen, klinge mange forskjellige Toner for min Erindring, der kalde skiftende Billeder frem.

Jeg hører igjennem Birkelunden Hyrdepigens Jodlen, naar hun kalder paa Kreaturene oppe ved den lille Sø i Dalarne: »Blomstra!« »Sköna!« »Böna!« »Beda!« »Solgås!« »Äppelgås!« »Gädda!« »Malin!« og saa et Par lange udholdende Toner. Det knager i Grenene, medens de brogede, sorte og hvide Kreaturer styrte frem mellem

Buskene og de spæde Birketræer. Den unge, klare Stemme kalder igjen:

»Statalin!« »Schaklin!« »Krusa!« »Kransa!« hei da! holla! »Stranda!« »Kårtylla!« »Danmark!«

Den lille Sø ligger glimrende blank i Sommermorgenen. Inde imod Hagen*) er den saa mørk og glat, at Birkeskoven staar ganske tydeligt paa Hovedet i den, og alle Kreaturerne springe ogsaa dernede i Spejlningen.

Længere ude paa Dybet gnistre utallige smaa Sølvstænk, og imod Mosen længere borte blaaner den.

Her er saa øde, saa ensomt.

Den fine, blaa Røg, der hvirvler op fra Husene i »Utanmyran«, er Tegn paa, at her virkelig bor Mennesker, men dog er man saa langt borte fra Verdens urolige Tummel.

Bjergene ligge i lange, faste Linier med den haarde, risede Granskov i Pletter hist og her.

Kløverengen breder sig violetrød og duftende, Havren staar graagrøn med hvide Stænk af Margeriter.

Inde i Birkehagen er det lunt og godt. Mosset er tæt, Tyttebærbuskene lyse og skinnende, høje Bregner staa i Duske om den lille Bæk, der slynger sig ned mod Søen. Af og til rasler det i Buskene, naar en Urfugl rører sig derinde. Mellem de friske unge Buske ligge store, tørre Risknipper af nedhuggede Træer. Alle Ellene ere huggede ned og skulle brændes for at gjøde Jorden.

---

*) »Hage« kaldes en Mark i Sverig, hvor der er Eng med Græs for Kreaturene, men hvor der desuden spredt voxer Skov.

En og anden lille Vipstjert kommer flyvende, sætter sig paa en Kvist og vipper med Halen, ser saa en Bekjendt nede ved Strandbredden og skynder sig derned, for med Kammeraten at rende frem og tilbage og fange Fluer i Solskinnet.

Højt over Bjergene hænger Glenten med udspændte Vinger mod den klare Sommerluft. Ingen Sky er at se paa Himlen; det er en frisk, lidt kjølig Morgen. Over de fjerne Bjerge staa kun en lang Række hvide, tætte Sommerskyer, lavt nede.

Der ved Horizonten have Bjergene en kjølig, blaaviolet Farve, der af og til bliver dunkel, som om de faldt i alvorlige Tanker og saa pludselig lyste op igjen.

Hele Landskabet har faa, klare og bestemte Farver. Ingen Solrøg eller Taage over det Fjerne forener dem. De ligge skinnende og tydelige. Søen i et Blaat, Himlen i et andet, en Tone lysere. Birkeskoven lysegrøn, Granskoven brungrøn, men alle disse Farver have en skinnende Renhed og Friskhed. Det er en Natur, man snart opfatter og snart kjender. Den bringer en ingen behagelige eller ubehagelige Overraskelser. Det er som at se ind i et aabent, ærligt Ansigt, som man hurtigt forstaar og hvis Udtryk ikke narrer en. Den fortryller en ikke, men den gjør en frisk og glad og dog vemodig. Saadan som den er, saadan er just Hyrdepigens Sang. Hun sidder der paa en stor Sten og vifter med en lang Gren efter Køerne.

Det er en lille Tøs paa en 14—16 Aar med et rundt, lyst Ansigt med to smaa klare Øjne og det lyse Haar strøget op under den røde, runde Hue.

Hænderne ere velformede og mørkebrune, Fødderne indstukne i et Par meget tyksaallede Sko. Skjorteliv,

et uldent Skjørt og et stribet Forklæde er alt, hvad hun forresten har paa.

Hendes Ansigt udtrykker ikke nogen særlig Sorg eller Glæde. Det ser roligt og tilfreds ud med de runde Kinder, den glatte Pande og de blanke Øjne uden Øjenbryn.

Men nu vil Køerne ud paa Vejen, og hun rejser sig op, sætter afsted, saa de tørre Kviste fare om Benene paa hende, raaber og synger:

»Snälla!« »Fröjda!« »Albert!« »Lord!« — er du gal! holla! — Kruse! vil du komme! Lisa! Bruna! Frøken min!«

Naar hun en Stund har rendt frem og tilbage og endelig faaet dem sikkert i »Hagen«, hvor hun vil have dem, sætter hun sig igjen til at synge.

Hun har en høj, sølvklar, kold Stemme, der lyder gjennemtrængende langt, langt bort. Hun finder selv paa de underlige Recitativer og de korte Melodier, medens hun sidder og vogter Køerne. Melodien holder sig bestandig højt, højt oppe, gaar længe i en ensformig Dur, men hopper saa pludselig med nogle uventede Kast ind i Moll, med lange, udholdende Toner. Saa afbrydes den af Jodlen og Raab, og Køernes Navne opramses med to Toner paa hvert Navn, der knækker over i en underlig Halslyd, og saa kommer en rolig Melodi igjen med lange Toner.

Der er heller ikke mange Farver i denne Sang. Der er den lyse fra Birkeskoven, den klare blaa fra Himlen og Søen, og saa en og anden Skygge, ligesom Skyggerne over Bjergene.

Det er Ensomhedens egen Sang. Den reflekterer ikke og længes heller ikke stærkt eller smertefuldt

efter noget andet end den har. Skulde man tolke disse Toner i Ord, saa maatte de vel omtrent blive saadanne: »Jeg er saamænd ikke bedrøvet, hvorfor skulde jeg være bedrøvet? Her er saa godt og varmt, og Solen skinner paa min Ryg. Jeg har faaet Sild og Kartofler til Frokost. Det var godt, rigtigt godt, skjøndt Karin tog de bedste Bidder, saa jeg næsten fik alle Benene.« (Her er det nok, at Molltonerne komme.) »Men jeg er lige glad for det. Her kan jeg sidde i Ro og dingle med Benene. Nej, men se paa »Kårtylla«, hun er da rent forrykt idag, som skal over Grøften ind i Havren — og »Solgås« og »Äppelgås« efter den! — »Kårtylla!« »Solgås!« »Äppelgås!« — holla-a-a!«

»Saa, nu kan man sætte sig igjen. Se, nu rev jeg et Hul i mit Forklæde! Hvem der engang kunde faae Raad til at skaffe sig et nyt Forklæde! et fint, stribet Forklæde med Kvaster! Hvem der dog engang kunde faae Lov til at rejse ind til Markedet og se paa Byfolket, naar de gaa i Teltene og handle! Men der er langt ind til Byen. Den er langt borte bag ved alle Bjergene, saa langt kommer jeg nok aldrig — aa — ja! — «

»Der sidder en Fugl og kigger paa mig! Hvad siger Du lille? — pi—pi! Ja, jeg kan ogsaa sige pi—pi, og jeg kan slaa Triller, saa det klukker i Halsen — nu skal Du høre!« og saa begynder Jodlen igjen.

»Her er dog allerbedst her i Skoven. Her er ingen, som skjænder paa en, og ingen som driller en. Her er blot jeg og Køerne, og Køerne og jeg. Her er godt og varmt, og her kan jeg sidde paa en Sten og dingle med Benene. — Hollah! Sköna! Böna! Beda! Solgås!«

Det er Ensomhedens og Fattigdommens og Tilfreds-

hedens Vise, som jubler ubevidst ved Naturens store Indflydelse. Naar disse stille Søer, birkeduftende Hager og lange øde Vidder dukke op i min Erindring, saa begynder det altid med Hyrdevisen. Det er, som om den lokkede Tankerne derop. Med de Klange har man hele Naturen og Folket for sig; et Folk, som lever og arbejder i Ensomheden, som er hærdet i Forsagelser af alle Slags, som ikke udtaler sig meget, og som heller ikke har saa indtagende eller sympathetiske Ansigter, men et dygtigt, paalideligt, selvstændigt Folk, som mere end en Gang har vist, at det, naar det gjælder, var rede til at gaa i Spidsen for at forsvare det Land og den Egn, hvor det er født. Et frit Folk, der vel har maattet bøje sig for Naturens Haardhed og Fattigdommens Tryk, men som aldrig har været nogen Mands Trælle, men fra Oldtiden været et Folk af selvstændige Mænd, enhver af dem Herre paa sin egen Jord. Det giver dem et ejendommeligt Præg, et Udtryk af noget uafhængigt, stort og roligt, som man aldrig ser hos den Bonderace, der igjennem Aarhundreder har været Herremændenes Træl. De ligne, disse Dalfolk, den Natur, hvori de have levet; ikke mange Farver, men de, som findes, skinne klart, som Hæder og Trofasthed gjøre det i Verden.

Der lyder andre Toner for mig fra Dalarne.

Det er deres Marsch. Klarinetten gaar i Spidsen og spiller sine paa en Gang saa kjække og vemodige Toner. »Mandom, mod och morske män!«

Man hører, at der kommer en hel Skare efter.

Nærmest ved Folkeviserne eller Folkets Vise kan der staa Kompositioner af en eller anden bestemt Forfatter, hvis Navn man kan nævne. Kompositioner, som saa fuldkomment have truffet den rette Tone, saa tydeligt have faaet sagt, hvad alle ville sige, at de ogsaa snart optages af alle.

En saadan Melodi, der for det meste er en Sang, er altid en meget simpel, usammensat Ting, hvad der jo følger af sig selv, da en Vise, som hver Mand kan lære sig selv at synge, maa være let at lære. Det er endogsaa ofte en meget tarvelig Melodi, men den har dog paa en eller anden Maade fundet den rette Tone, da den kan gribes og opbevares af saa mange.

De fleste ville vistnok sige, at »Den tapre Landsoldat« er en meget almindelig, temmelig banal Melodi, og dog er det mig ikke muligt at høre den saaledes, da den i Danmarks Forsvarskrig mod Tydskland har været den Vise, som alle Soldaterne sang, den Vise, hvormed de opmuntrede hverandre i Nøden, og den Vise, hvormed de fejrede deres Triumfer.

Jeg var kun en meget lille Pige, da Krigen 1848 var forbi, den Krig, som endte med, at Danmark beholdt Slesvig, og at Hæren vendte hjem som Sejrherrer, modtaget med de største Festligheder i Kjøbenhavn.

Det er nu saa længe siden, at det meste af det, som dengang skete, staar for mig som en Drømmeerindring, men just de Dage, da Tropperne kom hjem, have gravet sig saa tydeligt i min Erindring, maaske ikke i alle sine Detailler, men som et stort, mægtigt Indtryk.

Jeg og min lille Broder fik Lov at gaa med vore Forældre hen til nogle Bekjendte, der boede paa Østergade.

Tidligt om Formiddagen begave vi os herhen. Alle Huse i Staden vare prydede paa alle optænkelige Maader, med store Flag eller en Masse af Smaaflag, det røde Flag med det hvide Kors, der skinner saa gjennemtrængende overalt, hvor det hejses. Guirlander af Grønt vare spændte tværs over Gaderne, paa de finere Huse hang Tæpper og Drapperier ned fra Altaner og Vinduer. Indskrifter af alle Slags svajede fra Fanestængerne eller vare fæstede over Døre og Porte. Transparenter med Lys og Blomster vare arrangerede til om Aftenen, store Skjolde og Plader med Mosaikindlægning af Grønt og Blomster prydede Vægge og Døre. Statuer af Sejrsgudinder og Buster af Kongen vare opsatte i Nicher. Det saae ud, som om hvert Hus i Byen havde kappedes om at frembringe det smukkeste og festligste. Menneskemassen, der bølgede gjennem Gaderne, standsede bestandig for at beundre og sammenligne.

Smaadrenge rendte omkring med Bunker af trykte Sange til Salgs, eller med Favnen fuld af Blomster, Krandse eller Palmegrene, som Giveren ønskede skulde komme i en bestemt Soldats eller Officers Hænder. Himlen var blaa og Solen straalede paa de mange tusinde røde Flag, paa den uoverskuelige Masse af brogede Blomster, svajende Drapperier og flagrende Baand.

Da vi kom op i den Bolig, hvorhen vi vare indbudne, vare Værelserne fulde af Mennesker, Vinduerne vare opslagne, og saa mange, som kunde faae Plads, vare sammentrængte i Aabningen. Men der kom bestandig flere Gjæster, da en Plads ved et saadant Vindue den Dag var efterstræbt af mange, og vi proppede os bestandig tættere sammen. Paa Gulvet stod store Kurve

fulde af Buketter og Krandse, Masser af smaa Danebrogsflag og Bunker af Viser, forfattede og trykte til Ære for Sejrstoget.

Vi Børn bleve klemte ind mellem de Voxne, med Skjødet fuldt af Buketter, for at være rede til at kaste dem ned, naar Soldaterne kom.

Jeg husker ikke nu, hvor længe vi ventede, eller hvilken Tid Indtoget begyndte. Jeg husker kun, at vi alle syntes, at vi ventede umaadeligt længe. Menneskemængden blev større og større paa Gaden, og alle sagde: »Se! nu komme de.«

Man hørte Raab eller Musik i Frastand, og alle strakte Hovederne frem for at se, om ikke noget skulde vise sig, men den tilfældige Støj døde hen, og alt blev stum Forventning.

Endelig — endelig lød det langt borte. Det var først en utydelig, forvirret Larm, en dæmpet, gjennemtrængende, udholdende Lyd, der opfyldte hele Luften.

Det var Hurraraabene. Ikke de korte, energiske Hurraraab, saadan som Svensker og Normænd raabe dem, men de langstrakte danske, der trækkes ud i det uendelige paa sidste Stavelse, og derfor gaa over i hverandre og aldrig høre op. Det lød, som om hele Luften fyldtes af et mangetusindstemmigt, udholdende, uophørligt Hurraraab.

Saa kom den afbrudte skingrende Lyd af Trompeter og rivende Trommehvirvler, som igjen overdøvedes af Hurraraabene, der bestandig lød nærmere.

Solen skinnede stærkt, Støvet rejste sig paa en Gang langt borte paa Gaden som en gylden Sky, det gnistrede af Messinginstrumenter, af blinkende Bajonetter.

— De komme! de komme! det er Hæren! det er Soldaterne!

I Spidsen for de forskjellige Regimenter og Kompagnier red de højere Officerer og siden fulgte Soldaterne. I hvilken Orden, de kom, kan jeg ikke oplyse om. Jeg veed kun, at der var uoverskuelige Rækker Infanterister, Skarer af Kavallerister, og jeg husker den tunge, bragende Lyd af Artilleriet, da det kjørte frem. Som man veed, vare vore Generaler Rye, Schleppegrell og Oberst Læssøe, faldne i Krigen, og med dem mangfoldige andre af vore bedste Officerer, men dog husker jeg, hvordan mine Forældre bag ved os bestandig pegede paa snart den ene og snart den anden af de forbiridende Officerer, og sagde: »Det var ham, der udmærkede sig ved Isted!« »Der er han, der stred ved Flensborg!« »Der kommer det tappre Regiment, der kæmpede ved Vejle!«

I jævnt Skridt red Anførerne foran Soldaterne, som fulgte efter i Marsch. De vare alle mørkt solbrændte, snavsede og støvede af den lange Marsch. Deres Tornystre, Bandolerer, Frakker, Huer, alt var bedækket med saa tykt Støv, at det saae ud, som om det havde sneet paa dem.

Under Byrden af deres tunge Oppakning piplede Sveden frem under deres Kaskjetskygger og dryppede ned over Næser og Kinder. Der gik de, de hæderlige, grimme Jenser, de fleste af dem middelhøje, bredskuldrede, med hørgult Haar, blaa Øjne og Opstoppernæser, og næsten alle med et Udtryk af anstrengt Træthed, Alvor, næsten Strenghed, i Ansigterne. Jeg husker, at vi forundrede os over, at de ikke saae gladere ud. Vi Børn saae jo kun Sejren, Flagene og Blomsterne, hørte Musiken og Hurraraabene. Vi tænkte ikke paa

de forfærdelige Aar alle disse Mænd havde gjennemlevet, paa alle Forsagelser og Lidelser i Sneen om Vinteren og i Heden om Sommeren, paa alle de mange af dem, der maaske havde tilbragt Maaneder paa Sygehusene eller ligget timevis hjælpeløse, saarede paa Marken for at vente paa Ambulancen. Vi saae ikke alt det Blod, som de havde set flyde, eller som de selv havde udgydt.

Vi forstod ikke, hvilken forfærdelig Byrde de havde baaret for os, da de stred, en lille Hær, mod deres mægtige Overmænd, vi kunde ikke maale Storheden af Faren, de havde trodset, eller den Sejr, de tilsidst havde vundet.

Vi anede ikke, hvad det vilde sige, at som de, have levet med Døden til Følgesvend Nat og Dag saa længe, til det tilsidst ikke blev noget uventet eller oprørende at se sin bedste Ven saaret uden at kunne hjælpe ham bort.

Vi hørte ikke Drønet af de uophørlige Geværsalver eller Tordenen af de myrdende Kanoner, som alle disse trofaste Krigere havde havt til daglig Musik i saa mange Maaneder.

Havde vi rigtigt forstaaet alt dette, saa havde det neppe forundret os, at Soldaterne ikke nu kunde se saa henrykte ud som vi, der blot stod og raabte Hurra.

Vi Børn hørte blot Musiken og saae Blomsterregnen, og Hæren passerede bogstavelig hele Byen igjennem under en aldrig ophørende Blomsterregn. Hele Luften var opfyldt af flyvende Buketter, Flag og Krandse. Soldaterne havde Krandse over Hovedet, om Halsen, over Skuldrene. Der var dem, der havde faaet en tre, fire Krandse om Halsen, helt op til Hagen, saa de neppe kunde aande. Man kastede uden Maal i Luften. Hvem

det saa faldt paa, saa var det jo en af dem, der havde frelst Fædrelandet.

I alle Bøssepiber var der indstukne Blomster og Grene. I Bandolererne og i Frakkerne struttede smaa røde Dannebrogsflag. Officerernes Heste vare overlæssede med Blomster, som Rytterne havde anbragt overalt, for at kunne beholde dem. Hvor nogen af de Kommanderende eller de Menige vidste, at de havde en Familie eller en Ven, som de kjendte, hilste de op, Officererne ved at løfte Sabelen, Soldaterne ved at svinge Huerne; der blev da et pludseligt fortroligt Hurraraab mellem en dernede og dem deroppe i et Vindue, — og saa videre igjen.

Mange af de let saarede gik med i Geledderne. Et Bind om en Arm eller en Pande forhindrede ikke dem, der var udskrevne fra Lazarettet, i at følge Kammeraterne, og et saadant Hæderstegn drog altid et dobbelt Antal Krandse til sig, en saaret Kriger blev næsten begravet af Blomsterregnen.

Bestandig, uafladelig løde Hurraraabene og saa »Den tapre Landsoldat«. Soldaterne sang den, medens de støvede og trætte gik de sidste Skridt for siden at hvile. Alle Mennesker i Vinduerne, i Portene, paa Gader og Torve sang den. Hvert lille Barn kunde synge »Den tapre Landsoldat«. Jeg er sikker paa, at endog de sortklædte Mennesker, der vidste, at de ingen Søn eller Mand havde at vente paa, kunde synge med: »Og hvis jeg ikke falder, kommer jeg nok hjem igjen!«

Musiken spillede den, og neppe vare Tonerne fra eet Musikkorps gaaet forbi, førend allerede Tonerne fra det næste løde paa tværs med deri:

Om Dannebrog jeg veed:
Det faldt fra Himlen ned,
Ja det faldt fra Himlen ned!

og alle Mennesker, Store og Smaa, stemmede i:

»Og den har Tydsken haanet og trampet under Fod,
Nej, dertil er vor Fane for gammel og for god.
Og derfor vil jeg slaas,
Som tapper Landsoldat.
Hurra! Hurra! Hurra!«

Og saa fortsattes Hurraraabene, bestandig fornyede af nye Tropper, der rykkede frem.

Vi raabte uden at trække Vejret, jeg veed ikke hvor mange Timer. Man gramsede blot i Blomsterkurvene og kastede ud, hvad man fik fat i, og hvilken Glæde, naar det udkastede ikke blot faldt paa Gaden, men traf en Soldat i Hovedet eller hang fast paa hans Randsel eller Tornyster. Mangt et brunet, svedt Ansigt løftedes da, og et bredt Smil fra et af vore Jensers hæderlige Ansigter takkede os.

Nede paa Gaden trængtes man om de Fremmarscherende. Naturligvis maatte Soldaterne ikke standse, men man fulgte dem i Trav. En og anden fik et Ord kastet ind. Man kunde spørge til den og den. Hvorfor var han ikke med? Hvordan var det gaaet ham? Naar skulde man træffes nu? osv. osv.

Der kommer den lille Hornblæser, som fik Dannebrogskorset, fordi han reddede Situationen ved at give Tydskerne falske Signaler, ham maa Børnene kaste Roser paa! De række os en hel Bunke at kaste ud. Der er en god Ven, en Maler, som gik med blandt de Frivillige. Vi raabe og klappe i Hænderne, for at han skal se op,

men Larmen er overvældende, hele Luften er et eneste Hurra, et eneste Jubelskrig, bestandig blandet med Tonerne fra »Den tapre Landsoldat«.

Den klang højt over alle de lysende, festlige Flag, mellem Blomsterne, der svajede til Velkommen, og over alle de sønderskudte, pjaltede Faner, der bares af Krigerne i Hæren.

Den blev sunget af Børnenes Munde, af de saarede og ordensprydede Soldater, den klang fra Trompeterne og skyllede som en Strøm over hele den uoverskuelige Menneskemasse.

Man hørte den igjennem den tunge Rumlen af Kanonvognene og Trampet fra Hestehovene. I den simple Vise indeholdtes alt, hvad de allesammen vilde sige, baade de hjemvendende Sejrherrer og det jublende Folk, der tog imod dem.

Det er ingen smuk eller tiltalende Melodi, ikke rig paa Harmonier og Klange, men den udtrykker, hvad den danske Soldat tænker for sit Land, og den inspirerer ham til at handle. Det er en jævn Melodi, jævn som den danske Bonde og Soldat, uden Bram eller Aplomb. Den udtrykker, at det er en saa ganske simpel og ligefrem Sag at gjøre sin Pligt, saa det slet ikke er værd at tale om engang. Slipper man derfra med Livet, saa er det godt, dør man — naa, saa dør man.

Det gjælder Fædrelandet, det gjælder at jage Tydskerne ud, og derfor følges man ad, i en jævn, rolig Marsch, og istedetfor at sige Amen, saa siger man Hurra. Tre Hurraer, der ligesom sætte Punktum for al videre Snak om Sagen.

Det naturlige for en Krigs- og Sejrssang vilde være, at de tre Jubelraab ved Slutningen steg i et crescendo,

saa det sidste Hurra blev det stærkeste, men det er ganske karakteristisk dansk, at de tvertimod synke, det gjør, at der ikke bliver det mindste pathetiske ved hele Sangen, den er saa ganske jævn og ligefrem.

Jeg husker fra Krigen 64, at en svensk Officer, som laa saaret i Kjøbenhavn, havde blandt sine Trofæer fra Slagene en gjennemskudt Kappe.

Da den Saarede blev rask, var hans Kappe borte. Den danske Soldat, der var hans Oppasser, havde sendt den til Skrædderen for at »lave alle de grimme Huller«, det var hans Opfattelse af Sagen.

Samme Opfattelse udtaler »Den tapre Landsoldat«. Den gaar i samme rolige Skridt, som om man skulde ud og meje Rug istedetfor at skyde Tydskere. Det er Dagens Pligt, der kalder, og man gaar uden Vrøvl.

Naar man tænker paa den sidste ulykkelige Krig mod Tydskland, da hver Dag nye Tropper maatte gaa over og stille sig op bag Dybbøls Skandser, for der blot at staa stille, uden at kunne handle, og lade sig skyde ned, saa forstaar man Sindelaget hos den tapre Landsoldat.

Det er prægtigt og stort at gaa frem med Haab om Sejr, men det er maaske større og mere rørende at gaa modstandsløse til den visse Undergang.

Efter Krigen 1848—50 klang endnu Landsoldaten fra de Sejrendes Munde, men ogsaa som Sejrssang lød den ikke svimmel eller sejrsdrukken. Den havde ogsaa dengang sin jævne, besindige Klang.

»Nu har vi været ude at slaas, og nu har vi vundet, og nu ere vi komne hjem. Hurra!« Det var det hele.

Men har man hørt den i rette Øjeblik, saa forstaar

man den, og forstaar dens egne Poesi og veed, at just den Vise passer for de danske Soldater.

Saadan har hver Nation, hvert Landskab, ja, hvert Menneske sit eget Udtryk i Poesien — eller Melodien — hvad I nu vil kalde det. Det er det koncentrerede, rige Udtryk af en hel Mængde Ting, som man maaske i lange Omsvøb kan sige paa Prosa, men som først siges tydeligt og klart i Rhytmer.

Saadan har det altid været, saadan er det og saadan skal det altid blive til Verdens Ende. Hvem kan gjøre for, at der findes umusikalske Mennesker, der ikke kunne høre det?

Sommernat.

Hele den lange Sommerdag har alt i Naturen været i Bevægelse.

Alting har viftet, flagret, sunget.

Selv i den største Stilhed har man dog, naar man lyttede, kunnet høre som en dæmpet Orgeltone, der laa og dirrede i Luften, en Tone, der var skabt af de Millioner usynlige Insekter, af Bladenes neppe hørlige Skjælven, af Luftens sagte Bevægelser i Græsset.

Alting har levet med en Vedholdenhed og Styrke, som om hver enkelt Ting i Naturen vel vidste, hvor kort Sommeren er, og hvor dyrebart hvert af dens Minutter.

Lige til Solnedgangen vedvarer samme pulserende Liv, og Solen daler ned i Flammer og Roser, kastende utallige Blink over Vandet og fyldende hele Luften med Guld.

Det er, som naar hele Orkestret rigtigt bryder ud, f. f. ved Afslutningen af en stor Symfoni.

Endnu dirrer den sidste Solrand over Horizonten — nu er den blot en Glød — og pludselig, i et Blink slukkes ogsaa den, og Solen er borte. Men længe efter Solnedgang er Himlen Guld. Hele Luften svømmer i en varm, gylden Glands, rosenrød der, hvor Solen er

gaaet ned. Lidt efter lidt bliver den varme Farve koldere, Orangen gaar over i gult, det gule blegner i sølvhvidt, og eftersom Himlen blegner, begynder Jorden at mørkne og tie; først Fuglene, saa Insekterne, og tilsidst dør den sidste Luftning med et Suk.

Taushedens Genius gaar over Jorden og dysser alting i Ro; ikke en Lyd, ikke en Bevægelse forstyrrer Nattens Stilhed.

Skoven staar ubevægelig op imod Luften i dunkle Toner. Mørkebrune, dybt violette, med et Stænk af den grønne Grundfarve tegne dens Løvmasser sig baade bløde og tydelige mod den lyse Himmel.

Der hvor Solen er gaaet ned, har Himlen en forunderlig selvlysende Glands, hvid og skinnende som Sølv; og deri strække sig lange lysende Striber højt op over Himmelhvælvingen, som om en Engels Vinger i Flugten havde strejfet derover.

Langt, langt borte i Himlens dybeste Fjerne skjælver et Par neppe synlige Stjerner; ikke gnistrende og lysende som Vinterstjernerne, men med en dæmpet, fugtig Glands, som smelter sammen med det lyse i Himlen. Kun nu og da ser man, at de virkelig findes i en uendelig Fjernhed over Jorden.

Duggen er faldet paa Græsset, lydløs og tæt, og den friske, fugtige Jord udaander al sin Vellugt.

Roserne hænge tunge af Dug paa Buskene, de usynlige Reseda dufte saa stærkt, som om de hvidskede i Mørket, og de høje hvide Liljer staa som Aandeværsener i den halvlyse Nat.

Fra Søens sivbevoxede Strande komme de hvide Taager sagte stigende. Glidende, søgende, som om de ledte sig famlende frem, strække de sig over Søen og

Engene. Det er som vore egne lænselsfulde Tanker, der i en saadan Sommernat sværve ud og lede efter Lykken. Paa denne blomstrende, herlige Jord maa der vel være et Sted, hvor den findes?

Naturen sover ikke; den er vaagen og drømmer vaagen. Ogsaa den staar stille og lytter, om dog ikke Lykken skulde komme? Det er, som om hele Tausheden ventede paa dens Fodtrin!

Pludselig kan det rasle i Løvet, langt inde fra Skovdybet udstøder en Fugl et Par klagende Toner; en Natfugl flyver hurtig som en Erindring over ens Hoved, men strax efter er alt endnu mere stille end forud.

Al Dagens Travlhed ligger saa langt borte, den synes en saa ubetydelig og overflødig. Dagen spreder alt i uendelige smaa Detailler, Natten samler det i store væsenlige Masser og kaster et mystisk Slør derover. Man lytter til denne Taushed, som man lytter til Musik.

Om ens Pande og Kinder, om ens Skuldre og Arme falder denne bløde, kjølige, lette Luft som en Hilsen fra et ubekjendt, hemmelighedsfuldt Land, fuldt af Undere, som i denne Stilhed kommer en nær.

I denne halvlyse, duftende Nat glemmer man sig selv, sin Glæde og sin Smerte og gaar op i Saligheden af at smelte hen som en Tone i den store, dæmpede Akkord, der fylder Himlen og Jorden omkring en.

Mere og mere mørkner Himlen over Skovene i et drømmende, dunkelt Blaat, og deroppe skimtes paa en Gang en stor, ubevægelig Stjerne, en eneste, som synes at være Jorden ganske nær.

Hvad er dens Navn? Hvad er det for en hemmelighedsfuld Stjerne, som er den eneste Jorden har indbudt

til sin Taushed, den eneste, der synes at have skilt sig fra Himlens Fjernhed for at se ind i Jordens Nat.

Er det Kjærlighedens Stjerne? — den, som vi altid søge med udbredte Arme, og som dog ikke hører Jorden til?

Den svarer ikke. Intet svarer. Alting hviler i en grundende, ventende Taushed.

Maaske er just dette Lykken, det uopnaaelige, det uforstaaelige, som Dagen glemmer, og som kun Natten drømmende hvidsker om?

En Buket.

Inden Du rejser, skal Du faae en Buket. Du kan selv gaa med og plukke den! Den skal ikke blive stor, ikke en af disse besværlige Tingester, som en stakkels Rejsende faar at slæbe paa foruden al sin øvrige Bagage, og som han, efter en Stund at have lagt den snart paa den ene og snart paa den anden Bænk, tilsidst sætter ned foran Spejlet i den triste Dampskibssalon, hvor den glemmes og visner . . . Nej, Du skal blot have nogle Blomster med at lugte til. Naar de ikke længer lugte godt, saa skal Du kaste dem i Søen. Vil Du give mig Din Arm? Se saa, nu har vi aabnet Døren. Hvad siger Du om den Himmel? Ikke en Sky, kun et eneste straalende, skjælvende Blaat. Jeg veed nok, at det er moderne ikke at synes om Solskin, men jeg følger ikke med alle dumme Moder. Forresten tror jeg, at denne Forkjærlighed, med hvilken Malerne nu male Graavejr og Digterne beskrive det sørgelige, mest kommer deraf, at Lyksaligheden er saa svær at beskrive. De arme Kunstnere, de maa jo rive Haaret af Hovedet paa sig af Fortvivlelse lige overfor en saadan pletfri Herlighed. Deres Palet har intet Lys derfor, deres Sprog intet Udtryk, og saa flygte de ind i Skyggen, hvor de dog kunne haabe at faae fat paa Naturen i en eller

anden Sidegang. Jeg elsker just denne Himmel! Jeg kunde aldrig blive træt af den,

»Ewig rein und spiegelklar und eben
Fliesst das sel'ge Leben in Olymp.«

veed Du nok.

Føler Du, hvor Jorden er varm under Fødderne? Er der ikke noget saa lykkeligt i at føle Jorden lige under Foden? — Tænk paa Vinteren, paa de tykke Støvler og Galocherne! Man er jo ligesom i Krigstilstand, bevæbnet imod alle Naturens Indflydelser. — Nu skal man gaa med ganske tynde Sko, saa man kan føle, at det gror under Skosaalerne. Aller helst vilde jeg gaa paa bare Fødder, men det gjør maaske ondt her i Grusgangene.

Skal vi saa binde Buketten? Vi skal vel begynde med noget af det bedste, saa veed vi siden, hvad vi har at rette os efter. Ved Siden af det bedste sætter man ikke noget daarligt, og hvorfor skal man ikke tage det bedste, naar man kan faae det?

Der er Roserne, de højstammede, fuldkomne Skjønheder.

Det er saa rart, at der dog findes noget, som alle maa være enige om er dejligt. Kommer der nogen og siger, at de ikke kan lide Roser, saa ere de enten affekterede, eller ogsaa skulle de sættes i Tugthuset, men det er forresten temmelig sikkert, at de ere affekterede.

Sig mig, hvorfor er de saa forfærdelig dejlige? Mon det ikke er, fordi den hele Rose gjør et saadant Indtryk af fuldkommen Harmoni, af en næsten kunstnerisk Skjønhed, og dog sidder hvert Blad paa sin Maade, et er stort, et er lille, hvert af dem har sin egen Form, men de samle sig alle til dette fuldkomne Hele. Saadan

en Kraft! saadan en Ynde! — Ynde uden Kraft er bare Sentimentalitet, og den kan jeg mindst af alt udholde.

Vil Du have den mørkerøde, den, der ser ud som en ung Konge i sit Purpur, eller denne blegrøde, der ligner en af Shakespeares Heltinder — dem begge To! ja det var just det jeg vilde foreslaa Dig.

Ser Du, nu har vi Grunden for Buketten; nu skal vi først have noget mere grønt.

Kom med hen til Buskene, saa skal Du faae noget at se.

Vi behøve ikke at gaa saa hurtigt, vi har endnu saa god Tid, og forresten skal man aldrig skynde sig. Du veed nok, at Hastværk har Fanden skabt.

Nu skal jeg bøje Grenene tilside, saa Du kan titte herind. Hvad synes Du om denne grønne Herlighed? Hvor mange Farver tror Du, at der er? ja, tæl dem, om Du kan, eller lad heller være, man skal aldrig føre Regnskab med sine Glæder. Hører Du, hvor Insekterne summe herinde som i en stor Domkirke; der maa være en myldrende Mængde, skjøndt man ikke ser dem.

Er Grønt ikke noget bedaarende noget? Jeg har tit haft Lyst til at skrive en hel Bog om Grønt, men jeg er bange for, at ingen vilde læse den, og dog er det vist, at Du ikke finder noget i hele Samfundet, der er saa indholdsrigt som det grønne i Naturen. Vær vis paa, at længe efter at alle Kongeriger og Republikker og Rigsdage og Vrøvl er ophørt, saa bliver Naturen ved at skyde sine grønne Skud og slynge sine grønne Ranker over Jorden.

Har Du lagt Mærke til, hvor nat-mørkt der kan være inde under Granerne, ja jeg mener nu Granerne i de rigtige svenske Skove, hvor Mosset ligger som tykt Fløjel,

gjennemvævet med Urter og Blomster. Alting er et dunkelt, mættet Dyb af Grønt, og saa kommer pludselig en Solstraale som en Dolk og jager der igjennem, og et Par Græsstraa lyse som Smaragder, en enkelt Blomst glimrer som en Ædelsten, og Spindelvævstraadene dirre som lange Sølvstraaler.

Er der noget dejligere end naar alt det grønne kommer væltende om Foraaret, hvert Træ, hver Busk paa sin Maade. Ikke et bærer sig ad som det andet. Bøgeskoven staar og venter, titter ud af Hylstrene og faar et let, grønt Slør over et og andet Træ som ikke kan udholde det længer. Men hele Skoven kommer dog gjerne efter en eller to Regnnætter. Pludselig en Morgen staar den der færdig, som grebet af en pludselig, rasende Kjærlighed. »Skoven er sprunget ud!« det er et Budskab, som dog hvert Aar faar en Del Ansigter til at lyse.

Du veed nok, hvordan vore fine Birketrær staa og skjælve med deres unge, spæde Løv de første Dage. Man veed ikke rigtigt, om det blot er Glandslys eller Blade, Kvistene kan man neppe se, og den Duft, som da kommer!

Den første Vaardag hos os er, som jeg tænker mig, den første Fredsdag maatte være eften Trediveaarskrigen; de stakkels forpinte Mennesker kunne neppe tro en saadan Lykke. Man gaar med Taarer i Øjnene og drikker sig beruset i denne forunderlige Luft, der er mættet af Honningduft og Solskin.

Nej, jeg skal ikke tale mere derom; naar jeg kommer ind paa det Emne, bliver jeg aldrig færdig.

Kom nu min Ven, saa skal Du faae flere Blomster. Her er Stedmodersblomsterne. Dem synes Du maaske

ikke om, men i en Buket ere de udmærkede. De ere Ædelstenene i Haven. Ser Du, hvor de lyse i alle Farver; et Par hist og her giver en saadan Glands til Buketten. Har Du set noget saa dunkelt som denne mørke violette? Man tror først, at den er sort, men den er ikke sort; den har denne dybe, indholdsrige Tone som en rigtig Altstemme har. Naar Solen skinner paa den, kan den blive ganske lilla. Men det er jo altid saadan som Du veed, at kun hvor der er Tone at tage af, kan man faa Piano, kun hvor der er Dyb, kan der ogsaa blive lyst; men saa gjør det ogsaa Virkning! Her staa Heliotroperne, midt i Solen. Vil Du have et Par af dem, eller er Du bange for dem? det er en farlig Blomst. Paa mig har den idetmindste den Virkning, at saasnart jeg lugter til en af dem, saa bliver jeg forelsket — ja ikke i Dig, eller overhovedet i nogen bestemt Person, men saadan i det hele forelsket. — Folk tror altid, at naar man er forelsket, saa skal det være i en bestemt Person, men Folk er nu ofte saa dumme. Det er just denne Forelskelse, som ingen bestemt Gjenstand har, der er den aller bedste, og jeg vil rent ud sagt ikke leve længer den Dag, jeg ikke mere kan forelske mig. Det er ikke Tale om denne Kjærlighed, der vil gifte sig, leje Lejlighed og stifte Familie, heller ikke om denne himmelske eller menneskelige Kjærlighed, hvad Du nu vil kalde den for, der kan elske alle, selv de mest uværdige, med en taalmodig, tilgivende Kjærlighed, denne den sværeste Lektie vi har at lære os her i Livet, — nej! jeg mener denne Henrykkelse over noget, som ganske umiddelbart varmer ens Hjerte, saa det springer op paa vid Gab. Det er jo ganske ligegyldigt, om det er et Menneske, et Musikstykke eller en Blomst,

man forelsker sig i, men forelsket skal man være, om man saa var firsindstyve Aar gammel. Luk Øjnene og lugt til disse Heliotroper og sig mig saa, om Du ikke strax begynder at faae Hjertebanken og søge med Tankerne efter, hvor det tilbedte Væsen er? Her skal Du faae to Heliotroper, en lys og en mørk, det er den lykkelige og den ulykkelige Forelskelse, lige gode og indtagende begge To. — Vil Du have noget hvidt? Det skal Du faae, men det skal være saa lidt som muligt, kun et Lyspunkt. Skal vi vove os paa Jasminerne? De ere snart visne som Du ser, og oprigtigt talt lugte de for meget af Orienten, til at jeg rigtig kan synes om dem. Naar Vellugt begynder at minde om Haremmer og Pomade, saa fortryller den mig ikke længer.

Jo, Knopperne ere yndige, de ligne Perler, og et Par af dem sætte vi her mellem de dunkle Blade.

Tror Du, at vi ere færdige nu? Nej Du skal faae at se, at jeg har gjemt det bedste til sidst. Enhver har jo sin Svaghed her i Verden, og jeg har min, den staar her i Resedabedet. Jeg kjender idermindste intet dejligere end denne Lugt. Det er den indholdsrigeste, den mest uudgrundelige af alle. Det er selve Poesien, om hvilken man ikke kan sige: se her, eller se der er den, den gaar og kommer, naar den vil. Har Du ikke lagt Mærke til, at Resedaen saa ofte slet ikke vil lugte, naar man vil den skal. Man stikker Næsen ned i en stor Resedabuket, og den giver ikke en Lyd fra sig. Det kunde lige saa gjerne være en Haandfuld Græs. Den vil ikke saadan give Forestillinger paa Kommando, men naar man allermindst venter det, naar jeg sidder som bedst i Haven og syer eller læser og tænker paa ganske andre Ting, saa kommer der noget svævende i Luften,

der fylder mig med Lyksalighed. Jeg maa lægge Arbejdet og løfte Hovedet, som om pludselig en god Ven kaldte paa mig. Det er Resedaduften, som kommer usynlig forbi, kysser mig paa Panden og forsvinder. Hvorfor kommer den? hvorfor gaar den? hvoraf er denne forunderlige Vellugt sammensat? Der er maaske Botanikere, der kan forklare det, men de kan alligevel ikke skabe en eneste Reseda. Resultatet er dog altid Gud ske Lov et Mysterium.

Du tror vel ikke, at jeg er bange for Kundskab? tvertimod, min Sjæl sidder med spændte Øjne og stirrer paa den, der rigtig klogt, rigtig begyndt fra Begyndelsen vil forklare mig en Ting; og naar saa den Del af ens Menneske, der elsker det skarpsindige, er blevet mættet, saa kommer den anden Del, der er varmere, (og derfor egentlig ogsaa klogére) og gjør Retouchen, saa Billedet bliver færdigt og ikke blot en anatomisk Studie.

Desværre synes jeg saa ofte, at de, som ville forklare alt med Forstanden, ikke forklare videre godt. De ere ofte saadanne Halv-Filosoffer, der gaa ud fra et givet Resultat, og paa en forud given Grund kan man jo opbygge hvilke som helst kuriøse Bygninger, kunstige og indviklede kunne de nok blive, normale blive de ikke.

Aa nej, den virkelige Visdom vil nok altid blive velkommen hos alle. Folk blive jo lykkelige, naar de føle, at de forstaa en Ting; men saa kommer Naturen igjen med alle sine Indfald, alle sine Lysvirkninger, alle sine Skygger, og kaster Solstraaler eller sprøjter Vand i Øjnene paa os og flygter ind i Poesiens mystiske Land. Folk kan jo sige, at de ikke have Lyst at følge med,

men at det findes, det er lige saa vidst som, ja som overhovedet at Livet findes.

Skal vi saa binde et Baand om Buketten? Den blev jo ikke stor og Du kan godt have den i Haanden paa Dampskibet. Den kan jo minde Dig om mig, men saasnart den ikke længer er frisk, maa Du love mig at kaste den bort. Visne Blomster ere afskyelige. Og skulde engang Din Erindring om mig begynde at blive tør og gammel, noget lig en saadan vissen Buket, som man tager ud af en Kommodeskuffe og søger at fantasere Liv i, saa beder jeg Dig, gjem ikke paa den længer! gjør med den som med min Buket, kast den i Bølgerne!

Belysninger.

Han var gaaet ned til Ledet for at male. Motivet var en Grøftekant med et gammelt Led. Der stod et Hæggebærtræ i Blomst, og ved Siden deraf et Par Pile med spæde Løv. Bag ved laa en saftig, sumpet lille Eng, hvori et Kjær lyste i Midten.

Dette var egentlig Billedet, men som Baggrund havde man Mælaren som en Stribe, og der bag ved en Anelse om Stockholm.

Han havde valgt en Graavejrsstemning, med hvad han kaldte »en fin Luft«.

Det var en af de sidste Dage i Maj, og han havde en Morgen set dette Billede i Naturen i en fortryllende Belysning. Himlen var tilsløret, men høj og let, det Fjerne indhyllet i en Dunsttaage, en af disse Stemninger af en Melankoli, som egentlig er en Nydelse, og hvor man aner en kommende Glæde bagved. Solen var der ikke, men den var ikke langt borte, og det unge foraarsgrønne Løv og Græs havde en ejendommelig selvlysende Glands op imod den graa Luft. Denne Morgen havde han taget Staffeli og Palet og var gaaet ned for at fortsætte sit begyndte Billede, men Belysningen vilde ikke rigtig blive den samme som den foregaaende Dag. Luften var tættere, mere blaaviolet end han vilde have

den. Den fine opalfarvede Taage over Stockholm var der ikke, men istedetfor et staalagtigt, blankt Skjær, der sommetider ved pludselige Solstraaler gik over til Sølvglands. Vejret var i det hele i sit aller mest lunefulde og kokette Majhumør. Det skiftede uophørligt ligesom for at vise, at det kjendte alle Belysninger og at alle klædte det lige godt.

Maleren havde anlagt de væsentlige Farvepartier, saadan som han vilde have dem for at frembringe den Virkning, han ønskede; Forgrunden stod graagrøn, Engen skjærende grøn, Himlen mildt graa med den hvide blomstrende Hæggebærbusk op imod Luften. Baggrunden var en lille blaa Klat, hvori han endnu ikke havde angivet nogle Detaljer. Men Modellen vilde slet ikke sidde stille. Himlen blev mere og mere violetblaa, Skyerne samlede sig og væltede sig op i underlige fantastiske Former, og saa paa engang brød Solen frem som Trompetstød i Dur og kastede en hel Straaleflod over alting, saa Maleren maatte blinke, som om nogen havde sprøjtet Vand i Ansigtet paa ham. — Han vendte Hovedet, og deroppe i Bakken stod hun. — Hun havde en hvid Krokethat paa og holdt sit Billede og sin Malerkasse i Haanden. Hun saae overrasket og just ikke behageligt overrasket ud.

»Sidder Du her!« sagde hun tilsidst. »Det er ellers min Plads.«

»Ja saa,« svarede han og saae omkring sig paa Jorden. »Jeg har ikke mærket, at den var abonneret.«

Hun kom raskt ned ad Bakken og stillede sig bag ved hans Billede, men hun sagde ingenting.

»Naa, jeg har bare begyndt, som Du ser,« sagde

han og drejede Hovedet, medens han betragtede sit Billede, »men jeg tror det kan blive godt.«

»Ja—ja,« sagde hun og nikkede, »det kan nok blive godt.« — Hun stod stille og saae derpaa. — »Jeg har nu taget det paa en anden Maade,« sagde hun saa pludselig, og begyndte at gjøre sig i Orden til at male. Hun satte sig med Ryggen til ham og med mere Udsigt til Stockholm.

Han vendte sig og saae paa hendes paabegyndte Billede. Det var taget i stærkt Solskin med Glandslys paa alle Pilebladene. Himlen var fuld af drivende hvide Skyer og over Stockholm faldt afvexlende brede Lysstraaler og mørke Skygger.

»Hvor vil Du faae al den Sol fra?« spurgte han.

»Aa, den kommer nok.« svarede hun. »Forleden Dag saae det just saadan ud.«

»Men hvordan tænker Du at faae den i Billedet? Jeg er bange det bliver altfor meget Kridt.«

»Ja saa!« svarede hun. Hun sad med Nakken til og malede.

Han malede ogsaa, men ingen af dem havde, hvad de vilde have. Himlen var hverken en blaa Solskinshimmel eller en mild Graavejrshimmel, den var ifærd med at udføre en Rondo capriccioso, der bestandig hittede paa nye Indfald. — Pludselig blev den saa mørkt. at alt fik en blyagtig, tung Farve, og saa gnistrede den, saa det var bare Glandslys og Zittren. — De forsøgte hver for sig at gribe, hvad de kunde faae fat i og hvad de kunde bruge, men det var som at rende efter Fugle for at strø Salt paa Halen af dem.

Paa en Gang gav hun et Skrig fra sig.

»Men Gud, hvad skriger Du for!« spurgte han og foer op.

»Det er saa rasende, forskrækkeligt dejligt!« sagde hun i en jamrende Tone og hoppede paa Stolen. »Findes der noget i Verden, der ser ud som det fortryllede Stockholm der henne — saa! nu forsvandt det.«

»Det var godt,« svarede han. »Nu fik jeg noget af min Belysning. Pilene staa saa fint mod den disede Luft,« han malede af alle Kræfter.

»Aa, mine Glandslys!« raabte hun. Solen kom stikkende og markerede alle Bladene. »Gid det blot vilde holde sig en halv Time«. Men hun havde neppe sagt det, før Glandsen sluktes, som naar man blæser et Lys ud. Himlen blev mørkegraa, mørkeblaa, violet. Det mørke bredte sig hurtigt, og gjennemsigtige, tynde Skyer flød som Røg derunder, lavere og lavere. Stockholm blinkede endnu engang, som om det viftede en Afskedshilsen, saa indhylledes ogsaa det, og Regnen kom. Den kom strygende paa tværs med store Draaber, en varm, heftig, velsignet Regn.

De maatte i en Fart pakke deres Ting sammen.

Maleren spændte sin store Paraply op. — »Kom herunder, her under Piletræet. Tag Stolen med Dig, og her er min Kappe.«

Hun skyndte sig hen til ham, trak forsigtigt sin Kjole sammen og svøbte hans Kappe om sig.

»Nej, hvor det regner!« sagde han. Regndraaberne sloge formelig Huller i det lille Kjær i Engen og hele Udsigten var forsvunden i et tæt Slør.

»Hvor det skal gjøre godt!« sagde hun. »Det ser ud, som om alle Planter og Buske stod og gabede

for at faae saa meget som muligt, og siden — tænk, hvor det da skal blive dejligt altsammen!«

»Jeg synes just, at det er smukkest nu,« sagde han, »inden det er helt færdigt. Endnu har man Konturerne paa saa mange Træer og alle de forskjellige Nuancer i Løvet.«

»Det kan gjerne være,« svarede hun. »Men det er dog vel Meningen, at det skal blive til noget, og jeg har ikke noget imod en hel Række Sommerdage med fuldt Solskin.«

»Men Solskin er for svært at male,« sagde han og strøg sine Knebelsbarter med et resigneret Udtryk.

»Det er just det svære, som er morsomt,« svarede hun. »Kunde man gjøre det strax, var der jo ingen Fornøjelse derved.«

»Ja det siger Du, som har saa let ved alting,« svarede han ærgerligt.

»Og som aldrig er tilfreds med noget, jeg selv gjør,« afbrød hun.

»Er Du maaske tilfreds med, hvad nogen anden gjør?« spurgte han.

»Ja, det er jeg rigtignok,« svarede hun ivrigt. »Jeg er f. Ex. ofte umaadelig tilfreds med, hvad Du gjør.«

»Og dog kritiserer Du mig saa strengt.« Han saae ganske forskrækket paa hende med sine mørke Øjne.

»Du er vel ikke saa dum, at Du ikke kan begribe, at det just er Tegn til, at jeg synes det duer til noget, hvad Du gjør. — Kjender Du et Udtryk som hedder »Under al Kritik?« — Hun saae ham frejdigt ind i Ansigtet.

»Naa — jeg tror jo ikke, at jeg er absolut forkaste-

lig i Dine Øjne — som Maler, men Du har dog endnu aldrig været rigtig fornøjet med mig.«

Hun havde trukket Kappen tæt om sig, og sad og saae op i Regnen, som om hun tænkte vel over sit Svar, inden hun vilde give det.

»Ser Du,« sagde hun tilsidst. »Jeg synes, at Du har saa mange gode og smukke Egenskaber. Du tegner saa omhyggeligt, Du har saa fin Farvesands — poetisk er Du ogsaa — — jo vist er Du poetisk!« — med en streng og afgjørende Tone, da han saae ud til at ville gjøre Indvendinger. »Men der mangler noget — en vis abandon. — Du mangler Mod! — hvad Du maler, gjør ofte Indtryk af at være altfor forsigtigt.«

»Kan jeg være andet end forsigtig?« svarede han. »Jeg har jo bestandig maattet skjøtte mig selv i alting, og naar ingen anden tror paa mig, kan jeg ikke komme ud af at tro paa mig selv.«

»Ja saa, der er ingen anden der tror paa Dig?« svarede hun. Hun saae baade skjælmsk og ironisk ud.

»Nej, og ingen, der bryder sig om mig,« fortsatte han. Han sad og slog med sin ene Sko i Vandpytten, der havde dannet sig foran ham.

»Ja saa, heller ikke det,« sagde hun. »Har Du spurgt ad?«

Han løftede Ansigtet og saae paa hende.

»Ja Du bryder dig da slet ikke om mig,« sagde han næsten vredt. »Og hvor skulde Du ogsaa kunde gjøre det. Du som er saa smuk og saa rig og saa beundret; men jeg synes blot, at Du skulde høre op med en Ting — —« Han fortsatte ikke.

»Og det er?« Hun saae paa ham.

»Jo, at lege med mig,« sagde han haardt.

Istedetfor at svare gav hun sig til at le, saadan rigtig af Hjertens Lyst, medens Regnen ogsaa skrallede omkring dem som en Skoggerlatter.

Han trak Øjenbrynene sammen, mørkere og mørkere.

»Er Du snart færdig?« spurgte han.

»Jeg ser, at jeg virkelig har taget fejl af Dig,« sagde hun paa engang og blev ganske alvorlig. »Jeg troede, at Du var klogere, end Du er. Hvor kan Du være saa dum, at Du ikke kan se — ja, kan se, hvordan jeg har det?«

Han saae paa hende, prøvende forundret, — saa bredte han Armene ud, og hun lagde sit Hoved op til ham, saa Krokethatten trillede ned i Vandpytten.

Hun sad der ganske stille, medens Regnen lidt efter lidt tog af. Endnu kom der med Mellemrum store haarde Draaber, men saa ophørte det helt, og Stockholm løftede paa Sølvsløret og smilede som en Dronning fra sine Højder.

»Jeg tror Du har Regndraaber i Øjenhaarene,« sagde hun og kyssede ham paa Øjnene.

De kom ud fra Paraplyen og stode Haand i Haand.

Fra Buske og Træer strømmede en frisk Vellugt imod dem. Alting dryppede med gjennemsigtige, tunge Regndraaber.

»Ser Du, hvor Regnen klæder godt,« sagde han, og slog Armen om Livet paa hende.

»Naa, Solen da!« svarede hun og saae op mod Straalerne.

»Naar skal vi saa begynde at male igjen?« spurgte han og smilede.

»Det veed jeg ikke,« svarede hun. »Ser Du, man lever ikke blot for at male, men ogsaa for at elske, og det har da tydeligt i Dag været Himlens Vilje at vise os det.«

Musik.

Det Aar kom Vaaren sent til Sorrento. Det stormede koldt fra Nord i Maj Maaned. Middelhavet styrtede ind med høje, sorte Bølger og kastede Skum paa Klipperne. Støvet stod som hvide Kalkskyer over den brede, haarde Landevej, over Himlen drog vilde, flyvende Skyer og byggede fantastiske Fæstninger og Bjergegne højt over de virkelige Bjerge og kastede af og til heftige Regnbyger ned over Havet og Kysten.

De Fremmede, der besøgte Sorrent og havde tænkt der at finde Sydens Vaar i hele dens duftende Blidhed, vare højst skuffede. Englænderne gik i deres lange graa Overfrakker og holdt paa deres Hatte, og ved Siden af dem blæste de smaa Misser hen ad Landevejen med flagrende Slør og forfrosne Næser, og kastede fornærmede Blikke ud mod Middelhavet, der gjorde et Spektakel, som om Titanerne paany havde gjort Oprør mod Guderne. —

Var dette det saa meget besungne Sorrento? Var dette det blaa, smilende Middelhav? Det var jo højst upassende! — Af Middelhavet venter man, at det skal skvulpe med sagte, vellydende Bølger, blaat og solbelyst mod en Strand, der dufter af Oranger. Optræder det anderledes, da svarer det virkelig slet ikke til sit Rygte! Ja, saadan tænke jo Mennesker sædvanlig. — Hvor der

findes en stor Kraft, en stor Skjønhed, vente de, at den altid skal vise sig fra den lyse og indtagende Side.

De forstaa ikke, at just den Evne at kunne være meget lykkelig, meget lys og skabende, forudsætter en anden, den at føle det mørke meget dybt, den at tømme det bitre til Bunden. —

»Hvor der er stort Lys, er der store Skygger«, har en stor Digter sagt, og ville vi nyde og glæde os over en ualmindelig Kraft, det være sig i Naturen eller hos Mennesker, saa maa vi være beredte paa, at denne Kraft viser sig paa meget forskjellige Maader. Naar Middelhavet smiler, er det dejligere end alle Have i vor Verdensdel, men naar det raser, er det forfærdeligt at se paa, — det er »Bagsiden af Medaillen«, som altid maa være der.

De Fremmede, som paa denne Tid kom for et Par Dage at se Sorrento, vare højst fornærmede og skuffede; de andre, som boede der, slog sig tiltaals og ventede paa bedre Tider. De vidste, at om ikke længe vilde Havet igjen ligge der i hele sin guddommelige Glands. Nu maatte det rase ud. Det værste var, at dette haarde omkastende Vejr havde bragt Sygdomme med sig. Den ene efter den anden blev syg. Vi havde holdt os ganske tappert, skjøndt man umuligt kunde faae varmt i Værelserne, men med lange Vandringer, koldt Vand og en god Diæt befandt vi os efter Omstændighederne godt, men næsten hver Morgen, naar vor sortøjede Opvarter kom ind med vore Støvler, kunde han berette om en eller anden, som igjen var bleven syg.

Saa kom han en Morgen og sagde: »Nu ligger Maria Assunta paa tredje Dag — poveretta!« —

Hvem var da Maria Assunta? — Det var en lille

Pige, der boede med sin Bedstemoder ved Enden af den smalle Gade, der gaar fra Torvet ud paa Klippehøjden, et Barn paa en tretten, fjorten Aar, som jeg havde fattet megen Ømhed for.

Hendes Farmoder, Teresa Girini, havde mistet baade sin Mand og sine to Sønner paa Søen. Manden var druknet i en Storm for mange Aar siden. Den ældste Søn var omkommet paa Koralfiskeri, den anden var forlist udenfor Kapri. Da Teresa var nogle og fyrretyve Aar, var hun Enke og barnløs. Hendes ældste Søn havde været gift, men hans Hustru sørgede sig ihjel over hans Død. »Hun fortæredes, fortæredes som et Voxlys for Ilden«, sagde Teresa og holdt sine magre Hænder med udspilede Fingre for sit Bryst.

Hun efterlod den lille Maria Assunta, som nu levede hos Farmoderen, og hun var hendes alt.

Det var ogsaa det yndigste Barn, man kunde se. Hun var temmelig høj af sin Alder, men spæd og fin som en Blomsterstængel med Hænder saa smalle og fornemme som en Prinsesses. Ofte naar jeg gik forbi, sad hun uden for deres Dør, krøbet op paa en høj Sten og saae ud over Havet. Hun var altid klædt i et hvidt Bluseliv, en lille kort Kjole, bundet om Midjen, Haaret bundet højt op paa Hovedet, saa man saae den runde, drejede Nakke, og de smaa yndige Fødder halvt indstukne i et Par Trætøfler, af de spidse, uden Bagstykker, som Fruentimmerne i Sorrento bære.

Hun havde et smalt, ovalt Ansigt, en lige Næse og den aller sødeste Mund, rigtig en Barnemund eller en Englemund med halvaabne, fugtige Læber. Men baade Munden og de nøddebrune Øjne saae alvorlige, ja sørgmodige ud. Der var et forunderligt, næsten tragisk

Udtryk over de smalle, hvælvede Øjenbryn. — Det var, som om disse dunkle smeltende Øjne spejdede ud over Havet efter et Sørgebudskab, som om al den Smerte, Moderen og Farmoderen havde gjennemlevet, havde faaet Udtryk i disse Barneøjne. Men det var ogsaa kun hendes Ansigtsudtryk, der var saa alvorligt, selv var hun altid glad, altid tilfreds, og hun nød som en Fugl i Luften hver Dag, der gik op paa Himlen.

Naar hun sad der paa Stenen og dinglede med Benene, og allerede langt fra bøjede sin lille Prinsessenakke og sagde med sin bløde Stemme: »Buon giorno Signora!«, saa var det altid med samme blide Tonefald, og spurgte man, hvordan hun selv befandt sig, saa var det altid »benissimo«. — Hun var den ømmeste Datter mod sin Farmor og kunde ikke komme i hendes Nærhed uden at overvælde hende med Kys og Kjærtegn, og saa havde hun *een* bestemt udpræget Egenskab, — hun var from, hun elskede Madonna og Himlen med en sværmerisk Kjærlighed.

Jeg saae hende ofte ligge og bede i det lille Kapel lige over for deres Hus, og intet kan være vissere, end at Jorden ikke existerede for hende i saadanne Øjeblikke. Jeg ser hende ligge paa Knæ, med sine sammenfoldede fine Hænder trykkede mod Hagen, Læberne halvaabne og disse smeltende, hengivne Øjne løftede i Tilbedelse mod Madonnastatuen, der stod i sin stive Silkekjole paa Alteret. Der straalede en saadan Fromhed ud af disse Barneøjne, en saadan tilbedende Kjærlighed, at jeg aldrig i den Grad har læst i et Ansigt, hvad Gudsfrygt var. Sagte, sagte bevægede hun Læberne og trykkede af og til Hænderne stærkt mod Hagen eller Kinderne. Hvad hun bad om, veed jeg ikke, men hvis hun havde

bedt for en Elskers Liv, for sit Fædrelands Vel, for alle Menneskers Sorg og Synder, saa kunde ikke det Ansigt have udtrykt en mere tryglende, tillidsfuld Bøn, en mere brændende, tilbedende Tro.

Jeg saae hende ogsaa en Gang gaa med i en Kirkeprocession. Kirken havde givet hende en lille hvid Kjole, en Krands af Olivenblade om Haaret og et Voxlys i Haanden. Hun skred frem, som om hun svævede, hun saae ikke til nogen Side, men med Øjnene hæftede paa noget usynligt foran sig og med det brændende Lys, som hun neppe berørte, gik hun højtidsfuld, som om hun skulde gaa frem for Guds himmelske Trone. Hun var aldeles bleg og Brystet løftede sig synligt af Sindsbevægelse, medens Kammeraterne trippede ved Siden af hende med smaa fornøjede Skridt, højst tilfredse over deres ualmindelige Stads. — Hvem hun havde arvet denne Fromhed efter, veed jeg ikke. Farmoderen elskede ikke Kirken. Nej, hun besøgte den saa lidt og ytrede desuden ofte saadanne Ting, at Folk i Sorrento ansaa hende for et ganske besynderligt Væsen, om hvem de ikke rigtig vidste, hvor hun skrev sig fra.

»En Hedning«, »en Gaade«, »en besynderlig Skabning« (»strana creatura«) hørte jeg dem sige om hende.

Hun selv brød sig ikke det mindste om, hvad der sagdes om hende. Hun levede ensomt for sig selv med sin Maria Assunta, og kun naar en Ulykke indtraf, — Sygdom eller Død i Nabolaget, var hun altid den første, der kom for at hjælpe med Raad og Daad, og hun var klogere end dem alle. Hun var endnu ikke halvhundrede Aar, og hendes Udseende var en underlig Blanding af noget gammelt og ungt. Hendes Figur var saa slank og smidig, at set fra Ryggen kunde man tro,

at hun var en ung Pige; men det mørkt solbrændte Ansigt var magert og furet og havde et Udtryk af træt smertefuld Slid. De store Øjelaag faldt tungt ned over de sorte Øjne, og det blaasorte Haar havde Striber og Pletter af hvidt, der saae ud som om der var fløjet Havskum deri. Munden smilede aldrig, men naar hun talte og blev varm i sin Fortælling, løftedes hele Skikkelsen, Øjnene aabnede sig helt og lynede og flammede af en indre Ild, som saa lidt efter lidt slukkedes. Øjelaagene sank ned, og Ansigtet var igjen gammelt og træt.

Vi bleve gode Venner, fordi jeg fattede et saadant Venskab for hendes Skat, hendes Assunta.

Hun havde kastet al sin Kjærlighed paa dette Barn. »Hun er en Engel«, sagde hun, »en Engel fra Paradiset. Der findes ikke en mørk Plet i hendes Sjæl. Hun er min Trøst for alt, hvad jeg har lidt i Livet — dette forfærdelige Liv. Ikke sandt Signora, det er en forfærdelig Ting at leve? Men jeg har jo hende — jeg har hende!« Hun omfavnede Barnet heftigt og trykkede det ind til sig. »Hvis blot ikke Gud tager hende fra mig, hvis han blot ikke gjør det.«

Hun blev staaende med Maria tæt til sig og saae med flammende, forfærdede Øjne op imod Himlen, som om hun derfra ventede en misundelig Herskers strenge Bud.

»Aa, jeg skal ikke dø«, sagde Maria Assunta og saae op paa hende med sine blide, kjærlige Øjne. »Jeg skal blive hos Dig min Moder, og være Dig til Trøst. Du skal see, Madonna vil nok lade mig leve. Jeg skal bede hende derom.«

»Ja, gaa Du og bed Madonna« sagde Teresa og skjød hende bort med sin magre Haand. —

Siden vendte hun sig til mig og rystede paa Hovedet. »Jeg«, sagde hun og pegede med Fingeren paa sit Hjerte, »jeg kan ikke bede Madonna. Jeg tror ikke, hun kan hjælpe.«

De store Sorger, hun havde havt i Livet, havde gjort hende angst og bitter. — Naturen var for hende et Opholdssted for uhyggelige truende Magter, der lurede paa Menneskenes Undergang. — Havde ikke Havet opslugt alle, alle som hun havde elsket? — Det havde taget hendes Mand, da han endnu var ung og stærk, hendes Furio, som hun havde elsket saa lidenskabeligt. Det havde taget hendes ældste Søn, hendes Trøst og Støtte, den gode, trofaste Oreste, — og saa tilsidst havde det skyllet sine hævngjerrige Bølger over hendes Angelos unge, dejlige Legeme. — Hun hadede det! — Hun kunde staa med knyttede Hænder og stirre derpaa, naar det stormede derude, som man ser paa en Fjende, der bryder frem for at ødelægge og knuse. — »Gud, ja, det forstaar sig, — han bor i Himlen, men han er for langt fra Havet«, sagde hun til mig. »Han kan ikke holde Styr paa det, ellers vilde han aldrig tillade noget saa umenneskeligt. Og den hellige Madonna! — ja hun har nok at gjøre med at lade sig tilbede!«

Saadanne Ting sagde hun dog aldrig i Marias Nærværelse. Teresa beundrede sit Barnebarn, for hende var det helligste aabenbaret i Marias religiøse Tro. »Himlen«, sagde Teresa og slog ud med sin Haand, »Himlen er for mig ikke andet end Storm og Torden, derfra kommer alt det, som ødelægger Jorden, men hun der, — naar jeg ser paa hende, saa tror jeg paa Himlen — hendes Himmel.«

Da jeg nu hørte, at Maria Assunta var syg, løb der en Gysen gjennem mig.

»Hun dør!« var min første Tanke. Teresa var et af disse Mennesker, der ligesom Lynafledere bestandig drager Lynstraalerne til sig. Hun syntes mig som forudbestemt til at lide alle Kvaler paa Jorden. Jeg gik strax ned til deres lille Hus og fandt Teresa siddende indenfor Døren paa en Skammel. — Hun hilste paa mig ved at bøje Hovedet, og uden at sige et Ord gjorde hun blot en Bevægelse med Haanden henimod Sengen, hvor Maria laa, en Bevægelse, ledsaget af et Blik, der vilde sige: »See der! den forfærdelige Skæbne er igjen over os.«

I den brede, hvide Seng laa Maria Assunta med aabne Øjne og flammende Kinder. Hendes fine Hænder laa slappe paa Tæppet. Hun mærkede ikke, at jeg nærmede mig, men da jeg lagde Haanden paa hendes hede Pande, rørte hun sig hurtigt og sukkede.

Hun var brændende hed. Pulsen gik stærkt, Aandedrættet var hurtigt og ujævnt. Hun havde ikke sin fulde Bevidsthed, men laa som i en Dvale.

Teresa var ikke fulgt med hen til Sengen. Hun var blevet siddende paa sin Skammel med Hænderne støttede paa Knæerne og Hovedet i Hænderne. —

»Naa?« sagde hun blot, da jeg gik hen til hende.

»Ja, hun er syg«, sagde jeg, »men saadanne Feberanfald har jo saa mange nu. Det behøver ikke at være saa alvorligt.«

»Hun dør«, sagde Teresa med en haard udtryksløs Tone, der skar tvers igjennem mig. Det var som Ekko af mine egne Tanker.

»Man maa anvende fornuftige Lægemidler«, sagde

jeg. »I se jo, hvordan de Fremmede her ofte komme sig af de farligste Sygdomme, fordi de følge forstandige Lægers Raad.«

»Ja«, sagde Teresa. »Og vi se, hvordan de hvert Aar dø, uagtet alt hvad der gjøres for dem. Her var ifjor en Englænder med sin eneste Datter, hun var skjøn som en Engel og hendes Fader kunde gjerne have givet sit Liv for hende. Hun blev syg her, just saadan som Maria nu. Der kom Læger baade fra Neapel og fra selve Rom tror jeg. Der østes Guld ud. Alt hvad menneskelige Kræfter kunne gjøre, blev gjort for at redde hende. — Hvad hjalp det? Døden vilde have hende. Døden vil altid have det bedste. Hun sluktes ud som et Blus i Havet. Hvad hjælper Menneskenes Klogskab, naar de mægtige ikke vil?«

Jeg bad hende dog betænke, at det var hendes Pligt at prøve den Hjælp, der kunde skaffes, og lovede at bringe hende den Medicin, der skulde anvendes. Desuden bad jeg hende at forfriske den Syge med at væde Ansigtet og Armene og af og til give hende en Slurk Vin at drikke. Efter mange Modsigelser gik hun endelig ind paa dette, men Medicinen, sagde hun rent ud, vilde hun aldrig lade hende tage.

»Det kan maaske passe for Jer, I Fremmede, der er født paa en anden Jord; for os passer det ikke. Jeg lover, at jeg skal holde hendes Hud frisk«, sagde Teresa, »og Vin bringer altid Sundhed, — men de Flasker og Pulvere ville aldrig gjøre hende rask.«

»Jeg har forresten gjort, hvad jeg kunde,« tilføjede hun og pegede paa Madonnabilledet, foran hvilket to Lys vare tændte. »Se der! det er for hendes egen Skytspatronesse, Maria Assunta. Har hun nogen Tak-

nemmelighed i sig for alle de Bønner, min lille Maria har opsendt til hende, saa hjælper hun hende nu. Det er vel ikke blot den hellige Jomfrus Embede at tage imod Bønner og Gaver, hun skal vel hjælpe — hjælpe, hvad duer hun ellers til?«

Alle de Forsøg, baade jeg og andre gjorde for at forandre Teresas Mening, vare uden Nytte. Hun sagde tilsidst til mig: »Jeg kunde jo narre Dem. Jeg kunde jo tage imod Medicinen og saa kaste den bort, men jeg vil være ærlig imod Dem, jeg siger Dem, at den aldrig skal komme over Marias Læber. Det vilde blot plage hende. Vi maa vente og se, hvad »de mægtige« vil.«

Hun brugte ofte dette Ord »de mægtige«, men hvem hun mente dermed, sagde hun aldrig, hun vidste det maaske ikke. Det udtrykte hendes Begreb om alle de fjendtlige Naturmagter, som hun altid saae lurende paa Menneskenes Liv og Lykke.

I otte Dage laa Maria Assunta i en halv bevidstløs Tilstand, i stærk Feber. »Hun brænder op«, sagde Teresa. »Og saa disse Øjne, som aldrig ville lukke sig; hun sover aldrig, hverken Nat eller Dag.« Og det var i Sandhed et uhyggeligt Syn at se dette lille smertefulde Ansigt, med de røde Læber, der gispede efter Luft, de store Øjne, der syntes bestandig at blive større, medens Hovedet kastede sig fra den ene Side til den anden, forgjæves søgende efter Hvile.

I otte Dage stormede det over Bugten ved Sorrento. Neapel var forsvundet i Taage og Regn. Vilde, forfærdelige Skymasser, styrtede over Himlen, ladet med pidskende Haglbyger. Det tudede og brølede over Havet, som om alle onde Aander vare løs. Den niende Dag vaagnede jeg ved, at en mild, duftende Vind slog ind fra

Altandøren, som man havde aabnet. Havet laa som en udbredt Atlaskeskappe med smaa krusede Bølger. Himlen var endnu lyserød, det var tidlig om Morgenen, og fra Vesuv stod en lang fin Røgsøjle tvers over den lyse Himmel, hvor endnu et Par Stjerner skjælvede.

Det onde var flygtet og forsvundet og med en saa uimodstaaelig Skjønhed bredte denne Natur sin Favn imod en, saa man strax glemte alt, alt; der behøvedes ingen Tilgivelse, man var blot lykkelig over at have fundet det tabte Paradis igjen, over igjen at se det i sin Herlighed.

Der skulde den Dag være en Fest for den Madonna, der havde sit lille Kapel lige overfor Maria Assunta. Man havde frygtet for, at Vejret skulle forstyrre Processionen, men nu blev det over al Forventning godt.

Tidlig om Formiddagen begyndte pyntede Folk at gaa ud paa Gaden. Hele den smalle Gade op til Kapellet var beklædt med Blomster. Blomster vare dryssede tæt paa Vejen, hvor Processionen skulde gaa frem, og en lang Række høje hvide Liljer i store Krukker stode langs Vejen.

Saa kom Toget. Først Kirkefanerne, baarne af unge Præster, saa hvidklædte Piger med Krandse om Haaret og Lys i Hænderne; saa en lille halvnøgen Dreng med et Lammeskind om Maven og et Rørkors over Skulderen, en lille »Johannes«, hvis stolte Fader førte ham ved Haanden, og derpaa en Mængde Kordrenge, Præster og en Skare af Tilskuere og Kirkegængere.

Toget gik stille op ad Gaden og standsede ved Kirkedøren. Jeg saae Teresa sidde i den aabne Dør lige overfor, og jeg gik op ad hendes Trappetrin og satte mig ved Siden af hende.

»Hvordan er det idag med Assunta?« spurgte jeg hvidskende.

Hun trak blot paa Skuldrene, spærrede de aabne Hænder ud og saae paa mig med sine tragiske Øjne. »Intet nyt, intet at haabe,« sagde hendes Bevægelser.

Inde i Sengen laa Maria med aabne Øjne og brændende Kinder.

Toget var nu gaaet ind i Kirken, men da der var meget trangt, blev Kirkedøren staaende aaben og alle, som kunde faa Plads, knælede ned paa Gaden udenfor. Musiken begyndte derinde. — Et Orgel og to Violiner spillede, og nu løftede Koret sig med Hymnen til Maria.

»Ave Maria stella! O sanctissima Virgo Maria, ora, ora pro nobis —«

Det var de eneste Ord jeg hørte, men Musiken slyngede dem ind i bestandig nye og smeltende Akkorder. Jeg kan ikke sige, hvad der var i denne Hymne, der stemte saa helt med de brændende Lys derovre, med alle de hvidklædte, knælende Skikkelser, med den høje Sommerhimmel udenfor, med Orangeduften fra Haverne, med de sagte Bølgeslag i Havet. Det var, som om hele Jorden bad i disse blide, barnlige Toner til en blid og barmhjertig Moder, der smilede ned fra Himlens rene, zitrende Lys.

Maria Assunta vendte Hovedet paa Puden. — »De synge,« sagde hun sagte.

»Ja, min Elskede,« svarede Teresa uden at røre sig. »De synge til Madonna« — — Maria lukkede Øjnene og sukkede. —

Sangen vedblev derovre, stille og inderlig. Snart lød den mere dæmpet, naar mange Mennesker flokkedes

i Døren, snart slog den frem i stærkere, klare Akkorder, naar man gav Plads derovre. Lysene skinnede dæmpet ned gjennem Røgelseskyerne. Musiken syntes aldrig at ville høre op. Det lød, som naar man taler med en, man elsker højt, bestandig har nye Ting at sige og forsøger at faae det sagt med den mildeste Tone, ved de ømmeste Kjærtegn. — Himlen blev bestandig lysere, det duftede stærkere fra Haverne, hele Luften var som opfyldt af Vellyd.

Teresa rørte ved min Skulder, lagde Fingeren paa Munden og pegede paa Maria. Hun sov.

Gudstjenesten fortsattes og sluttedes. De ringede fra Messen med den lille Sølvklokke ved Alteret. Alle knælede tause ned, og saa begyndte Sangen igjen og Processionen gik bort.

Maria Assunta sov.

Jeg sneg mig sagte bort, men da jeg kom derned hen ad Aften, da Skyggerne allerede havde begyndt at falde, aabnede Teresa Døren forsigtig for mig.

»Hun sover endnu,« hvidskede hun. — Jeg listede mig hen til Sengen og saae paa Maria. Hun svedte stærkt, og al det spændte, forpinte i Ansigtet var forsvundet. Hovedet var sunket til den ene Side, Læberne vare aabne og det saae ud, som om hun smilede i Søvne. Hun aandede sagte og jævnt. — Paa en Gang aabnede hun Øjnene, saae paa Teresa og sagde med sin naturlige, glade Stemme.

»Mamma, jeg er saa sulten!«

»Gud i Himlen, hun er frelst!« raabte Teresa og kastede sig paa Knæ ved Sengen med Ansigtet skjult i Tæppet.

Hun laa et Øjeblik presset haardt mod Sengen, men

rejste sig da raskt og sagte. »Min elskede,« sagde hun, »Du skal strax faae noget at spise.«

Maria laa og smilede og saae sig om i Stuen med store glade Øjne.

Hun trykkede sagte min Haand. Jeg saae, at hun kjendte mig, men hun var for mat til at kunne tale.

Teresa bragte hende et Par smaa stegte Fisk, et lille Stykke Brød og et Glas Vin, blandet med Vand. Hun spiste ivrigt alt, hvad der bødes hende, lagde sig saa tilbage paa Puden og sov strax ind igjen.

Fra den Dag blev hun hurtig bedre.

»Veed De hvad,« sagde Teresa en Dag til mig, da jeg kom derned. »Veed De, hvad der har frelst hende?« Da jeg ikke strax svarede, sagde hun: »Jo, det var Musiken. Det var den hellige Musik, som kaldte Søvnen over hendes Øjne.«

Jeg indvendte intet derimod, men det saae ud, som om hun alligevel tvivlede om, at jeg rigtig troede det.

»De veed maaske ikke, hvilken Magt Musiken har over Menneskers Sjæle,« sagde hun og saae forskende paa mig med sine store, sorte Øjne. Jeg syntes, at hun saae ud som en Profetinde, da hun sad paa Sengekanten, rank i Ryggen, med et rødt Tørklæde bundet om det sorte, graasprængte Haar, og dette strenge, højtidelige Udtryk, hun altid fik i Ansigtet, naar hun talte om noget, der laa hende paa Hjertet. — Maria Assunta laa paaklædt paa Sengen. Jeg saae hendes Barnehoved paa Puden bag ved Teresas Ryg. Teresa sad og holdt en af hendes smaa fine Hænder i sine.

»O!« sagde Teresa og løftede den Haand, hun havde fri. »Musiken er en af Paradisets aller helligste Engle,

den eneste, der fulgte Menneskene paa deres haarde Vandring paa Jorden — veed De ikke det?«

»Jo, ser De,« fortsatte hun. »Det var den Dag, Adam havde syndet. — I, som er Protestanter og Hedninger, veed dog vel, at Adam syndede?« —

Jeg sagde hende, at vi ogsaa havde hørt noget derom.

»Ja, han syndede mod Gud, og Eva syndede ogsaa. »Ser De,« sagde hun, og sænkede Stemmen til en truende Hvidsken. »De vare ulydige. Gud vidste alt, hvad der skulde tjene Menneskene til deres Bedste, og han havde befalet dem, at de ikke maatte spise af den forbudne Frugt. »I maa ikke«, sagde han. »Den Dag I spise deraf, skal I dø! — dø!«

»Havde de adlydt ham, var maaske Døden aldrig kommet ind i Verden — — hvem veed? —» — Teresa taug, og saa hen for sig i dybe Tanker. Hun syntes at grunde over dette Spørgsmaal, hun selv havde fremkaldt, og sad og forestillede sig Tilværelsen uden Døden, sit eget Liv uden alle de forfærdelige Dødsfald, der havde plyndret det. Men hun syntes ikke at komme til nogen klar Løsning af Sagen. Hun rystede paa Hovedet og sukkede dybt. »Ja« fortsatte hun. »I al Fald vare de første Mennesker ulydige, og Gud taalte ikke Ulydighed af dem, der vare saa ringe, der ikke havde hans Visdom, og han sagde til dem: »Her maa I ikke blive længer, ulydige Væsener, Forræddere maa ikke findes i Paradiset, bort herfra!« — gaa!« —

»Det var en haard Dom, Signora, en haard Dom at høre for dem, der var fødte i Paradiset. Rundt om laa Paradisets Have med sine utallige Træer, med det blanke Løv, med gyldne Frugter og hvide, duftende

Blomster. — Gjennem Græsset flød Livets Kilde. Det klare velsignede Vand vandede alle Trærnes Rødder, gjorde alle de tusinde Blomster paa Marken friske og skinnende som Stjerner. Der fandtes hverken Støv eller Hede. Der voxede ingen giftig Plante, ingen Tarantel gjemte sig under Stenene, ingen Snog laa under Blomsterne.

Alting var fuldkomment. —

Og Adam og Eva saae ind mod de svale Skygger, der faldt fra Paradisets Lunde, og mod alle de lyse Solstraaler, der legede over Græsset, de hørte Vandet risle fra den uudtømmelige Kilde og de vidste, at de maatte bort — bort derfra.

»De havde rigtignok hinanden,« fortsatte Teresa. »Og det er en stor Trøst for en Mand og Kvinde at eje hinanden og at følges ad, men Forbandelsen var den, at de ikke heller kunde tro rigtig paa hinanden mere.

Eva saae paa Adam og tænkte: »Han har forraadt sin Gud, han kan ogsaa forraade mig.« Og Adam saae paa Evas Skjønhed og tænkte: »Hun, som med sin Ømhed fristede mig til at synde, fristede mig, saa jeg maa gaa bort fra Paradiset, — hvad vil hun næste Gang friste mig til?« Og de trykkede sig op til hinanden, saadan som den ene Stakkel kan støtte sig til den anden, skjøndt de begge nok vidste, at det var ikke nogen Støtte.

Ved Paradisets Port ventede Engelen, der skulde vise dem ud, en stor mægtig Engel med hvide Vinger, der skjød som Lyn fra hans Skuldre og med et flammende Sværd i Haanden.«

Teresa saae selv ud som en saadan Hævnens

Engel, da hun talte og viste mig, hvorledes Engelen bar Sværdet. —

»Foran Paradisets Port bredte Vejen sig ned mod Jorden, en stenet, støvet Vej, fuld af Tidsler og Torne, en ganske anden svær og anstrængende Vej end den, som gaar herfra til Castellamara — og denne Vej førte ned paa den ubekjendte Jord, hvor kun Forbandelser ventede dem. — Adam og Eva skulde just til at gaa ud ad Porten, men da forbarmede Gud sig endnu en Gang over dem. Det skar ham i Hjertet at se dem saa fattige og forladte gaa bort fra Paradiset, og Gud vendte sig om og saae paa Englene. Han vilde give de syndige Mennesker en Ledsager med paa Vejen.

Alle Engle vare samlede paa de store Enge under Paradisets Træer. De stode i store Ringe om Gud, og længere og længere borte saae Adam dem lyse som Solskin mellem Stammerne. Saasnart Gud kom gaaende, kom de flyvende med udbredte Vinger som Duer, der vilde have Korn. Og Gud saae sig om paa dem alle og sagde: »Er der ingen, der vil gaa med Adam og Eva? er der ingen af Jer, der vil forlade Paradisets Glæder for at følge disse Stakler ned i Jordens Trængsler og gjøre dem Livets Byrde lettere. — Den, som vil gaa med, han træde frem!«

Men kun Taushed svarede Gud. Ingen vilde gaa med.

Da saae Gud sig om igjen, og han saae med alvorlige, bebrejdende Blikke paa sine Engle. »Jeg befaler ikke,« sagde han. »Jeg kunde befale, men jeg vil, at den som gaar med, skal gaa af sin fri Vilje. Kun den, der ofrer sig af sin fri Vilje, kan blive en virkelig Ven for de ulykkelige. — Men er der da ingen, der vil

forsage sin egen Lyksalighed her i Himlen og vælge den anden Lyksalighed, den at trøste de bedrøvede og være nær ved de ulykkelige og hjælpe dem at bære Byrden?«

Alle Englene saae paa hverandre, og saa saae de sig om, ind mod Paradisets duftende Lunde, hvor Solen og Skyggerne legede, og de sukkede alle. Det lød, som om der gik et Vindpust gjennem Løvet. Men ingen svarede. Ingen kunde frivillig vende Ryggen til Paradisets Lyksalighed.

Da blev Gud rigtig bedrøvet. »Det havde jeg virkelig ikke ventet mig af Jer«, sagde han. »I som alle se, hvor god jeg er imod Jer, skulde der ikke blandt Jer findes en eneste, der nu vil være god mod Menneskene, ingen, der vil følge dem ud mod deres haarde Skæbne. Er der ikke en af Jer, som vil træde frem?« —

Men i det samme kom der fra Dybderne i Paradisets Lunde en Engel gaaende med faste hurtige Skridt. »Jeg følger Menneskene,« sagde han. — Det var Musikens Engel. Han var dejlig at se paa, Signora, ung og kraftig. Hans Pande var hvid som et Blomsterblad, Tegnet paa Uskyldigheden; men derover faldt Haaret i tunge, mørke Lokker, og hans Øjne vare ogsaa mørke og bedrøvede, som om en hemmelig, stor Sorg boede i ham, en Sorg uden Synd. Hans Stemme lød blød og dyb, paa een Gang saa mild og bedrøvet.

»Jeg gaar med Menneskene,« sagde han, »jeg vil søge at trøste dem.«

Og Gud lagde sin Haand paa hans Skulder og saae ham ind i hans mørke, længselsfulde Øjne.

»Du,« sagde Gud, »Du min Engel, som aldrig selv er glad?«

»Derfor kan jeg bedre forstaa Menneskenes Smerte,« svarede Engelen.

»Og vil Du ikke længes tilbage til Paradiset?« spurgte Gud.

»Det vil jeg,« svarede Engelen, »Men naar jeg er her, saa længes jeg bort herfra.«

»Hvor kan Du, som er saa ren, elske de faldne Mennesker?« spurgte Gud.

»Jeg vil lære dem at elske Himlen«, svarede Engelen.

»Og hvorfor kan Du ikke selv være glad i Paradiset?« spurgte Gud.

»Jeg savner Smerten,« sagde Engelen, »Menneskene kjende Smerten.«

»Og hvad vil Du gjøre for at hjælpe Menneskene,« spurgte Gud.

»Jeg vil synge trøstende for dem, naar Sorgerne sønderrive deres Hjerter, jeg vil paaminde dem om Striden og Farerne, naar de vil sove ind i Slaphed, og jeg vil stave Dit Navn i Toner, Ordene kan ikke udtale det.«

»Men Du vil selv komme til at lide,« sagde Gud. »Ingen kan leve Jordens Liv uden at lide.«

»Jeg veed det«, sagde Engelen. »Men saadan er det bedst. Jeg længes efter en Klang, som jeg ikke kan finde i Paradiset.«

»Gaa da,« sagde Gud! »Du, som frivillig vil tage Smerterne! Min Velsignelse skal følge i Dit Fodspor.«

Og Engelen bøjede sit Hoved for Gud, og saa rakte han Eva den ene og Adam den anden Haand, og gik med dem ud af Paradisets Port, der faldt tungt i efter dem. —

Fra den Dag af fulgte Musiken Menneskenes Van-

dring paa Jorden. Den saae Tusinder fødes og dø, den saae al den Sorg, der kan rummes i de menneskelige Boliger, og var tilstede, naar Glæden for nogle Øjeblikke dvælede derinde.

Naar Menneskene gribes af en stor Sorg, saa forstumme de, men da taler Musiken. Den udtrykker alt, hvad de ikke har Ord for, og da bliver det lettere herinde i det forpinte Bryst. Og kan De tænke Dem en Fest uden Musik? Det skulde være som en Nat uden Stjerner. Ingen kunne le eller danse, hvis ikke Tonerne fulgte med. Musiken er det bedste, Jorden har, men den stiger op imod Himlen ligesom Røgelseskyerne. Den flagrer og løfter sig op mod sit første Hjem, mod det tabte Paradis. Det Menneske, der ikke røres af Musik, har et Hjerte af Sten, et saadant Menneske skal man ikke tro, ikke vente noget godt af. Musiken kan gjøre Underværker, Signora, jeg har set det mange Gange. Den kan presse Taarer frem af forhærdede Hjerter, og jeg veed selv, hvordan den kan lægge som en blid Haand paa ens Pande, naar det begynder at blive mørkt af Fortvivlelse herindenfor. — Det var Musiken, der jog Feberen bort fra Assuntas Bryst og kaldte Himlens Fred over hende. — De saae det jo selv? — De saae, hvordan den lukkede hendes Øjne! Det er den, der gav hende Sundheden tilbage.«

»Nej Moder,« sagde Marias milde Stemme fra Sengen, hvor hun laa. »Det var den hellige Jomfru, der reddede mig, hende, som jeg er opkaldt efter, min Navne og Beskytterinde, »Maria Assunta«.

Ensomhedens Tanker.

En af de første Sommerdage red et Selskab, bestaaende af svenske Badegjæster, fra et tydsk Badested op imod de skovklædte Højder. Det havde regnet flere Dage forud, men nu syntes det at skulle høre op. Himlen var dog endnu bedækket af flyvende Skylag; et lavere, der drev dybt nede over Jorden og lidt efter lidt flygtede ud over Dalen; et andet højere, der stod ubevægeligt med smaa uldagtige Skyer, og hvorigjennem hist og her den blaa Himmel kom tilsyne. Pludselig brøde saa Solstraaler frem og gave alle disse ulige Skyformer forskjellige Farver og Toner. Skyggerne bleve dybt violette, de graa Skyer fik en sølvagtig Glands, og alt den uendelige Mængde Grønne, der vældede sig som Skove, Enge og Lunde ned over Bjerghøjderne mod Dalen, fik en ganske særegen gjennemtrængende grøn Farve. Endnu laa Regnen tung paa det nysudsprungne Løv, men Skyerne dreve alt længere bort, og Dagen lovede Varme.

Det var en ganske knudret Landevej, som førte op ad Bjergene til. Foraarets Vandløb havde furet den, og den var fuld af større og mindre Stene, saa at man med en vis Forsigtighed maatte ride paa den. Paa begge Sider var den skygget af Skovens høje Træer. Askene hang med deres lange Kviste ned derover. Bøgene

spredte de store vifteformede Grene med det gjennemsigtige lyse Løv over de Ridende, og fra alt det grønne strømmede en Duft af Friskhed, af vaad Jord, af Skovblomster og Harpix, der var styrkende og glædebringende som Sommerens første Budskab kan være det.

Det ridende Selskab bestod af en ti, tolv Personer.

I Spidsen red en ganske ung Dame. Hun kunde neppe være sytten Aar. Hun red paa en livlig brun Hest, der var temmelig nydresseret, og bestandig prustede og slog med Hovedtøjet.

Men hun styrede den sikkert med stramme Tøjler og skjænkede den ikke nogen udelt Opmærksomhed. Hun sad med lidt tilbagekastet Hoved og saae op imod det grønne Løvtag over hendes Hoved. Under den lille sorte Hat bar hun sit mørke Haar kortklippet og i Lokker. Næsen var kort, Munden havde et glad og modigt Smil, og de brune Øjne, der løftede sig under de sorte Øjenbryn, udtrykte kun en Følelse: Glæde over at være til. Hendes brune Kinder havde faaet en varm Rødme af Ridtet, og hele hendes Person var et Udtryk for Vaaren selv, fuld af Forhaabninger, Styrke og Sundhed.

Hun red hele Tiden et lille Stykke foran det øvrige Selskab, som om hun var ivrig for at naa op til andre og nye Veje og Udsigter, der ventede hende deroppe.

Lige efter hende kom tre unge Officerer, der alle syntes at være lige ivrige for at være nærmest ved hende. Men Vejen tillod ikke, at man længe red to ved Siden af hinanden, og bestandig stredes de tre om Pladsen, saa at snart den ene og snart den anden var hende nærmest. Naar de talte til hende, svarede hun dem med en høj, ungdommelig Stemme eller lo glad og klingende af deres Bemærkninger, men hun skjæn-

kede dem lige saa lidt Opmærksomhed som den Hest, hun red paa. Hun saae bestandig fremad og opad, og hvergang Vejen blev en lille Smule lettere at ride paa, satte hun Hesten i et hurtigere Trav.

Bagved disse unge Mennesker, der aabnede Toget, fulgte et Par gifte Fruer med deres Kavalerer. De talte hele Tiden. Man afhandlede Historier nede fra Badestedet, kritiserede de sidst ankomne Personer og sparede just ikke paa bidende Bemærkningev over sin Næste.

To ældre Ungkarle, som red paa et Par udsøgte engelske Heste, og som selv var klædte efter sidste engelske Mode, samtalede udelukkende om Sport, Heste Jockeyer, Væddeløb osv.

Aller bagest i Selskabet red en ung Mand alene.

Han var Diplomat i Wien og ansaas af sine svenske Landsmænd for at være en meget besynderlig Fyr. Uagtet han havde en ganske net Formue, deltog han ikke videre i alle den glade østerrigske Hovedstads Fornøjelser, men han viste just heller ikke nogen særlig Glæde ved at træffe sammen med Landsmænd. Naar svenske Rejsende fik noget med ham at gjøre, kunde de være vis paa at blive behandlede af ham med al mulig Høflighed og Tjenstvillighed, men han viste tydeligt, at han aldrig længtes efter noget nærmere Bekjendtskab. Naar han havde opfyldt deres Ønsker, tog han sin Hat og gik.

Baade hans svenske og udenlandske Venner ansaa ham for at være et koldt Menneske. En Person, der aldrig interesserede sig for nogen Slags Skandalehistorie, som aldrig havde noget at fortælle om sine Bekjendte, og med Ligegyldighed eller endogsaa med Ulyst hørte paa de Historier, andre havde at fortælle, kunde jo ikke

være nogen Menneskeven. Han havde rimeligvis nok i sig selv.

Og hvad var han for en?

En middelmaadig begavet ung Mand uden Talent til noget særligt og uden noget særlig fordelagtigt Ydre. Han saae syg ud, havde en ubetydelig Figur og en daarlig Teint. Men der var et Udtryk af Godhed i hans Smil og i hans smaa graa Øjne, der indgav Tryghed. Blandt fine og gode Kvinder, isærdeleshed blandt de ældre, havde han et Par virkelige Veninder, der i hans taktfulde Nærhed befandt sig bedre end ved de andre elegante Herrers galante Næsvished.

Nogle mente, at han havde havt en ulykkelig Kjærlighed til en meget skjøn og ophøjet Dame, men andre, der kjendte ham bedre, paastod, at han var altfor beskeden til at kunne have tilladt sig endogsaa paa Frastand at elske bemeldte Dame. Han var blot en ensom Natur, en af dem, der til det yderste opfylder sin Pligt og siden trækker sig tilbage i sin egen grublende Taushed.

Man havde denne Dag spurgt ham, om han vilde deltage i et Rideselskab, og han havde svaret ja.

Kun et Par Gange havde han været sammen med disse Personer og ikke følt nogen videre Sympathi for dem. Den eneste af dem alle, han beundrede, var den unge Frøken Ebba, der red i Spidsen for Toget, men han fandt, at det smukke og indtagende ved hende just var hendes Ungdommelighed. Det plagede ham altid at se hende omringet af Kurtisører, der kappedes om at sige hende dumme Artigheder og lede hendes Opmærksomhed hen paa sig selv. Han vilde ikke være en af dem, der forstyrrede hendes friske Ubevidsthed og sorg-

løse Glæder ved at diskutere Livets Spørgsmaal med hende eller blive en af hendes Kurtisører. Han vilde just helst se hende saadan paa Afstand, ride alene i Spidsen, og, naar hun en og anden Gang vendte sig, se Smilet paa hendes kjække Mund og det glade, barnlige Udtryk i hendes brune Øjne. Det var ikke for hendes Skyld, han var redet med i Dag. Det var for at se det Sted, som Kavalkaden havde sat sig til Maal, et Hus, der laa højt oppe i Skovregionen, og som kaldtes Eneboerhuset.

Der var imidlertid ikke Spor af Eneboerhus mere, men et lille pittoreskt Hotel, hvor Værten var bekjendt for at servere udmærkede Trøffelomeletter og en god Vin.

For nogle Aar siden havde der i dette Hus boet en Mand, om hvem nogle sagde, at han var en Svensker, andre en Russer. Denne Mand, som under sit Ophold dér aldrig forlod Stedet uden for at drive omkring i Skovene, blev af Folket kaldt for Eneboeren, skjøndt han hverken bar Eremitkappe eller Rosenkrands, men gik omkring i almindelige moderne Herreklæder. Han gav af og til baade Penge og Fødevarer til de Fattige, men han talte aldrig med nogen. Ingen vidste, hvor han kom fra, og ingen, hvor han tilsidst var rejst hen, da han ikke senere kom tilbage.

Han havde lejet Huset af en Skovfoged, og ved sin sidste Afrejse havde han, foruden at have betalt hvad han var skyldig, efterladt en Del Møbler, Bøger osv., som Husets Ejer havde ladet staa i den Tro, at han en Dag vilde komme og hente dem. Men hverken han eller noget Brev fra ham havde krævet hans Ejendom tilbage, og man havde sat de forskjellige Ting, han havde efterladt, i et særligt Værelse oppe under Gavlen,

hvilket han plejede at bruge til Studereværelse, naar det begyndte at blive koldt om Efteraaret.

Skovfogdens Søn, der slog sig paa Gjæstgiveri, havde stadig ladet dette Værelse staa urørt. Man kunde jo ikke vide, om den Fremmede en Dag kom tilbage, skjøndt det nu var 6—7 Aar siden, at han forsvandt.

Den unge Mand, der nu red sidst i Toget, havde hørt Tale om dette og faaet Lyst til at se det Sted, hvor Eremitten havde boet. Maaske han virkelig havde været en Landsmand af ham? Maaske han engang kunde give hans Slægt eller Venner Oplysning om ham. I ethvert Tilfælde vilde han gjerne se, hvordan der saae ud paa et Sted, hvor et ensomt Menneske saa længe havde levet alene.

Længere og længere slyngede Vejen sig op imod Højden, indtil den standsede ved et Plateau, hvor Skovfogedhuset var beliggende. Det var en aaben grøn Plads, hvor det mørke Træhus laa med smaa Altaner og udspringende Trapper. En lille Have med Indhegning mod Skoven gik terrasseformet ned ad Bjerget, og der over havde man den videste Udsigt.

Skove paa Skove oppe og nede styrtede sig som grønne Bølger i et umaadeligt Hav ned fra alle Højderne imod Dalen. Granskove med deres takkede Linier, Bøge og Egeskove med de bløde, svulmende Konturer afløste hverandre, og derunder Dalen med Floden, der gjennemskar den som en slynget Lysstribe. Der bagved strakte Sletterne sig, grønne og frugtbare, saa langt Øjet kunde se, indtil Horizonten begrændsedes af en lang Række blaa Bjerge, ikke høje og takkede som Bjergene i Schweiz, men som en ny Bølgerække, der havde rejst sig mod Himlen og var blevet staaende.

Endnu havde Løvet de særegne personlige Farver, som Sommerheden ikke havde udslettet. Egene skiftede i Bronze, Bøgene skinnede lysegrønne, Aske og Elme i mere blaagraa Toner. Der var en uendelig Farverigdom og Afvexling, som endnu mere stod frem gjennem de mange Brydninger i Striden blandt Skyerne deroppe. Et Øjeblik kunde alt ligge som indhyllet i et Slør med dæmpede Farver, men saa lyste det hist og her. En Eng skinnede gnistrende grøn, Floden dirrede som Sølv, store dunkle Skygger lagde sig ned over alle Granskovene, Kirker og Gaarder sprang frem som hvide Punkter, alle forskjellige Farver viste sig med en Kraft og Glands, saa det blændede en.

Man var staaet af Hestene og var gaaet op i den aabne Frokoststue, hvis Altan vendte ud imod Landskabet nedenunder.

Damerne udstødte smaa henrykte Raab. Deres Herrer betragtede Udsigten med Hænderne i Lommen, og de to Ungkarle med engelske Ridedragter havde faaet fat i Sønnen i Huset, en Opvarter fandtes ikke, og diskuterede ivrigt med ham om Programmet for Frokosten.

Man kom til det Resultat, at Trøffelomelette, Foreller og Koteletter med Gemyse vilde tilfredsstille Selskabet. Dertil udbad man sig en anselig Mængde Flasker af Stedets berømte Vin og haabede paa, at Værtinden selv ville opfinde en passende Dessert for Damerne.

Imidlertid var Frøken Ebba strax rendt ned i Haven. Der var et Asketræ, hvori man havde indsat smaa Træklodser, saa at man kunde klattre op deri og finde en Hvileplads paa en lille Bænk højt oppe mellem Grenene.

I et Øjeblik var hun oppe i Træet. Man saae Fjerene paa hendes sorte Hat svaje deroppe.

»Jeg ser mere end alle I andre!« raabte hun fornøjet. »Men her er ikke Plads til flere end til mig!«

Det sidste var sagt til de tre Løjtnanter, der stode og stirrede op imod Trætoppen som tre Jagthunde, naar en Kattekilling er flygtet fra dem.

Imedens man tillavede Frokosten, samtalede Selskabet paa Altanen og i Værelset der indenfor. Man undersøgte alt, hvad der fandtes, kritiserede de simple Møbler og Fotografierne paa Væggen, der formodentlig fremstillede de forskjellige Individer af Skovfogdens Familie. Herrerne fik fat i et Par Nummere af »Fliegende Blätter«, og man fordrev Tiden saa godt, man kunde, medens den bjergfriske Skovluft strømmede ind fra alle Vinduer og Døre, og Solen mere og mere jog alle Skyerne paa Flugt.

Den unge Mand, der var kommet for at se Eneboerens Hjem, var gaaet ud i Kjøkkenet og havde faaet Værtinden i Tale, der stod ved Ildstedet og var ifærd med Frokosten.

»Ja saa, Herren vil se hans Værelse,« sagde hun og tørrede Hænderne, som hun just havde slaaet Æggene itu med, paa Forklædet.

»Ja vent et Øjeblik, jeg skal selv gaa med.«

Hun gav nogle Ordrer til Pigerne i Kjøkkenet, tog en Nøgle ud af Nøgleknippet, som hun bar ved Beltet, og gik foran ham op ad Trætrappen, der førte til Husets øverste Værelser.

Da de vare komne op paa et stort Loft med skraa Vægge, hvor der lugtede stærkt af varmt Træ, aabnede hun en Dør og bad ham træde ind.

»Her boede min Svigerfaders Gjæst,« sagde hun. »Kjender Herren maaske noget til ham?«

Den unge Mand oplyste hende om, at han ikke vidste det mindste om ham, men interesserede sig for alt, hvad hun kunde fortælle ham, — han havde jo været Svensk?

Den fede Værtinde trak paa Skulderen.

— »Man siger det, Svensk eller Norsk eller Russer — naa, det er vel omtrent det samme!«

Om ham var der forresten ikke meget at fortælle. — Han havde været en fyrreogtyveaars Mand, da han kom til Egnen, havde fundet Behag i dette Hus og lejet det af den afdøde Skovfoged, som nu var flyttet ind i et andet, længere inde i Skoven. — Han havde betalt godt for sig, altid opført sig venligt og artigt, men egentlig aldrig indladt sig i fortroligere Samtale med nogen. I de Aar, han havde boet her, havde han aldrig forladt Stedet og aldrig modtaget Besøg af nogen. Da han sidste Gang rejste, havde han sagt, at han vilde komme tilbage, men han havde aldrig vist sig senere. Her var de Møbler, han havde efterladt. Herren kunde selv se! Det var det eneste, der var hans eget. Husets øvrige Bohave havde han lejet af Ejeren.

Der var et lille Skrivebord ved Vinduet med to Skuffer, en Boghylde paa Væggen, indeholdende et Dusin Bøger, en bekvem Lænestol og et Par andre bredsædede Stole — det var det hele.

»Maa jeg blive lidt heroppe?«, spurgte den unge Mand.

»Saa længe De vil,« svarede Konen. »Der er Bøger, hvis De kan læse i dem, og der findes en, hvori han selv har skrevet — hvis De forstaar hans Sprog. — Men Gud bevares! her staar jeg og snakker og glemmer Omeletten! — Det vilde være ude med mit gode Rygte, hvis

nogen anden end jeg selv skulde lave Omeletten! — Undskyld mig!«

Hun gjorde en ganske graciøs Bøjning med Hovedet trods den tykke Hals og den dobbelte Hage, og skyndte sig ned til sine Forretninger i Kjøkkenet.

Saasnart han var blevet alene, aabnede han Vinduet. Der var en underlig beklemt Luft i Værelset, der ikke i lang Tid havde været beboet, og han slog begge Vinduerne op, for at der kunde strømme saa megen frisk Luft ind som muligt. Her oppe fra set var Landskabet endnu mere storartet. — Man fik et Indtryk, som om hele Jorden laa for ens Fødder, men saa fjernt, saa taust. — Man saae alt, men man hørte intet. Menneskene og deres Boliger vare saa uendelig langt borte.

Her havde altsaa denne ensomme Mand levet; alene i denne store Taushed!

Han saae sig om i Værelset.

Intet Billede, intet Klædningsstykke var blevet tilbage som Minde om den, der havde boet der.

Nøglen til Skrivebordet hang paa et Søm paa Indersiden af Bordet.

Han aabnede Skufferne.

Der laa et Par Blyanter, et Vestespænde, en lille Porcelænsskaal, hvorpaa der havde været revet grøn Farve, det var det hele og just ikke videre oplysende.

Hans Øjne faldt paa Boghylden, og han tog Bøgerne ned, den ene efter den anden, og læste deres Titler.

Der stod i broderlig Forening imellem hverandre Bibelen, Jean Jacques Rousseau, Byrons og Goethes Digte, samt adskillige Biografier af højst forskjellige Personligheder. Desuden en Fysik, en Botanik og nogle udenlandske Revuer. — Men midt imellem disse Bøger faldt

hans Øje paa et uindbundet Bind. Det saae ud som en almindelig Skrivebog af dem, der anvendes i Skolerne.

Han aabnede den og læste.

Det var skrevet med en temmelig stor Haandskrift, ikke smukke, men læselige Bogstaver, og syntes at være en Dagbog. Den var ofte begyndt og afbrudt igjen, og tilsidst forladt ufuldendt. Da han havde læst et Par Sider, forstod han, at den var skrevet her af den Mand, som havde tilbragt saa lang Tid alene paa dette Sted. Papiret var blevet gult og Blækket var begyndt at blegne. Hvor det Menneske var, der her havde nedskrevet sine inderste Tanker, kunde ingen oplyse om; rimeligvis var han ikke mere i de levendes Tal. Et Øjeblik holdt den unge Mand inde. Det forekom ham næsten som en taktløs Nærgaaenhed saaledes, uden Tilladelse af Personen selv at sætte sig til at læse de Udtalelser, som han sandsynligvis aldrig havde bestemt for andre end sig selv. Men Interessen, Nysgjerrigheden fik Overhaand. Ogsaa han selv var jo en ensom Mand. Han havde fra første Øjeblik følt en hemmelig Sympathi for den ubekjendte, der havde levet her, og det var med en Følelse af Ærbødighed og Deltagelse, at han satte sig til at læse hans Dagbog.

Den begyndte saaledes.

Maj 18.

Min Elskede har bedraget mig. Min bedste Ven har forladt mig. Enhver af de andre har nok at gjøre, hver med sit, og jeg er alene. At være alene midt i Menneskevrimlen er noget uhyggeligt. Det er hverken Sam-

livets Lykke eller Ensomhedens Ro. Da er den virkelige Ensomhed i Naturens Stilhed bedre, og den tror jeg at have fundet her.

Jeg veed, at mange ville sige til mig: »Er det ret? skal en Mand i sine bedste Aar drage sig tilbage fra Virksomheden mellem Mennesker? Alene eller ikke alene, saa bør enhver give sit Bidrag til det store menneskelige Samarbejde. Ingen har Lov at trække sig tilbage.« Jeg indrømmer, at det vilde være bedre og smukkere at opoffre sig og, skjøndt man selv er ulykkelig, forsøge paa at arbejde for andres Lykke.

Det er i det hele taget altid bedst at gjøre det bedste, — men desværre, hører jeg ikke til de bedste! — Jeg er en af de svage, der ikke er stærk nok til at røre mig efter alle de Slag, jeg har faaet. Sommetider forundrer dette mig selv. Det forekommer mig, at efter at jeg har gjennemlevet de store Sorger, skulde de smaa ikke gjøre videre Indtryk paa mig, — men det er tvertimod! Jeg har lidt saa meget, min hele Sjæl er saa forpint og øm, at den mindste Falskhed eller Uretfærdighed faar mig til at vride mig af Smerte.

Man har sagt mig, at Mennesker, der længe have lidt af en svær Sygdom, faae en lignende Følsomhed i deres Legeme. Et lille Stød, hvorover et raskt Menneske vilde smile, tilføjer dem et pinligt Onde.

Alt derude i Verden er for mig Paamindelser, der bestandig bringe mine Saar til at bløde paany.

Et Menneske, der i Bunden er saa melankolsk og saa haabløs som jeg, gjør heller ikke andre lykkelige.

Det er en fuldkommen falsk Tro, at Pessimisterne kunne tjene Menneskeheden, om de end have den bedste Vilje dertil. Kun den, der selv er frisk, kan

hjælpe de syge, kun den, der selv er glad, kan trøste de bedrøvede, det vil sige, han maa være opfyldt af en sand og forhaabningsfuld Glæde for sig selv og andre.

Mennesker misforstaa saa ofte Glædens Betydning. Glæden er den dybeste Alvor, den uforgjængelige Tro paa det Godes Sejr trods alle tilsyneladende Nederlag, Evnen til at kunne glemme sig selv og sine egne Sorger for at tjene Gud og Mennesker.

Denne Glædens Rigdom har jeg fundet hos mange ulykkelige, Fattige og Syge, hos Mennesker, der efter menneskelige Begreber ikke havde noget som helst at glæde sig over. Saadanne Mennesker ere Menneskehedens Velgjørere.

Desværre er jeg ikke naaet til denne Alvor, til denne levendegjørende Glæde. Jeg føler min Kraft brudt efter mine egne personlige Sorger, og jeg maa behandle mig selv, som man behandler en Patient, — jeg maa skaffe mig Ro. — Maaske kan jeg engang blive stærk nok til at vende tilbage i Vrimlen.

Hvor velgjørende Naturens Stilhed sænker sig over min oprørte Sjæl.

Her er fuldkomment stille!

— — Det har regnet hele Natten og det regner endnu. — Her oppe fra ser man Regnens Fald i milelange Striber, højt oppe fra Skyerne og ned til Dalens Bund. — Stride og jævne, uhørlige herfra hvor jeg sidder, falde de mange Millioner Draaber ned over Jorden. — Jeg har ligget vaagen inat og hørt derpaa; ikke et Øjebliks Ophold!

Hvor denne Overflødighed i Naturen er velsignende!

Det er noget andet end det forsigtige, nøje strøgne Maal, hvormed Menneskene tilmaale hverandre. De ere altid saa bange for at give for meget, for megen Kjærlighed, for meget Venskab, for megen Deltagelse og Ros. — Man kunde jo muligvis misforstaa dette, hvis man blev for generøst behandlet, man kunne gjøre sig for store Forhaabninger, regne paa for megen Opofrelse, blive opblæst af Selvtilfredshed og Forfængelighed! — Jeg veed intet ynkeligere end denne belærende Forsigtighed, hvormed Menneskene møde hverandre. Hvor megen Varme har ikke al denne Forsigtighed afkjølet, hvor mange kraftige unge Spirer har den ikke faaet til at visne! Disse halve Løfter, denne halve Deltagelse, denne halve Ros, som hverken indgiver Tryghed eller Mod, er alt, hvad Menneskene mene at have Raad til at give hverandre.

Naturen maaler anderledes! Den øser ud af sin uudtømmelige Rigdom til alt og alle. — Her har I! og endnu mere! og endnu mere!« Hvad bryder den sig om, at saa meget af dens gode Gaver falder paa Stene.

Det styrter ned, til Regnen ikke blot har naaet Overfladen af Jorden, men trængt dybt, saa alt, som lever og gror, kan faae Kraft til at voxe. Naar nu Solen kommer efter alt dette, da vil det vise sig, hvad denne rige Regn har udrettet, der ikke maaler med Menneskenes lille forsigtige Pæglemaal, men med Himlens ædelmodige, kjærlighedsfulde Maal!

Nu er det forbi! — To Døgns Regn og to Døgns Solskin, og alle Skove ere udsprungne.

Jeg sad og lyttede til, hvordan Regnen blev sagtere og sagtere, indtil den døde hen i en Hvidsken. Derefter kom Skovens egen Regn, da Kvistene rystede alle overflødige Draaber af sig, som om de ogsaa vilde give noget af al den Rigdom, de havde modtaget.

Himlen stod bleg, i en fin Sølvfarve, men pludselig udbredte der sig et stærkere Lys, en sagte Varme opfyldte Luften, og Solen med en Glands som Gud selv viste sig i al sin Herlighed!

Med hvilken Jubel den sprængte de sidste Taager! De opløste sig og faldt ned som Klædebon for dens Fødder. Og Solen fyldte hele Himlen, hele Luften. Den sendte sine Straaler op at kysse de stejleste Bjergtinder og trængte ned til den mindste lille Plante i Dalen. Og alle Urter, Buske og Træer kom denne Varme imøde. Saa megen Godhed kunde intet modstaa. Knopperne svulmede og bristede, og ethvert Træ sprang ud og viste sin Taknemlighed paa sin egen Maade. Bøgene væltede frem med deres skinnende, bløde Løv, der hvælvede sig som til et Lykkens Tempel, Egene kom stikkende med smaa faste, brune Skud, Birkene oversaaedes som med idel Lyspletter af spæde Blade paa de lange, svajende Kviste. Linde og Elme, Popler og Elle, alle kom hver paa sin Maade frem for at smile til Solen. Kun Askene ere endnu forsigtige. Deres Løv vil ikke rigtigt krybe frem af Hylstret. De høre til dem, der skal have Tid at betænke sig.

Jeg vandrer omkring i al denne Rigdom og studerer dens Mangfoldighed. Det styrkende og forfriskende i Naturen er just denne utrolige Mangfoldighed. Den kan være dejlig paa saa uendelig mange forskjellige Maader.

Menneskene forstaa ikke dette. De ville have det

paa een Maade. Hver Tid, hvert Parti, hver Nation vil have det paa en bestemt Maade for at indrømme, at det duer. De forstaa ikke Skjønheden i den blandede Skov.

De sige til hverandre, som om jeg vilde sige til Træerne: »Du er en Eg. Jeg ser det! men det er galt. Hvorfor er Du ikke en Bøg? Egen har mørkere Løv, mere knudrede Grene, en stærkere Vækst end Bøgen; men Bøgen, hvilken Elegance og Fornemhed! Hvilke lyse, silkebløde Blade. Ser du, saadan skal man se ud! Se at blive en Bøg, saa snart som muligt!«

Vilde der være nogen Mening i en saadan Tale?

Menneske kunne aldrig tage en Ting, saadan som den er. De ville altid have den paa en vis, forudsat Maade. Nogle ville have det fornøjeligt og morsomt, andre søge blot bidende Sarkasme og Tendenser, og andre atter ønske kun at faae Lejlighed til at udgyde Taarer.

Hvor ofte har jeg ikke hørt en saadan Dom fældet over en Bog:

»Hvorfor er den saa sørgelig? den burde have været glad!«

Eller: »Hvad skal man med den Lystighed? Vi ønske Indignation og Straffedomme!« osv.

Har et Menneske skabt noget ud af sin egen Natur, saa ligner sandsynligvis Arbejdet Arbejderen.

Er det sandt, saa maa man kunne glæde sig derover. Men derom spørges mindst. Ethvert Parti kommer med Geværet paa Skulderen og spørger om »Parolen?« Kjender man ikke Parolen, saa skydes man ned.

»Man kan ikke plukke Figen af Tidsler eller Vindruer af Tjørne«, staar der i Bibelen; en evig Sandhed som alt, hvad Gud og Naturen taler.

Skovfogden her siger til Granerne: »Vox op til dygtige, velskabte Grantræer, ellers hugger jeg Jer ned!« Men han siger ikke til Naaletræerne, at de skulle blive Løvtræer.

Menneskene ville have lutter Grantræer, som stikke, eller lutter Løvtræer, eller bare Smaakrat, og saa slutte de sig sammen i hemmelige Selskaber og sværge dyre Eder paa, at de ville udrydde alt det andet, som de ikke taale. Mange forskrækkes over disse Trudsler, der komme snart fra den ene og snart fra den anden Side; men Naturen tager alle saadanne Anfald med Ro. Den veed, hvor fuldkommen kraftesløse de ere. Naturen har den Ro, som Sandheden giver.

Naturen er sand. Menneskene ere ikke sande. De ere løgnagtige og indskrænkede.

De lave sig en eller anden Uniform, der skal passe for alle. Er den, der skal trække den paa, for høj, saa hugge de Benene eller helst Hovedet af ham.

Skovfogden her er en klog Mand. Han ser hvilke stærke unge Træer, der behøve Luft og Plads. Han skaffer dem det ved at hugge det visne og raadne bort.

Skoven gjør Indtryk af at voxe vild og passe sig selv, men hvis den gjorde det, vilde den ikke være saa smuk, som den nu er. Det kalder jeg en god Opdragelse!

Men hvordan opdrage Menneskene deres Børn? Spørge de efter hvad deres forskjellige Natur og Begavelse behøve? I dusinvis, i hundredvis skokkes de sammen for at lære alt paa samme Maade. Spørger

man, om de særlig have Evner til det theoretiske eller praktiske, til det spekulative eller kunstneriske? Nej, langt fra!«

»Det vilde være for dyrt og for besværligt,« svarer man mig; »især for dyrt! Ved Skoleopdragelsen kan man ikke tage Hensyn til den enkelte.«

Men er det ogsaa økonomisk at lade saa mange Tusinders Evner, og mulige store Evner gaa til Grunde for at nivellere dem ind i Massen? Ethvert Barn har mulige Evner i sig, hvis de i Tide blive observerede og styrkede, men nu behandles de bløde og haarde, de træge og hurtige, de gode Hoveder og de gode Viljer ganske paa samme Maade.

Man skal blot ikke kalde dette Civilisation! Der vil komme en Tid, da man vil se tilbage herpaa som Højden af Barbari.

Hver Morgen venter der mig nye Glæder. Jeg gaar omkring og ser hvilke Fremskridt Træerne have gjort i Nattens Løb.

Aldrig før har jeg saa nær ved og saa længe observeret de forskjellige Træer og Planter, og dog troede jeg, at jeg kjendte dem godt. Men Menneskene se i Almindelighed meget lidt paa Naturen. Jeg vil vædde paa, at ikke en af tyve vil kunne sidde i sin Stue og sige mig Forskjellen paa et Pile- og et Poppelblad, paa en Alm eller en El.

Denne Slaphed i Observationen er Grunden til den Lethed, hvormed det store Publikum fordøjer daarlig Litteratur, daarlig Poesi, daarlig Kunst i det hele.

De mærke ikke, hvor faa af disse Forfattere og Kunstnere, der egentlig have set paa Livet og Naturen og fortælle Sandheden derom, skjøndt de optræde med Fordring paa at have gjort Studier efter Virkeligheden. Jeg lider ved alle de Synder, de bestandig begaa imod Naturen, og jeg er kjed af Bøgerne.

Her i Skoven overraskes jeg hundrede Gange om Dagen af Ting, jeg ikke har set eller vidst før, af nye Sandheder, der fylde mig med Beundring og Glæde. Hvilket Arbejde, hvilken Kraft og Lethed! Alt synes at gaa af sig selv i et Par Dage og er dog forberedt gjennem lange Maaneder og Aar. Derfor bliver ogsaa Resultatet saa herligt.

Blomsterne ere komne. Engene staa fulde, Skovene staa fulde. Paa hver lille aaben Plads inde i Skovdybet lyser det af Millioner Blomster i alle Farver og Former.

Hvor forfriskende det er at se al denne Skjønhed, som ikke tænker paa at blive set, som lever og dør uden at bryde sig om, hvorvidt et eneste Menneske er gaaet forbi. Denne Skjønhed, som har nok af Lykken ved at være til og ikke ønsker noget mere! Nu paa Frastand synes det mig, som om Menneskenes hovedsagelige og vigtigste Ønske var det at blive bemærkede. Hvilke Kunster gjøre de ikke for at trænge sig frem, for at faae første Plads, blive omtalte, populære, være en af dem, som have Magten.

Jeg har set Mænd kunne ofre deres Kjærlighed, deres Livsanskuelse, deres Religion for at faae de fleste

Stemmer ved et Valg. Jeg har hørt dem lyve, forandre Meninger for hver Gang Vinden slog om, fornægte baade sig selv og sine Venner for ikke at forsømme et af de lykkelige Øjeblikke, hvor de muligvis kunne blive bemærkede.

Denne berusende Følelse at kunne sige: »her staar jeg, jeg taler! det er mig, de se og høre paa, mig de raabe Bravo til!«

For at opnaa et saadant Øjeblik, kan man ofre alt. »Le roi est mort, vive le roi!« Er det ikke barnagtigt, er det ikke ynkeligt?

Jeg gik over en Eng dybt inde i Skoven idag. Græsset stod højt og silkeblødt, en Del deraf havde i Stilkene en rødlig, metalagtig Glands. Derimellem lyste Margeritter som store hvide Stjerner paa de lange Stilke. Blaaklokker med Blomster op ad hele Stængelen, Kløver med tykke purpurfarvede Blomsterhoveder, Skarntyder med de slørlette, flade Blomsterkroner, violette eg gule Vikkeblomster, guldglindsende Hieracium, og desuden en Uendelighed af smaa og store Blomster havde her vævet et Tæppe af den skjønneste Farvesammensætning.

Solen lyste derpaa, en sagte Vind strøg hen derover, som om den klappede alle disse bøjelige Blomsterstængler, og store brogede Sommerfugle flagrede lydløse som løsrevne Blomsterblade i den varme Luft.

Den krydrede friske Duft fra denne stille, højtidsklædte Plads slog imod mig. Dette Sted var ikke bestemt til at ses af Nogen, og dog havde hver Plante stræbt efter den størst mulige Fuldkommenhed. Nogle faa Dage skulde denne Skjønhed staa og derefter visne eller mejes bort; men for disse faa Dage havde Engen

klædt sig i en Pragt, mod hvilken »Kong Salomon i al sin Herlighed« var intet.

Dette er at leve og arbejde paa den rette Maade. Ikke at spørge efter »for hvem?« eller »for hvor længe?« At stræbe efter den størst mulige Fuldkommenhed uden at tænke paa at blive set eller husket, at leve Livets korte Lykke uden Angst for snart at skulle dø.

Leve og arbejde Menneskene saaledes? Jeg sneg mig ud i Kanten af Engen for ikke at træde en eneste af disse Blomster ned, og saa listede jeg mig ind i Skoven igjen som en ubuden Gjæst, der uden at ville det er blevet Vidne til Uskyldighedens ophøjede Glæde!

En saadan Morgen! Duggen er faldet tæt inat. En let Taage, som tidlig imorges laa over Skovene, er faldet ned som et Slør i Dalen, og derover straaler nu en pletfri Himmel.

Fuglene synge i Munden paa hinanden, som om de forgjæves anstrængte alle deres Kræfter for at udtrykke, hvad de føle denne lykkelige Morgen.

Alting dufter og vifter! Alt er saa friskt og fuldkomment. Det er som en Aabenbarelse af Naturens evige Ungdom, dens uendelige Gjenfødelse.

Jeg gik ind paa den lille Sti over Mosset i Granskoven. Paa en Gang lød et Par Skud. Fuglesangen standsede midt i den største Jubel. Endnu et Par Skud, og Menneskeskridt løde paa Vejen. Det var Jægerens lille Søn, der morede sig med at gaa med en Bøsse og skyde efter Sangfuglene. I vild Forfærdelse

fløj de op rundt omkring og flygtede ind mod en sikrere Ensomhed.

Jeg talte med Drengen og søgte at faae ham til at opgive den Fornøjelse at jage Fuglene bort.

Han saae paa mig med et mistænksomt, fjendtligt Udtryk, som om han lyttede til et halvtosset Menneske, men han svarede ikke. Saa fortsatte han sin Vej, og en Stund efter hørte jeg Bøssen knalde paany og saae Røgen drage som en blaa Stribe op imod den klare Luft. Der var taust i Skoven. Alle Fuglene vare forsvundne.

Dette er Menneskenes Maade at glæde sig i Naturen!

Længere op ad Dagen red jeg ind over Højderne til Egne, jeg ikke havde set før. Synet er overalt det samme: skovklædte Højder med vide Udsigter over Sletten og Bjergene længst borte, — men i uendelig Opfindsomhed har Naturen varieret dette Thema. Rhytmen i Højdernes Linier forandrer sig bestandig, Løvskovene og Fyrreskovene blande sig og skille sig ad paa tusinde Maader; det herlige Syn over Sletten viser sig i alle Slags forskjellige Rammer af den nærmeste Vegetation, og Skyer og Solstraaler kaste saa mange vexlende Belysninger derover, at Landet gjør Indtryk af at være et stort Hav, der er i bestandig Bølgegang.

Altid det samme og dog evig foranderligt! Dette er Naturens Lov.

Menneskene ville søge det nye i at opfinde, hvad der aldrig har været sagt eller fremstillet før. De Daarer! Intet er nyt under Solen. Fra Tidernes Begyndelse til deres Ende vil Menneskesjælen altid være sig selv lig, Kjærlighed og Had, Mod og Forsagelse, Smerte og Glæde, altid det samme. Det gjælder blot om at se det med sine egne, ikke med andres Øjne, da

bliver det nyt og mærkværdigt. Ethvert Barn, der fødes, gaar ud for at opdage Verden paany, denne Verden, der altid maa forblive den samme, saa længe den er underkastet Livets og Dødens Lov. Saa længe Børnene ere smaa, se de paa deres egen Maade, og Livet skjænker dem uendelige Overraskelser; siden lære de sig at se og tænke som deres Forældre, deres Lærere, deres Parti og Nation, og da har det intet nyt at fortælle. Men saa kommer en og anden og tænker: »Det er da mærkværdigt, at man ikke skulde kunne hitte paa noget nyt!« og han anstrenger sin Hjerne for at finde mærkelige Motiver, underlige Situationer, unormale, vanskabte Forhold for at frappere med noget nyt.

Jeg har i Livet kjendt et eller to originale Mennesker. Det ejendommelige ved dem var just det, at naar de sagde den simpleste Sag paa den simpleste Maade, saa forekom den mig ny og slaaende. Den var ligesom for første Gang opdaget af dem og sagt paa deres Maade og fik ogsaa nu for mig en uventet og frisk Betydning.

Det er kun Tomheden, der efterstræber det extravagante.

Jeg red i Tanker og standsede ved et lukket Led. To halvvoxne Børn, en Dreng og en Pige, skyndte sig frem for at aabne det for mig.

Jeg havde kun et Pengestykke hos mig, som jeg kastede til dem og bad dem dele det.

De styrtede begge frem for at tilegne sig det. Da jeg vendte mig om paa Hesten, saae jeg, hvordan de sloges heftigt for at tage det fra hinanden.

Drengen var større og stærkere, Pigen smidigere og hurtigere.

Da jeg drejede om Vejen, sloges de endnu.

Selv herude i Ensomheden mindes jeg bestandig om det menneskelige Samfund, jeg har forladt.

Juli.

Alt i Naturen er nu færdigt og staar paa sit Højdepunkt. I Timevis kan jeg sidde i Skovens Taushed.

Under Granerne har den grønne Skygge paa Mosset et Mørke, der dog endnu i sit største Dyb bevarer Farven. Kulsort er intet i Naturen. Men midt igjennem dette Mørke trænge saa Lysstraalerne med en Kraft og Jubel, som Kjærligheden kan trænge ned i et dunkelt Menneskehjerte. Græsset faar en Glands, som om det blev tændt af Solstraalerne, og de gule Blomster gnistre som Lyspletter. Denne Modsætning og Sammenklang af det dybeste Mørke og det mest intensive Lys har jeg aldrig set saa stærk som i Granskovene. Det fylder mig med en ejendommelig rig, tilfredsstillet Glæde, som en fuld Akkord, hvori ingen Tone fattes. Det er maaske ogsaa en af Livets højeste Glæder denne at sidde i Skyggen og se Solen; at gaa i Solen og vide, at Skyggen er nær!

Heden har en Tid været trykkende. Det er, som om den samlede sig tættere og tættere nede i Dalbunden. Dage og Nætter uden en Draabe Regn.

Over de fjerne Bjerge antager Himlen en tyk, graablaa Farve, hvori de store hvide og lilla Skyer taarne sig op uden bestemte Konturer.

Overalt en underlig ængstende Stilhed. Naturen grubler paa noget, som den ikke kan faa Forklaring

paa. Det ligger tungt paa dens Hjerte. Saadan har nu alt været længe. Om Natten kan jeg ikke sove. Jeg vaagner som i Angst for en snart forestaaende Ulykke, og hvilken Ulykke skulde kunne ramme mig? Jeg har intet mere at miste.

Om Morgenen vaagner jeg uden at være forfrisket. Skoven er varm og dunkel. Himlen sender ikke den mindste Luftning, og Fuglene tie. Naturen venter ogsaa paa noget forfærdeligt!

Idag kom Befrielsen — Tordenen! — Luften havde naaet Højdepunktet af Varme. Himlen mørknedes mere og mere, og den lange Række Skyer, der stod som en gigantisk Bjergkjæde over Jordens lave Bjergkjæde derunder, fik lysende, blodige Rande.

Saa kom det dæmpet rullende, det første lange Tordenskrald. Alle Højder gjenløde svagt. Det var, som om Jorden sukkede til Svar paa Himlens Opraab. Endnu et Par Tordenskrald nærmere, længere udholdende, og nu begyndte det for Alvor! Det lød, som om en Verden af Giganter førte Krig indbyrdes.

Voldsomme, sønderrivende fulgte Skraldene paa hinanden, og Lynene krydsede hverandre saa tæt, at de syntes at være overalt. Hele Luften zittrede af Lysstraaler. Violetsorte laa Skovene over Højderne, hvor Skyerne bestandig trykkede sig dybere ned, som om de vilde kvæle Jorden. Uvejret brølede og slog, det tumlede sig i vildt Raseri op og ned ad de lange Skovhøjder. Lynene styrtede sig ned over Skovene, og hvor de faldt, lød lange splintrende Knald, som om Jorden skulde revne.

Næsten en Time rasede det saadan, og først da kom Regnen.

I haarde, raslende Draaber slog den først hen over Jorden, og saa styrtede den ned. Vred, hensynsløs, som i løssluppen Lidenskab brusede den ned over Skovene. Først i vild Heftighed, saa græd den sig mæt og træt, og saa ophørte den aldeles pludselig.

Tordenen havde trukket sig tilbage. Fjernt over Bjergene gjorde den endnu sine sidste mumlende Indvendinger, og saa taug den ganske.

Solen steg frem som af et Bad. Var det virkelig samme hede, trætte Sol som igaar?

Naturen lo overalt imod mig med Taarer i Øjnene. Nu var det overstaaet, nu kunde den begynde at leve igjen.

Jeg har altid elsket Tordenen! Den siger Tingen rent ud ved dens rette Navn.

Den slaar sine store Slag, græder alle sine Taarer og gaar ikke, før Luften er renset og alting er blevet klart.

Om Menneskene vilde gjøre ligesaa! Om de vilde give Smerten og Sorgen Tid til at rase ud, og ikke strax komme med deres smaa Medicinflasker, der skal kurere alt!

Men de have hverken Taalmodighed med Sorgen eller Glæden. Alt, hvad der er stærkt, generer dem, det skal dæmpes, afkjøles, indelukkes.

Det er hverken comme il faut eller velopdragent at have en stor Sorg eller en stor Glæde eller en retfærdig Vrede. Alt saadant tager saa megen Tid, og man holder mest af Hastværksarbejde.

Og saa tror man, at man kan læge et Hjertesaar ligesaa let som man klinker en gammel Kop, eller at man kan nedtysse en uretfærdig Undertrykkelse, der lige

saa sikkert vil komme til at strømme over som en Flod, man sætter Dæmning for.

Nej, Tordenen forstaar det! Den veed, at hvor alt for megen Kval har samlet sig, der maa den have Luft, og jo mere Luft den faar, des sikrere kan man haabe, at det engang skal klare.

Hvad tjener al denne Halvhed til, som Menneskene lade sig nøje med? Veed de ikke, at halvgjort Arbejde altid efter kort Tids Forløb maa gjøres om, og huske de ikke, at et alt for længe indestængt Onde maa explodere?

En Aften med Taage i Skoven! Den kom fra Dalen og strakte sig lidt efter lidt over hele Sletten, saa alt saae ud som et grændseløst hvidt Hav.

Fuldmaanen stod paa Himlen og kastede hist og her besynderlige forvirrende Lysfloder over Jorden. Overalt en drømmeagtig Stilhed. Jeg fandt ikke Vejen og jeg kjendte ikke længer Skoven. Vandløbene laa i Mørke, Gangstierne lyste som Vand. I fantastiske, bestandig foranderlige Former glede de hvide Taager mellem Stammerne. Højt oppe mellem de lette Skyer saas en og anden funklende Stjerne, der selv syntes at glide med Skyerne over Himlen. Jeg gik ikke længer. Jeg stod stille og lod denne Drømmeverden svære mig forbi.

Ak, mine Kjærlighedsdrømme! hemmelighedsfulde, uforklarede! jeg føler det, at endnu elsker jeg Jer mest af alt!

Saa længe Dagslyset straaler, saa længe alle de mangfoldige Ting i Naturen kan fængsle mit Sind, da kan

jeg tænke, undersøge, beundre! Men Natten kommer, og det hemmelighedsfulde trækker sit Slør over hele denne Virkelighed, hvori jeg lever, og det er, som om den aldrig havde været til.

Drømmene ere de sande. Det er dem, der sove dybest i mit Hjerte, og som nu, naar alt er stille og tilsløret, vove sig frem. Længslen, Smerten, alting er det samme, nu og altid! Jeg strækker mine Arme ud imod Eder, mine elskede Drømme! Jeg tilhører Jer!

Taagerne spredes ikke. Jeg lægger mig tilsidst til Hvile for at sove ind, hyllet i mine Drømmes Kaabe.

Høsten er kommet! Heden, Støvet er borte. Himlen har en glasagtig Klarhed. Træerne begynde at rødme, at gulne. Om Morgenen ligger en strid Dug som en heftig, kold Graad paa Græsset. Bækkene svulme og komme raslende, metalklingende ned over Stenene. Det dufter af det vaade Mos, af det visnende Løv, en overvældende, hjerteskjærende Duft, der presser Taarene op i mine Øjne.

Alt er endnu saa stille og skjønt, men Døden kommer snart.

Det er dens blodige Indskrift, som kan læses i det purpurfarvede Poppelløv.

Naturen dvæler ved dette sidste Farvel. Det er som en Afsked fra en elsket Ven, hvis Hænder man ikke kan slippe! endnu et Blik! endnu et Ord! det skal jo blive det sidste! Hvor forfærdeligt at omfavne hinanden for sidste Gang!

Overalt hører jeg Røster omkring mig. Det hvidsker

fra Birkene, det skjælver i Poplerne, det rasler i Angst fra Espene, og derover suse Fyrrenes Kroner med lange, højtidelige Toner. Hvor skjønt Naturen dør!

Det er Aarets dejligste Digt. Det har Afskedens hele Pathos og Dødens Højtidelighed.

Vaarens Løfter og Sommerens Lykke kan man tvivle paa. Høstens Farvel tvivler man ikke paa.

Dette er Sandhedens Alvor, der uimodstaaelig træffer ens Hjerte.

Farvel Livets Skjønhed! Kjærlighedens og Lykkens Drømme! Som visne Blade falde I alle ned i Høstens opsvulmede Strøm og flyde ned imod Havet. Det hjælper ikke at stride imod længer. Kraften er forbi. Naturen bøjer sit Hoved og dør.

Og vi Mennesker, vi lægge saa stor Vægt paa vort eget Livs Smerte, vi bæve for Døden. Hvilken Betydning har det vel, om en mere eller mindre af de mange Millioner lider eller dør? Hvorfor klage derover? hvorfor søge efter Menneskenes Medlidenhed og Deltagelse? Lær af Naturen at lide, at dø, at forsvinde i Taushed.

Her afbrødes den unge Mands Læsning af en Stemme, der kaldte nede fra Trappen.

»Hr. Diplomat! kommer De dog ikke? Vi har snart spist hele Trøffelomeletten, og den svarer virkelig til sit Ry!«

Han svarede ikke og vilde fortsætte Læsningen, men hurtige Skridt paa Trappen fik ham til at lukke Bogen.

Døren gik op og en af de unge Officerer stod der

med Servietten paa Armen og Ansigtet lysende af Glæde og Vin.

»Kom dog ned fra dette Smuthul,« sagde han muntert. »Damerne have virkelig spurgt efter Dem, og Vinen er fortræffelig!«

»Jeg kommer!« sagde han, der havde siddet og læst.

Han rejste sig og satte Bogen op igjen mellem de andre paa Hylden. Endnu engang kastede han et Blik rundt i det lille Værelse og fulgte saa Officeren ned til det øvrige Selskab.

Hans Hensigt var endnu engang at vende tilbage og fortsætte Læsningen af Dagbogen, men strax efter Frokosten brød man op og vendte hjem, og endnu har han ikke havt Lejlighed til at vende tilbage dertil.

INDHOLD.

	Side.
En gammel Violin	1.
Flygtige Billeder	34.
»Ved Lys og Lampers Skin«	57.
Dampskibspassagerer	68.
Midsommerbrev	90.
Mellem Neapel og Rom	102.
Et Møde	117.
Stjernerne	141.
Mellem Kunstnere	153.
Kjærlighedens Saga	177.
En Moder	226.
Toner	253
Sommernat	278.
En Buket	282.
Belysninger	290.
Musik	297.
Ensomhedens Tanker	317.